

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Ι' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΠΗ'

Τετάρτη 19 Μαρτίου 2003

Αθήνα, σήμερα στις 19 Μαρτίου 2003, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.52' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Κωνσταντίνο Τσιπλάκη, Βουλευτή Σερρών, τα ακόλουθα:

Α. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Φωκίδας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Δεσφίνας Φωκίδας ζητεί τη στελέχωση του αστυνομικού σταθμού της περιοχής του με πρόσθετο προσωπικό.

2) Ο Βουλευτής Πειραιά κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Αντιπροσώπων Καπνοβιομηχανικών και Συναφών Ειδών Ελλάδας ζητεί την επίλυση του προβλήματος διακίνησης των προϊόντων των μελών της.

3) Ο Βουλευτής Καρδίτσας κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Αχελώου Καρδίτσας ζητεί την άμεση καταβολή δεδουλευμένων στους μεταφορείς των μαθητών των σχολείων της περιοχής του.

4) Ο Βουλευτής Καρδίτσας κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων 2ου Δημοτικού Σχολείου Μουζακίου Φθιώτιδας ζητεί την ανέγερση νέου κτιρίου για τη στέγαση του σχολείου.

5) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. **ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Συνταξιούχων ΤΕΒΕ – ΤΑΕ – ΤΣΑ Επαρχίας Σητείας καταγγέλλει παράνομες κρατήσεις στις συντάξεις των μελών του.

6) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. **ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας στο οποίο ζητείται η ανέγερση εργατικών κατοικιών στο Νομό Λασιθίου.

7) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. **ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στις καταστροφές που υπέστη το οδικό δίκτυο του Νομού Λασιθίου από τα έντονα καιρικά φαινόμενα.

8) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. **ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας στο οποίο επισημαίνεται πως οι εντατικές θερμοκηπιακές καλλιέργειες, χωρίς την κατάλληλη επιστημονική επίβλεψη, οδήγησαν σε σημαντική υποβάθμιση της ποιότητας των εδαφών της περιοχής της Ιεράπετρας Κρήτης.

9) Ο Βουλευτής Φθιώτιδας κ. **ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αναφέρεται στη δέσμευση των χρημάτων που προορίζονται για τον καρδιοπαθή Χρήστο Γιαλαμά, από γραφειοκρατία της τράπεζας που είχαν κατατεθεί.

10) Ο Βουλευτής Φθιώτιδας κ. **ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία το Εργατικό Κέντρο Νομού Φθιώτιδας ζητεί την έναρξη της σύνδεσης της βιομηχανικής περιοχής Λαμίας, με τον αγωγό φυσικού αερίου.

11) Ο Βουλευτής Μαγνησίας κ. **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Σούρπης Μαγνησίας ζητεί τον ηλεκτροφωτισμό της εθνικής οδού Αθηνών – Θεσσαλονίκης, στο τμήμα Αγίων Θεοδώρων έως και τον κόμβο Αλμυρού.

12) Ο Βουλευτής Αττικής κ. **ΗΛΙΑΣ ΠΑΠΑΝΗΛΙΑΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Μεγαρέων Αττικής ζητεί οικονομική ενίσχυση για την αποκατάσταση του οδικού αγροτικού δικτύου.

13) Ο Βουλευτής Αττικής κ. **ΗΛΙΑΣ ΠΑΠΑΝΗΛΙΑΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αγροτοδασικός Σύλλογος Μάνδρας ζητεί την άμεση έκδοση παραχωρητηρίων για τους ιδιοκτήτες μέλη του Αγροτικού Συλλόγου Μάνδρας Αττικής.

14) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. **ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥ-ΛΑΚΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Επισκοπής Νομού Ηρακλείου διαμαρτύρεται για την κατάργηση του Αστυνομικού Σταθμού Επισκοπής.

15) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. **ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥ-ΛΑΚΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Ιδιοκτητών Επαρχιακών TAXI Νομού Ηρακλείου «Ο ΜΙΝΩΑΣ» ζητεί την ικανοποίηση αιτημάτων των μελών του.

16) Ο Βουλευτής Ρεθύμνου κ. **ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στην ιστοσελίδα της ελληνικής προεδρίας στο Ιντερνετ όπου η Κρήτη έχει καταχωρηθεί ως ανεξάρτητο κράτος.

17) Ο Βουλευτής Ρεθύμνου κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Φοίνικα Ρεθύμνης ζητεί οικονομική ενίσχυση για την αποκατάσταση των ζημιών που προκάλεσε η κακοκαιρία στην περιοχή του.

18) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας στο οποίο αναφέρονται οι τεράστιες ζημιές που προκλήθηκαν στην πόλη της Καλαμάτας Μεσσηνίας από ακραία καιρικά φαινόμενα.

19) Ο Βουλευτής Αττικής κ. ΗΛΙΑΣ ΠΑΠΑΝΗΛΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Μαλακάσας Αττικής ζητεί να μην εγκριθεί η μετεγκατάσταση των γυναικείων φυλακών Κορυδαλλού στο χώρο του στρατοπέδου «Γερακίνη».

20) Ο Βουλευτής Αττικής κ. ΗΛΙΑΣ ΠΑΠΑΝΗΛΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Μαλακάσας Αττικής ζητεί να παραχωρηθεί ο χώρος του στρατοπέδου «Γερακίνη» στην τοπική αυτοδιοίκηση.

21) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΜΥΡΛΗΣ – ΛΙΑΚΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δικηγορικός Σύλλογος Μεσολογγίου ζητεί την άμεση τοποθέτηση δικαστικών υπαλλήλων στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Μεσολογγίου.

22) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΜΥΡΛΗΣ – ΛΙΑΚΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Παναϊτωλικού Αιτωλ/νίας ζητεί την άμεση σύνταξη μελέτης σχετικά με την ασφαλή δόμηση των Δημοτικών Διαμερισμάτων του.

23) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΜΥΡΛΗΣ – ΛΙΑΚΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Θεσπιών Αιτωλ/νίας ζητεί οικονομική ενίσχυση για την κάλυψη των αναγκών λειτουργίας των παιδικών σταθμών της περιοχής του.

24) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΜΥΡΛΗΣ – ΛΙΑΚΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία οι Σύλλογοι Αθηνών και τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου Πλατάνου Αιτωλ/νίας ζητούν να γίνουν άμεσα προσλήψεις από την ΕΥΔΑΠ για τις λειτουργικές ανάγκες του φράγματος του Ευήνου, με βάση την εντοπιότητα των κατοίκων του Δήμου Πλατάνου.

25) Οι Βουλευτές κύριοι ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΟΓΚΑΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ και ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Κοινότητα Βερδικούσας Λάρισας ζητεί οικονομική ενίσχυση για την αποκατάσταση ζημιών από ακραία καιρικά φαινόμενα στην εσωτερική και αγροτική οδοποιία.

26) Οι Βουλευτές κύριοι ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ και ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείων Πόρτο Ράφτη Αττικής ζητεί την ίδρυση σχολείων και αθλητικών εγκαταστάσεων στο Πόρτο Ράφτη.

27) Οι Βουλευτές κύριοι ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ και ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Παράρτημα Βύρωνα της Πανελληνίας Ένωσης Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης διαμαρτύρεται για τον επικείμενο πόλεμο των ΗΠΑ κατά του Ιράκ κ.λπ.

28) Οι Βουλευτές κύριοι ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ και ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατικό Κέντρο Αρκαδίας διαμαρτύρεται για τη στάση των ιδιωτικών τηλεοπτικών μέσων ενημέρωσης απέναντι στις λαϊκές αντιπολεμικές κινητοποιήσεις.

29) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΠΥΡΟΣ ΣΤΡΙΦΤΑΡΗΣ και ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Δημοτικό Συμβούλιο Παραμυθιάς Θεσπρωτίας διαμαρτύρεται για τον επικείμενο πόλεμο των ΗΠΑ κατά του Ιράκ.

30) Οι Βουλευτές κύριοι ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ και ΛΙΑΝΑ

ΚΑΝΕΛΛΗ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Εξωραϊστικός Σύλλογος Χαραυγής Κερατσινίου και οι Σύλλογοι Γονέων και Κηδεμόνων 13ου Δημοτικού Σχολείου, 21ου Δημοτικού Σχολείου, 4ου Λυκείου και 5ου Γυμνασίου Κερατσινίου ζητεί την ολοκλήρωση του έργου της διάνοιξης τούνελ στην παραλιακή περιοχή της Χαραυγής.

31) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ και ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ένωση Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης Χίου ζητεί την επίλυση του κτιριακού προβλήματος των σχολείων του Δήμου της Χίου.

32) Οι Βουλευτές κύριοι ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ και ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΟΓΚΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Πρωτοβουλία Πολιτών για την Κοινωνική Αρωγή – Συμπαράσταση στον Πολίτη «ΕΥ ΖΗΝ» Αργαλαστής Μαγνησίας διαμαρτύρεται για την αποδυνάμωση του Αστυνομικού Σταθμού Αργαλαστής.

33) Οι Βουλευτές κύριοι ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ και ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Συνταξιούχων ΤΣΑ Αθηνών – Περιχώρων «Ο ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ» διαμαρτύρεται για τις αεροδιακομιδές του ΕΚΑΒ και το σύστημα υγείας.

34) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΠΥΡΟΣ ΣΤΡΙΦΤΑΡΗΣ και ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Πρόεδρος Παιδικών Σταθμών Δήμου Θεσπιών Αιτωλ/νίας ζητεί την επίλυση προβλημάτων μισθοδοσίας, λειτουργίας και συντήρησης των Παιδικών Σταθμών (Παναϊτωλίου, Καινουρίου) του Δήμου Θεσπιών.

35) Οι Βουλευτές κύριοι ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ και ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Πολιτιστικός Σύλλογος Άνω Αμπελοκήπων ζητεί να αξιοποιηθεί η δημόσια έκταση του «ΚΑΠΑΨ», επί των οδών Τριφυλλίας και Λάμψα, ως πάρκο υψηλού πρασίνου χωρίς υπόγειο γκαράζ.

36) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥ-ΛΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στο χαρακτηρισμό ως διατηρητέου, κτίσματος στην περιοχή του Δήμου Αλικαρνασσού.

37) Ο Βουλευτής Αττικής κ. ΗΛΙΑΣ ΠΑΠΑΝΗΛΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Μεγαρέων Αττικής ζητεί συνδρομή ειδικών του Υπουργείου Πολιτισμού, στο έργο της συντήρησης των εξωκκλησιών και παρεκκλησιών Μεγάρων.

38) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥ-ΛΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στην έλλειψη φυσικοθεραπευτή από το ΙΚΑ Ηρακλείου.

39) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥ-ΛΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στην αναγνώριση του Χάρακα, ως μαρτυρικού χωριού.

40) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥ-ΛΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στην ίδρυση Λιμενικού Σταθμού στον Κόκκινο Πύργο Ηρακλείου.

41) Ο Βουλευτής Αττικής κ. ΗΛΙΑΣ ΠΑΠΑΝΗΛΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Μεγαρέων ζητεί την αξιοποίηση του μνημείου «Κρήνη του Θεαγένους».

42) Ο Βουλευτής Λακωνίας κ. ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ζητεί την επέκταση ρύθμισης σχετικά με οφειλές καταστηματαρχών στους Δήμους και στα Λιμενικά Ταμεία.

43) Οι Βουλευτές κύριοι ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ και ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΟΓΚΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατικό Κέντρο Νομού Γρεβενών ζητεί την επίλυση του ζητήματος του Συνεταιριστικού Εργοστασίου της ΠΙΝΔΟΥ Α.Ε. ΜΔΦ και των

εργαζομένων σ' αυτό.

44) Οι Βουλευτές κύριοι ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ και ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Δήμος Χαλάστρας Θεσσαλονίκης ζητεί την αντιμετώπιση του ζητήματος της κατάρρευσης τμήματος της παλαιάς γέφυρας του Αξιού ποταμού.

45) Οι Βουλευτές κύριοι ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΟΓΚΑΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ και ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Κοινότητα Βερδικούσας Λάρισας ζητεί τη λειτουργία Κοινοτικών Σφαγείων στη Βερδικούσα.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στις με αριθμό 1767/23-9-02, 1772/24-9-02 ερωτήσεις δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2642/16-10-02 έγγραφο από τον Υφυπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση των ερωτήσεων με αριθμό 1767/23-9-02 και 1772/24-9-02, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κύριοι Α. Σπηλιόπουλος και Π. Αδρακτάς, σας γνωρίζουμε ότι, για την αντιμετώπιση της μαστίγας των τροχαίων ατυχημάτων στη χώρα μας, με απόφαση του Πρωθυπουργού, συστάθηκε η Διύπουργική Επιτροπή Οδικής Ασφάλειας, στην οποία εμπλέκονται έξι συνολικά Υπουργεία. Η εν λόγω Επιτροπή έκρινε ότι, για την μακροπρόθεσμη αντιμετώπιση των προβλημάτων οδικής ασφάλειας, είναι απαραίτητη η ανάπτυξη και εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης πολιτικής οδικής ασφάλειας. Η πολιτική αυτή εντάσσεται σε ένα κεντρικό εθνικό σχεδιασμό, ο οποίος στη βάση του αντλεί στοιχεία από την επιτυχημένη εφαρμογή αντίστοιχων στρατηγικών προγραμμάτων άλλων ευρωπαϊκών κρατών, προσαρμοσμένων στα ελληνικά δεδομένα και τις μελέτες από πανεπιστημιακά ερευνητικά κέντρα και φορείς σχετικά με την ελληνική πραγματικότητα.

Ο όλος συντονισμός στηρίζεται επίσης σε επιστημονικά στοιχεία και στην ανάλυση και αξιολόγηση όλων των παραμέτρων που δημιουργούν το πρόβλημα. Σχεδιάζεται συγκεκριμένη τακτική δράσης, η οποία παρακολουθείται και εφαρμόζεται από το διύπουργικό όργανο, ενώ την αυτή πολιτική συνθέτουν οι επιμέρους ενέργειες που εντάσσονται στον κεντρικό σχεδιασμό και οι οποίες καταρτίζονται και υλοποιούνται από τον αντίστοιχο φορέα.

Για την υλοποίηση της πολιτικής αυτής εφαρμόζεται πενταετής πρόγραμμα με την επωνυμία «Στρατηγικό σχέδιο για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας στην Ελλάδα 2001 - 2005», το οποίο βασίζεται κυρίως σε επιστημονικά τεκμηριωμένο στρατηγικό σχέδιο που εκπονήθηκε από το Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο. Το σχέδιο αυτό προβλέπει μείωση των νεκρών από τα οδικά ατυχήματα κατά 20% για την περίοδο 2001-2005 και 40% μέχρι το 2015, συγκριτικά με τον αριθμό των νεκρών του έτους 2000, ενώ παράλληλα προβλέπονται συγκεκριμένοι άξονες προτεραιότητας.

Με βάση τα ανωτέρω και σύμφωνα με τα ειδικά προγράμματα που έχουν εκπονηθεί και εφαρμόζονται, η δραστηριότητα των Υπηρεσιών Τροχαίας κατευθύνεται κυρίως στην πρόληψη και δευτερευόντως στην καταστολή και έχει προσαρμοσθεί ιδίως στη βεβαίωση των παραβάσεων εκείνων που χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνες και υπαίτιες για την πρόκληση των τροχαίων ατυχημάτων.

Στα πλαίσια αυτά, με διαταγή του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας, καθορίστηκαν οι στόχοι και οι προτεραιότητες δράσης των Υπηρεσιών Τροχαίας για το τρέχον έτος. Ως στρατηγικός δε στόχος τέθηκε η μείωση των νεκρών και γενικά των παθόντων από τα τροχαία ατυχήματα σε ποσοστό 5%, σε σχέση με το έτος 2001, καθώς και η αύξηση των ελέγχων, που συνεπάγονται αύξηση και των παραβάσεων, που βεβαιώνονται και χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνες και συγκεκριμένα αυτών της υπερβολικής ταχύτητας, της οδήγησης χωρίς ζώνη ασφαλείας ή κράνος και της οδήγησης υπό την επήρεια μέθης, σε ποσοστό 20%, έναντι του προηγούμενου έτους.

Σε εφαρμογή των ανωτέρω, από περιφερειακή αστυνομική

Υπηρεσία εκδόθηκε η αναφερόμενη στις ερωτήσεις διαταγή προς υφιστάμενη Υπηρεσία της, επειδή διαπιστώθηκε απόκλιση από τους τεθέντες στόχους. Παρά το γεγονός ότι η διαταγή αυτή δεν ερμηνεύει και δεν αποδίδει σωστά το πνεύμα της προαναφερόμενης διαταγής του κ. Αρχηγού, στην οποία δεν ζητείται η βεβαίωση συγκεκριμένου αριθμού παραβάσεων από κάθε Υπηρεσία, αλλά τίθενται ποσοτικοποιημένοι στόχοι, εντούτοις πρέπει να επισημάνουμε ότι σκοπός της έκδοσης είναι η αύξηση του αριθμού των ελέγχων, που συνεπάγεται και την αύξηση της βεβαίωσης παραβάσεων, ώστε να επιτευχθεί ο στρατηγικός στόχος της μείωσης των τροχαίων ατυχημάτων και των συνεπειών τους.

Τέλος, σε ό,τι αφορά τα αναφερόμενα περί προϋπολογισμού των εσόδων από τη βεβαίωση τροχονομικών παραβάσεων, σας πληροφορούμε ότι το θέμα δεν αφορά το Υπουργείο μας, δεδομένου ότι τα ποσά που εισπράττονται από τις βεβαιούμενες παραβάσεις δεν αποτελούν έσοδα του Υπουργείου μας, αλλά αποδίδονται στους αρμόδιους Ο.Τ.Α.

Ο Υφυπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΛΕΣΙΟΣ»

2. Στην με αριθμό 1881/27-9-02 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2432/18-10-02 έγγραφο από τον Υπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 1881/27-9-02, που κατέθεσε στη Βουλή οι Βουλευτές Α. Σπηλιωτόπουλος και Π. Αδρακτάς, σας διαβιβάζουμε συνημμένα το υπ' αρ. ΓΔΝΣ/3449/11.10.2002 έγγραφο της Δ.Ε.Η., με το οποίο δίδονται τα ζητούμενα στην ερώτηση στοιχεία.

Ο Υπουργός
Α. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

3. Στην με αριθμό 1859/26.9.02 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 5378/22.10.02 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της με αριθμό 1859/26.9.02 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Κυριάκος Σπυριδιώνης, με θέμα τις επιχειρησιακές δυνατότητες και την αγορά του Αντιαεροπορικού συστήματος TOR-M1(A/A TOR-M1), σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η απόφαση για την προμήθεια των Α/Α TOR-M1 λήφθηκε από το ΚΥΣΕΑ (Απόφαση υπ' αριθ.1 της 11^{ης}/98 Συνεδρίασης), κατόπιν σχετικής ομοφώνου αποφάσεως του Συμβουλίου Άμυνας (ΣΑΜ), με βάση τα αποτελέσματα της τεχνικοεπιχειρησιακής και οικονομικής αξιολόγησης όλων των προσφερόμενων συγχρόνων Α/Α συστημάτων (ADATS, CROTALE NG, ROLAND και TOR-M1) της συγκεκριμένης κατηγορίας.

Τα Α/Α συστήματα TOR-M1 σήμερα, είναι επιχειρησιακά έτοιμα και ικανά να συμβάλλουν αποφασιστικά στην κάλυψη εκείνων των κενών της Α/Α άμυνας της χώρας, για την κάλυψη των οποίων αγοράσθηκαν.

Είναι γνωστό ότι το Α/Α σύστημα TOR-M1 χρησιμοποιεί, όπως όλα τα σύγχρονα Α/Α συστήματα, RADAR's που δύνανται να αποτελέσουν στόχους βλημάτων ANTIRADIATION. Ειδικότερα, οποιοδήποτε μέσο (ραντάρ ή Α/Α σύστημα) εκπέμπει ηλεκτρονική ακτινοβολία και ανεξαρτήτως κατασκευής, προέλευσης ή τρόπου λειτουργίας, αντιμετωπίζει τον κίνδυνο να παρεμβληθεί παραπλανηθεί από ηλεκτρονικές παρεμβολές ή να προσβληθεί από βλήματα αντιραντάρ ή μη επανδρωμένα αεροσκάφη (UAVs, UCAV), καθόσον από τα μέχρι σήμερα γνωστά δεδομένα δεν έχει κατασκευασθεί το «τέλειο» μέσο το οποίο να μην προσβάλλεται, παραπλανάται ή παρεμβάλλεται.

Πλην όμως τα Α/Α συστήματα για την αντιμετώπιση των βλημάτων αντιραντάρ, των μη επανδρωμένων αεροσκαφών (UAVs, UCAVS) και γενικά οποιασδήποτε μορφής απειλής, χρησιμοποιούν τις δυνατότητες που διαθέτουν (π.χ. αντιβληματική

δυνατότητα και παθητικά μέσα) σε συνδυασμό με τις διάφορες τεχνικές-τακτικές που εφαρμόζονται. Περαιτέρω, πρέπει να επισημανθεί ότι τα επιχειρησιακά χαρακτηριστικά του TOR-M1, του παρέχουν τη δυνατότητα να εξουδετερώνει τέτοιου είδους στόχους (βλήματα), μεγέθους μάλιστα ακόμη και μικρότερου από 2,5 μ. και οι οποίοι κινούνται ακόμη και με υπερηχητικές ταχύτητες, πόσο μάλλον στόχους μεγέθους 2,5 μ., όπως το μίνι μη επανδρωμένο αεροσκάφος τύπου «HARPY» και οι οποίοι κινούνται με μικρότερες ταχύτητες.

Τέλος το TOR-M1 διαθέτει το πλεονέκτημα της παρακολούθησης, εμπλοκής, και προσβολής του στόχου με παθητική μέθοδο (TV), γεγονός που επιτρέπει τον περιορισμό της εκπέμπουσας ακτινοβολίας.

Τα εξοπλιστικά προγράμματα και οι επιλογές των οπλικών συστημάτων γίνονται πάντα στα πλαίσια και σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζουν οι νόμοι και οι διατάξεις, με διαφάνεια και ακρίβεια, με κύριο γνώμονα την κατά το δυνατό καλύτερη κάλυψη των επιχειρησιακών αναγκών των Ενόπλων Δυνάμεων.

Ο Υπουργός
ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ»

4. Στην με αριθμό 1971/3.10.02 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 4139/23.10.02 έγγραφο από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αριθμό 1971/2002 ερώτηση, που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Σπ. Σπηλιωτόπουλο, για τα θιγόμενα σ' αυτή θέματα, σας πληροφορούμε ότι, από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εξετάζεται, η αναπροσαρμογή του ανωτάτου ορίου αποζημίωσης που καταβάλλει το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ., οι ΟΤΑ, οι Τράπεζες, οι Επιχειρήσεις και Οργανισμοί Κοινής Ωφελείας και οι επιχειρήσεις, που επιχορηγούνται από το Κράτος, στους μισθωτούς αυτών που αποχωρούν, απομακρύνονται ή απολύονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 του Α.Ν. 173/1967 και του άρθρου μόνου του Α.Ν. 618/70.

Ο Υπουργός
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ»

5. Στην με αριθμό 1883/27-9-02 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 113800/16-10-02 έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Επί της ερώτησης με αριθμό 1883/27-9-02 της Βουλευτού Α' Θεσσαλονίκης κ. Ασημίνας Ξηροτύρη – Αικατερινάρη, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Στην τεράστια προσπάθεια που καταβάλλεται για την αντιμετώπιση της λαθρομετανάστευσης ενόψει και της ασφάλειας των Ολυμπιακών Αγώνων που αποτελεί σοβαρό όχι μόνο Ελληνικό αλλά Ευρωπαϊκό επιπέδου θέμα κρίθηκε επιβεβλημένη η παραχώρηση χρήσης των πλοίων του Σ.Δ.Ο.Ε. στο Λιμενικό Σώμα.

Η λαθρομετανάστευση χρήζει αντιμετώπισης όχι μόνο στη στεριά αλλά και με τη φύλαξη των θαλασσίων συνόρων για το συμφέρον τόσο της Ελληνικής αλλά και της Ευρωπαϊκής οικονομίας και ευρύτερα του κοινωνικού συνόλου επί πλέον και σε θέματα υγείας των προσώπων από τη λαθρομετανάστευση.

Από την παραχώρηση της χρήσης των πλοίων δεν δυσχεραίνεται ο ελεγκτικός ρόλος του Σ.Δ.Ο.Ε. και η δυνατότητά του για την πάταξη του θαλάσσιου οικονομικού εγκλήματος ενισχύεται αυτός από τη συνεργασία του με το Λιμενικό Σώμα, αφού από την απόφαση παραχώρησης προβλέπεται η χρήση αυτών από το Σ.Δ.Ο.Ε. όποτε αυτό κρίθει αναγκαίο για την αντιμετώπιση κάθε μορφής εγκλήματος και όχι μόνο περιστασιακά.

Ο ρόλος του Σ.Δ.Ο.Ε. στο θαλάσσιο χώρο όσον αφορά το λαθρεμπόριο, τα καύσιμα, τα τσιγάρα, τα όπλα και τα ναρκωτικά και τα λοιπά οικονομικά εγκλήματα, τα οποία θα συνεχίζουν να περιλαμβάνονται στον ετήσιο προγραμματισμό των ελεγκτικών στόχων του θα είναι αποτελεσματικότερος αφού θα έχει στη διάθεσή του όχι μόνο τα 14 πλοία αλλά πλέον τα 200 πλοία του Λιμενικού, στα πλαίσια της σύμβασης παραχώρησης αλλά

και των θεσμικών πλαισίων των ιδρυτικών νόμων.

Ειδικότερα οι έλεγχοι των καυσίμων θα υποστηρίζονται τεχνικά για άμεσα και πλήρη αποτελέσματα με συσκευές ανίχνευσης θείου.

Εξάλλου το πρόσφατο νομικό πλαίσιο ν. 2873/2000, ν. 2960/2001 προβλέπει πέρα των άλλων κυρώσεων και διοικητικές κυρώσεις, πρόστιμα που συμβάλλουν στην προσπάθεια για πρόληψη και καταστολή της παράνομης διακίνησης καυσίμων.

Ο Υφυπουργός
Α. ΦΩΤΙΑΔΗΣ»

6. Στην με αριθμό 1975/3-10-02 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 43117/22-10-02 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της υπ' αριθμό 1975/3-10-02 ερώτησης που κατέθεσε η Βουλευτής κ. Μαρία Δαμανάκη, αναφορικά με την ανάγκη λήψης μέτρων για τον έγκαιρο χαρακτηρισμό του οικοπέδου των πρώην πρώην εκπαιδευτηρίων «Μπαρμπάκι» ως χώρου για την ανέγερση σχολείου και την ολοκλήρωση των διαδικασιών απαλλοτρίωσής του, σας πληροφορούμε ότι με το υπ' αριθμ. 41895/9.10.2002 έγγραφο μας ζητήσαμε στοιχεία για το θέμα αυτό από την Περιφέρεια Αττικής, τα οποία θα σας αποστέλλουμε μόλις περιέλθουν στο Υπουργείο.

Ο Υφυπουργός
Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»

7. Στην με αριθμό 1891/27-9-02 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 3861/14-10-02 έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης του βουλευτή κ. Η. Καλλιώρα με αριθμό 1891/27-9-2002 θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε για τα εξής:

Το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα TAXIS δεν υποστηρίζει ηλεκτρονικές υπηρεσίες και δεν είχε ούτε έχει την δυνατότητα να παραλάβει οποιουδήποτε τύπου δηλώσεις μέσω του διαδικτύου, συνεπώς ποτέ δεν ετέθη θέμα παραλαβής συγκεντρωτικών καταστάσεων τιμολογίων πελατών – προμηθευτών ηλεκτρονικά μέσω του TAXIS.

Το σύστημα ηλεκτρονικών υπηρεσιών TAXISnet το οποίο αναπτύχθηκε και λειτουργεί ανεξάρτητα από το Ο.Π.Σ. TAXIS (αποτελεί μια από τις πύλες του TAXIS), παρέχει τις υπηρεσίες Εισοδήματος και Φ.Π.Α. υπό συνθήκες οριακού φορτίου. Δεν περιλάμβανε εξαρχής υπηρεσία υποβολής συγκεντρωτικών καταστάσεων τιμολογίων και δεν έχει την δυνατότητα λόγω της πιλοτικής του φύσης να φορτιστεί με επιπλέον εφαρμογές.

Συνεπώς η υποβολή των συγκεντρωτικών καταστάσεων πελατών προμηθευτών στις Δ.Ο.Υ. σε μαγνητικό μέσο ή σε καταστάσεις αποτελούσε και αποτελεί επί παρόντος την μόνη υπάρχουσα δυνατότητα.

Στο έργο το οποίο προετοιμάζουμε στο Γ' Κ.Π.Σ. για το νέο TAXISnet προβλέπεται η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής συγκεντρωτικών καταστάσεων τιμολογίων πελατών – προμηθευτών.

Η διαχείριση του Έργου έχει ανατεθεί στην Κοινωνία της Πληροφόρησης Α.Ε. Η οποία θα δημοπρατήσει το έργο τους αμέσως προσεχείς μήνες.

Είμαστε στη διάθεσή σας για περαιτέρω διευκρινήσεις.

Ο Υφυπουργός
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ»

8. Στην με αριθμό 2006/7-10-02 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 4147/23-10-02 έγγραφο από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αριθμό 2006/2002 ερώτηση, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κυρίους Π. Κοσιώνη και Γ. Χουρμουζιάδη, για τα θιγόμενα σ' αυτή θέματα, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το αρμόδιο Τμήμα Κοινωνικής Επιθεώρησης Νέας Ιωνίας έχει

επιβληθεί κατ' επανάληψη των προβλημάτων των εργαζομένων του ως άνω Ιδρύματος. Ειδικότερα έχει προβεί στη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων στις 8-2-2001 και 14-6-2001 και μεσολάβησε για την επίλυση εργατικής διαφοράς στις 3-7-2001. Για τις διαπιστωθείσες παραβάσεις επέβαλε διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.

Στις 27-9-2002, μετά από καταγγελία της εργαζόμενης συνδικαλίστριας Αλεξίας Σταύρου, πραγματοποιήθηκε εργατική διαφορά με αντικείμενο συζήτησης τη βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας της. Στη συνάντηση παρέστησαν η εργαζόμενη με το δικηγόρο της, ο Γενικός Γραμματέας του Εργατικού Κέντρου Αθηνών, ο Αντιπρόεδρος του Συλλόγου των εργαζομένων στο Σικιανιδείο και εκ μέρους του Ιδρύματος παρέστησαν οι δικηγόροι Σεραφεΐμ Ελευθέριος και Νίκ. Αστεριάδης. Από τη συζήτηση που έγινε, δεν επήλθε συμφωνία μεταξύ των μερών. Η Επιθεώρηση συνέστησε την επανεξέταση του θέματος από το Ίδρυμα σχετικά με την αλλαγή της ειδικότητας.

Σχετικά με την παραπομπή της ως άνω συνδικαλίστριας από το Ίδρυμα στην Επιτροπή του άρθρου 15 του ν. 1264/1982 με το αίτημα της απόλυσής της, το Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε.) δεν έχει δυνατότητα παρέμβασης.

Ο Υπουργός
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ»

9. Στην με αριθμό 2096/9-10-02 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 4161/23-10-02 έγγραφο από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αριθμό 2096/2002 ερώτηση, που κατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ.Στ. Δήμα, για τα θιγόμενα σ' αυτή θέματα, σας πληροφορούμε ότι έχουμε ενημερώσει την Εθνική Αντιπροσωπεία με το αριθμό 4006/20-9-2002 έγγραφο, αντίγραφο του οποίου σας επισυνάπτουμε για ενημέρωσή σας.

Ο Υπουργός
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

10. Στην με αριθμό 1986/3-10-2002 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1943/22-10-2002 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 1986/3-10-2002 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Νίκος Κωνσταντόπουλος, σχετικά με τα έργα του Τραμ της Αθήνας, κατά λόγο αρμοδιότητας του Υπουργείου Μεταφορών, σύμφωνα και με το αριθμ. 1522/14-10-02 της Εταιρείας Τραμ Α.Ε., σας πληροφορούμε τα παρακάτω:

Το σύγχρονο τραμ της Αθήνας κατασκευάζεται με βάση μελέτες και προδιαγραφές, που συντάχθηκαν με τη σύμπραξη μελετητικών οίκων του εξωτερικού, διεθνούς κύρους και αναγνώρισης, με εκτεταμένη εμπειρία στην ανάπτυξη συστημάτων τροχιοδρόμων σε άλλες πόλεις του εξωτερικού.

Το δίκτυο προεγκρίθηκε, από τον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας, που έκρινε ότι είναι σύμφωνο με τις επιταγές του Συγκοινωνιακού Σχεδιασμού του ΡΣΑ και θα συνεισφέρει, κατ' εξοχήν, στην ενίσχυση του συστήματος Μαζικών Μεταφορών με μέσα μεγάλης μεταφορικής ικανότητας και φιλικά προς το περιβάλλον, στη βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών και ποιότητας περιβάλλοντος στη πολεοδομική ανασυγκρότηση και ανάπτυξη του αστικού χώρου, και στη δυνατότητα μελλοντικής επέκτασής του δικτύου προς κεντρικές περιοχές της Αθήνας και Πειραιά, στα πλαίσια ανάπτυξης ενός ευρύτερου δικτύου μέσων σταθερής τροχιάς.

Η τελική έγκριση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα, δόθηκε στα πλαίσια της έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων, από τους συναρμοδIOUS φορείς (Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε., Υπ. Πολιτισμού, Υπ. Μεταφορών-Επικοινωνιών, Υπ. Εμπορικής Ναυτιλίας) και με τήρηση όλων των κανόνων που αφορούν τη συμμετοχή στη διαδικασία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε Νομαρχια-

κό και Δημοτικό επίπεδο.

Η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων εκπονήθηκε από την Υπηρεσία Σχεδιασμού και Γενικών Μελετών της ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε., από επιστήμονες εξειδικευμένους στο αντικείμενο και με ειδική συμμετοχή της Εταιρείας Συμβούλων ΕΤ&Τα, η οποία χρησιμοποίησε και αλλοδαπούς εμπειρογνώμονες διεθνούς κύρους.

Η Μελέτη είναι πλήρης και υψηλής στάθμης και έχει εγκριθεί από όλους τους φορείς που προβλέπει η Νομοθεσία μας.

Ειδικά, για την περιοχή της Πύλης του Αδριανού, μια σειρά μελετών και ανεξαρτήτων Τεχνικών Αξιολογήσεων, από έγκυρους επιστημονικούς φορείς και διεθνούς κύρους εμπειρογνώμονες (Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών, Συγκοινωνιακός Τομέας, της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Καθηγητής D. Le Houedec του Πανεπιστημίου της Νάντης, Dr. Patrick Carels ειδικός σύμβουλος STIB Βρυξελλών) κατέδειξε την αρτιότητα και πληρότητα της μελέτης.

Η εκσκαφή τάφρου, μήκους 150 περίπου μέτρων, και βάθους 65 εκατοστών, στη Λεωφόρο Αμαλίας στην περιοχή της Πύλης στα πλαίσια των προκαταρκτικών εργασιών, οδήγησε στον εντοπισμό αρχαίων ευρημάτων σε ορισμένα σημεία της.

Μετά την αξιολόγηση των ευρημάτων, από την αρμόδια Αρχαιολογική Υπηρεσία, ζητήθηκε από το ΥΠΠΟ, η οδευση του Τραμ να γίνει μέσω των οδών Αρδηττού και Β. Όλγας, για να παρακαμφθεί το εν λόγω τμήμα.

Η αξία των εργασιών που έγιναν, στο τμήμα της πορείας που παρακάμπτεται, είναι της τάξεως των 65 εκατομμυρίων δραχμών.

Η αξία των εργασιών που απαιτούνται για να πραγματοποιηθεί η ζητηθείσα παρακάμψη (προσθήκη γραμμής μήκους 550 περίπου μέτρων) υπολογίζεται σε 700 εκατομμύρια δραχμές περίπου.

Η επένδυση αυτή, που ζητήθηκε για το λόγο που προαναφέρθηκε, δεν μπορεί ασφαλώς να χαρακτηριστεί ως σπατάλη.

Ο Υπουργός
ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα τα δελτία επικαιρών ερωτήσεων της Πέμπτης 20 Μαρτίου 2003 και της Παρασκευής 21 Μαρτίου 2003. Όπως έχει ήδη ανακοινωθεί, οι επικαιρές ερωτήσεις της Παρασκευής θα συζητηθούν αύριο Πέμπτη και ώρα 10.30'

Τα δελτία έχουν ως εξής:

Δελτίο επικαιρών ερωτήσεων της Πέμπτης 20 Μαρτίου 2003.
Α.ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 130 παρ. 2 και 3 Καν. Βουλής)

1. Η με αριθμό 474/17-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Νικολάου Λεβονιάνη προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικά με τη βελτίωση του νέου συστήματος ασφάλισης των επαγγελματιών, βιοτεχνών και εμπορών που ασκούν δραστηριότητα σε οικισμούς κάτω των 2000 κατοίκων.

2. Η με αριθμό 482/17-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Νικήτα Κακλαμάνη προς τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας, σχετικά με τη δημιουργία νέων κρεών στα νοσοκομεία κλπ.

3. Η με αριθμό 479/17-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Γεωργίου Χουρμουζιάδη προς τους Υπουργούς Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Δικαιοσύνης, σχετικά με τη διακοπή των δραστηριοτήτων του Εργαστηρίου Ιατροδικαστικών και Τοξικολογικών Εξετάσεων στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

4. Η με αριθμό 478/17-3-2003 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Μαρίας Δαμανάκη προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με την καθυστέρηση υπογραφής της αναστολής έκδοσης οικοδομικών αδειών στη Νέα Σμύρνη κλπ.

Β.ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δευτέρου Κύκλου (Άρθρο 130 παρ.

2 και 3 Καν. Βουλής)

1. Η με αριθμό 472/17-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Γεωργίου Κίρκου προς τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών, σχετικά με την επέκταση των αστικών συγκοινωνιών στο Νομό Θεσσαλονίκης κλπ.

2. Η με αριθμό 481/17-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Απόστολου Ανδρεουλάκου προς τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης, σχετικά με δημοσιεύματα του Τύπου αναφερόμενα στη συμμετοχή συμβούλου του Υπουργείου στην υπεράσπιση μέλους της 17 Νοέμβρη κλπ.

3. Η με αριθμό 480/17-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σπυρίδωνος Στριφτάρη προς τους Υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικά με τις αυξήσεις των συντάξεων, την καταβολή έκτακτου επιδόματος θέρμανσης κλπ.

4. Η με αριθμό 477/17-3-2003 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Αικατερίνης Ξηροτύρη-Αικατερινάρη προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με το μηχανισμό διαχείρισης του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Δελτίο επικαίρων ερωτήσεων της Παρασκευής 21 Μαρτίου 2003.

Α.ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρα 129 παρ. 2 και 3, 130 παρ. 2 και 3 Καν. Βουλής).

1. Η με αριθμό 484/18-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος και Β' Αντιπροέδρου της Βουλής κ. Παναγιώτη Σγουριδίδη προς τους Υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικά με τη διακοπή της επιδότησης εργασίας, που κατέβαλε ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού στις επιχειρήσεις της Θράκης.

2. Η με αριθμό 487/18-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Παναγιώτη Αδρακτά προς τους Υπουργούς Γεωργίας, Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με την καταβολή της επιδότησης για τη βιομηχανική ντομάτα, στους παραγωγούς του Νομού Ηλείας.

3. Η με αριθμό 491/8/18-3-2003 επίκαιρη ερώτηση της Προέδρου του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αλέκας Παπαρήγα προς τον Πρωθυπουργό, σχετικά με τον επικείμενο πόλεμο κατά του Ιράκ, τις διευκολύνσεις που παρέχει η χώρα μας κλπ. (Θα απαντήσει ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, άρθρο 129 παρ. 3).

4. Η με αριθμό 490/18-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Φώτη Κουβέλη προς τους Υπουργούς Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Πολιτισμού, σχετικά με τα έργα οδοποιίας που εκτελούνται στην αρχαία οδό Παναθηναίων.

Β.ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δευτέρου Κύκλου (Άρθρο 130 παρ. 2 και 3 Καν. Βουλής)

1. Η με αριθμό 483/18-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ιωάννη Ζαφειρόπουλου προς τους Υπουργούς Μεταφορών και Επικοινωνιών, Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με την αναβάθμιση του αεροδρομίου ΑΝΔΡΑΒΙΔΑΣ.

2. Η με αριθμό 492/18-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Αθανάσιου Κατσιγιάννη προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με την εύρυθμη λειτουργία του Χώρου Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων Άνω Λιοσίων.

3. Η με αριθμό 489/18-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σπυρίδωνος Στριφτάρη προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, σχετικά με τη μεταστέγαση των Υπηρεσιών του Τουρισμού σε κτίριο που θα πληροί τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας.

4. Η με αριθμό 486/18-3-2003 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Ασημίνας Ξηροτύρη-Αικατερινάρη προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με την υλοποίηση του προγράμματος σχολικής στέγης στη Θεσσαλονίκη.

5. Η με αριθμό 485/18-3-2003 επίκαιρη ερώτηση του Ανεξάρτητου Βουλευτή κ. Βασιλείου Κεδίκογλου προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με την αλλαγή του Νόμου περί Αναθέσεων Μελετών και Συμβουλών και τη δημιουργία Διευθύνσεων Τακτικής Επιθεώρησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Θα γίνει προεκφήνιση των νομοσχεδίων που είναι γραμμένα στην ημερήσια διάταξη.

Υπουργείου Ανάπτυξης.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Μαυρικίου για συνεργασία στον τομέα του τουρισμού».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Μαυρικίου για συνεργασία στον τομέα του τουρισμού» έγινε δεκτό ομοφώνως σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Μαυρικίου για συνεργασία στον τομέα του τουρισμού.»

(Λόγω του μεγάλου όγκου της συμβάσεως το κείμενό της δεν καταχωρίζεται στο παρόν Πρακτικό. Ο σχετικός νόμος υπ' αριθμ. 3134 δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμόν 87Α' ΦΕΚ της 14/4/2003).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Υπουργείου Ανάπτυξης.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας για τη συνεργασία στον τομέα καυσίμων και ενέργειας».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας για τη συνεργασία στον τομέα καυσίμων και ενέργειας» έγινε δεκτό ομοφώνως σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας για τη συνεργασία στον τομέα καυσίμων και ενέργειας.»

(Λόγω του μεγάλου όγκου της συμβάσεως το κείμενό της δεν καταχωρίζεται στο παρόν Πρακτικό. Ο σχετικός νόμος υπ' αριθμ. 3136 δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμόν 89Α' ΦΕΚ της 14/4/2003).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Καζακστάν για την προώθηση και αμοιβαία προστασία των επενδύσεων».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημο-

κρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Καζακστάν για την προώθηση και αμοιβαία προστασία των επενδύσεων» έγινε δεκτό ομοφώνως σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Καζακστάν για την προώθηση και αμοιβαία προστασία των επενδύσεων.»

(Λόγω του μεγάλου όγκου της συμβάσεως το κείμενό της δεν καταχωρίζεται στο παρόν Πρακτικό. Ο σχετικός νόμος υπ' αριθμ. 3135 δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμόν 88Α' ΦΕΚ της 14/4/2003).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Υπουργείου Εξωτερικών.

Συζήτηση και ψήφιση ενιαία επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής» σύμφωνα με τα άρθρα 72 παράγραφος 4 του Συντάγματος και 108 παράγραφος 7 του Κανονισμού της Βουλής.

Το νομοσχέδιο θα συζητηθεί κατά τη σημερινή συνεδρίαση.

Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ των Κυβερνήσεων των κρατών που μετέχουν στην Οικονομική Συνεργασία του Ευξείνου Πόντου (Ο.Σ.Ε.Π.) για συνεργασία στον τομέα παροχής βοήθειας έκτακτης ανάγκης και άμεσης ανταπόκρισης σε φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ των Κυβερνήσεων των κρατών που μετέχουν στην Οικονομική Συνεργασία του Ευξείνου Πόντου (Ο.Σ.Ε.Π.) για συνεργασία στον τομέα παροχής βοήθειας έκτακτης ανάγκης και άμεσης ανταπόκρισης σε φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές» έγινε δεκτό ομοφώνως σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ των Κυβερνήσεων των κρατών που μετέχουν στην Οικονομική Συνεργασία του Ευξείνου Πόντου (Ο.Σ.Ε.Π.) για συνεργασία στον τομέα παροχής βοήθειας έκτακτης ανάγκης και άμεσης ανταπόκρισης σε φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές.»

(Λόγω του μεγάλου όγκου της συμβάσεως το κείμενό της δεν καταχωρίζεται στο παρόν Πρακτικό. Ο σχετικός νόμος υπ' αριθμ. 3138 δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμόν 91Α' ΦΕΚ της 15/4/2003).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο των παραπάνω νομοσχεδίων.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ : Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση του Πρωτοκόλλου που τροποποιεί τη Διεθνή Σύμβαση για την απλούστευση και εναρμόνιση των τελωνειακών καθεστώτων».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο κρατήθηκε και θα συζητηθεί κατά τη συνήθη διαδικασία.

Επανερχόμαστε στο νομοσχέδιο του Υπουργείου Εξωτερικών.

Συζήτηση και ψήφιση ενιαία επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής» σύμφωνα με τα άρθρα 72 παράγραφος 4 του Συντάγματος και 108 παράγραφος 7 του Κανονισμού της Βουλής.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να αναγνώσω κάποιες αλλαγές στο νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κάνετε κάποιες αλλαγές;

Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, καλημέρα. Θα ήθελα να αναγνώσω τις εξής μικρές μεταβολές:

Στο άρθρο 1, παράγραφος 1, περίπτωση γ' στη δεύτερη σειρά η φράση, «ο οποίος αντικαθίσταται κατά τη διάρκεια...» και μέχρι το τέλος της περιπτώσεως γ' διαγράφεται.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΑΠΗΣ: Μας τη διαβάσετε ολόκληρη;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Βεβαίως. Απαλείφεται η πρόβλεψη λοιπόν της παραγράφου 1 του άρθρου 1 περίπτωση γ' «ο οποίος αντικαθίσταται κατά τη διάρκεια της διακοπής των εργασιών της Βουλής από τον Πρόεδρο της Διαρκούς Επιτροπής Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων της Βουλής του Τμήματος Διακοπής των Εργασιών της». Όλη αυτή η φράση, λοιπόν, διαγράφεται.

Στο άρθρο 1 παράγραφος 1 περίπτωση δ' διαμορφώνουμε τη φράση ως εξής: «Δύο εκπροσώπους από κάθε κόμμα που είναι αναγνωρισμένο σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής, εκ των οποίων ο ένας είναι Βουλευτής του οικείου κόμματος, με τους αναπληρωτές τους».

Στο άρθρο 1, παράγραφος 1, περίπτωση στ'. Η διάταξη αυτή διαμορφώνεται ως εξής: «πρόσωπα με ειδικές γνώσεις ή εμπειρία σε θέματα εξωτερικής πολιτικής. Τα πρόσωπα αυτά μπορεί να είναι είτε διατελέσαντες Υπουργοί Εξωτερικών, Αναπληρωτές Υπουργοί Εξωτερικών Υφυπουργοί Εξωτερικών, Γενικοί Γραμματείς του Υπουργείου Εξωτερικών είτε Πρέσβεις, επί τιμή του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), πρώην υψηλόβαθμα στελέχη διεθνών οργανισμών, διατελέσαντες ανώτατοι αξιωματικοί, προσωπικότητες που διαθέτουν ειδικές γνώσεις και πείρα σε θέματα εξωτερικής πολιτικής. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην περίπτωση αυτή ορίζονται από τον Υπουργό Εξωτερικών. Ο αριθμός τους δεν επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό που αναφέρεται στην περίπτωση δ'. Ο Υπουργός Εξωτερικών δύναται να ορίσει ισάριθμους αναπληρωτές τους».

Άρθρο 3, παράγραφος 1. Η διάταξη αυτή διαμορφώνεται ως εξής: «Το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.) συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του τακτικά κάθε τέσσερις μήνες και εκτάκτως όταν αυτός το συγκαλέσει. Έκτακτη σύγκληση του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.) δύναται να υπάρξει και μετά από πρόταση δύο τουλάχιστον κομμάτων, αναγνωρισμένων σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής, και κατ' ανώτατο όριο δύο φορές το χρόνο. Με την πρόσκληση καθορίζονται και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης».

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Η παρακάτω φράση δηλαδή παραμένει: «Με την πρόσκληση καθορίζονται και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης».

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Βεβαίως.

Στο άρθρο 3 πάλι, στην παράγραφο 4, του σχεδίου νόμου, κατά τις υποδείξεις του Επιστημονικού Συμβουλίου, το ρήμα «καλεί» στη φράση «Ο Πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΣΕΠ) δύναται να καλεί σε ακρόαση στις συνεδριάσεις του μέλη της Κυβερνήσεως ή Υφυπουργούς και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο με οποιαδήποτε ιδιότητα θεωρεί χρήσιμο για το έργο του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΣΕΠ), ενημερώνοντας και τον αρμόδιο Υπουργό αν πρό-

κειται για κρατικό λειτουργό» αντικαθίσταται από το ρήμα «προσκαλεί». Έχει σημασία.

Επίσης η παράγραφος 7 του άρθρου 3 διαγράφεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Ηλίας Βλαχόπουλος έχει το λόγο.

ΗΛΙΑΣ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βρισκόμαστε λίγες ώρες πριν την έναρξη ενός πολέμου που οι λαοί δεν θέλουν, που οι διεθνείς οργανισμοί δεν έχουν εγκρίνει, έναν πόλεμο για τον οποίο το ΝΑΤΟ δεν είπε το «ναί», η Ευρωπαϊκή Ένωση, έστω διχασμένη, είπε «όχι» και ο ΟΗΕ δεν εγκρίνει. Έναν πόλεμο, όμως, που οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής αποφάσισαν και στον οποίο συμπαρασύρουν σύμμαχες χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αυτή η απόφαση του κ. Μπους κουρελιάζει τον ΟΗΕ, εκτελεί την ειρήνη, αγνοεί τη θέληση εκατομμυρίων πολιτών σε ολόκληρο τον κόσμο, αγνοεί επιδεικτικά τη διεθνή νομιμότητα. Και αυτά είναι λίγα από τα οκτάστηλα με τα οποία ο χθεσινός Τύπος σχολιάζει την τελευταία εξέλιξη, μετά τις Αζόρες και το διάγγελμα του κ. Μπους με το οποίο στην ουσία κήρυξε τον πόλεμο κατά του Ιράκ.

Η αλαζονεία της παντοδυναμίας, η περιφρόνηση των μέχρι τώρα διεθνών κεκτημένων κινδυνεύουν να γίνουν οι παράμετροι εκείνοι που θα καθορίζουν την τύχη των λαών, την ύπαρξη χωρών, την προοπτική της παγκόσμιας ειρήνης.

Μου δίνεται σήμερα η δυνατότητα και απ' αυτό το Βήμα, το επίσημο Βήμα της Βουλής, να καταδικάσω κατά τον πιο απόλυτο τρόπο την πολιτική της αλαζονείας της δύναμης, την πολιτική που περιφρονεί τη διεθνή νομιμότητα, την πολιτική που αγνοεί τα θεσμοθετημένα όργανα που είναι τα αρμόδια όργανα να κρίνουν και να αποφασίζουν επεμβάσεις σε ανεξάρτητες χώρες, αυτά που είναι οι εγγυητές της διεθνούς νομιμότητας, την πολιτική που δεν υπολογίζει τις καταστροφές και τα ανθρώπινα θύματα του πολέμου που έρχεται, την πολιτική που υπηρετεί μόνο τα γεωστρατηγικά συμφέροντα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και τα οικονομικά συμφέροντα των ιδίων και της πολεμικής βιομηχανίας.

Ταυτόχρονα, όμως, η εξέλιξη αυτή αναδεικνύει ανάγλυφα την αδυναμία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μια αυτόνομη παρουσία και ένα δικό της λόγο και ρόλο στις διεθνείς εξελίξεις. Έτσι παρά τις όντως κατ' αρχήν αισιόδοξες προσπάθειες της ελληνικής Προεδρίας οι οποίες με την έκτακτη Σύνοδο Κορυφής έδωσαν ένα θετικό κείμενο συμπερασμάτων με κοινές θέσεις των μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δυστυχώς δεν κατορθώθηκε να αποφευχθεί ο πόλεμος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η εξέλιξη αυτή αναδεικνύει αδήριτη την ανάγκη για μια κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας μέσα και από την εμβάθυνση της δομής και λειτουργίας των δημοκρατικών θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης η αρνητική αυτή εξέλιξη σε σχέση με τον πόλεμο του Ιράκ και το γεγονός των γεωστρατηγικών ανακατατάξεων που θα προκληθούν στην περιοχή της ευρύτερης γειτονιάς μας επιβάλλουν τη διαμόρφωση μιας στρατηγικής για τα εθνικά μας θέματα και γενικότερα για την εξωτερική μας πολιτική, στόχος, που η επιτυχία του απαιτεί συναίνεση όλων των πολιτικών δυνάμεων, διάλογο, εντοπισμό των διαφωνιών και ενίσχυση των κοινών θέσεων και απόψεων. Το στόχο αυτό εξυπηρετεί και το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου, το οποίο προβλέπει τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής.

Τι είναι όμως αυτό το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής; Πώς προέκυψε και ποιος είναι ακριβώς ο χαρακτήρας του;

Είναι αλήθεια ότι υπάρχει μια προϊστορία που αφορά τη σύσταση αυτού του Συμβουλίου. Και λόγοι ηθικοί, αλλά και οι κανόνες κοινοβουλευτικής δεοντολογίας επιβάλλουν να αναφερθούμε και να δεχθούμε ότι υπήρξαν πρωτοβουλίες των κομμάτων της Αντιπολίτευσης και συγκεκριμένα του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου τότε και της Νέας Δημοκρατίας, πρωτοβουλίες που προηγήθηκαν της συνταγματικής ρύθμισης.

Έτσι για πρώτη φορά αναπτύχθηκε η ανάγκη θεσμοθέτησης του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής από το Συνα-

οπισμό της Αριστεράς και της Προόδου, αλλά και από το σημερινό Πρόεδρο της Δημοκρατίας τον κ. Στεφανόπουλο και στη συνέχεια ακολούθησε μια σειρά προτάσεων νόμου από το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης που ο καθένας από αυτούς επαναλάμβανε κατά πανομοιότυπο τρόπο τον προηγούμενο.

Έτσι, λοιπόν, είχαμε τρεις προτάσεις νόμων από τους συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας, το 1994, το 1999 και το 2001. Είναι αλήθεια ότι κατά τη συζήτηση στη Βουλή ιδιαίτερα της πρότασης νόμου του 2001 συζητήθηκε διεξοδικά και σε βάθος η ανάγκη σύστασης αυτού του Εθνικού Συμβουλίου καθώς και ο χαρακτήρας του και δόθηκε η ευκαιρία στον παρόντα τότε στη συζήτηση εκείνη Υπουργό Εξωτερικό κ. Γεώργιο Παπανδρέου να εκφράσει τη θετική που άποψη για τη σύσταση του Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής.

Η επικείμενη, όμως, Αναθεώρηση του Συντάγματος επέβαλε τη συζήτηση αυτού του θέματος σε χρόνο μεταγενέστερο της Αναθεωρήσεως.

Φθάσαμε, έτσι, στην Αναθεώρηση του Συντάγματος του 2001 και στην ψήφιση της παραγράφου 4 του άρθρου 82, η οποία προβλέπει επί λέξει «νόμος ορίζει τα σχετικά με τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής με τη συμμετοχή εκπροσώπων των κομμάτων της Βουλής και εκπροσώπων με ειδικές γνώσεις ή εμπειρία».

Ο κ. Βενιζέλος, εισηγούμενος τότε τη σχετική διάταξη το 2001 στην Επιτροπή και το 2002 στην Ολομέλεια της Βουλής, είχε για το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής ότι «δεν είναι όργανο που χαράσσει εξωτερική πολιτική. Δεν είναι, επίσης, ένα όργανο το οποίο επιτρέπει, παρά τη θέληση της λαϊκής κυριαρχίας, να αναδείξει πλειοψηφία και μειοψηφίες και να ανατρέψει αυτήν τη θέληση, διανέμοντας την αρμοδιότητα του πλειοψηφήσαντος να κυβερνά, όπως την οργανώνει το άρθρο 82 του Συντάγματος, και εισάγοντας εκ του πλαισίου συνασχητές της εξωτερικής πολιτικής. Αυτό το όργανο δεν είναι κάτι τέτοιο. Επίσης δεν είναι ο δούρειος ίππος για την ανατροπή της λαϊκής κυριαρχίας».

Την Αναθεώρηση του Συντάγματος και την ψήφιση της παραγράφου 4 του άρθρου 82 ακολούθησε ένας διάλογος με τα κόμματα, τον οποίον ξεκίνησε το Υπουργείο Εξωτερικών. Κατά τη διάρκεια του διαλόγου υπήρξαν απόψεις και προτάσεις των κομμάτων, ένα μέρος των οποίων έχει περιληφθεί στο συζητούμενο σχέδιο νόμου.

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι κατά το μεγαλύτερο μέρος του το νομοσχέδιο σέβεται τις προτάσεις των δύο κομμάτων που συμμετείχαν στο διάλογο, τις απόψεις δηλαδή της Νέας Δημοκρατίας και του Συνασπισμού. Είναι πραγματικά ευχάριστο το ότι ο κύριος Υπουργός, πριν από λίγο, έκανε αποδεκτές παρατηρήσεις και προτάσεις, που έγιναν κατά τη διάρκεια της συζήτησης στην Επιτροπή Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων.

Οι ενστάσεις αυτών των κομμάτων αφορούσαν κυρίως το πολυμελές του οργάνου.

Επίσης, υπήρξε πρόταση της Νέας Δημοκρατίας για σύσταση μονίμου υπηρεσιακού Υπουργού Εξωτερικών.

Από την πλευρά του Συνασπισμού επαναδιατυπώθηκαν στην ουσία οι ενστάσεις και οι προτάσεις που έγιναν κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην Επιτροπή και αφορούσαν το πολυμελές του οργάνου, την ανάγκη τακτικότερων συνεδριάσεων, τη σύγκληση του οργάνου και την ευθύνη των κομμάτων και γενικότερα της Αντιπολίτευσης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε λίγο θα ψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο και είναι ανάγκη από πλευράς της Πλειοψηφίας να διευκρινίσουμε σε αυτήν τη συζήτηση το χαρακτήρα του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής, όπως αυτός προκύπτει και από τη σχετική διάταξη του Συντάγματος, αλλά και από τη συζήτηση στην Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας.

Έτσι, αυτό το όργανο είναι ένα συμβουλευτικό όργανο. Το επαναβεβαιώνουμε και τώρα. Δεν είναι όργανο που μπορεί να υποκαθιστά την Κυβέρνηση στη χάραξη της στρατηγικής, αλλά και στην άσκηση της πολιτικής της.

Θυμίζω σε αυτό το σημείο τη σχετική συνταγματική διάταξη που προβλέπει ότι η Κυβέρνηση, το Υπουργικό Συμβούλιο και ο κάθε Υπουργός στον τομέα αρμοδιότητος του ευθύνεται. Το «ευθύνεται» έχει όχι μόνο συνταγματική, αλλά και ποινική έννοια κατά τον πρόσφατο νόμο «περί ευθύνης Υπουργών», όπως χαρακτηριστικά τόνισε ο εισηγητής της Πλειοψηφίας κατά τη συζήτηση του παρόντος νομοσχεδίου στην επιτροπή.

Επίσης, πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι το όργανο αυτό δεν είναι διακομματικό. Ξεπερνά τα όρια των κομμάτων και εκτείνεται και στον επιστημονικό κόσμο, τον κόσμο της γνώσης και των εμπειρογνομώνων, κατά πώς προβλέπει η σχετική διάταξη του Συντάγματος.

Επομένως, θα μπορούσαμε, αναφερόμενοι στους στόχους που εξυπηρετεί η σύσταση και λειτουργία αυτού του οργάνου, να πούμε ότι οι αρμοδιότητες, η σύνθεση και η λειτουργία αυτού του οργάνου μπορεί να οδηγήσει στη διατύπωση προτάσεων, οι οποίες μπορούν να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη για τη χάραξη εθνικής στρατηγικής στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής.

Ποιο, όμως, είναι το περιεχόμενο αυτού του νομοσχεδίου; Το συζητούμενο σχέδιο νόμου προβλέπει τη σύνθεση του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής με τον Υπουργό Εξωτερικών ως Πρόεδρο, τον υπηρεσιακό γενικό γραμματέα του Υπουργείου Εξωτερικών, τον Πρόεδρο της Διαρκούς Επιτροπής Εθνικής Άμυνας, δύο εκπροσώπους από κάθε κόμμα της Βουλής -εδώ συμπλήρωσε ο κύριος Υπουργός ότι ο ένας θα πρέπει να είναι Βουλευτής-, τον προϊστάμενο του Κέντρου Ανάλυσης και Σχεδιασμού του Υπουργείου Εξωτερικών και πρόσωπα με ειδικές γνώσεις ή εμπειρία σε θέματα εξωτερικής πολιτικής. Προβλέπει επί λέξει ότι «το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής είναι όργανο συμβουλευτικό της Κυβέρνησης και επεξεργάζεται θέματα σχετικά με το στρατηγικό σχεδιασμό της εξωτερικής πολιτικής».

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ**)

Το νομοσχέδιο προσδιορίζει επίσης τον τρόπο λειτουργίας του Συμβουλίου, τη συχνότητα των συνεδριάσεων και άλλες λεπτομέρειες που αφορούν τη γραμματειακή υποστήριξη, το απόρρητο των συνεδριάσεων και φυσικά στη συζήτηση των άρθρων θα αναφερθώ με λεπτομέρεια στο περιεχόμενο του νομοσχεδίου.

Κλείνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα καλούσα όλες τις πτέρυγες της Βουλής να υπερψηφίσουν το σχέδιο νόμου, αυτό το σχέδιο νόμου που θα είναι σε λίγο εκτελεστικός νόμος του Συντάγματος -το άρθρο 82 παράγραφος 4- αφού το περιεχόμενό του συμπυκνώνει τη φιλοσοφία των θέσεων, τουλάχιστον των δύο κομμάτων της Αντιπολίτευσης και κατά το μεγαλύτερο μέρος περιλαμβάνει και τις προτάσεις και τις παρατηρήσεις τους. Εισηγούμαι την ψήφιση του νομοσχεδίου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω τη τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα, ότι για τη συζήτηση του νομοσχεδίου ορίζεται από τη Νέα Δημοκρατία ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ο Βουλευτής Επικρατείας κ. Πέτρος Μολυβιάτης.

Επίσης για τη συζήτηση του νομοσχεδίου ορίζεται από το Συνασπισμό της Αριστεράς και της Προόδου, ως ειδική αγορήτρια, η Βουλευτής Μαρία Δαμανάκη.

Τώρα, πριν δώσω το λόγο στον εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας, θέλω να σας ενημερώσω -για να μη γίνει καμία παρεξήγηση, σας το λέω- ότι τρεις, τέσσερις συνάδελφοι, πριν γίνουν οι εγγραφές με τις κάρτες είχαν προηγηθεί και έχουν γραφεί. Αυτό, για να μην υπάρξει κανένα θέμα.

Το λόγο έχει ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Λιάπης.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΑΠΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Η σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής είναι μια υπόθεση που έχει απασχολήσει από καιρό την Εθνική Αντιπροσωπεία, σε μια μάλιστα διακομματική βάση. Παρ' όλα αυτά έπρεπε να περάσουν σχεδόν πάνω από δέκα χρόνια για να μπορέσουμε να ψηφίσουμε, με τη γνωστή ιστορική πια υστέρηση που διακρίνει το ΠΑΣΟΚ στην κατανόηση των εξελίξεων, τη θεσμοθέτηση

αυτού του οργάνου για τη σχεδίαση της εθνικής μας πολιτικής. Και το ερώτημα που εύλογα προβάλλει είναι γιατί έπρεπε να περάσουν τόσα πολλά χρόνια; Τι μεσολάβησε και ακύρωνε τη σύσταση αυτού του Συμβουλίου; Γιατί απέρριπτε η Κυβέρνηση τις προτάσεις νόμου που κατέθετε η Νέα Δημοκρατία και σήμερα σχεδόν αυτολεξεί τις αντιγράφει; Δεν ξέρει τι να πρωτοθυμάσει κανένας στην περίπτωση αυτή; Την αντιφατικότητα; Την κομματική μυωπία ή την κραυγαλέα επίδειξη πολιτικού καιροσκοπισμού;

Τελικά η Κυβέρνηση, με την αυτάρεσκη αλαζονεία και την αίσθηση καθεστωτικής υπεροψίας που τη διακρίνει, δεν μπορούσε απλά να δει την αλήθεια. Αλλά ούτε ασφαλώς και το συμφέρον της, αφού πάντα η συναίνεση αποκλειστικά την κυβερνητική εξουσία ωφελεί. Προσφεύγοντας άλλοτε σε γενικόλογους αφορισμούς και άλλοτε σε μειωτικές για τις άλλες πολιτικές δυνάμεις του τόπου αναφορές προσπαθούσε να κρατήσει γι' αυτήν το προνόμιο του εκφραστή της μόνης αλήθειας. Μιας ναπολεόντειας αντίληψης, σύμφωνα με την οποία «ό,τι κάνουμε εμείς είναι άριστο, ό,τι οι αντίπαλοί μας άχρηστο». Αλλά κάτω απ' αυτήν τη λογική, θα έπρεπε και εμείς σήμερα να το καταψηφίσουμε. Δεν το κάνουμε. Όχι μόνο γιατί δεν είμαστε ίδιοι, αλλά θέλουμε με την ψήφο μας να συμβάλουμε στην εθνική ομοψυχία για την οποία και εδώ εσείς έχετε δώσει το δικό σας ορισμό. Για σας εθνική συναίνεση είναι η θέση, στηρίζετε τις κυβερνητικές επιλογές είτε συμφωνείτε είτε όχι. Γιατί η κυβερνητική πολιτική είναι πάντα εθνικά συμφέρουσα». Για εμάς αντίθετα η εθνική ομοψυχία δεν εξασφαλίζεται με τσιτάτα αυτοκρατορικής έμπνευσης ούτε με συμβάσεις προσχώρησης, αλλά με θεσμούς που επιτρέπουν το διακομματικό διάλογο, την ανοχή στην αντίθετη άποψη, την ιδεολογική σύγκρουση και τελικά την εθνική σύνθεση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βρισκόμαστε σε μια ιδιαίτερα κρίσιμη εποχή για τη διεθνή ειρήνη και σταθερότητα. Μια εποχή που το διεθνές σύστημα χαρακτηρίζεται από υψηλή ρευστότητα, έντονους περιφερειακούς ανταγωνισμούς, κατάρρευση της διεθνούς νομιμότητας, περιθωριοποίηση του ΟΗΕ και υπονόμευση τελικά του ρόλου του. Μια εποχή που τελεί υπό την ιδιότητα της σκιάς της μιας και μόνης υπερκυρίαρχης δύναμης.

Σε αυτόν, λοιπόν, τον ταραγμένο και ανασφαλή κόσμο η Ελλάδα οφείλει να παίξει το ρόλο της και οφείλει πάνω απ' όλα να διαφυλάξει τα εθνικά ζωτικά της συμφέροντα.

Η χάραξη μια μακρόπνοης και κατά το δυνατόν ευρύτερα αποδεκτής εθνικής στρατηγικής είναι για χώρες όπως η Ελλάδα αδηρής επιτακτική. Και για να είναι βιώσιμη και εθνικά αποτελεσματική μια τέτοια στρατηγική θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη της αρκετές παραμέτρους, όπως τα αδιασάλευτα γεωπολιτικά δεδομένα και τα διδάγματα της μακροχρόνιας ιστορίας του τόπου. Θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη παράγοντες όπως η τρέχουσα ισορροπία συσχετισμού ισχύος ανάμεσα στη χώρα μας και στους ανταγωνιστές της σε αυτήν την ευρύτερη περιφέρεια στην οποία ανήκουμε και θα πρέπει να έχει μια πολιτική που να είναι απαλλαγμένη από τον πειρασμό της συνθηματολογίας, της κοντόφθαλμης θύρας της καθ' εκάστης συγκυρίας ενός πεζοδρομιακού λαϊκισμού.

Αντίθετα για να προστατεύσει τα μακροπρόθεσμα εθνικά της συμφέροντα επιτυχώς, χρειάζεται να έχει μεταξύ των άλλων και εθνικό όραμα. Χρειάζεται μια συγκεκριμένη στρατηγική για τα εξωτερικά θέματα με την ευρύτερη διακομματική και έτσι λαϊκή συναίνεση. Χρειάζεται πάνω απ' όλα αρραγές εθνικό μέτωπο. Άλλωστε η ιστορία διδάσκει ότι σε όλες τις κρίσιμες περιόδους, όταν η Ελλάδα ήταν ενωμένη, θριάμβευε. Όταν αντίθετα ο διχασμός, σαν το σαράκι που έτρωγε τις σάρκες του ελληνισμού υπονόμει το εθνικό μέτωπο, τότε μετρούσαμε συμφορές και μόνο.

Εξάλλου με την εγκατάλειψη από το ΠΑΣΟΚ των ακραίων θέσεων και των τριτοκοσμικών θεωριών και την αποδοχή της εθνικής ανάγκης ότι η Ελλάδα ανήκει στη Δύση, τα δύο μεγάλα κόμματα έχουν γεφυρώσει τις αποκλίσεις τους, ειδικότερα όσον αφορά τον προσανατολισμό της χώρας.

Στους μεγάλους άξονες της εξωτερικής πολιτικής πράγματι συμφωνούμε οι περισσότεροι, τουλάχιστον μέχρι σήμερα, γιατί

το αύριο μπορεί να προκαλέσει συγκρούσεις και μέσα στην Ελλάδα, αλλά ίσως και μέσα στα κόμματα, μεταξύ «ευρωπαϊκών» και «ατλαντιστών» ή των θιασωτών του γαλλο-γερμανικού άξονα κόντρα στην βρετανο-ισπανική γραμμή.

Ήδη διαμορφώνονται σημαντικές διαφορές ως προς τις εκτιμήσεις μας και τις προοπτικές. Και θα έλεγα σύγχυση για τα τρέχοντα. Με προεξέχουσα την ίδια την Κυβέρνηση που δεν έχει σαφή γραμμή στο θέμα του Ιράκ, παραπαίοντας και αντιδρώντας αμήχανα. Άλλα λέει ο Πρωθυπουργός, άλλα ο Υπουργός Εξωτερικών, άλλα ο Υπουργός Άμυνας. Ο Υπουργός Εξωτερικών μάλιστα, ο μόνος υπεύθυνος για την εικόνα της Ελλάδας στο εξωτερικό, διατυπώνει απροκάλυπτα φιλατλαντικές απόψεις, μακράν της ευρωπαϊκής πλειοψηφούσης γραμμής, τόσο μάλιστα ταυτόσημες με τους ισχυρούς ατλαντικούς μας φίλους, ώστε ο κ. Παπανδρέου είτε να μην έχει καταλάβει παντελώς το ψήφισμα 1441 του Συμβουλίου Ασφαλείας, που μιλάει μόνο για αποπλισμό του Ιράκ είτε να το έχει καταλάβει αλλά να υπηρετεί αμετανόητα αλλότριες σκοπιμότητες, μια άλλη πολιτική μακράν των αποφάσεων του ΟΗΕ. Μια πολιτική που πακετοποιεί τα πάντα, συνδέοντας αναπόδεικτα το Ιράκ με την τρομοκρατία ή καταγγέλλοντάς το ως δικτατορικό καθεστώς, ωσάν να είναι το μόνο σε αυτόν τον κόσμο, αναλαμβάνοντας μάλιστα και την αυτόκλητο ευθύνη να το λυτρώσει.

Ιδού, λοιπόν, αγαπητέ κύριε Υπουργέ, ένα επίκαιρο παράδειγμα για την ξεκάθαρη γραμμή μας στα εθνικά θέματα και να γιατί απαιτείται...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Σε τι αναφέρεστε; Προσπαθώ να καταλάβω σε ποια δήλωση αναφέρεστε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Μη διακόπτετε. Παρακαλώ να μη γίνονται διακοπές.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Κύριε Λιάπη, να απαντήσετε.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΑΠΗΣ: Το άρθρο στο «Wall Street Journal», όπου αναφέρεται...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Υπουργέ, σας παρακαλώ, δεν θα επιτρέψω διακοπές.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΑΠΗΣ: ...η απόφαση του ΟΗΕ για το Ιράκ, η 1441, που μιλάει μόνο για αποπλισμό του Ιράκ, με διπλωματικά και ειρηνικά μέσα. Σ' αυτήν την επιστολή-άρθρο κύριε Υπουργέ, ο κ. Παπανδρέου αναφέρθηκε και στο δικτατορικό καθεστώς του Ιράκ, όπου είναι απαραίτητο και επιβεβλημένο για τη διεθνή κοινότητα να ασχοληθεί με αυτήν την υπόθεση, αναφέρθηκε και στις διασυνδέσεις του Ιράκ με τη διεθνή τρομοκρατία, που δεν επιβεβαιώθηκε ούτε από τους επιθεωρητές. Από την άλλη...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, πώς θα γίνεται...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Σας παρακαλώ, θα κάνετε στη συνέχεια παρέμβαση, σύμφωνα με τον κανονισμό.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΑΠΗΣ: Επειδή αναφέρθηκα και στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, θέλω να τεκμηριώσω την άποψή μου.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Στο μικρόφωνο, κύριε Λιάπη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Μην παρεμβαίνετε, κύριε Κεδίκογλου.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΑΠΗΣ: Επειδή μίλησα και για τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, σε προχθεσινή του συνέντευξη σε κυριακάτικη εφημερίδα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Λιάπη, σας παρακαλώ να απευθύνεστε στο Σώμα.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΑΠΗΣ: ... για πρώτη φορά διατύπωσε ευθέως την άποψη ότι η Ελλάδα πρέπει να συνταχθεί με το γαλλογερμανικό άξονα.

Τρίτον, ο Πρωθυπουργός της χώρας χθες με δημόσιες δηλώσεις του ουσιαστικά θεώρησε τον πόλεμο παράνομο, αφού δεν υπήρξε νομιμοποιητική απόφαση του ΟΗΕ.

Αυτές οι τρεις αποκλίνουσες μεταξύ τους πολιτικές θέσεις, κύριε Υφυπουργέ των Εξωτερικών, επιβεβαιώνουν ότι η Ελλάδα δεν έχει συγκεκριμένη γραμμή στο θέμα του Ιράκ. Άλλωστε, έχουμε και τη μεθαιριανή σύσκεψη υπό την προεδρία του Πρωθυπουργού στις Βρυξέλλες, όπου θα γίνει η Σύνοδος Κορυφής...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Λιάπη, σας παρακαλώ να απευθύνεστε στο Σώμα.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΑΠΗΣ: Θα πρέπει τελικά ο Πρωθυπουργός της χώρας όχι μόνο να συμβάλει στην ενότητα μιας κοινής ευρωπαϊκής γραμμής στο θέμα του Ιράκ, πράγμα πάρα πολύ δύσκολο εξ αντικειμένου, αλλά τουλάχιστον να ξεκαθαρίσει και τη θέση της Ελλάδας σ' αυτήν την πάρα πολύ δύσκολη συγκυρία.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να πάρω το λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Αν σας επιτρέπει ο ομιλητής.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΑΠΗΣ: Να ολοκληρώσω πρώτα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Όχι, όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Λοβέρδο, σας παρακαλώ. Εφόσον δεν τον επιτρέπει ο ομιλητής, θα ζητήσετε και θα πάρετε το λόγο αμέσως μετά. Έχετε δικαίωμα πεντάλεπτης παρέμβασης.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Σας παρακαλώ να μου επιτρέψετε να πάρω το λόγο για ένα δευτερόλεπτο για να κάνω μία ερώτηση.

Κύριε Πρόεδρε, ακούστηκαν από τον κ. Λιάπη και είμαι σίγουρος ότι θα ακουστούν και από άλλους συναδέλφους πολλά πράγματα που έχουν να κάνουν με την τρέχουσα παγκόσμια συγκυρία. Εμείς, κύριε Πρόεδρε, ως Κυβέρνηση τι θα κάνουμε διαδικαστικά; Θα περιμένουμε όταν θα έλθει η ώρα μας να πάρουμε θέση ή θα έχουμε τη δυνατότητα, κατά τον Κανονισμό πάντα, να μπορούμε να απαντάμε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Και ως συνταγματολόγος και ως Βουλευτής γνωρίζετε πολύ καλά τον Κανονισμό. Ο Υπουργός έχει δικαίωμα παρέμβασης όποτε το ζητήσει, αλλά όχι στο ενδιάμεσο μιας ομιλίας. Όταν θα τελειώσει ο ομιλητής θα σας δώσω το λόγο για μία πεντάλεπτη παρέμβαση, κύριε Υπουργέ.

Κύριε Λιάπη, συνεχίστε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Όχι, κύριε Πρόεδρε. Τότε θα είμαι αναγκασμένος και θα μου το επιτρέψετε κατά τον Κανονισμό οπότεδήποτε κάποιος συνάδελφος κάνει αναφορά στην τρέχουσα συγκυρία, με παρέμβασή μου μετά το τέλος της ομιλίας του να απαντώ. Μη μου πείτε τότε για κατάχρηση αυτού του δικαιώματος. Θα το ασκήσω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Υπουργέ, δε μιλώ για κατάχρηση του δικαιώματος. Σας υπενθύμισα τα δικαιώματά σας, όπως προκύπτουν από το Σύνταγμα και από τον Κανονισμό. Τα ξέρετε καλύτερα από μένα. Όμως επιτέλους καθίστε, για να συνεχίσει ο εισηγητής την ομιλία του.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Όχι, κύριε Πρόεδρε, δεν παρεμβαίνω...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Σας παρακαλώ, δεν έχετε το λόγο.

Συνεχίστε, κύριε Λιάπη.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Ασκώ τα δικαιώματά μου κατά τον Κανονισμό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Το δικαίωμα σας κατά τον Κανονισμό, είναι να κάνετε παρέμβαση αφού τελειώσει ο ομιλητής. Ζητήσατε διακοπή, δεν την επέτρεψε ο ομιλητής και δεν μπορώ να υποχρεώσω τον ομιλητή να διακόψει για να ακουστείτε εσείς. Αμέσως μετά θα ακουστείτε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Με αυτόν τον τρόπο επιτρέπεται να αλλάξουμε θέμα ημερήσιας διάταξης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Σας παρακαλώ, συζητούμε νομοσχέδιο για τη σύσταση Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου. Δεν έχουμε καμία ειδική ημερήσια διάταξη. Η συζήτηση γίνεται ενιαία επί της αρχής και των άρθρων. Επί της αρχής μπορούν να τίθενται από τους ομιλητές θέματα εξωτερικής πολιτικής. Το γνωρίζετε πολύ καλά αυτό.

Συνεχίστε, κύριε Λιάπη, θα σας κρατήσω χρόνο διακοπών τέσσερα λεπτά.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Τότε, θα

ασκήσω τα δικαιώματά μου κατά τον Κανονισμό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Καλώς, κύριε Υπουργέ. Τα έχετε τα δικαιώματα αυτά.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΑΠΗΣ: Να, λοιπόν, γιατί απαιτείται η διαμόρφωση μιας εθνικής στρατηγικής που θα βλέπει σε βάθος χρόνου τις εξελίξεις, που θα σταθμίζει πιθανές παραμέτρους, θα μελετά εναλλακτικά σενάρια και θα συμβάλει τελικά να μην αιφνιδιαζόμαστε και να είμαστε προετοιμασμένοι για όλα τα ενδεχόμενα.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Παρακαλώ, ολοκληρώστε συμπερασματικά...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Παρακαλώ να μη γράφεται στο εξής καμία διακοπή.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΑΠΗΣ: Μόνο έτσι μπορούμε να πετύχουμε τους στόχους μας, να εξασφαλίσουμε τη διαχρονική μας πορεία κατά τρόπο ρεαλιστικό. Γιατί η κομματικοποίηση των ζητημάτων εξωτερικής πολιτικής υπήρξε ένα από τα κραυγαλέα δείγματα υπανάπτυξης του πολιτικού συστήματος της χώρας μας που για χρόνια όχι μόνο ταλαιπώρησαν, αλλά σε πολλές περιπτώσεις δηλητηρίασαν την πολιτική μας ζωή.

Αγαπητοί συνάδελφοι, άλλαξε πια ο κόσμος. Αλλάζει και η εξωτερική πολιτική. Αλλάζουν συνεχώς οι συσχετισμοί των δυνάμεων. Και οι χθεσινοί εχθροί είναι σήμερα οι καλύτεροι φίλοι. Και τανάπαλιν. Το βλέπουμε καθαρά στη διχασμένη Ευρωπαϊκή Ένωση με αφορμή τον πόλεμο στο Ιράκ. Εδώ ακριβώς βρίσκεται και η πεμπτουσία της συγκρότησης του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής. Αυτός είναι και κατά την άποψή μου ο ρόλος του: Να μελετά, να αναλύει σε βάθος, να αξιολογεί στοιχεία και πληροφορίες, να συζητά διακομματικά και σε πνευμία αμοιβαίας ευπιστίας και να προβληματίζεται ελεύθερα και γόνιμα και τελικά να διαμορφώνει κοινή γραμμή στα εξωτερικά θέματα, μια κοινή και μακροπρόθεσμη εθνική στρατηγική.

Ασφαλώς, κύριοι συνάδελφοι, θα είναι συμβουλευτικό όργανο. Δεν θα ασκεί εξωτερική πολιτική όταν κανείς δεν επιθυμεί να υποκατασταθεί η πολιτική ευθύνη του ΥΠΕΞ και της Κυβέρνησης. Αλλά θα ακούγονται και οι φωνές της Αντιπολίτευσης.

Όπως επίσης θεωρώ αυτονόητο ότι θα υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις για διάφορα θέματα. Δεν μπορούμε να συμφωνούμε όλοι σε όλα. Και ούτε οι θέσεις, των κομμάτων είναι οι ίδιες. Υπάρχουν και μεγάλες στρατηγικές διαφορές. Υπάρχουν ασφαλώς και αποκλίνουσες αποχρώσεις σε κοινές μάλιστα θέσεις όπως για παράδειγμα η κατ' αρχήν ταυτόσημη άποψη των μεγάλων κομμάτων για τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της Τουρκίας. Αλλά από τη στιγμή που συζητάμε, που υπάρχει συνεχώς διαβούλευση, τότε και μεγαλύτερα περιθώρια συνεννόησης υπάρχουν, αλλά κυρίως δημιουργείται ένα αλληλέγγυο πνεύμα που θα επιτρέπει την άρση των παρεξηγήσεων, αλλά και την καθαρότητα στη διατύπωση της πλειοψηφούσης γραμμής. Και αυτό επίσης θα έχει το αγαθό επακόλουθο τα εθνικά θέματα να μη γίνονται αντικείμενο κομματικής εκμετάλλευσης, με συνέπεια να μη φανατίζεται και να μη διχάζεται ο λαός μας.

Πριν κλείσω την εισήγησή μου θα ήθελα να διατυπώσω και μια τελευταία σκέψη, ίσως και ευχή. Πράγματι, σε λίγες μέρες θα είναι θεσμοθετημένο αυτό το όργανο. Θα έχουμε ένα νέο θεσμό. Αλλά οι θεσμοί χωρίς ειλικρινείς προθέσεις είναι σώμα χωρίς ψυχή. Και η διαπίστωση των ειλικρινών προθέσεων για τη λειτουργία και απόδοση του θεσμού βρίσκεται αποκλειστικά στην πλευρά της Κυβέρνησης. Γιατί εάν πράγματι θέλει, μπορεί να προσδώσει αξία και περιεχόμενο σε αυτό το όργανο. Αν αντίθετα δεν θέλει, εύκολα μπορεί να το απαξιώσει, να το υποβαθμίσει σε όργανο κομματικής προπαγάνδας. Πολύ φοβάμαι όμως ότι σήμερα η Κυβέρνηση δεν έχει δώσει τα ασφαλή εκείνα δείγματα μιας τέτοιας γραφής, μεγαλόψυχης, συναινετικής.

Κύριε Υπουργέ, δεν θέλουμε να μας παραχωρήσετε μέρος της εκτελεστικής σας εξουσίας. Θα ήταν αθέμιτο και παράνομο. Δεν θέλουμε να μας παραχωρήσετε μέρος της προβολής και της δόξας σας. Θα ήταν παράλογο και ανεδαφικό. Θέλουμε όμως να μας παραχωρήσετε το δικαίωμα να συμβάλουμε στην ενότητα του λαού μας. Και αυτό δεν είναι παραχωρήσή σας. Είναι υποχρέωσή σας.

Αλλά φοβάμαι ότι οι προθέσεις της Κυβέρνησης περιορίζο-

νται σε ρητορικές και μόνο αναφορές, σε μεγάλες κουβέντες χωρίς αντίκρισμα, γιατί οι καθημερινές πρακτικές της οδηγούν στο ασφαλές συμπέρασμα ότι τίποτα δεν πρόκειται να αλλάξει.

Αλλά τίποτα δεν πρόκειται να αλλάξει, τουλάχιστον προς το παρόν. Γιατί για το εγγύς μέλλον η Νέα Δημοκρατία, ως η επόμενη Κυβέρνηση, θα σφυρηλατήσει στην πράξη την εθνική ενότητα, δίνοντας σάρκα και οστά στο διακομματικό σχεδιασμό της εξωτερικής μας πολιτικής και θα θωρακίσει την ενότητα του λαού μας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας ορίζεται ως ειδική αγορήτρια για τη σημερινή συζήτηση η Βουλευτής κ. Λιάνα Κανέλλη.

Έχει ζητήσει να κάνει μια παρέμβαση ο κύριος Υφυπουργός. Σας δίδω πέντε λεπτά, κύριε Υφυπουργέ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Να εξηγήσω κατ' αρχάς, κύριε Πρόεδρε, ότι η δική μας άποψη είναι ότι θα πρέπει να σεβαστούμε κατά κάποιον τρόπο τη συζήτηση για το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής. Ψηφίζουμε σήμερα έναν οργανικό νόμο του Συντάγματος και θα πρέπει να επικεντρωθούμε στην πραγματικά μεγάλη σημασία του. Άλλωστε είναι ένα θέμα που το συζητάμε τόσα χρόνια και σήμερα επιτέλους η Εθνική Αντιπροσωπεία καταλήγει. Όμως απ' ό,τι φαίνεται οι παρεμβάσεις για τα μείζονα ζητήματα της εξωτερικής πολιτικής σ' αυτήν την τρέχουσα χρονική στιγμή και εξαιτίας της κρίσης, που εδώ και καιρό έχει δημιουργηθεί με τα προβλήματα του Ιράκ, επειδή λοιπόν, θα υπάρξουν μια σειρά από παρεμβάσεις γι' αυτό το θέμα, φοβούμαι, κύριε Πρόεδρε, ότι δεν θα είναι εύκολο να παίρνω το λόγο, δεν θα είναι εύκολο για σας και για τη διαδικασία και για τους συναδέλφους, κάθε στιγμή που κάθε συνάδελφος θα κάνει τη δική του κριτική να μου δίνετε το λόγο. Υπ' αυτήν την έννοια ζήτηση, ρωτώντας εσάς, να μου πείτε πώς θα διεξαχθεί η συζήτηση.

Στο μέτρο, λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, που κάθε τοποθέτηση για το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής δημιουργεί και προβληματισμούς και ερωτήματα για τα ζητήματα που αφορούν την τρέχουσα πολιτική διεθνή συγκυρία, εγώ θα είμαι υποχρεωμένος να απαντώ. Και ξεκινώ από την πρώτη τοποθέτηση του συναδέλφου κ. Λιάπη, ο οποίος προσπάθησε να εξηγήσει στην Εθνική Αντιπροσωπεία πώς κατά τη γνώμη του αντιλαμβάνεται μια πολυφωνία στο επίπεδο της κυβερνητικής πολιτικής για τα θέματα του Ιράκ.

Μου δίνει, λοιπόν, την ευκαιρία ο συνάδελφος να πω και θα το επαναλάβω όσες φορές χρειαστεί αυτό σήμερα, ότι η ελληνική Κυβέρνηση ως κυβέρνηση χώρας-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και ως Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ξεκαθάρισε από την πρώτη στιγμή και με σαφήνεια ποιες ακριβώς είναι οι θέσεις της.

Επικαλούμαι τα όσα δήλωσε ο Πρωθυπουργός της χώρας κ. Σημίτης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκθέτοντας τις θέσεις της Ελληνικής Προεδρίας τον περασμένο Ιανουάριο και τα συνοψίζω σε τρία σημεία.

Πλήρης εφαρμογή του ψηφίσματος 1441 το 2002 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Να μας το μοιράσετε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Βεβαίως.

Δεύτερον, πλήρης αφοπλισμός του Ιράκ, αλλά με ειρηνικά μέσα.

Και τρίτον, προσπάθεια, απόπειρα, αγώνας για ενιαία στάση των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτών των στόχων κινήθηκε και κινείται η Ελληνική Προεδρία με καθολική ομοφωνία. Κινήθηκε κατ' αρχάς διά της πρωτοβουλίας της, την οποία τόσο πολύ σχολιάσατε αρνητικά πριν αυτή ολοκληρωθεί, για την έκτακτη Σύνοδο Κορυφής, η οποία πέτυχε απολύτως και η επιτυχία της παγκοσμίως αναγνωρίζεται και αναγνωρίζεται και για την ουσία της και για τους χειρισμούς.

Δεύτερον, μέσα από τις πρωτοβουλίες της Ελληνικής Προεδρίας, όσες πήρε ο Υπουργός Εξωτερικών κ. Παπανδρέου, για

την απευθείας συζήτηση και τον απευθείας διάλογο με τον Αραβικό Σύνδεσμο δύο φορές και σε επίπεδο Υπουργών Εξωτερικών του Αραβικού Συνδέσμου και σε επίπεδο αρχηγών κρατών του Αραβικού Συνδέσμου, όπου ήταν παρών ο κ. Παπανδρέου. Αλλά και με την πρωτοβουλία, που για πρώτη φορά υπήρξε, της πρόσκλησης του Αραβικού Συνδέσμου για απευθείας διάλογο με τους δεκαπέντε και την Ευρωπαϊκή Προεδρία.

Για όλα αυτά, όλος ο αραβικός κόσμος, όλοι οι ηγέτες των αραβικών χωρών, Μέσης Ανατολής και του Κόλπου, εκφράζουν την ευγνωμοσύνη τους στην ελληνική Κυβέρνηση, ευχαριστούν για πρωτοβουλίες σημαντικές και χρήσιμες και για ορισμένες πρωτοβουλίες που δημιούργησαν νέα δεδομένα για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με τον αραβικό κόσμο. Αυτό τηρείται από την πρώτη μέχρι τη σημερινή στιγμή. Ομόφωνα εκφράστηκε η Ελληνική Προεδρία, όποιο κυβερνητικό μέλος και αν την εξέφραζε και ο Πρωθυπουργός πάνω απ' όλους. Ομόφωνα εκφράστηκε, κύριε Λιάπη, σε όποιο ζήτημα προκλήθηκε ή δημιουργήθηκε. Και μόλις χθες, μετά το πέρας του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο κ. Παπανδρέου, έκλεισε τις σχετικές διαδικασίες, υπογραμμίζοντας τον αγώνα για ειρηνική λύση, μέχρις ότου πέσει και η πρώτη βόμβα και για τον αγώνα με κύριο όργανο τον ΟΗΕ και το Συμβούλιο Ασφαλείας για όλα τα ανθρωπιστικά και υλικά προβλήματα που θα δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια και μετά τη λήξη αυτού του πολέμου.

Μέχρι στιγμής δεν έχω δει κανένα σημείο και ουδείς στον κόσμο έχει διαγνώσει αυτό που εσείς σήμερα προσπαθείτε να μας πείτε. Δεν έχει ακουστεί άλλη φορά και ομολογώ ότι τα επιχειρήματα τα οποία χρησιμοποιήσατε είναι ή φτωχά ή ανύπαρκτα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτονας): Η κ. Κανέλλη έχει το λόγο ως ειδική αγορήτρια του ΚΚΕ

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Νομίζω ότι στο ναό της δημοκρατίας –όπως τόσο κοινότοπα και τετριμμένα αλλά όχι άστοχα, τουλάχιστον κατά το Σύνταγμά μας, χρησιμοποιούμε τον όρο για να περιγράψουμε τις δραστηριότητες του Κοινοβουλίου– δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ποια μέρα μιλάμε, ποιος μας ακούει και ποιες προθεσμίες εκπνέουν όση ώρα εμείς εδώ αναλύουμε τα υπέρ και τα κατά της πρότασης της Κυβέρνησης για τη συγκρότηση Συμβουλίου Εθνικής Πολιτικής.

Συζητάμε για τη συγκρότηση ενός συμβουλευτικού οργάνου της ελληνικής Κυβέρνησης σε μια εποχή, στην οποία θεσμοθετημένα όργανα όπως ο ΟΗΕ μπορούν να υπέρεκινάται του Συντάγματός μας, αλλά και θεσμικοί πυλώνες της σιγουριάς και της ασφάλειας όπως το ΝΑΤΟ και προοπτικές δημιουργίας ευρωπαϊκών δυνάμεων έχουν τινάχτει στον αέρα. Για μας είναι κατανοητή η ανησυχία και το αιφνίδιο ανέβασμα των τόνων. Ταυτόχρονα είναι και ακατανόητη. Γιατί τόσο ανησυχία; Ναι, είναι αληθές ότι η πρόταση έχει γίνει από μακριά από τη Νέα Δημοκρατία και ότι η Κυβέρνηση σήμερα έρχεται να την ενστερνιστεί. Γιατί όμως ανησυχείτε; Εδώ δεν έχουμε φαινόμενα αντίστοιχα του κ. Μπλερ. Δεν υπάρχει περίπτωση η Κυβέρνηση να χρειαστεί ψήφους της Νέας Δημοκρατίας για να συνεχίσει να κυβερνά σε καιρό πολέμου. Έχουμε αλληπάλληλες διαφεύσεις. Να ζητήσουμε συγγνώμη ως Κομμουνιστικό Κόμμα που δεν ακούσαμε τις παγκόσμιες ευχαριστίες προς την ελληνική Κυβέρνηση, γιατί αρχίζουν και λέγονται σε κρίσιμες εποχές πράγματα που δεν είναι της παρούσης και κυρίως ούτε καν επισιτιστικά μιας τεράστιας πληγής που έχει ανοίξει.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στη μακρά συζήτηση που έγινε στην Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας, το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής αντιμετωπίστηκε όσον αφορά την ιδέα και την πολιτική του χρησιμότητα σαν τη διαφορά ανάμεσα στο κρασί και στο ξύδι, σαν όλοι να είχαν πρόθεση να δημιουργηθεί ένα συμβουλευτικό καταπληκτικό όργανο, κρασί, το οποίο πέρασε από τα σαράντα κύματα σε τρύπια βαρέλια με ανοιχτούς φελλούς και με πρόσθεση διαφόρων εξελίξεων που προέκυψαν από τα γεγονότα, ώστε να μετατραπεί σε ξύδι.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Αν είναι τρύπια τα βαρέλια, χύνεται το κρασί.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Χύνεται. Ακόμα χειρότερα. Και μάλιστα,

είναι χυμένο κρασί που ξαναμαζεύτηκε για να γίνει ξύδι. Ως οίνοποιός γνωρίζετε καλύτερον εμού τη διαδικασία. Ως απλός καταναλωτής γνωρίζω λιγότερα και εν πάση περιπτώσει, δεν είναι ζήτημα γεύσης η εξωτερική πολιτική.

Είναι ζήτημα ουσίας και συγκρότησης συμφερόντων.

Από την άλλη πλευρά θεωρώ ότι αυτό το Βήμα σε ζητήματα εξωτερικής πολιτικής με τον πόλεμο επί χείρας δεν προσφέρει για λόγια ευκαιριακού, θα έλεγα, ενημερωτικού, αντιπολεμικού, αντιαμερικανισμού. Χρειάζονται έργα και θεωρητικά και ουσιαστικά.

Έτσι, όπως έρχεται αυτήν τη στιγμή το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής ως προς τη συγκρότησή του έρχεται σε λογική πολιτική αναντιστοιχία με τα τεκταινόμενα. Αυτό δεν μπορούμε να το παραγνωρίσουμε. Έχει δίκιο ο Πρόεδρος που κατά τη διακοπή του είπε ότι δεν γίνεται να μη συζητούνται ζητήματα εξωτερικής πολιτικής εδώ. Πώς να μη συζητηθούν σε τελευταία ανάλυση; Για να δούμε. Ήταν ζήτημα μειοψηφίας οι αποφάσεις για τον πόλεμο μέσα στον ΟΗΕ; Ήταν. Η υποχώρησή τη ήταν; Ζήτημα τεχνοκρατών, κύριε Υπουργέ, σαν αυτούς που τόσο πολύ αναβίβαζατε; Ήταν ζήτημα συμβούλων ή ζήτημα πολιτικής, επιθετικής, ιμπεριαλιστικής, αδιάφορης για την ανθρώπινη ζωή και την τύχη του κόσμου. Η επιλογή να υποσταλεί η σημαία, να υποχωρήσουμε και μετά να διατυμπανίζουμε λεκτικώς τη μη συμμετοχή, εγκαταλείποντες τελευταίοι, αν και υπάρχουν και δημοσιογράφοι και προσωπικό στις πρεσβείες που μένουν στη Βαγδάτη, φοβάμαι για την επέλαση του Αρμαγεδόνα για μία αιτία που κανείς δεν κατανοεί. Τι θα έκανε έτσι συγκροτημένο, σε αυτήν την εποχή κατά συνταγματική επιταγή, δεν το αγνοεί κανείς το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής; Πότε θα μπορούσε να συνεδριάσει; Πείτε μου το χρόνο συνεδριάσεώς του έτσι όπως το έχετε συγκροτήσει και με τις παραλλαγές που κάνετε –σας ευχαριστούμε πολύ– που δεχθήκατε ότι και τα άλλα κόμματα θα μπορούσαν να καλούν σε συγκρότηση εκτάκτως το συμβούλιο. Πότε θα είχε συνεδριάσει, όταν παιζόταν η ειρήνη στον ΟΗΕ; Όταν παιζόταν στην παρακολούθηση των μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, ομολογημένη δημοσίως από τους Αμερικανούς; Πριν από τη συνάντηση των Αζορών ή μετά; Πριν το ναυάγιο της ειρήνης ή μετά; Ποιος θα το είχε συγκροτήσει και ποιος θα είχε συγκαλέσει εκτάκτως; Πότε θα βάρανε ο συναγεμνός;

Υπάρχει μια λογική αντίφαση σ' αυτά που είπε ο εισηγητής της Πλειοψηφίας. Είπε ότι ο τόπος έχει γνωρίσει πολλές συμφορές από την κομματικοποίηση. Αμέσως μετά είπε ότι τα κόμματα έχουν διαφορετικές πολιτικές. Είναι προφανές ότι έχουν διαφορετικές πολιτικές, αλλιώς δεν θα είχαν λόγο ύπαρξης. Δεν μπορώ να καταλάβω αυτήν την αντιδιαστολή.

Στα εθνικά ζητήματα η ομογενοποίηση των πολιτικών δεν είναι κατ' ανάγκη εθνικός χρήσιμη. Ο λόγος που το Κ.Κ.Ε. είχε δηλώσει ότι θα το καταψηφίσει και επί της αρχής και επί των άρθρων, γιατί οι βελτιώσεις δεν αλλάζουν την ουσία επί της αρχής ούτε το χρόνο ούτε τον τόπο, ούτε τη διεθνή συγκυρία, ούτε την εξάρθρωση του παγκόσμιου νομικού συστήματος, την ώρα που εμείς εδώ καλούμαστε να ψηφίσουμε.

Ο φόβος και μάλιστα δοκιμασμένος εμπειρικά δεν είναι ότι το αυτό το Συμβούλιο θα υποκαταστήσει τις πολιτικές ευθύνες ή θα ασκήσει εξωτερική πολιτική για λογαριασμό της Κυβέρνησης. Θυμίζω για μια ακόμα φορά ότι αυτή η Κυβέρνηση κατά τις επιταγές πότε της αγοράς, πότε της διεθνούς συγκυρίας, πότε της αλλαγής, πότε της προσαρμογής, πότε της ενσωμάτωσης σε νέες ανάγκες ή σε αλλότριες ανάγκες και συμφέροντα σ' έναν κλυδωνιζόμενο κόσμο έχει αλλάξει πολλές φορές το δόγμα της εξωτερικής της πολιτικής.

Δεν πάνε ούτε τέσσερα χρόνια από τον προηγούμενο πόλεμο στα Βαλκάνια που το βασικό δόγμα ήταν ότι η εξωτερική πολιτική ασκείται μόνο από την υπεύθυνη κυβέρνηση και ουδείς πολίτης, ιδιώτης ή οργάνωση μπορεί να ασχοληθεί ή να εκφέρει γνώμη. Σ' αυτόν τον πόλεμο τώρα με μία Προεδρία πολιτικώς και επικοινωνιακώς μη συνεισφέρουσα στις θεμελιές πολιτικές φιλοδοξίες της Κυβέρνησης έχουμε μια διαφοροποίηση. Έχουμε τους ιδιώτες και τα συλλαλητήρια. Η διαπιστωτική πολιτική είναι πολιτική υπεύθυνης κυβέρνησης;

Η σύγκληση ατύπων συμβουλίων των δρόμων και συμμετοχής σε αντιπολεμικές διαδηλώσεις, χωρίς η Κυβέρνηση να έχει εκπεφρασμένη πολιτική θέση απέναντι στα γενεσιουργά αίτια αυτού του πολέμου;

Σε τι θα συνεισέφερε το Συμβούλιο με τη συγκρότησή του; Εντάξει, η αλήθεια είναι ότι βγάλατε το έωλο και άηθες της πληρωμής κάποιων για να συμβουλευθούν την Κυβέρνηση. Κάνατε και μερικές φραστικές αλλαγές. Η σύνθεσή του σε τι θα συνεισέφερε σ' έναν κόσμο τον οποίο διατυμπανίζετε συνεχώς, την ώρα που διαλύεται όντας περίπλοκο, και στην ανάγκη να τοποθετηθεί η χώρα, πώς;

Για μας, αυτό το νομοσχέδιο έτσι όπως έρχεται και συγκροτείται, μετατρέπει το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής πολιτικής σε ένδυμα –και μάλιστα ένδυμα υποκριτικό– τεχνικής πολιτικής ομοιογένειας προς τα έξω. Είναι σαν κάποιος να χρησιμοποιεί επικοινωνιακό τρικ για να γεννήσει την αντίληψη ομοψυχίας. Η ομοψυχία, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν είχε ποτέ σχέση με το τσαλάκωμα ή την απόκρυψη των ουσιαστικών θεμελιωδών πολιτικών διαφορών.

Η ομοψυχία, επειδή είναι λαϊκή εξουσία στην έκφρασή της, και ειδικά στις κρίσιμες στιγμές, γεφυρώνει με πολύ περισσότερη ευκολία, δυναμισμό και κυρίως θυσίες, πολιτικές διαφορές τις οποίες δεν γεφυρώνουν τα κόμματα όταν ενδιαφέρονται απλά να κρατήσουν την καρέκλα της εξουσίας, όπως παρατηρεί άφωνα η ευρωπαϊκή κοινή γνώμη τη μάχη στο βρετανικό Κοινοβούλιο σε δύο Βουλές, μία των Λόρδων και μία των Κοινοτήτων.

Αυτός εδώ ο τόπος έχει κομμουνιστές που βγήκαν στο πλευρό ελεγχόμενων από φασίστες στρατιωτικών τμημάτων να παλέψουν τον εισβολέα και τον κατακτητή. Δεν χρειάστηκε κανένα Συμβούλιο Εθνικής Πολιτικής για να γίνει εθνική αντίσταση με το 95% του ελληνικού λαού απέναντι στην εξωτερική επιβολή. Δεν χρειάστηκαν κάποιοι τεχνοκράτες, οι οποίοι μαζεύονταν και συμβούλευαν για τη διαχείριση κρίσεων, για την εκτίμηση των επιπτώσεων της ειρήνης, για τη συγκρότηση διαύλων επικοινωνίας με τα διεθνή χρηματιστήρια και το καλμάρισμα της ψυχολογίας τους. Δεν χρειάστηκαν ποτέ οψέποτε αυτούς ο λαός βρέθηκε αντιμέτωπος με μείζονα κίνδυνο.

Βεβαίως, όμως, τέτοια συμβούλια, συγκροτημένα με αυτόν τον τρόπο, είναι απαραίτητα όταν κάποιος θέλει να ασκήσει μία κατεξοχήν αντιλαϊκή πολιτική, γιατί το πόπολο χρειάζεται ένα όργανο που να του λένε «Μα, εντάξει, δεν πάμε κόντρα στη γνώμη σου», αλλά οι ειδικοί, οι τεχνοκράτες, οι εκπρόσωποι των κομμάτων συμφώνησαν κατά συντριπτική πλειοψηφία.

Έτσι, λοιπόν, θα έχουμε μία επικοινωνιακή άσκηση εξωτερικής πολιτικής, άκρως χρήσιμη –δεν υπάρχει καμία αμφιβολία– για τον Υπουργό από πλευράς συμβούλων και ειδικών που θα του λένε «πόσα απίδια βάζει ο σάκος» αν κάνουμε αυτό ή αν κάνουμε εκείνο. Και υπό αυτήν την έννοια, γιατί κάποιος να μην το αναγνωρίσει ως τεχνικό όργανο; Αλλά προς τα έξω θα λέμε ότι το 90% του ελληνικού λαού είναι εναντίον της επέμβασης σε ξένη χώρα, αλλά η συντριπτική πλειοψηφία, τα τρία από τα τέσσερα κόμματα που συμμετέχουν στο Συμβούλιο Εθνικής Εξωτερικής Πολιτικής με έναν Βουλευτή και δεκατρείς άλλους μαζί με την υπεύθυνη Κυβέρνηση αποφάσισαν το ανάποδο. Και τότε, θα υπάρχει η εικόνα προς τα έξω. «Συμβούλιο Άσκησης Εξωτερικής Πολιτικής». Ποιος θα μπορέσει να σηκώσει κεφάλι; Αυτός είναι ο φόβος! Διότι οι θεσμοί δεν αρκούν από μόνοι τους. Υπάρχει πολιτική που υπαγορεύει τους θεσμούς.

Αναγνωρίζουμε τη συνταγματική επιταγή της συγκρότησης. Η πολιτική πρόθεση να λειτουργήσει η συνταγματική επιταγή συμβουλευτικά, επαρκώς και με τέτοιο τρόπο, δεν θα ανάγκαζε τον Υπουργό να απαντάει στην Επιτροπή Εξωτερικών, στην οποία συζητήθηκε το νομοσχέδιο, το τι δεν είναι το Συμβούλιο. Οποιονδήποτε κοινωνιολόγο ή ψυχολόγο και αν ρωτήσουμε, θα μας πει ότι όταν αρχίζεις να απαντάς σε κρίσιμα ερωτήματα, όπως είναι η εξωτερική πολιτική, η εθνική επιβίωση σ' έναν κόσμο δύσκολο και βάρβαρο, δεν μπορεί να απαντάς με το τι δεν είναι, γιατί τότε είναι έκφραση αδυναμίας εξεύρεσης ουσιαστικών επιχειρημάτων συγκρότησης θεσμών που να αντέχουν σε βάθος χρόνου και κυρίως αντιμετώπιση των πληγών πότε με

λάδι και τότε με ξίδι.

Η διαφορά, λοιπόν, από το να χρησιμοποιήσει κάποιος λάδι ή ξίδι σε μια πληγή, για να μην αφίσταται του παραδείγματός μου, είναι οδυνηρή μόνο στον πληγωμένο και ποτέ στο χρήστη!

Βουίζει ο τόπος! Βουίζει ο τόπος για την εμφάνιση και χρήση.

Εύχομαι να είναι εδώ ο κ. Καψής. Έχει δεσμευθεί στην επιτροπή να αποκαλύψει το όνομα τεχνοκράτη-συμβούλου στο Υπουργείο Εξωτερικών, ο οποίος εργάστηκε και εργάζεται για αλλότρια εθνικά συμφέροντα. Έχει δεσμευθεί να το αποκαλύψει στην Ολομέλεια. Εύχομαι να το ακούσουμε, κύριε Πρόεδρε. Διότι όλοι μας πραγματικά είχαμε αναρριγήσει!

Η διαρκής αναφορά σε αρχές με μεγάλα λόγια, με εύκολα επικοινωνιακά -αντιπολεμικά ή ειρηνιστικά- συνθήματα, με έναν ευκαιριακό -επιτρέψτε μου τη λέξη- οπορουνιστικό αντιαμερικανισμό δεν συνάδει με τα έργα. Και είναι δύσκολοι οι καιροί. Όταν, λοιπόν, ερχόμαστε εδώ να μιλήσουμε για Συμβούλιο Εθνικής Εξωτερικής Πολιτικής, ως σχήμα πρωθύστερο -είκοσι χρόνια μετά το άνοιγμα της συζήτησης- σε μια κοινωνία πολιτικά κυριολεκτικά αποκομμένη από την ουσιαστική πολιτική συζήτηση, που έπρεπε να έχει γίνει για το Σύνταγμα αυτό καθαυτό, με συγκρίσεις συντριπτικές για το μέλλον και το παρελθόν, σε μια εποχή, όπου όλοι συζητούν για το πότε θα ανοίξει η επόμενη Νυρεμβέργη, αλλά πρέπει να είμαστε αυτιστικά ικανοποιημένοι με ένα Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο από το οποίο εξαιρούνται οι καταζητούμενοι σφαγείς, ερχόμαστε εμείς να μιλήσουμε για την ανάγκη συγκρότησης της πολιτικής με τη βοήθεια ενός συμβουλευτικού οργάνου;

Για το Κομμουνιστικό Κόμμα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε, ουσία κάθε συζήτησης για κάθε νομοσχέδιο είναι η πολιτική που το υπαγορεύει και κυρίως η πολιτική που θα το συγκροτήσει και θα το εφαρμόσει. Εμείς διαφωνούμε ριζικά με αυτήν την πολιτική και επί της αρχής -επομένως- και επί των άρθρων.

Σας ευχαριστώ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω το λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτονας): Ορίστε, κύριε Υπουργέ. Χρόνο τριών λεπτών έχετε δια τη δεύτερη παρέμβαση.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Δεν ξέρω πώς να χειριστώ το θέμα διαδικαστικά. Ο κ. Κεδίκογλου μου ζήτησε το ψήφισμα 1441 του ΟΗΕ. Όλοι, βέβαια, το ξέρουμε. Όμως, για να το έχει ο καθείς μπροστά του, το καταθέτω για τα Πρακτικά. Δυστυχώς δεν το έχω μεταφρασμένο, κύριε συνάδελφε. Νομίζω, όμως, ότι κάνουνε τη δουλειά μας.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Δεν πειράζει.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Εξωτερικών κ. Ανδρέας Λοβέρδος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Εκτιμώ ιδιαίτερα τον κ. Λιάπη. Όμως, επειδή, όπως είπα στην πρώτη μου παρέμβαση, τα επιχειρήματά του ή δεν υφίστανται -δηλαδή είναι ανύπαρκτα- ή είναι άστοχα, αναγκάζομαι -παρ' ότι, κύριε συνάδελφε, δεν το θέλω- να πω ότι ψεύδεστε. Και αυτό γιατί το ψήφισμα 1441 -δυστυχώς για σας και για όσα είπατε από εδώ αυτές τις κρίσιμες ώρες- κάνει αναφορά και στην τρομοκρατία, κάνει αναφορά και στο καταπιεστικό του καθεστώτος Χουσεϊν. Σας παρακαλώ να διαβάσετε το ψήφισμα 1441, ως υποχρεούσθε, και να είστε πιο προσεκτικός σε αυτές τις κρίσιμες ώρες.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΑΠΗΣ: Κύριε Υπουργέ, απεδείχθησαν τα περί τρομοκρατίας;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτονας): Δεν θα κάνουμε νέο διάλογο τώρα! Αναφερθήκατε, κύριε Λιάπη, στο ψήφισμα 1441 και ο Υπουργός απαντά, λέγοντας τι ακριβώς περιέχει το ψήφισμα αυτό. Θα κρίνουν, λοιπόν, οι συνάδελφοι και η κοινή γνώμη ποιος έχει δίκιο.

Το λόγο τώρα έχει η αγορήτρια του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Δαμανάκη.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι έχουμε όλοι την αίσθηση ότι ζούμε πραγματικά ιστορικές στιγμές. Και αυτές οι ιστορικές στιγμές ασφαλώς δεν μπορούν να εξελίσσονται πέρα από την Αίθουσα αυτή.

Όλοι έχουμε τη βεβαιότητα ότι μετά τον επικείμενο πόλεμο στο Ιράκ ο κόσμος δεν θα είναι ο ίδιος. Υπάρχει η προφανής πλευρά του πολέμου -επιτρέψτε μου να την πω έτσι- που αναφέρεται στα ανθρώπινα θύματα, στους αμάχους, στις ανθρώπινες ζωές που θα χαθούν και στο ενδεχόμενο μιας πολύ μεγάλης καταστροφής, που θα έχει τεράστιες διαστάσεις, και περιβαλλοντικές και ανθρωπιστικές. Θα έλεγα ότι θα έχει διαστάσεις «πλανητικές».

Υπάρχουν, όμως, και οι πολιτικές συνέπειες αυτού του πολέμου, οι οποίες πραγματικά είναι πολύ δύσκολο -ακόμη και τώρα- να ανιχνευθούν. Μόνο υποθέσεις και εκτιμήσεις μπορούμε να κάνουμε.

Είναι φανερό, κύριοι συνάδελφοι, ότι ο Πρόεδρος Μπους -η διοίκηση των Ηνωμένων Πολιτειών- προχωρώντας σε αυτόν τον πόλεμο έχει σοβαρότατες πολιτικές στοχεύσεις.

Η εντύπωση που δίνεται από ορισμένους ότι ο Μπους είναι άνθρωπος μονομανής, θρησκόληπτος, ο οποίος δρα κάτω από τη δική του συναισθηματική φόρτιση, κατά τη γνώμη μου είναι αφελής. Υπάρχουν σοβαρότατες πολιτικές στοχεύσεις από την πλευρά της διοίκησης των ΗΠΑ, που αφορούν δύο πολύ μεγάλα ζητήματα. Το ένα είναι η αναδιάταξη του παγκόσμιου συστήματος των δυνάμεων. Οι ΗΠΑ αισθάνονται και είναι, αυτό είναι γεγονός, η μόνη υπερδύναμη σ' αυτόν τον πλανήτη και δίνουν το μήνυμα με αυτόν τον πόλεμο, τον προληπτικό πόλεμο, τον οποίο αποφασίζουν εκ των προτέρων οι ίδιες ότι δεν θα επιτρέψουν σε οποιαδήποτε άλλη δύναμη είτε αυτή είναι η Ευρώπη είτε είναι η Κίνα είτε είναι η Ρωσία, να υπάρξει ως αντίπαλο δόος.

Ο πρώτος, λοιπόν, πολιτικός στόχος αυτού του πολέμου είναι ακριβώς αυτή η αναδιάταξη του συστήματος των δυνάμεων.

Δεύτερος στόχος είναι η ανασυγκρότηση του διεθνούς συστήματος, του θεσμικού συστήματος, του συστήματος αξιών που καθόριζε τις διεθνείς σχέσεις τον τελευταίο αιώνα ή έστω του τελευταίου μισού του αιώνα που μας πέρασε, μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Οι ΗΠΑ, με δύο λόγια, θέλουν να δείξουν με αυτόν τον πόλεμο ότι ο διεθνής ρυθμιστής, εν προκειμένω ο ΟΗΕ, έχει περιορισμένο ρόλο απέναντι στο δικαίωμα που επιφυλάσσουν για την ίδια τη διοίκηση των ΗΠΑ, να αποφασίζει πότε θίγονται τα συμφέροντά της και πότε πρέπει να απαντήσει.

Νομίζω ότι μιλάμε για δύο πολύ σοβαρές συνέπειες, που θα έχουν μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στον τρόπο με τον οποίο θα οργανωθεί η δημόσια ζωή στον πλανήτη. Και ασφαλώς απέναντι σ' αυτές τις προσπάθειες ούτε οι πολίτες του κόσμου ούτε οι πολιτικοί ούτε καμία κυβέρνηση μπορεί να μείνει αδιάφορη.

Θα επιτευχθούν αυτές οι επιδιώξεις; Επιτρέψτε μου να θέσω αυτό το ερώτημα, διότι πολλοί συνάδελφοι μιλούν, και σ' αυτήν την Αίθουσα και στο δημόσιο διάλογο που γίνεται, με τη βεβαιότητα ότι όλα αυτά θα προχωρήσουν. Εγώ είμαι πιο αισιόδοξη, κύριοι συνάδελφοι, και το λέω με πλήρη συναίσθηση. Πράγματι οι ΗΠΑ έχουν αυτήν τη στιγμή συγκεντρώσει στα χέρια τους μία πρωτοφανή, για τα ιστορικά δεδομένα της ανθρωπότητας, οικονομική, στρατιωτική και τεχνολογική ισχύ. Όμως, για πρώτη φορά, σε όλον τον κόσμο, και χάριν της παγκοσμιοποίησης, που ορισμένοι εύκολα την καταγγέλλουν, εκατομμύρια άνθρωποι κατέβηκαν στο δρόμο με τον ίδιο στόχο. Πρώτη φορά η παγκόσμια κοινή γνώμη, που πολλές κυβερνήσεις την περιφρονούν, δημιουργεί τετελεσμένο. Δηλαδή αυτό το 60%, το 70%, που υπάρχει σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες ενάντια στον πόλεμο, είναι αυτό που δημιουργεί πολιτικά ζητήματα μεγάλων διαστάσεων, όπως είναι αυτό που συμβαίνει στο Ηνωμένο Βασίλειο αυτήν τη στιγμή. Επομένως, ας μην σπεύδουμε να μιλήσουμε για κατάρρευση του ΟΗΕ, για ένα διεθνές σύστημα που καταρρέει. Ας μη δημιουργούμε καταστροφολογία, που απογοητεύει τους πολίτες. Υπάρχουν αντιστάσεις σ' αυτήν την προσπάθεια των ΗΠΑ και είναι πρωτοφανή αυτά που ζούμε.

Το γεγονός ότι το NATO δεν μπόρεσε ουσιαστικά να στηρί-

ξει τις ΗΠΑ, αυτό είναι πρωτοφανές για όλους. Και όλοι που έχουμε μία εμπειρία των διεθνών πραγμάτων, που έχουμε πάει έστω μία φορά στις Βρυξέλλες, στο φοβερό αυτό στρατηγείο, καταλαμβάνουμε τι συμβαίνει. Νομίζω ότι όλοι αντιλαμβάνομαστε τις τεράστιες συνέπειες μιας τέτοιας εξέλιξης, έστω και αν τελικά βρήκαμε το άρθρο 5 του χάρτη του NATO για να καλυφθεί η Τουρκία και υπήρξαν οι λύσεις της τελευταίας στιγμής.

Το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση, τόσες πολλές χώρες συντάσσονται με μία πολιτική ειρήνης και στήριξης του ΟΗΕ, είναι αμελητέο; Δεν υποτιμώ τους κινδύνους και τους ανέφερα. Θέλω, όμως, να θέσω και αυτήν την άλλη πλευρά και να υπογραμμίσω ότι σ' αυτήν την κρίσιμη και ιστορική πραγματικά συγκυρία έχουμε χρέος όλοι, πολίτες και πολιτικοί, να υψώσουμε το όποιο ανάστημα έχουμε σε μια προσπάθεια να υπερασπίσουμε τη διεθνή νομιμότητα, τη διεθνή έννομη τάξη, τη δυνατότητα να υπάρχει διεθνής ρυθμιστής σ' αυτόν τον πλανήτη, όποιος και αν είναι αυτός. Αυτό, νομίζω, είναι το μεγάλο καθήκον αυτής της στιγμής. Και ασφαλώς οι πολίτες του κόσμου έχουν να παίξουν εδώ ρόλο. Αλλά θέλω να πω ότι πολύ μεγάλο είναι και το καθήκον της πολιτικής. Και μου κάνει εντύπωση πώς ορισμένοι, μπροστά σ' αυτές τις εξελίξεις, εμφανίζονται να περιφρονούν την πολιτική, τις πολιτικές διαδικασίες και να θεωρούν περίπου δεδομένες τις εξελίξεις, παρά τις προσπάθειες που έκαναν κυβερνήσεις και πολιτικοί σε όλον τον κόσμο.

Πράγματι υπάρχει πρόβλημα με την Ευρώπη. Αναφέρθηκε από τους κυρίους συναδέλφους πριν και θα ήταν λάθος να το παραγνωρίσω. Η Ευρώπη πράγματι είναι διασπασμένη απέναντι σ' αυτήν την κρίση. Δεν έχει ενιαία στάση. Αντιστάθηκε, όμως, η Ευρώπη. Έστω εν μέρει, έστω διασπασμένη, αντιστάθηκε. Και δεν μπορεί κανείς να πει ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες πια δεν υπολογίζουν μετά την καθιέρωση του ευρώ και την πιθανότητα –την απλή πιθανότητα, σύμφωνα– να υπάρξει κάποια στιγμή μια Ευρώπη με ενιαία φωνή, με βάση το μέγεθός της, με βάση την οικονομική της δυνατότητα, με βάση την πληθυσμιακή της δυνατότητα, με βάση τη δυνατότητα επέκτασής της προς την Ανατολή και τη Ρωσία.

Επομένως θα έλεγα ότι έχουμε την υποχρέωση να δούμε και τις θετικές πλευρές και να δούμε μέσα από όλη αυτή την υπόθεση ότι είναι ανάγκη η Ευρώπη να αποκτήσει ενιαία εξωτερική πολιτική. Αν, όμως, πραγματικά το πιστεύουμε, κύριοι συνάδελφοι, αυτό, τότε πρέπει και η Κυβέρνηση και όλοι μας να κάνουμε με ειλικρινή τρόπο αυτήν τη συζήτηση. Διότι αυτή η ενιαία εξωτερική πολιτική της Ευρώπης έχει και συνέπειες.

Έχει πρώτα απ' όλα οικονομικές συνέπειες. Διότι βεβαίως η Ελλάδα δαπανά το 5% του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος, για ειδικούς λόγους, που έχουν σχέση με τις χώρες με τις οποίες γειτνιάζει. Οι άλλες, όμως, ευρωπαϊκές χώρες δαπανούν ποσά κάτω από το 1%. Επομένως, το να λέμε συνεχώς ότι θέλουμε η Ευρώπη να έχει στρατιωτική παρουσία δεν είναι τόσο απλό. Σημαίνει και αντίστοιχες δαπάνες.

Σημαίνει επίσης και διαδικασίες που θα πολιτικοποιούν την Ευρώπη, θα την κάνουν πιο πολιτική, θα οδηγούν σε ευκολία στη λήψη κρίσιμων αποφάσεων και στα θέματα εξωτερικής πολιτικής. Και δεν είναι εύκολο να προχωρήσουμε σε αυτήν τη διαδικασία, διότι συγκρουόμαστε –και είναι φυσικό αυτό– με εθνικά συμφέροντα τα οποία έχουν κατοχυρωθεί στη συνείδηση των ευρωπαϊκών λαών εδώ και αιώνες.

Συνοψίζω, λοιπόν –για να κλείσω αυτήν την πολύ μεγάλη παρένθεση που άνοιξα, αλλά την οποία θεωρώ πραγματικά αναγκαία– πώς αν πραγματικά θέλουμε η Ευρώπη να είναι το αντίπαλο δέος στη διεθνή σκηνή –και εγώ πιστεύω ότι αυτό θα ήταν θετικό– τότε πρέπει να προχωρήσουμε και στα αντίστοιχα μέτρα και στη χάραξη αντίστοιχης πολιτικής.

Μέσα σε αυτόν τον κόσμο, που είναι τόσο πολύπλοκος, έχει νόημα η συγκρότηση του Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής; Κατά την άποψή μου, έχει νόημα. Δεν συμφωνώ με τις απόψεις που ακούστηκαν εδώ, που θεωρούν τον πολιτικό διάλογο στα πλαίσια ενός τέτοιου συμβουλίου ή οποιουδήποτε άλλου θεσμού περίπου ως περιττό και περίπου ως προδιαγεγραμμένο, προκειμένου να νομιμοποιήσει μια αντιλαϊκή πολιτική. Το άκουσα αυτό εδώ. Ο πολιτικός διάλογος έχει να προσφέρει σε αυτήν

την ιστορία, σε αυτές τις πολύ δύσκολες περιστάσεις που ζούμε.

Και απορώ πώς άνθρωποι εμφανίζονται εδώ να περιφρονούν έτσι κατάμουτρα την πολιτική! Τι άλλο είναι η πολιτική διαδικασία, εάν δεν είναι πολιτικός διάλογος και προσπάθεια σύγκλισης και χάραξης μιας εξωτερικής πολιτικής που θα ακολουθήσει η χώρα μας σε αυτήν τη δύσκολη συγκυρία; Τι άλλο είναι η πολιτική; Πώς θέλουμε να επιστρέψει η πολιτική, εάν εμείς οι ίδιοι την περιφρονούμε τόσο πολύ;

Κύριοι Βουλευτές, ειπώθηκε ήδη ότι ο Συνασπισμός ήταν το πρώτο κόμμα που είχε προτείνει εδώ τη συγκρότηση ενός Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής σε μια πρόταση, που τότε, από την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, δεν είχε γίνει δεκτή. Αυτό είναι γεγονός. Και επειδή πολλά ακούγονται εδώ για την πατρότητα της πρότασης κλπ., εγώ θέλω να πω πως, όταν ως Πρόεδρος του Συνασπισμού τότε έκανα αυτήν την πρόταση, όφειλα την επεξεργασία –και αισθάνομαι την ανάγκη να αναφέρω τα ονόματα εδώ– και την εξαιρετική βοήθεια στη διατύπωσή της στο Λεωνίδα Κύρκο και στον πρέσβη Κώστα Ζέππου, που τότε συνεργάστηκαν μαζί μου. Και το λέω αυτό, επειδή θα ακουστούν ασφαλώς πολλά ονόματα, διεκδικώντας, ας το πω έτσι, τα πρωτεία για τη διατύπωση της πρότασης.

Αυτό, όμως, κατά την άποψή μου δεν έχει και τόση σημασία. Πράγματι η Νέα Δημοκρατία υιοθέτησε την πρόταση. Πράγματι από πολλές πλευρές έχει τονιστεί η ανάγκη να υπάρξει Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής. Το πιο σημαντικό, κύριοι συνάδελφοι, είναι ότι το Σύνταγμά μας κατοχύρωσε αυτήν την ανάγκη. Επομένως πρέπει τώρα να δούμε τι μπορεί να είναι και τι δεν μπορεί να είναι αυτό το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής.

Κύριοι συνάδελφοι, είναι προφανές ότι κανείς δεν επιθυμεί την υποκατάσταση της υπεύθυνης άσκησης εξωτερικής πολιτικής από την Κυβέρνηση. Αυτό δεν ειπώθηκε από καμία πλευρά και ούτε νομίζω ότι υπάρχει ως θέμα. Αισθάνεται αλήθεια η Κυβέρνηση ότι δεν θα μπορέσει να ασκήσει εξωτερική πολιτική, επειδή θα έχει ένα συμβουλευτικό όργανο; Εμείς το είχαμε προτείνει τότε ως ένα εμπιστευτικό, ολιγομελές, ευέλικτο όργανο, το οποίο θα ενημερώνεται συνεχώς. Αισθάνεται η Κυβέρνηση ότι έτσι δεν θα μπορέσει να ασκήσει εξωτερική πολιτική; Αυτό είναι λυμένα από το Σύνταγμα, διασαφηνισμένα πλήρως και δεν υπάρχει κανένας λόγος να επανέρχεται κανείς σε αυτό.

Εμείς είχαμε πει ότι ένα τέτοιο όργανο –και αυτή ήταν η πρότασή μας, που δεν αντανakλάται, πρέπει να πω, στο σημερινό νομοσχέδιο– θα μπορούσε να βοηθήσει την Κυβέρνηση στη χάραξη της εξωτερικής πολιτικής και στις αποφάσεις που θα έπαιρνε η ίδια. Είναι λάθος να τονίζεται –και θέλω να το πω με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο– πώς ένα τέτοιο όργανο έχει στόχο να εξαλείψει τις υπαρκτές διαφορές στο χώρο της εξωτερικής πολιτικής. Το άκουσα κατά κόρον αυτό σήμερα, ιδιαίτερα από το Κομμουνιστικό Κόμμα.

Μα, κύριοι συνάδελφοι, είναι φανερό ότι υπάρχουν τεράστιες διαφορές στον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουμε τη σημερινή πολύπλοκη πραγματικότητα. Και για να είμαστε ειλικρινείς διαφορές υπάρχουν όχι μόνο μεταξύ των κομμάτων, αλλά πολλές φορές και στο εσωτερικό κάθε κόμματος. Είναι δυνατόν επέναντι σ' έναν κόσμο τόσο πολύπλοκο και δύσκολο να υπάρξει ενιαία σκέψη; Τελείωσε η ενιαία σκέψη, ευτυχώς εγώ λέω. Επομένως δεν πάει κανείς κατά κάποιο τρόπο να εξοβελίσσει τη διαφορετικότητα. Αντίθετα η έλλειψη πολιτικού διαλόγου και πολιτικής διεργασίας είναι που υποβαθμίζουν τη διαφορετικότητα των απόψεων και τη δυνατότητα να διατυπώνονται αυτοτελώς.

Επομένως ο στόχος της δικής μας πρότασης τουλάχιστον ήταν να υπάρξει αυτό το όργανο το οποίο θα συζητούσε με έναν τρόπο σοβαρό και εκλογικευμένο τις διαφορές. Διότι αλλιώς, κύριοι συνάδελφοι, συζητούνται οι διαφορές όταν ο στόχος είναι η αναζήτηση των κοινών σημείων και η προσπάθεια να υπάρξει ένα εσωτερικό μέτωπο στήριξης της θέσης της χώρας και αλλιώς συζητούνται όταν ο στόχος είναι να υπάρξουν πολιτικές σταδιοδρομίες –και τα έχουμε ζηήσει αυτά– ή να υπάρξουν πολιτικά κόμματα τα οποία εσθίριζαν την παρουσία τους μόνο σε ζητήματα που έχουν σχέση με την εξωτερική πολιτική. Αλλιώς είναι. Και ας μην ξεχνάμε ότι υπάρχει και εδώ πολυ-

τικό κόστος και πολιτικό όφελος το οποίο –θα μου επιτρέψετε να πω- καλύτερα θα ήταν να το αναζητήσουμε σε άλλους τομείς και όχι στη χάραξη της εξωτερικής πολιτικής της χώρας σε μια τόσο εξαιρετικά δύσκολη περίοδο. Επομένως αυτός ήταν ο στόχος της δικής μας πρότασης.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ.)

Η πρόταση που έφερε το Υπουργείο δεν είναι η πρότασή μας. Σε αυτό θέλω να είμαι σαφής. Θα έλεγα ότι είναι περισσότερο μια προσπάθεια να υπάρξει ένας ενδιάμεσος –εγώ έτσι την αντιλαμβάνομαι την πρόταση του Υπουργείου- ανάμεσα στην Κυβέρνηση και στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας. Είναι ένα όργανο πολυπληθές το οποίο συνεδριάζει σπανίως, το οποίο δεν έχει τη δυνατότητα ευελιξίας. Είναι, εν πάση περιπτώσει, μια άλλη λογική.

Ωστόσο πρέπει να πω, κύριοι Βουλευτές, ότι πάρα πολλές από τις προτάσεις μας έγιναν στην πορεία δεκτές από την Κυβέρνηση. Έγινε δεκτή η πρότασή μας να συνεδριάζει τακτικότερα το όργανο, αν και όχι πλήρως όσο θα θέλαμε. Έγινε δεκτή η πρόταση να υπάρχει και από την Αντιπολίτευση δυνατότητα σύγκλησης του οργάνου, την είχε κάνει την πρόταση αυτή και η Νέα Δημοκρατία, ο εισηγητής της.

Επομένως, κύριοι συνάδελφοι, εμείς θεωρούμε ότι εν τέλει ο Συνασπισμός πρέπει να ψηφίσει το νομοσχέδιο αυτό επί της αρχής. Θέλουμε να το ψηφίσουμε για να δώσουμε ένα μήνυμα ότι είμαστε διατεθειμένοι να κάνουμε ό,τι προσπάθειες μπορούμε για να εξασφαλιστεί μια καλύτερη διαδικασία πολιτικού διαλόγου για τα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής, όπου αναγνωρίζουμε εκ των προτέρων το ενδιαφέρον όλων των Βουλευτών και όλων των κομμάτων. Κανείς εδώ δεν έχει το εχέγγυο –επιτρέψτε μου να το πω και σε υψηλούς τόνους- ότι είναι περισσότερο πατριώτης από τον άλλο.

Λοιπόν, αναγνωρίζουμε τη δυνατότητα όλοι να έχουν την άποψή τους, θέλουμε να τα συζητούμε αυτά, θέλουμε να ενημερωνόμαστε και απ' αυτήν την άποψη πραγματικά δεν μπορούμε να αρνηθούμε ψήφο σε αυτό το μικρό βήμα που γίνεται σήμερα. Θα θέλαμε να είναι αλλιώς τα πράγματα, θα θέλαμε να έχουμε ένα πραγματικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής με πέντε, έξι ανθρώπους που να μπορεί να παίζει πραγματικά έναν άλλο ρόλο, να συζητά συνεχώς, να ενημερώνεται συνεχώς, να εκλογικεύει τις διαφορές, να βοηθά το εσωτερικό μέτωπο, αλλά σε κάθε περίπτωση και αυτό το βήμα του διαλόγου εμείς θα το στηρίζουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε το λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, το λόγο επί της διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Δεν θα έχει νόημα μετά την παρέμβαση του κυρίου Υπουργού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ορίστε, κύριε Μολυβιάτη, έχετε το λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα πρέπει ο κύριος Υπουργός να επιτρέψει την ομαλή ροή της συζητήσεως στην Αίθουσα αυτή. Αν ο κύριος Υπουργός μετά από κάθε ομιλητή ζητάει το λόγο για πέντε λεπτά ...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Δεν μπορεί να του τον δώσει άλλωστε.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: ... νομίζω ότι κάνει και κατάχρηση του δικαιώματός του αλλά και παρεμποδίζει ουσιαστικά την ομαλή ροή της συζητήσεως. Νομίζω ότι δεν πρέπει ο κύριος Υπουργός να παρεμβαίνει μετά από κάθε ομιλητή και να σεβαστεί τον Κανονισμό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ως προς τη διαδικασία οφείλω να εξηγήσω ότι υπάρχει η πρωτολογία του Υπουργού, υπάρχει η δευτερολογία, υπάρχει δικαίωμα μιας πεντάλεπτης και μιας τριλεπτης παρέμβασης. Αυτά ως προς τη διαδικασία. Αν τα έχει εξαντλήσει, δεν μπορεί να πάρει το λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Τρεις φορές.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Έχει μιλήσει τρεις φορές.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει ένα πρόβλημα σήμερα και παρακαλώ το Προεδρείο να δώσει μια λύση. Αν μου επιτρέπεται να το εκθέσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Τι πρόβλημα υπάρχει, κύριε Υπουργέ; Διαδικαστικό εννοείτε;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Συζητάμε για το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής αλλά –και ορθώς ενδεχομένως- οι αγορητές, οι ομιλητές παίρνοντας το λόγο για το ΕΣΕΠ κάνουν αναφορά στην έντονη τρέχουσα διεθνή πολιτική συγκυρία.

Αυτό δημιουργεί για μας το εξής πρόβλημα και παρακαλώ για την κατανόησή σας, κύριε Μολυβιάτη. Δείτε ποιο είναι και το δικό μας πρόβλημα. Τίθενται μια σειρά από θέματα, κατά κάποιο τρόπο εν τη ευρεία εννοία της σημερινής συζήτησης, αλλά όχι για το ΕΣΕΠ. Όλα αυτά, αν μαζεθούν για να απαντηθούν στην εκ μέρους μας πρωτολογία ή δευτερολογία μας, χάνουμε όλο μας το χρόνο για να αναφερθούμε στο ΕΣΕΠ. Παρακαλώ τους συναδέλφους να μας δουν με μία κατανόηση. Να μας επιτρέψουν σε όλα τα θέματα που τίθενται από τη μία ή την άλλη πλευρά να μπορούμε να τοποθετούμεθα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Δεν μπορείτε. Η διαδικασία...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, εφόσον επιτράπηκε από τον κ. Γείτονα, τον Α' Αντιπρόεδρο του Σώματος, να γίνονται αυτές οι αναφορές και στο μέτρο που εγώ γνωρίζω,...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Καλώς. Κατανοητό.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): ...δεν έγινε καν η παρατήρηση για την εντός του θέματος τοποθέτηση, αυτό δεν μπορεί να μην αφορά την Κυβέρνηση, για ένα τόσο ευαίσθητο μάλιστα θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Καλώς. Οφείλω να πω ότι εγώ όσο παρακολούθησα την κ. Δαμανάκη, δεν έθεσε κανένα άλλο ζήτημα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Α' Αντιπρόεδρος της Βου - λής): Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Επί της διαδικασίας θέλετε το λόγο;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Α' Αντιπρόεδρος της Βου - λής): Όχι επί της διαδικασίας. Ζήτησα το λόγο επειδή είναι η σειρά μου για να μιλήσω στο νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Μισό λεπτό, κύριε Αντιπρόεδρε.

Πριν σας δώσω το λόγο, θα ήθελα να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεώρεα της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση των Έργων Τέχνης από τη Συλλογή της Βουλής των Ελλήνων και στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» με θέμα: «Η Ελλάδα των Βαλκανικών Πολέμων 1912-1913» τρία σχολεία. Το πρώτο σχολείο είναι σαράντα μαθητές και τρεις καθηγητές από το 1ο Ενιαίο Λύκειο της Νέας Σμύρνης Αττικής. Το δεύτερο σχολείο είναι τριάντα τρεις μαθητές και τέσσερις καθηγητές από το Λύκειο «Κωστέα-Γείτονα» Αττικής. Και το τρίτο σχολείο είναι σαράντα πέντε μαθητές και δύο καθηγητές από το 11ο Γυμνάσιο Πειραιά.

Η Βουλή καλωσορίζει τα παιδιά.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Κωνσταντίνος Γείτονας, έχει το λόγο για οκτώ λεπτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Α' Αντιπρόεδρος της Βου - λής): Κύριε Πρόεδρε, επειδή αναφέρθηκε προηγουμένως το όνομά μου από τον κύριο Υπουργό και αναφέρθηκε σε διαδικαστικό θέμα που δήθεν ανέκυψε όταν προήδρευα, θα ήθελα να πω ότι δεν υπάρχει κανένα διαδικαστικό θέμα. Αυτά τα ζητήματα τα έχει λύσει ο Κανονισμός και το Σύνταγμα και τα γνωρίζει πολύ καλά ο κύριος Υπουργός και ως συνταγματολόγος και ως Βουλευτής. Να μην επανερχόμαστε σ' αυτό. Όπως έχει λύσει και η κοινοβουλευτική πρακτική το τεθέν ζήτημα. Όταν συζητά-

με επί της αρχής –και σήμερα συζητάμε επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του νομοσχεδίου- νομοσχέδιο που αφορά το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής, δεν μπορεί κανένας να εμποδίσει τους συναδέλφους να αναφέρονται σε θέματα εξωτερικής πολιτικής. Νομίζω ότι αυτά είναι ξεκαθαρισμένα στο Κοινοβούλιο μας.

Έρχομαι τώρα στην ομιλία μου. Συζητούμε σήμερα το νομοσχέδιο για τη σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής, το οποίο έρχεται κατ' επιταγήν του Συντάγματος, άρθρο 82, παράγραφος 4. Το συζητούμε κάτω από το βάρος της συγκυρίας, κάτω από το άγχος ενός επικείμενου πολέμου, ενός πολέμου ο οποίος μπορεί να μην ήταν αναπόφευκτος –αυτή ήταν η άποψη της Ελλάδος και των περισσότερων χωρών της Ευρώπης και του κόσμου αλλά φαίνεται ότι ήταν δυστυχώς προαποφασισμένος από τις ΗΠΑ. Άρα βρισκόμαστε σε μια κρίσιμη περίοδο, όπως αναφέρθηκε και από άλλους συναδέλφους, κρίσιμη περίοδο και για την ειρήνη και για τη σταθερότητα στην περιοχή. Είμαστε σε μια περίοδο δυστυχώς που κλονίζεται το διεθνές σύστημα των εγγυήσεων νομιμότητας ενεργειών κρατών και αυτό είναι το καινούριο στοιχείο με αυτόν τον πόλεμο. Είμαστε σε μια περίοδο που η Ευρώπη θρηνεί τη «χαμένη» της ενιαία φωνή κάτω από το βάρος ενός διχασμού πάνω σε δύο συγκρουόμενους άξονες. Είμαστε, τέλος αν θέλετε, και υπό το βάρος της συγκυρίας που αναδिकνύει το ιστορικό δίλημμα. Ότι τα κράτη της τα έθνη θα πρέπει πάντα με τον καλύτερο τρόπο και στηριζόμενοι στις δικές τους δυνάμεις να προσπαζόνται να εθνικά τους συμφέροντα.

Και έτσι έρχομαι και στην αξία αυτού του νομοσχεδίου, του καινούριου θεσμού που δημιουργείται, του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής. Ήταν ένα αίτημα των κομμάτων, ωρίμασε τώρα –εγώ δεν θα μπω στα θέματα του χρόνου και της καθυστέρησης- και θεωρώ ότι είναι μια εθνική αναγκαιότητα.

Δεν πήρα, όμως, γι' αυτό το λόγο. Πήρα το λόγο γιατί παρακολουθώντας τη συζήτηση και μελετώντας και τα Πρακτικά στην επιτροπή άκουσα μάλιστα και σήμερα εκλεκτούς συναδέλφους, οι οποίοι μάλιστα έχουν και μακρά θητεία στα θέματα εξωτερικής πολιτικής- να τονίσω ότι με ανησυχεί κάτι: Ποιος είναι ο πραγματικός χαρακτήρας –όπως προκύπτει από τις διατάξεις- αυτού του συμβουλίου. Γιατί πιστεύω ότι πλανάται εικόνα σύγχυσης, για να μην πω ότι υποκρύπτονται και υποκριτικές τοποθετήσεις. Είναι σαφές ότι είναι ένα συμβουλευτικό όργανο – το ξεκαθαρίζουν και οι διατάξεις- της Κυβέρνησης. Δεν είναι σίγουρα ένα διακομματικό όργανο. Αποτελείται βέβαια από εκπροσώπους των κομμάτων, αλλά και εμπειρογνώμονες. Αλλά ο ρόλος του ακριβώς ποιος είναι; Γιατί εγώ τρομάζω με αυτά που άκουσα περί εκτάκτων, τακτικών συγκλήσεων, ημερησίας διάταξης και άλλα σχετικά.

Πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τώρα το ρόλο του. Γιατί, αν δεν το κάνουμε, όπως δεν το ξεκαθαρίσαμε κατά τη συζήτηση του Συντάγματος, φοβάμαι ότι θα έχουμε εκτροπή στο μέλλον. Ή θα καταλήξει να είναι ένα φόρουμ ακαδημαϊκών συζητήσεων ή ένας τόπος στερίων κομματικών αντιπαραθέσεων. Έτσι, όμως, δεν θα μπορεί σίγουρα να επιτελέσει το ρόλο του και θα εκφυλισθεί.

Εγώ, λοιπόν, ξεκινώ και δέχομαι αυτό που λέει το άρθρο 2 του νομοσχεδίου, ότι δηλαδή αυτό το Συμβούλιο επεξεργάζεται θέματα σχετικά με το «στρατηγικό σχεδιασμό της εξωτερικής πολιτικής». Επαναλαμβάνω ότι ασχολείται με θέματα στρατηγικού σχεδιασμού της εξωτερικής πολιτικής.

Επομένως αυτό το όργανο ασχολείται με στρατηγικές για την εξωτερική πολιτική σε βάθος χρόνου. Μελετά, αναλύει και αξιολογεί στοιχεία και παραμέτρους, ώστε να διευκολύνει τη χάραξη μακροπρόθεσμης εθνικής στρατηγικής. Αν δεν το ξεκαθαρίσουμε αυτό, θα αφήσουμε να επικρέμεται ότι κάποιοι θέλουν ένα όργανο που θα ασχολείται με τρέχοντα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής.

Αν επικρατήσει μια τέτοια άποψη προκύπτει ένας ερμαφρόδιτος χαρακτήρας του οργάνου και θα έχουμε συγχύσεις και επικαλύψεις μ' έναν άλλον επιτυχημένο θεσμό, τη μόνιμη Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας της Βουλής.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΥΛΥΒΙΑΤΗΣ: Δεν είναι έτσι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Α' Αντιπρόεδρος της Βου - λής): Κύριε Μουλυβιάτη, σέβομαι την εμπειρία και την ειλικρίνειά σας, αλλά είναι καλό –εγώ δεν είμαι διπλωμάτης- να ξεκαθαρίσουμε σήμερα, που συζητούμε τις διατάξεις αυτού του θεσμού, τι ακριβώς θέλουμε και που συμφωνούμε γιατί θα το βρούμε μπροστά μας.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΥΛΥΒΙΑΤΗΣ: Είναι ξεκαθαρισμένο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Α' Αντιπρόεδρος της Βου - λής): Όχι, δεν είναι ξεκαθαρισμένο για όλους.

Εγώ θεωρώ ότι για μένα τουλάχιστον είναι ξεκαθαρισμένο – και θέλω να το τονίσω, για να είναι καταγεγραμμένο στα Πρακτικά. Ότι το νέο όργανο ο νέος θεσμός είναι όργανο που βοηθά στη χάραξη στρατηγικής για την εξωτερική μας πολιτική.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΥΛΥΒΙΑΤΗΣ: Δεν υπάρχει διαφωνία περί αυτού.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Α' Αντιπρόεδρος της Βου - λής): Άρα δεν έχει σημασία ποιος θα το συγκαλεί ή αν θα συγκαλείται έκτακτα. Εδώ πρέπει να πω ότι, για εμένα, οι τακτικές συγκλήσεις του θα πρέπει να είναι συχνότερες. Το τετράμηνο είναι, ίσως, πολύ. Αυτό, όμως, δεν έχει σημασία. Σημασία έχει πώς θα λειτουργήσει αποτελεσματικά και εκεί θέλω να σταθώ εγώ.

Εγώ πιστεύω ότι πέρα από τις συνεδριάσεις, θα πρέπει να λειτουργεί με ομάδες μελών που θα έχουν κάθε φορά πλήρως και εμπειροστατωμένα προετοιμασία τα θέματα. Διαφορετικά, θα γίνονται εκεί συζητήσεις δίκην «παραθύρων» τηλεόρασης.

Πρέπει να υπάρχει ισχυρή γραμματειακή υποστήριξη και πλήρης επιστημονική και διπλωματική υποστήριξη, για να μπορεί να κάνει μακροπρόθεσμο έργο. Αλλιώς δεν θα κάνουμε τίποτα, θα έχουμε κάνει τρύπα στο νερό.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι δεν μπορεί να είναι –και το τονίζω και θέλω να καταγραφεί στα Πρακτικά αυτή η άποψή μου- ένα όργανο αντιμετώπισης της τρέχουσας εξωτερικής πολιτικής. Προφανώς, δεν μπορεί να είναι όργανο χάραξης εξωτερικής πολιτικής, γιατί αυτή είναι αρμοδιότητα της Κυβέρνησης. Επίσης, το ρόλο της αντιμετώπισης τρεχόντων θεμάτων εξωτερικής πολιτικής τον έχει η Διάρκεια Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων της Βουλής, με την οποία, όπως προείπα, δεν πρέπει να υπάρχουν επικαλύψεις, αλλά τα δύο όργανα να έχουν διακριτές αρμοδιότητες.

Επίσης δεν μπορεί να είναι ένα όργανο, που θα υποκαταστήσει τη διπλωματία της χώρας, και το δικαίωμα της Κυβέρνησης στην άσκηση της Εξωτερικής Πολιτικής αναιώντας την αρχή της πλειοψηφίας.

Θέλω να ξεκαθαριστεί αυτό το πράγμα, γιατί διαφορετικά φοβούμαι ότι θα διολισθήσουμε με το Συμβούλιο είτε σε ένα φόρουμ ακαδημαϊκών συζητήσεων είτε σ' έναν «τόπο» κομματικών αντιπαραθέσεων.

Ήθελα να κάνω αυτές τις επισημάνσεις, έτσι ώστε να τονίσω, κύριε Υπουργέ, ότι αυτό το όργανο χρειάζεται να δουλέψει αποτελεσματικά, να προτείνει στρατηγικές αφού θα έχει εξετάσει όλα τα ενδεχόμενα σενάρια και εναλλακτικές λύσεις και να αναζητήσει συναινέσεις. Αναφέρθηκε μάλιστα σε αυτό και ο κ. Λιάπη.

Θέλω να πω, κύριε Λιάπη, επί τη ευκαιρία –ας είναι πράγματι αυτή ημέρα ημέρα συναίνεσης- ότι άκουσα από σας κηρύγματα μαθήματα περί εθνικής ομοψυχίας και περί ανάγκης αρραγούς εσωτερικού μετώπου. Θέλω να σας πω ότι, για την παράτη στην οποία ανήκω για πολλά χρόνια, αυτά τα μαθήματα περριτεύουν. Σε όλη της την ιστορία, από το Βενιζέλο και πριν και στη συνέχεια, η παράταξη αυτή αγωνίστηκε, ακριβώς για την ενότητα, για να αποφευχθούν διχασμοί.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Τι σχέση έχει ο Βενιζέλος;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Α' Αντιπρόεδρος της Βου - λής): Μην εξανίστασθε, κύριε Παυλίδη. Μιλάω στον κ. Λιάπη, τον οποίον και άκουσα. Εσείς δεν τον ακούσατε.

Η παράταξη μας, λοιπόν, με τη μακρά ιστορία αγωνίστηκε, για να αποφευχθούν διχασμοί, αλλά και να υπάρχει στη Χώρα πραγματικά αρραγές εσωτερικό μέτωπο. Κάποιες άλλες παρατάξεις είχαν άλλες στάσεις. Αλλά έχουν κριθεί ιστορικά αυτά τα ζητήματα. Γι' αυτό σταματώ.

Θέλω, λοιπόν, –και με αυτό τελειώνω- κύριε Υπουργέ, να σας

τονίσω πως κατά τη γνώμη μου ίσως χρειάζεται να συμπληρωθούν οι διατάξεις. Αν δεν μπορεί να γίνει τώρα, θα πρέπει να το δούμε με νηφαλιότητα, ψυχραιμία και υπό το φως της εμπειρίας στη συνέχεια.

Χρειάζεται να διασφαλισθεί σε αυτό το όργανο η αποτελεσματική λειτουργία με επαρκή διπλωματική, επιστημονική και γραμματειακή υποδομή.

Δηλαδή να έχει δυνατότητες για πραγματική μελέτη θεμάτων, για συνεργασίες με πανεπιστήμια και ινστιτούτα, έτσι ώστε να επιτελέσει αποτελεσματικά το ρόλο του και να μπορέσει να ανταποκριθεί στην αποστολή του, ξεφεύγοντας από την πεπατημένη. Το χειρότερο που έχουμε να κάνουμε, κύριε Πρόεδρε, είναι ακριβώς να ακολουθήσουμε παλιά αχνάρια και να δημιουργήσουμε όργανο αναποτελεσματικό, τα οποία δεν θα είναι τίποτε άλλο παρά όργανο ανάδειξης στείων αντιπαραθέσεων. Τουναντίον τουλάχιστον σήμερα, στην Αίθουσα εκφράζεται μια συντριπτικά πλειοψηφούσα πολιτική βούληση να υπάρξει ένα αποτελεσματικό, λειτουργικό όργανο χάραξης εθνικής στρατηγικής, το οποίο θα είναι στήριγμα για τις πολιτικές προώθησης των εθνικών μας συμφερόντων. Ας το κάνουμε πράξη. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Παυλόπουλος έχει το λόγο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν πριν από μερικά χρόνια, τόσο από την πλευρά του Συνταγματικού απ' όπου ξεκίνησε η σχετική πρόταση, όσο και από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας, που το έθεσε επίσης σε επίπεδο αναθεώρησης του Συντάγματος, μιλήσαμε για την ανάγκη δημιουργίας ενός πραγματικού Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής. Κανένας δεν θα φανταζόταν ότι το σχετικό σχέδιο νόμου –εντελώς ανεπαρκές, όπως θα δούμε στη συνέχεια, αλλά πάντως ένα σχέδιο νόμου προς τη σωστή κατεύθυνση– θα ερχόταν να συζητηθεί μέσα σε μια τέτοια συγκυρία. Μια συγκυρία η οποία δικαιώνει απολύτως τους στόχους όλων εκείνων που τόνιζαν την ανάγκη να υπάρξει ένα τέτοιο Εθνικό Συμβούλιο. Είναι η σημερινή συγκυρία. Η συγκυρία κατά την οποία η Χώρα μας, και ως προεδρεύουσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και ως Χώρα η οποία έχει άμεσο συμφέρον λόγω της θέσης της στην περιοχή, αντιμετωπίζει αυτήν την τραγική επίπτωση την οποία μπορεί να έχει η κήρυξη ενός πολέμου που φαίνεται να είναι επί θύραις. Γιατί είναι προφανές –μακάρι να διαψευστούμε, θα κάνουμε ό,τι μπορούμε ο καθένας– ότι μάλλον τα πράγματα οδηγούνται προς αυτήν την κατεύθυνση. Δηλαδή σε λίγες ώρες η λογική της ειρήνης θα έχει υποκατασταθεί από τον παραλογισμό ενός πολέμου και το θόρυβος των συζητήσεων θα τον έχει αντικαταστήσει η κλαγγή των όπλων.

Γι' αυτό φαίνεται πόσο ανάγκη έχει ο Τόπος μας να υπάρχει μια ενιαία όσο το δυνατόν, και μακροπρόθεσμη εξωτερική πολιτική. Χρειάστηκε να περάσει αρκετός καιρός μέχρι να μπορέσει η Κυβέρνηση ν' αποκτήσει, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά το μεγάλο αυτό ζήτημα του πολέμου στο Ιράκ, μια στοιχειώδη φωνή. Δεν θα την έλεγα πλήρως ενιαία, γιατί υπάρχουν αποκλίσεις και αποχρώσεις ακόμη. Αλλά τουλάχιστον η άποψη που διατύπωσε εδώ ο Υπουργός είναι η άποψη η οποία απηχεί τη συντριπτική πλειοψηφία του Ελληνικού Λαού και των πολιτικών δυνάμεων. Δηλαδή είμαστε αντίθετοι μ' έναν πόλεμο που πρώτα-πρώτα είναι αδιέξοδος. Ούτε ως ή άλλως κανένας πόλεμος δεν έλυσε κανένα πρόβλημα, αλλά πολλαπλασίασε τα προβλήματα. Αυτός εδώ, όμως, ο πόλεμος είναι εντελώς υπερβολικός σε σχέση με το στόχο που επιδιώκει. Ό,τι και αν είναι ο Σαντάμ Χουσεϊν και όποιος και αν είναι –και το ξέρουμε όλοι, και σε επίπεδο έλλειψης δημοκρατικών θεσμών και σε επίπεδο υπόθαλψης της τρομοκρατίας– υπάρχουν άλλα μέσα με τα οποία θα μπορούσε να εξαιρεθεί αυτό το φαινόμενο. Ο πόλεμος δεν ήταν το κατάλληλο μέσο και, εν πάση περιπτώσει, είναι υπερβολικό –και οι συνέπειες θα είναι υπερβολικές, –για να εξυπηρετηθεί ένας τέτοιος στόχος. Και πέραν τούτου η νομιμότητα προέρχει στις διεθνείς σχέσεις, στη διεθνή σκηνή. Η νομιμότητα προϋποθέτει σε διεθνές επίπεδο ότι δεν μπορείς να περιθωριοποιείς τον ΟΗΕ, τα διεθνή fora, με την έννοια ότι εσύ κατέχεις την εξ απο-

καλύψεως αλήθεια. Γιατί όταν θα χρειαστεί το Διεθνές Δίκαιο και όταν θα χρειαστούν τα διεθνή fora, όταν θα τα έχεις αποδυναμώσει, δεν θα τα έχεις μαζί σου.

Υπ' αυτές τις συνθήκες φαίνεται πόσο σημαντικό είναι για τον Τόπο να υπάρχει μια ενιαία και μακροπρόθεσμη εξωτερική πολιτική. Μακριά από εμένα η άποψη ότι μπορεί να συμφωνούμε όλοι στα θέματα αυτά. Είναι αδιανόητο να συμφωνούμε πλήρως. Βασικούς, όμως, στρατηγικούς άξονες εξωτερικής πολιτικής μπορεί να έχουμε. Όπως εδώ που χρειάστηκε να περάσει πολύτιμος καιρός για να χαράξουμε μια θέση την οποία από την αρχή μπορούσαμε να είχαμε διαμορφώσει όλοι μαζί. Και μάλιστα αυτό να έχει βοηθήσει και την ίδια την Κυβέρνηση στο ρόλο που ασκεί, ως προεδρεύουσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τι είχαμε πει λοιπόν, από την αρχή και ποια ήταν η θέση της Νέας Δημοκρατίας και σε επίπεδο Αναθεώρησης του Συντάγματος; Χρειαζόμαστε να υπάρχει ένα πραγματικό Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής για τη χάραξη μιας ενιαίας και μακροπρόθεσμης εξωτερικής πολιτικής. Αυτό δεν το αμφισβητεί κανείς, όταν ξέρουμε ότι στη Χώρα μας, η εξωτερική πολιτική θυσιάστηκε πολλές φορές στο βωμό μικροκομματικών σκοπιμοτήτων. Και όταν ξέρουμε επίσης όλοι ότι όχι μόνο άλλαξε η εξωτερική πολιτική με τις κυβερνήσεις, αλλά άλλαξε πολλές φορές και ανάλογα με τους Υπουργούς.

Τη συνέχεια της εξωτερικής πολιτικής τη χρειαζόμαστε. Για να εξασφαλίσουμε αυτήν τη συνέχεια ποιο είναι το κατάλληλο μέσο; Το κατάλληλο μέσο είναι να έχεις τη δυνατότητα οι πολιτικές δυνάμεις να διαμορφώνουν συγκεκριμένες απόψεις και να μπορούν να επηρεάσουν την Κυβέρνηση η οποία ούτως ή άλλως παραμένει κυρίαρχη να διαμορφώσει την εξωτερική πολιτική.

Ουδείς, κύριε Υπουργέ, αγνοεί ότι το σχετικό άρθρο του Συντάγματος αναγνωρίζει κατ' αποκλειστικότητα στην Κυβέρνηση την αρμοδιότητα να χαράσσει εκείνη τη γενική πολιτική. Και όταν λέμε γενική πολιτική εννοούμε και την εσωτερική και την εξωτερική. Ε, λοιπόν, στην περίπτωση αυτή ουδείς διανοήθηκε ποτέ να πει ότι θα συμβεί το αντίστροφο. Άλλο είναι, όμως, αυτό και άλλο είναι να έχει μια κυβέρνηση ένα όργανο το οποίο τη συμβουλεύει, της συμπαρίσταται, σε όσες περιπτώσεις αυτό είναι αναγκαίο, για να μην έχουμε τέτοιου είδους κλυδωνισμούς και να υπάρχει μία εξωτερική πολιτική όσο το δυνατό πιο ενιαία, όσο το δυνατόν πιο διαρκής. Να μην αλλάζει τους βασικούς στόχους της ανάλογα με τις ευκαιριακές αλλαγές που επιβάλλει η πολιτική συγκυρία.

Το μόνο κατάλληλο όργανο θα ήταν ένα συμβούλιο πολιτικών αρχηγών υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, το οποίο φυσικά θα μπορούσε να το συγκαλεί ο Πρωθυπουργός όποτε εκείνος θα έκρινε σκόπιμο. Αλλά πάντως υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Γιατί μόνο το συμβούλιο των πολιτικών αρχηγών, μόνο ένα τέτοιο συμβούλιο, ή, τουλάχιστον, μόνο ένα όργανο προς αυτήν την κατεύθυνση, μπορούσε να έχει αυτήν την πολιτική νομιμοποίηση να συμβουλεύει –το τόνιζω– την Κυβέρνηση και όχι βεβαίως να την υποκαθιστά στην εξωτερική πολιτική.

Δεν το δεχθήκατε. Είπατε πολλά την εποχή εκείνη. Πρώτα, πρώτα είπατε ότι, εν πάση περιπτώσει, «απέτυχε ο θεσμός όπως εφαρμόστηκε στο παρελθόν». Μα, πέραν του ότι τούτο δεν είναι ορθό, ουσιαστικά μία φορά εφαρμόστηκε και ήταν άτυπος ο θεσμός. Και βεβαίως, όταν δεν είναι θεσμοθετημένο ένα τέτοιο όργανο μπορεί πράγματι να υπάρξουν παρενέργειες. Λέγαμε δε τότε ότι ακριβώς επειδή δεν θεσμοθετήθηκε γι' αυτό δημιουργήθηκαν όσα δημιουργήθηκαν. Αν ήταν θεσμοθετημένο του Συμβουλίου αυτό θα ήταν πολύ διαφορετικά τα πράγματα. Αν ο Κωνσταντίνος Καραμανλής εκείνη την εποχή είχε θεσμοθετημένες αρμοδιότητες μαζί με τον Πρωθυπουργό, θα ήταν πολύ διαφορετικό το κλίμα που θα επικρατούσε.

Αλλά εν πάση περιπτώσει, κρίνετε από μία φορά και μόνο; Μπορούμε να προδικάζουμε δηλαδή τα πάντα από μία συγκεκριμένη, ίσως μη ευτυχή συγκυρία, σε ό,τι αφορά τη χάραξη μία ενιαίας γραμμής για ένα τέτοιο θέμα ή τις διαρροές που μπορεί να υπήρχαν; Ήταν λάθος σας σας το ξανατονίζω. Ούτε δυσμενές προηγούμενο μπορεί να πει κανείς ότι υπήρχε ούτε αρνητικά αποτελέσματα. Το αρνηθήκατε και στην Αναθεώρηση του

Συντάγματος και έρχεστε εδώ και μας φέρνετε αυτό το συμβούλιο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς θα το ψηφίσουμε ως Νέα Δημοκρατία γιατί είναι ένα βήμα παραπάνω από αυτό που έχουμε σήμερα. Αλλά, εν πάση περιπτώσει, δεν είναι αυτό που ζητούσαμε. Αυτό το όργανο κακώς κατ' αρχήν λέγεται Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής. Είναι βαρύνδουπος ο τίτλος. Ο τίτλος είναι πολύ βαρύτερος από τον πραγματικό ρόλο. Είναι ένα συμβουλευτικό όργανο, τεχνοκρατικό. Τίποτε παραπάνω. Και τέτοια μπορούσε να συστήσει η Κυβέρνηση πολλά. Δεν χρειαζόταν πρώτα, πρώτα, κύριε Υπουργέ, ο νόμος. Και με τις εξουσιοδοτικές διατάξεις που έχετε από το νόμο περί Υπουργικού Συμβουλίου και Υπουργείων ουσιαστικά μπορούσατε να κάνετε τα ίδια πράγματα. Είναι ένα συμβούλιο παραπάνω από αυτό που έχει ή μπορεί να έχει η Κυβέρνηση.

Εν πάση περιπτώσει, αν ήταν έτσι, και τα όργανα που λειτουργούν μέσα στη Βουλή με τον Κανονισμό σήμερα το ίδιο πράγμα μπορούσαν να κάνουν και να έχουν τον ίδιο ρόλο. Άρα, εσείς προσθέτετε ένα συμβουλευτικό τεχνοκρατικό όργανο το οποίο –το τονίζω και πάλι– ελάχιστα πράγματα δίνει. Είναι όμως ένα βήμα παραπάνω, εμείς γ' αυτό το ψηφίζουμε, αλλά σίγουρα δεν είναι αυτό το οποίο πιστεύουμε.

Σίγουρα έρχονται δύσκολοι καιροί για τον τόπο. Ο κόσμος βαδίζει ένα δρόμο παραλογισμού. Η Ευρώπη δεν μπορεί να εμφανισθεί ενιαία. Η Ελλάδα θα βαδίσει αυτό το δύσκολο δρόμο. Δεν καταλαβαίνετε ότι όποια Κυβέρνηση θα έρθει στο μέλλον, σύμφωνα με τη βούληση του Ελληνικού Λαού, έχει ανάγκη από τη συμπαράσταση των λοιπών πολιτικών δυνάμεων για ν' αντιμετωπίσουμε κρίσιμες επιπτώσεις στο διεθνές γίνεσθαι στο μέλλον;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Δεν καταλαβαίνει η Κυβέρνηση ότι έχει και εκείνη ανάγκη –και θα έχει ανάγκη και η μελλοντική κυβέρνηση του Τόπου τη συμπαράσταση των πολιτικών δυνάμεων όταν θα χρειαστεί να πάρει αποφάσεις οι οποίες θα θωρακίσουν το δημόσιο συμφέρον; Δεν μπορεί να δει η Κυβέρνηση ότι ένα τέτοιο συμβούλιο δεν θα είναι ένα forum αντιπαράθεσης, αλλά θα είναι ένα forum μέσα από το οποίο ο Πρωθυπουργός μπορεί να βγαίνει ενισχυμένος στην εξωτερική του πολιτική; Και δεν μπορεί ο κ. Σημίτης ν' αντιληφθεί ότι όσες φορές χρειάστηκε να φύγει στο εξωτερικό σε κρίσιμες αποστολές, όλες οι πολιτικές δυνάμεις, πρωτίτως δε η Αξιωματική Αντιπολίτευση, του συμπαραστάθηκαν, πράγμα που θα έκαναν πολύ περισσότερο αν υπήρχε ένα τέτοιο θεσμοθετημένο όργανο;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το επαναληπτικό κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Καλώς, κύριε Παυλόπουλε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Γιατί βλέπουμε κάτι τέτοιο σαν ένα τρόπο μοιράσματος της εξουσίας, την οποία δεν θέλει κανείς, και γιατί δεν το βλέπουμε περισσότερο σαν ένα μέσο για να μπορέσουμε να χαράξουμε μία πολιτική που δεν θα υπόκειται στους κλυδωνισμούς της εκάστοτε πολιτικής συγκυρίας;

Εμείς θα ψηφίσουμε μεν το σχέδιο νόμου, αλλά λέμε ότι είναι ανεπαρκές το περιεχόμενό του. Και ως Κυβέρνηση, εφόσον ο Ελληνικός Λαός δώσει αυτήν τη δυνατότητα στη Νέα Δημοκρατία, η Νέα Δημοκρατία θα εκπληρώσει αυτό το καθήκον. Γιατί ξέρετε ότι υπάρχουν τα μέσα. Μπορεί αυτός ο νόμος να αλλάξει και να γίνει πολύ πιο σημαντικός από πλευράς πολιτικής εκπροσώπησης, ώστε να εκπληρώσουμε τη θεσμική μας υποχρέωση.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Καρατζαφέρης έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, πριν από δύο τρεις ημέρες επικοινωνήσα με μεγάλη προσωπικότητα των Ηνωμένων Πολιτειών που έχει θέση-κλειδί στη διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής. Ήμασταν συμμαθητές το 1986 στο Ινστιτούτο Στρατιωτικών Μελετών της Ουάσιγκτον στις Βερσαλιές. Μου είπε: «Γιώργο, έχασες και το τελευταίο αστέρι δίπλα από

το όνομά σου». Αυτό έχει να κάνει ακριβώς με τον τρόπο με τον οποίο χειρίζομαι τα θέματα των σχέσεων με την Αμερική.

Τι βγήκε απ' αυτήν την κουβέντα; Ότι όλοι οι Βουλευτές της Ελλάδας –και νομίζω και του υπόλοιπου κόσμου– δίπλα ακριβώς από το όνομά τους έχουν ένα ή δύο ή τρία ή τέσσερα αστράκια, ανάλογα με τις σχέσεις που έχουν με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Φοβούμαι, λοιπόν, ότι τα αστράκια αυξάνονται για μερικούς και αυξάνονται εις βάρος της πατρίδος, γιατί υπάρχει αυτή η εξάρτηση, μία εξάρτηση που ομολογήθηκε εμμέσως πλην σαφώς στην Αίθουσα αυτή από τη φράση που ακούστηκε, ότι δηλαδή ομονοούμε τώρα πλέον σχεδόν σε μία ενιαία σχεδόν εξωτερική πολιτική. Ποια ενιαία εξωτερική πολιτική; Του «yes, sir» μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα, που ακούστηκε πριν από μερικά χρόνια;

Ποια είναι αυτή η ενιαία εξωτερική πολιτική με την οποία συμφωνούμε και ομονοούμε ή τουλάχιστον συμφωνούν και ομονοούν τα δύο μεγάλα κόμματα, που εννοείται ότι αντιπροσωπεύουν περίπου το 90% του ελληνικού λαού;

Δεν πρέπει, λοιπόν, να μπούμε σ' έναν προβληματισμό, να δούμε αν αυτή η πολιτική είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, αν αυτή η τουρκολαγνεία για τον εξευρωπαϊσμό της Τουρκίας συμφέρει την Ελλάδα ή θα έπρεπε να βρούμε τον τρόπο να την «σπρώξουμε» προς το Ισλάμ, ούτως ώστε εμείς να γίνουμε το τελευταίο προγεφύρωμα αυτού που κάποτε αποκαλείτο ελεύθερος κόσμος; Γιατί, λοιπόν, αυτή είναι η πεμππουσία της εξωτερικής πολιτικής, η πεμππουσία της λογικής με το να συμπεριφερόμεθα παθητικά στον Αμερικανό;

Άκουσα πριν από λίγο τον κύριο Υπουργό, ο οποίος συνήθως χρησιμοποιεί χαμηλούς τόνους, να ανεβάζει τους τόνους για το ψήφισμα 1441. Ποια είναι η βάση αυτού του ψηφίσματος και γιατί πρέπει να παραμείνουμε σ' αυτό και γιατί όλη η παγκόσμια κοινότητα ήθελε τις τελευταίες μέρες να ξεφύγει από το ψήφισμα 1441 και να πάει σε ένα άλλο ψήφισμα; Από πού συνδέεται και από πού αποδεικνύεται ότι το Ιράκ έχει σχέση με την Αλ Κάιντα, για να πούμε δηλαδή ότι έχουμε τώρα τα αντίποινα της 11ης Σεπτεμβρίου; Βγήκε κάτι, το είδαμε από κάποιο διεθνές φόρουμ, από κάποιο δικαστήριο, από κάποια σοβαρή ανάλυση ή έχουμε την αυθαιρεσία του Αμερικάνου, που θέλει να περάσει μία εξωτερική πολιτική, όπως αυτός εξυπηρετείται;

Αυτή η εξωτερική πολιτική των Αμερικάνων έχει να κάνει με ένα χτύπημα ισοπέδωσης του Ιράκ αφ ενός μεν για τα πετρέλαια, αλλά αφ ετέρου με ένα χτύπημα στο «υπογάστριο» της Ευρώπης. Αυτήν τη στιγμή η Ευρώπη πρέπει να πληρώσει το ανάστημά που σήκωσαν η Γαλλία και η Γερμανία στην Κοπεγχάγη, πρέπει να πληρώσει το ότι «αυθαδίασε» το ευρώ και προσπέρασε το αμερικανικό νόμισμα. Έτσι, λοιπόν, έχουμε έναν πόλεμο στο Ιράκ, όπου θα χυθεί αίμα, αλλά στην ουσία αυτό θα καταπιονήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Ο κύριος Υπουργός μας είπε ότι όλα αυτά δεν πρέπει να τα συζητήσουμε μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα και πρέπει να συζητήσουμε σχετικά με το συμβούλιο αυτό. Μα, αυτά είναι αλληλένδετα. Όταν συζητάμε για ένα συμβούλιο το οποίο θα χαράσσει τουλάχιστον και θα εισηγείται την εξωτερική πολιτική της χώρας, δεν μπορούμε παρά να μιλάμε για την εξωτερική πολιτική της χώρας.

Κύριε Υπουργέ, οι ομόλογοι μου Βουλευτές της Ενώσεως της Ευρώπης των Εθνών, η UEN όπου ανήκει ο Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός, ξέρουν πολύ περισσότερα. Οι Βουλευτές και της Δανίας και της Ολλανδίας και της Ιταλίας και της Γαλλίας ξέρουν πολύ περισσότερα απ' ό,τι ξέρουμε εμείς που εννοείται ότι προεδρεύουμε αυτήν την περίοδο. Δεν είμαστε ενημερωμένοι. Συνεδριάζει η Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας για να μιλήσουμε για μία σύμβαση με τη Ρουμανία και με την Εσθονία κλπ. Δεν πρέπει να ενημερωθούμε για το τι συμβαίνει; Έχουμε ένα πολεμικό πλοίο κάτω. Πέρασε από εδώ, από το «φίλτρο» της Βουλής αυτό; Πέρασε από τη διαδικασία της σκέψης, από τη βάσανο των ερωτωματοπαντήσεων της επιτροπής;

Ενώ έχετε ένα πολεμικό πλοίο κάτω και το έχετε στείλει και είναι στην πρώτη γραμμή του πυρός, την ίδια στιγμή το ΠΑΣΟΚ δια του γραμματέα του, του κ. Λαλιώτη, κάνει διαδηλώσεις ενα-

ντίον του πολέμου. Αυτά δεν είναι μόνο σχήματα οξύμωρα και αντιφατικά, είναι και κοροϊδευτικά προς τον ελληνικό λαό. Ποιος έστειλε τη φρεγάτα; Ποιος έχει παραδώσει όλο τον ναύσταθμο στη Σούδα;

Είναι δυνατόν αυτήν τη στιγμή ένας Έλληνας αξιωματικός να πει «όχι» για μία διέλευση ενός επικίνδυνου αμερικανικού αεροσκάφους; Σας λέω εγώ ότι διαπιστώνει εκεί ο τύποις Έλληνας διοικητής, ότι αυτό το πολεμικό αμερικανικό αεροπλάνο έχει πυρηνικές κεφαλές. Μπορεί να σταματήσει τον Αμερικάνο; Όχι, όπως δεν μπορέσαμε να τον σταματήσουμε όταν πέρασε το Λιτόχωρο για να πάει στο Κόσοβο, όπως δεν μπορέσαμε να σταματήσουμε τις οβίδες που έπεσαν στο Κόσοβο, που σήμερα βλέπουμε τις συνέπειές τους, όπου δεν υπάρχει στρείδι για στρείδι στις εκβολές του Στρυμόνα και του Αλιάκμονα, γιατί έχουν δηλητηριάσει την περιοχή.

Για όλα αυτά κανείς δεν μπορεί να μιλήσει, γιατί όταν είπαμε να μιλήσουμε, δεχθήκαμε την απειλή ότι «θα σηκώνεστε κάθε φορά να μας πείτε το κάτι τι».

Ήθελα να ήξερα, κύριε Πρόεδρε, ποιο λόγο υπηρετεί αυτή η απειλή. Την αναφορά του κύριου Υφυπουργού προς τον Πρωθυπουργό της χώρας, ότι «κοίταξε, Πρόεδρε εγώ τους αντιμετώπισα» ή την αναφορά της Κυβέρνησης προς τον υπέρτατο άρχοντα τον Αμερικάνο, ότι «κοιτάξτε, εμείς δεν αφήσαμε τα πράγματα να ξεφύγουν από τη λογική την οποία εσείς θέλετε να επιλέξετε»;

Πολύ φοβούμαι ότι δεν πράττουμε το σωστό. Πολύ φοβούμαι ότι αυτήν τη στιγμή η Ελλάδα έχει λάθος πορεία. Διαμορφώνεται ένας άξονας μέσα στην Ευρώπη, μέσα στη «γειτονιά» μας. Γιατί εμείς να τρέξουμε προς αυτήν την κατεύθυνση; Αντί να πάμε στη σκιά αυτής της νέας διαμορφούμενης κατάστασης της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Πολωνίας και σ' ένα μεγάλο ποσοστό της Ρωσίας, εμείς ευρισκόμεθα στην αντίπερα όχθη με ευχολόγια.

Όλοι λέμε ότι δεν θέλουμε τον πόλεμο κλπ. Σήμερα είναι η «χρυσή» ευκαιρία. Ελάτε να βγάλουμε ένα ψήφισμα εναντίον του πολέμου, εφόσον και το ΠΑΣΟΚ δε τον θέλει, αλλά ούτε η Νέα Δημοκρατία, όπως άκουσα πριν από λίγο τον κ. Παυλόπουλο με γλαφυρότητα να λέει. Εμείς εδώ και τώρα στη Βουλή προτείνουμε να κάνουμε ένα ψήφισμα. Πρέπει να πάρουμε μία απόφαση εναντίον του πολέμου, να δείξουμε ότι για τον πόλεμο έχει αναστήμα η Ελλάδα, η προεδρεύουσα Ελλάδα.

Μιλάμε, λοιπόν, για το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής. Ελάτε σήμερα να το εφαρμόσουμε στην πράξη με μία ευρεία έννοια, να πάρουμε μία απόφαση, να εκδώσει ένα ψήφισμα το ελληνικό Κοινοβούλιο ότι είμαστε αντίθετοι σ' αυτόν τον πόλεμο, ο οποίος θα ξεκινήσει σε μερικές ώρες. Όμως, δεν τολμάμε να σηκώσουμε το κεφάλι, γιατί μπορούμε να μιλάμε μόνο μέχρι ενός σημείου. Δεν πρέπει να θίξουμε καταστάσεις και εδώ φαίνεται μέχρι πού φτάνει ο αντιπολιτευτικός λόγος κάποιων μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα. Φτάνει μέχρι ενός σημείου, ώστε να μη θίγεται το κυρίαρχο συμφέρον των Αμερικάνων. Όμως, με ευχολόγια δεν αποτρέπεται ο πόλεμος, με ευχολόγια δε γίνεται εξωτερική πολιτική.

Επί της ουσίας, ήθελα να ρωτήσω τον κύριο Υπουργό πόσα μέλη θα έχει αυτό το συμβούλιο. Αυτό δε φαίνεται πουθενά. Το διάβασα, το ξαναδιάβασα, με ξαναπαραπέμπε στην παράγραφο δ', αλλά δε λέει κάτι συγκεκριμένο. Πείτε μας: Αυτό το συμβούλιο θα έχει οκτώ, δέκα, δεκαοκτώ, σαράντα τέσσερα άτομα; Πόσα άτομα θα έχει το συμβούλιο; Δεν το γράφει μέσα. Αυτό είναι ένα «σταυρόλεξο», το οποίο εγώ τουλάχιστον δεν μπορέσα να το λύσω. Υπάρχει κανείς να μου πει ότι το Συμβούλιο θα έχει τόσα άτομα; Αυτό, λοιπόν, πρέπει να καθοριστεί γιατί δεν αναφέρεται πουθενά. Βγαίνει από παραπομπή σε παραπομπή.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Τσιπλάκης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΠΛΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, νιώθω τη σοβαρότητα και την ιστορικότητα των στιγμών και γι' αυτό θέλησα ρητά να συνταχθώ στον κατ' αρχήν θετικό χαρακτήρα αυτής της συγκεκριμένης θεσμοθέτησης, μιας θεσμοθέτησης που, όπως γενικά και πολύ σωστά ειπώθη-

κε, το επιβεβλημένο της προκύπτει και επιτείνεται, αν θέλετε, από τη συγκεκριμένη ιστορική συγκυρία που διερχόμαστε ενόψει ενός πιθανού πολέμου στο Ιράκ, αλλά και διότι αυτήν την περίοδο η χώρα μας κατέχει την Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εμείς ως Νέα Δημοκρατία διαχρονικά συναισθανόμαστε ότι συγκεκριμένοι τομείς της πολιτικής, πρωτευόντως ο τομέας της εξωτερικής πολιτικής, πρέπει να διέπονται από μία ενωτική και σε βάθος χρόνου προσέγγιση. Σ' αυτήν την ειδικότερη σημαντική συγκυρία της κατοχής από πλευράς της χώρας μας της Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαπιστώσαμε ότι στην πράξη δεν υπήρξαν εκείνες οι συνεννοήσεις που μας συντύνουν στη διαμόρφωση μιας συγκεκριμένης πολιτικής ενόσω θα έχουμε την προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γι' αυτό εσωκομματικά θεσπίσαμε συγκεκριμένες διαδικασίες προκειμένου να υποβοηθήσουμε, για να μην ξαφνιαστούμε, να υποβοηθήσουμε αυτό το συγκεκριμένο έργο και από πλευράς πιθανών απρόβλεπτων εξελίξεων, αλλά και διότι θέλαμε να έχουμε πέραν των γενικών θέσεων πιο εξειδικευμένες απόψεις για όλα τα ζητήματα που επρόκειτο να τεθούν διαρκούς αυτής της περιόδου της Ευρωπαϊκής Προεδρίας. Και αυτό το λέω εντελώς ενδεικτικά διότι γενικά ιστορικά και αυτό είναι αναμφισβήτητο, αυτή η λεκτική μας επισήμανση της ενωτικής προσέγγισης σε αυτό τον τομέα, τον τομέα της εξωτερικής πολιτικής, πάντα συνοδευόταν και από πρακτική εφαρμογή. Χωρίς να μπαίνουμε –σας το είπαμε και μες ως Νέα Δημοκρατία –κυρίαρχα– στη διαδικασία της πατρότητας, της ιδέας αυτού του Συμβουλίου, Εξωτερικής Εθνικής Πολιτικής, σας λέμε ότι επανελημμένως αν μη τι άλλο, πέραν του ότι επί περιόδου διακυβέρνησης της χώρας από τη Νέα Δημοκρατία 1990-1993, υπήρξε συγκεκριμένη εξωτερική, μη υπάρχουσας αν θέλετε θεσμικής δυνατότητας στην οποία εμείς πρωταγωνιστικά ως Νέα Δημοκρατία και ως Κυβέρνηση, σε αυτήν τη θεσμική διαμορφωθείσα τότε κατάσταση, συμμετείχαμε. Θέλουμε, λοιπόν, να επισημάνουμε ότι διαχρονικά και ύστερα επιμεινάμε επανειλημμένα στην επιψήφιση ενός συγκεκριμένου νομοσχεδίου με συγκεκριμένο περιεχόμενο, με διασφάλιση και μόνιμου θέσης Υφυπουργού Εξωτερικών μ' ένα συγκεκριμένο υπόβαθρο δικαιολογητική βάση, επιμεινάμε επανειλημμένως στην επιψήφιση αυτού του συγκεκριμένου νομοσχεδίου που κατέστη, όμως, αδύνατο να επιψηφιστεί. Και δεν μπορεί παρά τη σοβαρότητα συζητήσεως αυτού του συγκεκριμένου θέματος να μην επισημανθεί, ότι διαχρονικά, όχι μόνο επ' αφορμή αυτού του σοβαρότατου, μεγίστου για την πολιτική μας θέματος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι υπάρχει μια νοοτροπία νοσηρή, εγώ θα την χαρακτηρίζα και μίζερη, νοοτροπία κυβερνητική που λέει ότι η Βουλή θα πρέπει να νομοθετεί μόνο νομοθετήματα τα οποία έρχονται επιμείλεια της, πρωτοβουλία της και ότι κατά κανόνα ο,τιδήποτε άλλο μπορεί να εισηγηθεί ο οιοσδήποτε, δεν μπαίνουμε καν στον κόπο της ουσιαστικής συζήτησης-προσέγγισης. Και όταν είναι προφανές ότι μπορούμε, έστω και με διορθωτικές παρεμβάσεις να συναινέσουμε ότι θα πρέπει τελικώς να υιοθετήσουμε μια τέτοια άποψη, ερχόμενοι στη Βουλή από οιαδήποτε άλλη πολιτική δύναμη, αυτή, λοιπόν, τη νοοτροπία τη μίζερη, τη νοσηρή δεν μπορέσατε να την ξεπεράσετε ως κυβερνώσα παράταξη, χρόνια τώρα. Και θέλετε πολλές φορές να μας πείτε ότι είναι τεκμήριο αμάχητο, ότι εξωτερικεύει κι κυρίαρχα στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής μια κυβέρνηση, ότι αυτό είναι και το εθνικό συμφέρον. Άρα είναι καθήκον των πολιτικών δυνάμεων να συνταχθούν με αυτό το ακαταμάχητο τεκμήριο, εξωτερικευόμενο από πλευράς εκάστοτε κυβερνητικής πολιτικής, εθνικό συμφέρον.

Εμείς, όμως, ως Νέα Δημοκρατία δεν μπήκαμε στη διαδικασία να αντιπαλέψουμε αυτό το κατά την άποψη της κυβερνώσας παράταξης αμάχητο τεκμήριο. Και είπαμε σε συγκεκριμένες χρονικές περιστάσεις –το λέμε και τώρα– εφόσον εξωτερικεύεται μια συγκεκριμένη κυβερνητική πολιτική, σε αυτό το μέγιστο αξίας ζήτημα της εθνικής πολιτικής, τουλάχιστον έτσι εμφανιζομένης, διότι μπορεί εκ λάθους να είναι όχι η σωστή, προσέξτε, όχι εξ υπαιτιότητας, ερχόμαστε, λοιπόν, εμείς ως Νέα Δημοκρατία και είμαστε μπροστά από την κυβερνώσα

παράταξη. Γιατί ουσιαστικά θέλουμε τα καλώς νοούμενα συμπεριφέροντα να εξυπηρετηθούν. Αυτές είναι διαχρονικές συμπεριφορές πολιτικές με παιδευτικό ρόλο, της Νέας Δημοκρατίας αναμφισβήτητα. Και αυτά πρέπει να επισημανθούν σε αυτήν την ιστορική σοβαρότατη πολιτική, που διέρχεται και το εθνικό μας Κοινοβούλιο, στιγμή. Αυτά είναι αναμφισβήτητα.

Και θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι η εθνική ομοψυχία, το εθνικό συμφέρον, η εθνική συνεννόηση δεν είναι και αυτά λεκτικές μόνο προσεγγίσεις. Απαιτούν συγκεκριμένες εφαρμογές, συγκεκριμένη συμπεριφορά. Και αν ανατρέξουμε πραγματικά στο παρελθόν –και συμφωνούμε επ'αυτού– θα διαπιστώσουμε ότι πολλές φορές οι ανταγωνισμοί, ανούσιοι πολλές φορές, ανταγωνισμοί κομματικοί, οδήγησαν σε διάσπαση αυτής της εθνικής ομοψυχίας και της εθνικής ενότητας. Σας είπα χαρακτηριστικά, ευστοχάτα ο εισηγητής της παράταξής μας, ότι σαν σαράκι στις σάρκες του έθνους μας πολλές φορές αυτοί οι ανταγωνισμοί λειτούργησαν και βεβαίως δεν επέφεραν τα επιθυμητά, τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.

Αντίθετα σε όσες πραγματικά στιγμές υπήρξε αυτή η ουσιαστική εθνική ομοψυχία, συνεννόηση, διαβούλευση, ενωτική συμπεριφορά αρραγής, μόνο τότε μεγαλούργησε το έθνος. Αυτό είναι και το υπόβαθρο, αυτή είναι και η δικαιολογητική βάση της άποψης της διαχρονικά εκφραζόμενης εδώ και χρόνια της Νέας Δημοκρατίας για να υπάρξει ένα Συμβούλιο πραγματικά Εθνικής Εξωτερικής Πολιτικής, διότι η Νέα Δημοκρατία, προειπώθηκε, θεωρεί μεν ως ένα βήμα προς την κατεύθυνση τη σκοπούμενη αυτό το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, θεωρεί, όμως, πως αυτό το βήμα είναι κολοβό.

Μπορεί να ψηφίσουμε το συγκεκριμένο νομοθέτημα αλλά επιφυλασκόμαστε στο μέλλον να κάνουμε εκείνες τις μεταβολές, τροποποιήσεις, προσθήκες, διορθώσεις και συμπληρώσεις οι οποίες θα οδηγήσουν σ' ένα πραγματικά Συμβούλιο Εθνικής Εξωτερικής Πολιτικής με στρατηγικό σε βάθος χρόνου σχεδιασμό και όραμα, με λήψη υπόψη όλων των παραμέτρων, όλων των εναλλακτικών τυχόν σεναρίων, διότι δεν πρέπει να ξαφνιαζόμαστε σε τέτοια ζητήματα που αποσκοπούν στη διασφάλιση ζωτικών συμφερόντων της χώρας.

Τελειώνοντας θέλω να πω, πέραν αυτών που ουσιαστικά προκύπτουν από την τοποθέτησή μου, ότι βεβαίως η Νέα Δημοκρατία δεν διεκδικεί σε καμία περίπτωση από τη φύση αυτού του οργάνου να αποτελεί όργανο υποκατάστατο της εκάστοτε ασκούμενης κυβερνητικής πολιτικής, διότι γνωρίζουμε πολύ καλά τι λέει το Σύνταγμα, τι λένε οι νόμοι, ξέρουμε ότι αυτό είναι ανεπίτρεπτο. Όμως, αναγνωρίζουμε ότι μια ευπιστία, μια αλληλέγγυα συμπεριφορά που μπορεί να προκύψει απ' αυτές τις συνεχείς επαφές σε επίπεδο σοβαρών διαβουλεύσεων μεταξύ των κομμάτων, μπορεί να είναι πράγματι θετικής εθνικά συμπεριφορά στην εκάστοτε εξωτερικευόμενη κυβερνητική πολιτική. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Καψής έχει το λόγο.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κύριε Υπουργέ, κύριε συνάδελφοι, ήμουν απ' αυτούς που ήταν πάντοτε επιφυλακτικοί απέναντι στη σύσταση αυτού του συμβουλίου. Και η επιφυλακτικότητά μου οφειλετο στη κακή εμπειρία του παρελθόντος, ενός παρελθόντος που ξεκινάει από τα συμβούλια του στέμματος, από τις συνεδριάσεις υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, αλλά ακόμη και επί ημερών μου όταν προσεπάθησα να τηρώ ενήμερα τα κόμματα και να ακούω τη γνώμη τους.

Έχει δίκιο η κ. Δαμανάκη ότι η προσπάθεια ξεκίνησε από το κόμμα της όταν ήταν ακόμα υπό την προεδρία της και από το κόμμα της έχω τη χειρότερη εμπειρία κιτρινισμού και εκμετάλλευσης μιας τέτοιας συνεργασίας.

Όταν ήρθε το πρώτο σχέδιο ανέπνευσα. Είπα ότι είναι άχρηστο, δεν θα λειτουργήσει και συνεπώς οι φόβοι μου δεν θα δικαιωθούν. Οι τροπολογίες που παρουσίασε ο κύριος Υπουργός πράγματι το βελτίωσαν δραματικά και τώρα μπορεί να λειτουργήσει οπότε οι φόβοι μου αναζωπυρώθηκαν. Και αναζωπυρώθηκαν ακούγοντας τον εισηγητή της Αντιπολιτεύσεως σ' ένα χείμαρρο μικροπολιτικού κιτρινισμού.

Προσπάθησα να σημειώσω μερικά από τα επίθετα. Πολιτική καιροσκοπία, «καθεστωτική υπεροψία», «ναπολεόντεια αντίληψη», «δεν είμαστε το ίδιο», «αυτοκρατορική έμπνευση», «πεζοδρομιακός λαϊκισμός». Μα, είναι αυτή εισηγήση ενώπιον της Βουλής των Ελλήνων;

Διέπραξε και δύο άλλα θανάσιμα αδικήματα. Είπε, «Τώρα που εγκαταλείψατε τις θέσεις σας της δεκαετίας του 1980...». Προς Θεού! Ας διαβάσει τις δηλώσεις τις δικές του και των στελεχών του κόμματός του. Ουδέποτε άλλοτε η πολιτική μας της εθνικής ανεξαρτησίας είχε γίνει τόσο ευρύτερα αποδεκτή, όσο τώρα.

Βέβαια επειδή είναι επίπλαστη η αποδοχή, παρουσιάζει και μερικά ευτράπελα.

Κύριε Λιάπη, δεν πείθει ο αντιαμερικανισμός σας. Είναι καιροσκοπικός. Εμείς δεν είμαστε αντιαμερικανοί. Είμαστε Έλληνες που αντιτιθέμεθα στους Αμερικανούς όταν το επιβάλλει το συμφέρον μας. Πρέπει να κάνετε αυτήν τη βασική διαφοροποίηση.

Κύριε Υπουργέ, σήμερα σας έδωσαν και το μοτίβο της αμφισβήτησης του ΕΣΕΠ. Είπε ο κ. Λιάπης ότι δεν έχει σημασία τι προβλέπει το νομοσχέδιο, αλλά έχει σημασία αν η Κυβέρνηση θα δώσει τη ψυχή της. Αύριο θα μας πουν –όχι όλοι, δεν βάζω όλους τους συναδέλφους στο ίδιο σακί ούτε τους κατατάσσω βάσει των κομμάτων τους– ότι δεν πέτυχε το συμβούλιο γιατί δεν βάλαμε τη ψυχή μας.

Κατόπιν αυτών, κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να εισηγηθώ δυο, τρεις βασικές τροποποιήσεις για να προστατεύσουμε αυτό το θεσμό. Στο άρθρο 2 λέτε ότι το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής είναι όργανο συμβουλευτικό της Κυβέρνησης και ότι επεξεργάζεται θέματα σχετικά... Προς Θεού, κύριε Υπουργέ! Ήδη το Υπουργείο έχει τις υπεύθυνες αρμόδιες διευθύνσεις του διπλωματικού σώματος. Έχει και επιτροπές εμπειρογνομώνων περισσότερες από όσες χρειάζεται. Τώρα θα έχει άλλο ένα συμβουλευτικό σώμα που θα σας κάνει εισηγήσεις;

Νομίζω ότι η βούληση όλων των πτερύγων θα επιθυμούσε ως ορθότερη μια διατύπωση που να λέει, ότι σκοπός του είναι η κατά το δυνατόν επίτευξη κοινών θέσεων για τον καταρτισμό της στρατηγικής πολιτικής. Δηλαδή θα έρθει κάποια στιγμή αυτό το συμβούλιο να ασχοληθεί και με την οικονομική πολιτική του Υπουργείου; Μα, δεν είναι αυτός ο στόχος. Ο στόχος μας είναι να επισημάνουμε τις κοινές θέσεις μας. Δεν χρειαζόμαστε ακόμη μια επιτροπή εμπειρογνομώνων. Είναι θέμα ουσίας και συνταγματικής τάξης, αλλά και θέμα υπερκάλυψης των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων. Επιμένω, λοιπόν, ότι πρέπει να διευκρινιστεί ότι σκοπός του ΕΣΕΠ είναι η αναζήτηση και επεξεργασία κοινών θέσεων και όχι να αποφαίνεται επί παντός επιστητού του θέματος που απασχολεί το Υπουργείο.

Δεύτερον, στην παράγραφο 5 του άρθρου 3 λέτε ότι οι συζητήσεις και τα κάθε είδους έγγραφα κλπ. είναι απόρρητα και ότι η διαβάθμιση του απορρήτου γίνεται με απόφαση κατ' αναλογία των διατάξεων κλπ. Θα πρότεινα αυτή η αναφορά στο ν. 2846 να προχωρήσει κατά μία περίοδο και να γίνει, «οι συζητήσεις και τα κάθε είδους έγγραφα του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής είναι απόρρητα εφαρμοζομένων κατ' αναλογία των διατάξεων του τάδε» ώστε οι διατάξεις του νόμου να περιλάβουν το σύνολο των συζητήσεων. Έτσι, δεν θα βγαίνει αύριο ένα μέλος του συμβουλίου να ενημερώνει τις εφημερίδες για όσα είπε διαστρεβλώνοντας τις θέσεις των άλλων ή παραποιώντας τις δικές του. Το απόρρητο να επεκτείνεται και εδώ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε αυτό είναι ενδιαφέρον. Δεν έχουμε καταλάβει πώς θα το γράψουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Κύριε Υπουργέ, αμέσως μετά θα πάρετε το λόγο. Μη διακόπτετε τώρα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Ο κύριος Πρόεδρος βιάζεται να τελειώσουμε γρήγορα, μη κρυώσει η σούπα μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Δεν θα τελειώσετε γρήγορα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κύριε Υπουργέ, επαναλαμβάνω. Είναι απόρρητες εφαρμοζομένων κατ' αναλογία των διατάξεων τάδε. Και η συνέχεια να γίνει, «η άρση της διαβάθμισης», ώστε να

θεωρείται ότι υπάρχει. Δηλαδή η άρση της διαβαθμίσεως μπορεί να γίνει μόνο με απόφαση του συμβουλίου.

Επίσης, θα ήθελα η παράγραφος β' του άρθρου 1 για λόγους τάξεως και ιεραρχίας να πάει μετά τη δ'. Δεν μπορεί να προηγηθεί ο υπηρεσιακός Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων.

Κύριοι συνάδελφοι, ήταν μοιραίο και αναπόφευκτο και ορθώς ο Αντιπρόεδρος κ. Γείτονας επέτρεψε να επεκταθεί η συζήτηση και επί θεμάτων εξωτερικής πολιτικής. Δυστυχώς δεν είχε το δικαίωμα να παρεμποδίσει τη διαστρέβλωση ορισμένων θεμάτων εξωτερικής πολιτικής.

Δεν είμαι από τους ανθρώπους που συνήθως ευλογούν τα γένια του Υπουργού Εξωτερικών. Αν και έχω ιδιαίτερη αγάπη και φιλία προς αυτόν πολλές φορές τον έχω στεναχωρήσει. Αλλά αισθάνομαι την υποχρέωση να πω γιατί είναι και θέμα σεβασμού και της Βουλής τα εξής.

Του επετέθη ο κ. Λιάπης και του είπε ότι παραποίησε την απόφαση 1441.

Όχι, κύριε Λιάπη. Εσείς δεν τη διαβάσατε καλά. Δυστυχώς η απόφαση 1441 του Συμβουλίου Ασφαλείας δεν είναι αθώα περιστερά. Είναι το μη χείρον βέλτιστον. Ναι, επιτρέπει στο βάθος κάποιου χρόνου την άσκηση βίας. Γι' αυτό δεν αρκεί να υπερασπιζόμαστε την απόφαση 1441 αλλά πρέπει να υπερασπιζόμαστε την ειρήνη. Και εκεί θα μπορούσα να ακούσω οποιοδήποτε επιχείρημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Μητσοτάκης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μια σύντομη παρέμβαση θεωρώ χρέος μου να κάνω. Επανειλημμένως στις συζητήσεις που έγιναν για το μεγάλο πρόβλημα του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής και για το τι έγινε στο παρελθόν, περίπου, με μια απλοποίηση την οποία εγώ δεν καταλαβαίνω, ορισμένοι συνάδελφοι κατέληξαν στο συμπέρασμα, ότι τα συμβούλια των πολιτικών αρχηγών υπό την προεδρεία του Προέδρου της Δημοκρατίας στο παρελθόν, απέτυχαν.

Δεν καταλαβαίνω, κύριε Πρόεδρε, από πού βγαίνει αυτό το συμπέρασμα. Εγώ επανειλημμένως και όταν συζητούσαμε το Σύνταγμα είχα υποστηρίξει, όπως άκουσα τον κ. Παυλόπουλο πρωτότερα να λέει και ορθότατα, ότι Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής μπορεί να νοείται μόνο υψηλού πολιτικού επιπέδου. Δεν θα δίνανε το βαρύγδουπο αυτόν τίτλο σε ένα συμβούλιο τεχνοκρατικό γαρνιρισμένο και με λίγους πολιτικούς το οποίο θα μελετούσε μακροχρόνια την εξωτερική πολιτική.

Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής σημαίνει ένα όργανο στο οποίο η πολιτική ηγεσία θα μπορούσε να ανταλλάσσει εμπιστευτικά απόψεις και να συγκλίνει στο μέτρο του δυνατού στα μεγάλα θέματα εξωτερικής πολιτικής. Και ένα τέτοιο συμβούλιο αναντιρρήτως είναι χρήσιμο και στον τόπο μας.

Επί των ημερών της δικής μας κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας τα συμβούλια που έγιναν υπό την προεδρεία του τότε Προέδρου της Δημοκρατίας Κωνσταντίνου Καραμανλή και με συμμετοχή του Πρωθυπουργού και δύο άλλων πολιτικών αρχηγών, ήταν τρία.

Το ένα απησχολήθη με θέματα Τουρκίας και Κύπρου. Και τα άλλα δύο με το καυτό τότε πρόβλημα των Βαλκανίων και ειδικότερα των Σκοπίων αν θέλετε της «Μακεδονίας».

Το μεν συμβούλιο που αναφέρθηκε στην Κύπρο και στις Ελληνοτουρκικές σχέσεις είχε 100% επιτυχία, κύριε Πρόεδρε, γιατί ήταν η πρώτη φορά που ο Ανδρέας Παπανδρέου και το ΠΑΣΟΚ δέχθηκαν κατά βάση την πολιτική που σήμερα όλοι ακολουθούν, του φιλικού διαλόγου με την Τουρκία, της προσπάθειας ειρηνικής επίλυσης των διαφορών.

Αποτελεί καμπή στην πολιτική πορεία του τόπου, κύριε Υφυπουργέ, αυτό το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής. Εκεί το ΠΑΣΟΚ μπήκε επιτέλους στη λογική μιας πολιτικής την οποία στη συνέχεια και ο Ανδρέας Παπανδρέου, στην πρώτη σύντομη φάση μετά τις εκλογές του 1993 και στη συνέχεια το εκσυγχρονιστικό ΠΑΣΟΚ του σημερινού Πρωθυπουργού, εφήρμοσε.

Οι άλλες δύο που έγιναν για το θέμα των Σκοπίων δεν ευοδώθηκαν τελικά, όχι για άλλο λόγο αλλά ότι δεν κατέστη δυνατό να γίνει νεότερη συνεδρίαση πάνω σ' αυτό το θέμα, κύριε

Υφυπουργέ. Είχαμε μείνει σύμφωνοι ότι θα ακολουθηθεί η πολιτική της απόλυτης άρνησης αναγνώρισης έστω και μικτού ονόματος γι' αυτήν τη δημοκρατία, αλλά εγώ είχα τονίσει τότε ότι πιστεύω ότι αυτή η πολιτική δεν μπορεί να οδηγήσει πουθενά και αν χρειαστεί θα ζητήσω να γίνει νέα συνεδρίαση για να χαραχθεί άλλη εθνική πολιτική.

Το γεγονός ότι δεν έγινε άλλη συνεδρίαση εμπόδισε την αλλαγή μιας αποφάσεως που είχε παρθεί και ανακοινωθεί. Δεν σημαίνει, όμως, αυτό ότι μας έφταγε ο θεσμός. Αντίθετα μας έφταγε το ότι ο θεσμός ήταν ελλιπής και δεν υπήρχε δυνατότητα θεσμικής αντιμετώπισης του προβλήματος όπως εγώ πίστευα και η Νέα Δημοκρατία πιστεύει και υποστηρίζει, την οποία θα έπρεπε να προβλέψει το Σύνταγμα.

Τα λέω αυτά μόνο για την ιστορία, κύριε Πρόεδρε. Επαναλαμβάνω και πάλι για όλους ότι όποιος έχει αμφιβολίες γι' αυτά που λέω πρέπει να ζητήσει μαζί με μένα να δοθούν στη δημοσιότητα τα στενογραφημένα πρακτικά αυτών των συζητήσεων τα οποία δεν έχουν τίποτα απολύτως το μυστικό πλέον. Λυπάμαι που δεν είναι εδώ η κ. Δαμανάκη, γιατί θα μπορούσε να βεβαιώσει ότι μπορούν να δοθούν στη δημοσιότητα όλα, κύριε Καψή.

Κατά συνέπεια να κριθούν και εκ του περιεχομένου...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Διαστρεβλώνετε τα λόγια μου, κύριε Πρόεδρε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Εγώ δεν είπα τίποτα για σας. Αναφέρομαι σε γεγονότα τα οποία με αφορούν και προσωπικά αν θέλετε, και θέλω να είναι ξεκαθαρισμένα. Επιμένω, κύριε Πρόεδρε, ότι πρέπει να δοθούν τα Πρακτικά στη δημοσιότητα. Δεν καταλαβαίνω γιατί δεν δίνονται στη δημοσιότητα, όπως δεν δίνονται και ορισμένα άλλα πρακτικά όπως φερ' ειπείν ο Φάκελος της Κύπρου. Δεν μπόρεσα ποτέ να καταλάβω γιατί εξακολουθεί και σήμερα να είναι απόρρητος. Δεν καταλαβαίνω αυτήν την πολιτική που ακολουθεί η Κυβέρνηση σε ορισμένα θέματα.

Από και πέρα θα έλεγα κάτι πολύ απλό, κύριε Πρόεδρε. Στη σημερινή κρίσιμη συγκυρία για την οποία όλοι εδώ μέσα συμφωνούμε, ο τόπος μας περνά μαζί με όλο τον κόσμο φυσικά, ώρες αγωνίας. Επίκειται πόλεμος κατά πάσα πιθανότητα με όποιες συνέπειες έχει. Δεν θα έπρεπε σήμερα τα ελληνικά πολιτικά κόμματα μεταξύ τους να μπορούν να συζητήσουν; Δεν θα έπρεπε σήμερα να υπάρχει μια πρωτοβουλία του Έλληνα Πρωθυπουργού για να καλέσει τους πολιτικούς Αρχηγούς να τους ενημερώσει επιτέλους, όταν μάλιστα ασκεί και την Προεδρία αυτήν την ώρα που είναι μεγάλη τιμή για την Ελλάδα και μεγάλη ευθύνη; Δεν θα έπρεπε να τους καλέσει να τους ενημερώσει;

Δεν θα ήταν χρήσιμο να υπήρχε ένα θεσμικό πλαίσιο; Επειδή όλοι οι νόμοι, κύριε Πρόεδρε, κρίνονται στην πράξη, η πράξη είναι η λυδιά λίθος, ο καταλύτης όπου κρίνονται τι αξίζουν οι νόμοι.

Εγώ σας λέω: Υποθέσατε ότι είχε ψηφιστεί αυτός ο νόμος; Τι θα άλλαζε; Αυτό το πολυπληθές Συμβούλιο, αυτό το τέρας που κατασκευάζετε, κύριε Υφυπουργέ, κατά τι θα βοηθούσε αυτήν την ώρα για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της Ελλάδας και την ανάγκη να χαράξουμε μία ενιαία εξωτερική πολιτική, η οποία είναι επιτακτικώς αναγκαία σε δύσκολες εθνικές ώρες, όπως είναι η τωρινή; Δεν θα έπρεπε να υπάρχει ένα τέτοιο σωστό όργανο, όπως εμείς το αντιλαμβανόμαστε; Βοηθάει σε τίποτα αυτό το όργανο το οποίο πάμε να ψηφίσουμε σήμερα; Σίγουρα, κύριε Πρόεδρε, δεν βοηθάει σε τίποτα.

Εγώ πιστεύω ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας είναι εκατό φορές καλύτερη από αυτό το όργανο το οποίο αποφασίζετε να ιδρυθεί και το οποίο θα ψηφίσω και εγώ με τη λογική με την οποία θα το ψηφίσει όλη η Νέα Δημοκρατία. Δεν έχουμε να χάσουμε τίποτα. Δημιουργούμε και ένα επιπλέον όργανο. Ωστόσο, κύριε Υφυπουργέ, δεν είναι το αιτούμενο. Πάλι μικροψυχία δείχνει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Πάλι δεν τα καταφέρνει να σταθεί υπεράνω σε μία ευκαιρία που του δίνεται από το Σύνταγμα, διότι το Σύνταγμα δεν ορίζει τη σύνθεση του Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής. Αυτό το θέμα το αφήνει ανοιχτό. Άλλωστε, και κατά τη συζήτηση του Συντάγματος είχατε επιδείξει την ίδια μικροψυχία που δείχνετε και σήμερα.

Εγώ είχα ζητήσει ένα Συμβούλιο Εθνικής Πολιτικής αυτού του τύπου, δηλαδή εν άλλους λόγους να θεσμοθετηθεί αυτό το οποίο αποτελεί ήδη ελληνική εμπειρία. Να μπορεί ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο Πρωθυπουργός, αλλά και η Αντιπολίτευση υπό προϋποθέσεις να ζητήσει υποχρεωτικά τη λειτουργία αυτού του Συμβουλίου. Επίσης, φυσικά είχα ζητήσει οι συζητήσεις αυτού του Συμβουλίου να είναι απόρρητες. Κύριε Πρόεδρε, η μυστικότητα ετηρήθη. Δεν υπήρξαν διαρροές. Και το λέω αυτό, γιατί ακούω από μερικές πλευρές ότι υπάρχουν διαρροές. Δεν υπήρξε καμία διαρροή. Όλοι τηρήσαμε το απόρρητο και οπωσδήποτε επήλθε μία προσέγγιση.

Το να κάθονται, οι πολιτικοί αρχηγοί, γύρω από ένα τραπέζι, και μάλιστα σε κρίσιμες ώρες και να συζητούν, κύριε Πρόεδρε, είναι πολύ πιο άνετο από το να συζητούν εδώ σ' αυτή την Αίθουσα. Και ο δημόσιος διάλογος σ' αυτήν την Αίθουσα, κύριε Υφυπουργέ, είναι απαραίτητος και χρήσιμος, είναι η ουσία της δημοκρατίας, αλλά ο εμπιστευτικός διάλογος γύρω από ένα τραπέζι είναι πολύ πιο χρήσιμος, γιατί διευκολύνει επιτέλους να μιλήσουν οι πάντες εκ βαθέων και να πουν και πράγματα τα οποία δεν είναι διατεθειμένοι να πουν δημόσια και τα οποία δεν πρέπει να πουν. Αυτό θα ήταν χρήσιμο να είχε γίνει, κύριε Πρόεδρε.

Λυπούμαι. Χάθηκε άλλη μία φορά η ευκαιρία. Άλλη μία φορά το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δείχνει ότι δεν μπορεί να σταθεί στο ύψος των αναγκών και των περιστάσεων.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριοι συνάδελφοι, τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση των Έργων Τέχνης από τη Συλλογή της Βουλής των Ελλήνων και στην αίθουσα «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ» στην έκθεση με θέμα: «Η Ελλάδα των Βαλκανικών Πολέμων 1912-1913» σαράντα τέσσερις μαθητές και μαθήτριες και δύο συνοδοί -καθηγητές από το 11ο Γυμνάσιο Πειραιά.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα το λόγο για δύο λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Για ποιο λόγο; Πώς θα πάρετε το λόγο, κύριε Καψή; Έτσι αυθαίρετα;

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κατ' αρχάς θα ήθελα να μου επιτρέψετε να ολοκληρώσω τη φράση μου!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Όχι, κύριε Καψή, δεν σας επιτρέπω.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ζητώ το λόγο, διότι ετέθη ένα προσωπικό θέμα από τον κ. Μητσotάκη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Ας το πει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Πρώτον το Προεδρείο, σύμφωνα με το άρθρο του Κανονισμού της Βουλής, διαπιστώνει ότι δεν υπάρχει προσωπικό θέμα και δεύτερον, κύριε Καψή, δεν το ζητάτε όπως πρέπει να το ζητήσετε. Άρα, παραβιάζετε τον Κανονισμό.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Αυτό το δικαίωμα το έχετε, κύριε Πρόεδρε, αλλά δεν έχετε το δικαίωμα να μου βάλετε τις φωνές!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Χαίρομαι που ο κύριος Πρόεδρος, ο κ. Μητσotάκης, μου κάνει την τιμή να είναι παρών όταν θα απαντήσω σε ορισμένα επιχειρήματα που χρησιμοποίησε στην τοποθέτησή του, ενώ ταυτόχρονα θα ήθελα να τον ρωτήσω ορισμένα πράγματα.

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να μου επιτραπεί να ξεκινήσω τη δική μου τοποθέτηση, μιλώντας επί του γενικότερου πολιτικού θέματος που έχει τεθεί στις μέρες μας με αυτόν τον ενδεχόμενο πόλεμο και να υπογραμμίσω κάτι που ακούστηκε στην Αίθουσα από την πλευρά της κ. Δαμανάκη και κάτι με το οποίο εμείς συμφωνούμε. Δηλαδή, παρ' ό,τι έγινε ό,τι έγινε και παρ' ό,τι αξιολογείται ό,τι αξιολογείται σχετικώς με τη στάση ορισμένων κρατών και μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης εν σχέσει με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών και το Συμβούλιο Ασφαλείας,

εμείς αυτήν τη στιγμή δεν θα πρέπει να καταλήξουμε σε κάποιες τελικές αρνητικές επιλογές.

Δεν θα πρέπει να ενδώσουμε σε μια αρνητική διάθεση. Δεν θα πρέπει να παραλείψουμε να επικαλούμαστε τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, πρώτον, σε ό,τι αφορά τους ευρύτερους καταστατικούς του στόχους και, δεύτερον, σε ό,τι αφορά την παρούσα συγκυρία, στο ρόλο που εμείς θα επιμείνουμε ότι πρέπει να παίξει και κατά τη διάρκεια αυτού του ενδεχόμενου πολέμου σε σχέση με τις ανθρωπιστικές οπωσδήποτε ανάγκες, αλλά και μετά από αυτόν –αν συμβεί– σε σχέση με την ανοικοδόμηση του Ιράκ.

Τέτοιου είδους δηλώσεις για επιμονή σε αυτήν την πολιτική έκανε ο Υπουργός των Εξωτερικών χθες το βράδυ, μετά το πέρας του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων στις Βρυξέλλες. Στο ίδιο μήκος κύματος, αλλά σε ό,τι αφορά την ημερήσια διάταξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Πρωθυπουργός της χώρας κ. Σημίτης χθες, πριν φύγει για τις Βρυξέλλες –διότι πήγε στις Βρυξέλλες πολύ πριν από την έναρξη του εαρινού Συμβουλίου Κορυφής που θα γίνει αύριο– επέμεινε για τη συζήτηση της ημερήσιας διάταξης του εαρινού Συμβουλίου Κορυφής, ενώ υπήρξαν προτάσεις, κύριοι Βουλευτές, να μη συζητηθούν τα θέματα της ημερήσιας διάταξης του Συμβουλίου Κορυφής, αλλά το εαρινό Συμβούλιο Κορυφής να μείνει μόνο στον πόλεμο του Ιράκ.

Η Ελλάδα, ως Προεδρία, επέμεινε στη θέση της: Βεβαίως, αφού συζητηθεί ο πόλεμος στο Ιράκ –και αυτό θα γίνει αύριο– να μπει το Συμβούλιο Κορυφής στην ατζέντα του, να εξετάσει τα θέματά του, τα κρίσιμα θέματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν την απασχόληση, την οικονομία, τα θέματα της ποιότητας ζωής του πολίτη και σε τελευταία ανάλυση αυτό που αποκαλούμε «εφαρμογή των αποφάσεων της Λισαβόνας».

Θέλω κάτι να πω απαντώντας σε πολλούς συναδέλφους Βουλευτές, που ήδη αναφέρθηκαν σε αυτό: Είναι δεδομένη η σταθερή στάση της ελληνικής Κυβέρνησης σε ό,τι αφορά αυτόν τον πόλεμο. Εμείς –δια του Πρωθυπουργού της χώρας– από την πρώτη στιγμή ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου απερίφραστα δηλώσαμε ότι θέλουμε εφαρμογή του ψηφίσματος 1441/2002 του Ο.Η.Ε. με εξάντληση όλων των ειρηνικών μέσων. Πάντα επιμέναμε, με τις δηλώσεις μελών της Κυβέρνησης, με τις δηλώσεις του ίδιου του Πρωθυπουργού –και μάλιστα μέχρι πρόσφατα– ότι αντιτιθέμεθα στις μονομερείς ενέργειες, στις ενέργειες που θα παρέκαμπταν αυτό που εμείς θέλουμε να είναι η εστία των διευθετήσεων σε διεθνές επίπεδο, δηλαδή το Συμβούλιο Ασφαλείας του Ο.Η.Ε..

Θέλω να συμπληρώσω τις φράσεις μου, κύριε Πρόεδρε, με κάτι ακόμη που αφορά το κυβερνητικό κόμμα, που αφορά την Κυβέρνηση: Εμείς όλοι είμαστε κατά του πολέμου. Αυτή είναι θέση αρχής. Η εξάντληση των ειρηνικών μέσων είναι η πρώτη μας πολιτική επιλογή, αλλά και η βασική μας αρχή. Και είναι πολύ δικαιολογημένο για ένα πολιτικό κόμμα αυτού του λαού και αυτού του τόπου να έχει αυτήν τη θέση, όταν πρόσφατη είναι η εμπειρία από την εισβολή και την κατοχή στην Κύπρο, πρόσφατοι οι αγώνες –και κρατούν ακόμη– για τους αγνοούμενους, πρόσφατη σχετικά είναι η εμπειρία του εμφυλίου πολέμου, πρόσφατες είναι οι εμπειρίες δύο παγκοσμίων πολέμων και της μικρασιατικής καταστροφής.

Εμείς πολιτικώς έχουμε ενσωματώσει στο κομματικό μας «είναι» την εμπειρία του τόπου αυτού. Την έχουμε ενσωματώσει στις πολιτικές μας αρχές και αυτή η ενσωμάτωση είναι ένας καλός φάρος, ένας καλός οδηγός, προκειμένου να λαμβάνουμε θέσεις για ζητήματα περιφερειακά και παγκόσμια. Δεν νομίζω ότι ετέθη άλλο ζήτημα. Δεν νομίζω ότι πρέπει να μείνω περισσότερο στο τραγικό αυτό ζήτημα της διεθνούς πολιτικής συγκυρίας.

Θέλω να μπω στο θέμα μου, κύριε Πρόεδρε. Θέλω να μπω στο θέμα που σήμερα η Εθνική Αντιπροσωπεία συζητεί μετά από τόσα χρόνια εξωκοινοβουλευτικών –αλλά κάποιες φορές και ενδοκοινοβουλευτικών– συζητήσεων, δηλαδή στο ζήτημα της συγκρότησης του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής, του Ε.Σ.Ε.Π..

Επικαλούμαι κατ' αρχάς, κύριοι Βουλευτές, τα όσα έχω υπο-

στηρίζει στις δύο διεισδυτικές συνεδριάσεις της Διαρκούς Επιτροπής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων. Θα ήθελα να μην επαναλάβω τα ίδια επιχειρήματα ή τουλάχιστον να μην τα επαναλάβω με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, αλλά να χειριστώ κάποια σημεία του όλου διαλόγου.

Θέλω εκκινώντας να ευχαριστήσω στον κ. Βλαχόπουλο για τη σημερινή του εισήγηση και για τη βοήθειά του στην Εθνική Αντιπροσωπεία, που αντικατέστησε τον κ. Τζανή, ο οποίος για πολύ σημαντικούς λόγους δεν είναι σήμερα μαζί μας. Θέλω όμως να ευχαριστήσω και τον ίδιο τον κ. Τζανή για τη στάση του και τις τοποθετήσεις του στη Διαρκή Επιτροπή. Έχουμε μάλιστα και μια πρότασή του, που είχε καταθέσει στην επιτροπή και την οποία έχουμε ήδη αξιοποιήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Αυτήν την πρόταση, αφού τη δέχασθε, να την καταθέσετε στα Πρακτικά.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Θα την καταθέσω αμέσως.

Η πρόταση αφορά το θέμα της ψήφισης του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του ΕΣΕΠ, πότε αυτό θα λειτουργήσει, πότε θα συγκληθεί για πρώτη φορά κλπ. Είναι μια καλή πρόταση του κυρίου συναδέλφου και την αποδεχόμαστε.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Εξωτερικών κ. Ανδρέας Λοβέρδος καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα πρόταση, η οποία έχει ως εξής:

«Φραστικές Τροποποιήσεις στο Σχέδιο Νόμου με τίτλο

«ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ»

Προστίθεται Μεταβατική Διάταξη ως εξής:

«Άρθρο 4

Μεταβατική Διάταξη

Μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ο Υπουργός Εξωτερικών ζητεί από τα κόμματα να μεριμνήσουν για τον ορισμό των μελών που αναφέρονται στην περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 1. Τα κόμματα οφείλουν να ορίσουν τους εκπροσώπους τους εντός είκοσι (20) ημερών από την παραλαβή του σχετικού εγγράφου του Υπουργού Εξωτερικών. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΣΕΠ) λειτουργεί νομίμως χωρίς τα μέλη αυτά μέχρι τον ορισμό τους.»

Το Άρθρο 4 «Εναρξη ισχύος» αναριθμείται σε Άρθρο 5 του νόμου αυτού.»

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Θέλω επίσης να ευχαριστήσω τους συναδέλφους εισηγητές εκ μέρους των άλλων κομμάτων, τον κ. Λιάπη, την κ. Κανέλλη και την κ. Δαμανάκη. Θέλω να πω ιδιαίτερος στον κ. Λιάπη, σχετικά με τη δική του παρέμβαση στην επιτροπή, ότι λυπάμαι για την ένταση που υπήρξε σήμερα ανάμεσα μας στην ανταλλαγή των επιχειρημάτων για τα γενικότερα πολιτικά θέματα της διεθνούς συγκυρίας και θέλω να τον παρακαλέσω, μετά και την αγόρευση του κ. Καψή, να δει τα Πρακτικά, να δει τη δική του τοποθέτηση, για να εκτιμήσει αν και η δική μου οξεία και άμεση απάντηση ήταν απαραίτητη. Εκείνο που του ζητώ είναι να εκτιμήσει ότι κάθε οξύτητα είχε να κάνει με τα επιχειρήματα και καθόλου με το πρόσωπο του συναδέλφου, το οποίο τιμούμε.

Όλα αυτά δεν είναι απλά λόγια, κύριε Πρόεδρε, γιατί στη Διαρκή Επιτροπή, κατετέθησαν προτάσεις από πολλούς Βουλευτές όλων των κομμάτων, τις οποίες συζητήσαμε διεισδυτικά και πολλές εξ αυτών υιοθετήσαμε. Οι προτάσεις που υιοθετήσαμε αποτέλεσαν τις συμπληρώσεις στο σχέδιο νόμου που ανέγνωσα σήμερα κατά την εκκίνηση της διαδικασίας. Και θα τις είχαμε ήδη ενσωματώσει στο κείμενο των Πρακτικών της Διαρκούς Επιτροπής, αλλά οι συνάδελφοι διατύπωσαν κάποιους προβληματισμούς, κάποιες σκέψεις τους, χωρίς να καταθέτουν συγκεκριμένες τροποποιήσεις και προτάσεις. Υπό την έννοια αυτή κρίναμε σήμερα αυτές τις συμπληρώσεις, αφού είχαμε δηλώσει βέβαια ότι αποδεχόμαστε το σκεπτικό τους.

Χαίρομαι, επίσης, που από δύο Βουλευτές τουλάχιστον, την κ. Δαμανάκη και τον κ. Καψή, η Κυβέρνηση αισθάνθηκε ότι μέσα στην Αίθουσα αναγνωρίζεται η συμμετοχή της στο διάλογο για το ΕΣΕΠ. Δεν ήρθε μονομερώς να πει «αυτά σκέφτομαι, αυτά θα ψηφίσει η Αντιπροσωπεία». Ήρθε εδώ να συζητήσει. Και οι δύο συνεδριάσεις της Διαρκούς Επιτροπής, μα και η σημερινή,

όπως θα αποδειχθεί στο τέλος, ήταν συνεδριάσεις γόνιμες, συνεδριάσεις διαλόγου που κατάληγε και θα καταλήξει σε βελτιώσεις του σχεδίου νόμου.

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει ακόμη ένα θέμα ιστορίας. Αναφερόμαστε στο ΕΣΕΠ, στο Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής, και παραπέμπουμε το διάλογο στην κ. Δαμανάκη. Αυτό έχει συμβεί, διότι η κ. Δαμανάκη ανήκει στους πρώτους πολιτικούς της χώρας μας που έθεσε τέτοιες προτάσεις. Οφείλω όμως να πω, για να είμαι εντάξει, ότι η συζήτηση στη Διαρκή Επιτροπή ανέδειξε και άλλον συνάδελφο, ο οποίος ήταν από τους πρώτους που πρότειναν αυτό το όργανο, τον κ. Δήμα. Δεν έχω εγώ στοιχεία, για να αποδείξω ποιος ήταν πρώτος και ποιος δεύτερος, αλλά στους δύο αυτούς Βουλευτές πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι ήταν οι πρώτοι πολιτικοί που εισηγήθηκαν τη δημιουργία αυτού του οργάνου.

Για το όργανο αυτό απεφάσισε τελικά η Ζ' Αναθεωρητική Βουλή. Αναθεωρώντας το Σύνταγμα και προσθέτοντας τη σχετική διάταξη, η Ζ' Αναθεωρητική Βουλή μας υποχρεώνει σήμερα να θεσπίσουμε το ΕΣΕΠ έχοντας ήδη η ίδια θεσπίσει την εξής ρύθμιση:

«82 παράγραφος 4: Νόμος ορίζει τα σχετικά με τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής με τη συμμετοχή εκπροσώπων των κομμάτων της Βουλής και προσώπων με ειδικές γνώσεις ή εμπειρία».

Να πω ότι για τη ρύθμιση αυτή τα δύο μεγάλα κόμματα της Βουλής, η Συμπολίτευση και η Μείζων Αντιπολίτευση δεν είχαν διαφορετικές προτάσεις κατά τη διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος. Αρα λοιπόν, με όλο το σεβασμό, απευθυνόμενος στον κ. Μητσotάκη, αναρωτιέμαι: Ποια μικροψυχία δείχνει σήμερα η Κυβέρνηση εισηγούμενη το ΕΣΕΠ ως έχει στο παρόν σχέδιο νόμου και εν συγκρίσει με ποια μεγαλοψυχία κρίνεται η δική μας στάση; Ο κ. Βαρβιτσιώτης, γενικός εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κατά την Αναθεώρηση του Συντάγματος, στην εισήγησή του για το άρθρο 82 παράγραφος 4 δεν είπε τίποτα διαφορετικό περί του οργάνου αυτού...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Όλοι εμείς τα είπαμε...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Βεβαίως. Αναφερόμαι στο κόμμα της Νέας Δημοκρατίας και όχι σε όλες τις πολιτικές προσωπικότητες της χώρας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Στο Σύνταγμα...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Τότε θα ήταν, κύριε Πρόεδρε, ορθό να μέμφεστε για μικροψυχία και τη Μείζονα Αντιπολίτευση. Διότι ο κ. Βαρβιτσιώτης εξήγησε την τοποθέτησή του τότε –και υπάρχουν τα Πρακτικά– στο να κάνει κριτική στην Κυβέρνηση για τη θέση της στα Βαλκάνια και στο Κυπριακό, κριτική που ούτε καν επαληθεύτηκε από την ιστορία των δύο επόμενων ετών, αλλά και παράλληλα να σχολιάσει, κατ'εμέ σωστά, την πολύ ευρεία χρήση του όρου «εθνικό» σε ό,τι όργανο εισηγούμαστε, ωσάν τα άλλα όργανα που δεν φέρουν αυτόν τον επιθετικό προσδιορισμό να είναι ανθεχνικά, όπως χαρακτηριστικά είπε και εγώ συμφωνούσα. Ωστόσο, για το ίδιο το θέμα δεν είχε άλλη σκέψη η Μείζων Αντιπολίτευση. Φυσικά, στελέχη της, μείζονες πολιτικές προσωπικότητες είχαν, αλλά αυτό δεν αφορά τη Νέα Δημοκρατία. Κάθε μομφή κατά της προτάσεως κατά του άρθρου 82 παράγραφος 4 αφορά όλους όσους πρότειναν τη συγκεκριμένη ρύθμιση.

Τώρα, τι είναι το όργανο αυτό; Δεν έχουμε την ευχέρεια εμείς, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, να ορίσουμε τι είναι. Το ορίζει το ίδιο το Σύνταγμα, ταξινομώντας τη σχετική διάταξη στο άρθρο περί αρμοδιοτήτων και λειτουργίας της Κυβέρνησης. Αρα εξ ορισμού το όργανο αυτό είναι ένα όργανο συμβουλευτικό της Κυβέρνησης, η οποία και χαράσσει και ασκεί την πολιτική της χώρας στα εξωτερικά και εσωτερικά θέματα κατά το άρθρο 82 παράγραφος 1 του Συντάγματος. Άρα, λοιπόν, το άρθρο 2 του σχεδίου νόμου ορθώς διαμορφώθηκε ως έχει και δεν θα δεχθούμε τη μεταβολή των ρυθμίσεών του, όπως μας προτάθηκε και ως μνημονεύσω το συνάδελφο και πρώην Υπουργό, τον κ. Καψή.

Πρέπει να πω όμως και τι δεν είναι το Ε.Σ.Ε.Π.. Και εδώ έχω να υποβάλω ερωτήματα και προς την πλευρά του κ. Μητσotά-

κη, που αν επιτρέψετε, κύριε Πρόεδρε, και για την αμεσότητα των λειτουργιών μας, θα είχα την επιθυμία να ακούσω ευθύς αμέσως τις απαντήσεις. Εμείς είπαμε στη Διαρκή Επιτροπή - αλλά το είπαν όλοι οι εισηγητές, τουλάχιστον οι εισηγητές των τριών εκ των κομμάτων της Βουλής στη διαδικασία αναθεώρησης- ότι αυτό το όργανο, που θέλουμε να κάνουμε, δεν είναι ένα όργανο που το φανταζόμαστε ως όργανο προσβολής της λαϊκής κυριαρχίας, όργανο που θα συνασκεί, δηλαδή, κυβερνητικές λειτουργίες παραβιάζοντας το άρθρο 82 του Συντάγματος, άρα και την ίδια τη λαϊκή κυριαρχία, θεμελιώδη αρχή της συνταγματικής μας τάξης. Ένα το κρατούμενο.

Δεύτερο κρατούμενο: Επειδή όλοι ξέρουμε ότι έχουμε στην Ελλάδα κοινοβουλευτικό πολίτευμα, κανείς δεν φαντάστηκε το όργανο αυτό κάπως, όπως είναι το Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας -αν χρησιμοποιώ και ορθά τον τίτλο- που έχει ο Αμερικανός Πρόεδρος της Δημοκρατίας ή που έχουν οι πρόεδροι της δημοκρατίας στα προεδρικά πολιτεύματα, οράτε και αυτό της Κύπρου. Στα προεδρικά πολιτεύματα παίζει έναν τελείως διαφορετικό ρόλο το όργανο αυτό, αφού πέραν του Προέδρου της Δημοκρατίας στα προεδρικά πολιτεύματα δεν υπάρχει υπουργικό συμβούλιο, δεν υπάρχει ο Υπουργός των Εξωτερικών με την έννοια που τον έχουμε στο κοινοβουλευτικό πολίτευμα. Όλοι τούτοι οι παράγοντες στις ΗΠΑ βοηθούν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος, μόνος, αυτός έχει πολιτική ευθύνη, μόνος αυτός είναι αρμόδιος να χαράσσει και να ασκεί την πολιτική της χώρας του, εξ ου και το όργανο αυτό έχει πολυπληθή σύνθεση υπηρεσιακή και παίζει και το ρόλο που παίζει. Ούτε φυσικά είχαμε στο μυαλό μας το στρατιωτικοποιημένο Εθνικό Συμβούλιο Ασφαλείας με την έννοια της πολιτικής του σημασίας, όπως αυτό υπάρχει στην Τουρκία και είναι απαράδεκτο το ότι υπάρχει. Και η σχετική έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι, νομίζω, χαρακτηριστική.

Δεν θέλαμε κάτι τέτοιο. Ορθώς, λοιπόν, τα δύο μεγάλα κόμματα -ορθώς και ο Συνασπισμός-, κατά τη γνώμη τη δική μου, πρόκριναν αυτό που πρόκριναν και έχει θεσπισθεί στο Σύνταγμα σήμερα, ενδεχομένως και με αποκλίσεις, ορολογικές ή ουσιαστικές. Λέω το τρίτο «τι δεν είναι», αλλά εδώ, κύριε Μητσοτάκη, ρωτώ εσάς. Εμείς είχαμε την εντύπωση -εσείς ξέρετε καλύτερα από όλους μας- ότι τα συμβούλια των πολιτικών αρχηγών υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τα συνταγματικώς άτυπα, αλλά πολιτικώς λειτουργήσαντα και με έντονο τρόπο την περίοδο που ήσασταν Πρωθυπουργός, είχαμε την εντύπωση, επαναλαμβάνω, ότι θα συμμεριζόσασταν κι εσείς την άποψη, ότι απέτυχαν. Ακούμε σήμερα ότι για το Κυπριακό αυτό δεν ισχύει. Αναρωτιέμαι: για το θέμα της FYROM δεν ισχύει αυτό;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Σας εξήγησα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Βεβαίως, σας άκουσα. Αλλά αναρωτιέμαι. Λέτε ότι δεν υπήρξαν διαφορές. Εγώ θυμάμαι όλη την εισήγηση του Προέδρου της Δημοκρατίας, -το είπα και στην Διαρκή Επιτροπή- του αείμνηστου Καραμανλή, να είναι δημοσιευμένη στον Τύπο, να έχει διαρρεύσει. Και ξέρουμε και ποιος είναι αυτός που τη «διέρρευσε». Αυτός ο οποίος είχε μια συγκεκριμένη ένταση με το συγκεκριμένο θέμα. Έτσι τουλάχιστον υποθέτουμε. Όλη του την εισήγηση! Μια εισήγηση που προκλήθηκε φυσικά από το ερώτημα που κάποιος έθεσε στον ΠτΔ: «Πρόεδρε, τι πιστεύετε για το θέμα;» και αυτός απάντησε. Και την απάντηση που έδωσε, επειδή ερωτήθηκε, ο Πρόεδρος, τη δημοσίευσαν στις εφημερίδες και αυτό το ξεκομμένο δημοσίευμα ήταν σαν να αναμειγνυόταν ο Πρόεδρος σε πολιτικά θέματα. Σαν να έβγαине από τις συνταγματικές του αρμοδιότητες και σαν να υπεισέρχονταν σε θέματα και σε ζητήματα για τα οποία ήταν πλήρως αναρμόδιος. Αυτό όμως «ροκανίζει» τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Αυτή ήταν μια εμπειρία που εκτιμώ ότι την είχαμε. Εσείς βέβαια, αρμοδιότερος ων επειδή ζούσατε εκείνη την περίοδο από τη θέση που είχατε, ξέρετε περισσότερα. Φοβάμαι όμως ότι σ' αυτό, επειδή είμαι αναγνώστης αυτών των «πρακτικών»-φοβάμαι, επαναλαμβάνω, -και με όλο το σεβασμό το λέω- ότι δεν πρέπει να έχετε δίκιο. Άρα λέγαμε ότι μια συζήτηση σε ένα πολιτικό σύστημα που την αρχή της δεκαετίας του '90 είχε πολ-

λές «γωνιές», ήταν ιδιαιτέρως άγαρμπο σε ορισμένα του σημεία, δεν θα ήταν σκόπιμο να πάμε κατευθείαν, παραγνωρίζοντας όλη αυτή την εμπειρία και όλες αυτές τις θεσμικές αδυναμίες, σε κάτι τόσο πολύ σημαντικό, σε επίπεδο πολιτικών αρχηγών υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Έτσι εκτιμήσαμε, έτσι φαίνεται ότι εκτίμησαν όλες οι πλευρές της Βουλής και πήγαμε στο 82, παράγραφος 4 του Συντάγματος ως σήμερα έχει και συνεπώς στην πρόταση για το ΕΣΕΠ ως σήμερα έχει.

Εμείς συζητήσαμε στην Διαρκή Επιτροπή. Δεχθήκαμε μια σειρά από τροποποιήσεις. Τις αναγνώσαμε σήμερα. Μία εκ των οποίων, κύριε Πρόεδρε, είναι αυτή που έχει να κάνει με τη σύγκληση του Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής και με πρόταση των μελών του. Ποιων μελών του; Είχαμε μια σκέψη: τα 2/3 των μελών του οργάνου. Είχαμε δεύτερη σκέψη: Όχι, τα κόμματα είναι το βασικό θέμα αυτού του οργάνου. Άρα, αρκούν δύο κόμματα για να συγκληθεί το όργανο αυτό. Είχαμε κι άλλες σκέψεις. Ο κ. Λιάπης είχε εκφράσει, νομίζω, και αυτήν τη δεύτερη: ο ένας εκ των δύο κομματικών εκπροσώπων να είναι Βουλευτής. Τη δεχθήκαμε. Και αναρωτιόμαστε: Δεν έχει απαντηθεί το ερώτημα, που εδώ μας τέθηκε και πάλι, ότι αν στη σημερινή συγκυρία υπήρχε αυτό το όργανο και η Κυβέρνηση δεν ήθελε να το συγκαλέσει, τι θα γινόταν; Απαντήσαμε ότι δύο κόμματα θα είχαν τη δυνατότητα να προτείνουν τη σύγκλησή του, καθορίζοντας εν μέρει και την ημερήσια διάταξή του. Έχουν απαντηθεί αυτά, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, και θεωρώ άδικο, παρότι απαντήθηκαν, ο διάλογος να ξαναρχίζει στην Ολομέλεια του Σώματος για κάτι που πριν ξεκινήσει η διαδικασία εμείς καταθέσαμε ότι δεχόμαστε τις γόνιμες σκέψεις της Αντιπολίτευσης γιατί δεν θέλουμε σε κανέναν να μείνει η αντίληψη κι η εντύπωση ότι εμείς δεν θέλουμε αυτό το όργανο να είναι όσο μπορεί περισσότερο όργανο δημιουργικό, όργανο γόνιμου διαλόγου, όργανο το οποίο στο τέλος της ημέρας, στο τέλος των διαδικασιών του θα καταλήγει, αν μη τι άλλο, στο να γνωρίζει το ένα κόμμα τι λέει το άλλο. Δεν λέω να συμφωνεί το ένα κόμμα με το άλλο, αλλά τουλάχιστον να γνωρίζει καλά ποιος είναι ο τρόπος που σκέπτεται.

Για το άρθρο 1 ακούσαμε δύο κατηγοριών κριτικές. Η μία: «το όργανο είναι πολυπληθές». Ακούστηκε και σήμερα στην Αίθουσα αυτή. Ακούστηκε και στη Διαρκή Επιτροπή. Ταυτοχρόνως ακούστηκε και η αντίθετη άποψη: «Δεν πειράζει που το όργανο είναι πολυπληθές». Εμείς συγκροτούμε ένα όργανο -απαντώ στον κ. Καρατζαφέρη, λες και δεν είναι σαφές αυτό από τις διατάξεις- που έχει το πολύ είκοσι μέλη.

Γιατί είκοσι; Διότι η σύνθεσή του εξαρτάται από τον αριθμό των κομμάτων στη Βουλή. Σήμερα, λοιπόν, με τέσσερα κόμματα επί δύο εκπροσώπους το καθένα, φθάνουμε τα οκτώ μέλη. Μπορούμε να έχουμε έως και ίσο αριθμό εμπειρογνομόνων και ειδικών και συν τον Υπουργό και τους λοιπούς, μπορούμε να φθάσουμε σ' αυτόν τον αριθμό, τα είκοσι μέλη.

Όσοι λένε ότι το όργανο είναι πολυπληθές, πρέπει να μας πουν ποιον να βγάλουμε. Ειδόλλως, η κριτική είναι εκ του πονηρού. Κατατίθεται χωρίς δημιουργικούς σκοπούς, αλλά για να πούμε κάτι. Πείτε μας ποιον να βγάλουμε και θα εξετασθεί σήμερα εδώ.

Εμείς, πάντως, δεχθήκαμε να βάλουμε, σύμφωνα και με μία πρόταση του κ. Σπυριδιούνη, στην ενδεχόμενη κατηγορία των προσώπων, που μπορούν να διοριστούν ως έμπειροι γι' αυτά τα θέματα, και στρατιωτικούς οι οποίοι δεν είναι πια στο Σώμα, τους εν αποστρατεία.

Δεχόμαστε την πρόταση του κ. Καψή για την αλλαγή της σειράς, ένα θέμα τάξης δηλαδή, ανάμεσα στην περίπτωση του Προέδρου της Διαρκούς Επιτροπής Εξωτερικών και Άμυνας και στον υπηρεσιακό γενικό γραμματέα του Υπουργείου Εξωτερικών.

Άρα, μιλώντας για τα Πρακτικά, στο άρθρο 1, παράγραφος 1 του σχεδίου νόμου το γ' γίνεται β' και το β' γίνεται γ'.

Κύριε Καψή, θέλω να σας πω ότι δεχόμαστε την παρατήρησή σας για το απόρρητο. Την καταλαβαίνουμε ως εξής: Στο άρθρο 3, παράγραφος 5, εκεί που ετέθη από εσάς και στην Επιτροπή κάτι, το οποίο δεν το είχαμε καταλάβει. Σήμερα, όπως μας τα εξηγήετε, αντιλαμβανόμαστε ότι έχετε δίκιο. Αναρωτιόμαστε,

όμως, μήπως το έχουμε ήδη λύσει αυτό το θέμα. Λέτε ότι το απόρρητο πρέπει να επεκταθεί και στη συζήτηση, να είναι δηλαδή απόρρητο και των συνεδριάσεων.

Εμείς, όπως είχαμε τη διάταξη, θεωρούσαμε ότι καλύπταμε αυτήν την ανάγκη. Όμως, μπορεί να είναι ικανοποιητικότερη γραμματικώς η εξής ρύθμιση: «οι συζητήσεις και τα κάθε είδους έγγραφα του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.) είναι απόρρητα». Αυτό το λέγαμε. Αναφέρεται στη συνέχεια «η διαβάθμιση του απορρήτου» και στο σημείο αυτό προσθέτουμε τις λέξεις «των συζητήσεων και των εγγράφων», κλπ. Άρα, λοιπόν, γίνεται και αυτό δεκτό.

Κύριε Πρόεδρε, σύμφωνα με τη διαδικασία θα πρέπει να πω στο τέλος τις προσθήκες;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Όχι, κύριε Υπουργέ. Όπως τα αναφέρετε, καταγράφονται και η νομοτεχνική επεξεργασία τους θα γίνει μέσα στην ανακοίνωση του νομοσχεδίου.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Νομίζω ότι έχω απαντήσει σε όσα ζητήματα εκφράστηκαν σήμερα στη Βουλή. Έχω επισημάνει όλες εκείνες τις τοποθετήσεις, που έθεσαν προβληματισμούς για τους οποίους η Κυβέρνηση έπρεπε να δώσει τις δικές της σκέψεις. Θεωρώ πως έχω μιλήσει και επί της αρχής και επί των διατάξεων, εκεί όπου κρίναμε ότι έπρεπε και σήμερα να παρέμβουμε.

Επικαλούμαι και πάλι, κύριε Πρόεδρε, τις δύο τοποθετήσεις μου στη Διαρκή Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας και σας ευχαριστώ που μου δώσατε το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα το λόγο, για να πω δύο λόγια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Εντάξει, κύριε Πρόεδρε. Έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ο κύριος Υφυπουργός προφανώς –αναφέρομαι στην ιστορία– κρίνει με βάση τα δημοσιεύματα του Τύπου. Μπορώ να τον πληροφορήσω ότι ούτε και από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας τότε ούτε από τους πολιτικούς αρχηγούς υπήρξε η παραμικρή διαρροή. Όσα εγράφησαν εις τον Τύπο, δεν έχουν καμία σοβαρότητα ούτε καμία αντικειμενικότητα.

Φυσικά, δεν υπήρξαν διαψεύσεις και ήταν λογικό να μην υπάρξουν, διότι σε αυτές τις περιπτώσεις δια της διαψεύσεως θα παρουσιαζόταν το τι ελέγχθη και το τι δεν ελέγχθη. Ο Τύπος έκανε τις υποθέσεις του. Το Συμβούλιο εκρατήθη στο επίπεδο, που επιβαλλόταν, και μέχρι τέλους ετηρήθη απόλυτη μυστικότητα.

Πρέπει να σας πω ότι υπήρξαν στενογραφημένα πρακτικά. Επιμένω και πάλι ότι πρέπει να δοθούν στη δημοσιότητα. Δώστε τα, επιτέλους, στη δημοσιότητα, για να μπορεί να κρίνει ο ελληνικός λαός, αν ο θεσμός απέτυχε ή δεν απέτυχε.

Κύριε Πρόεδρε, το δεύτερο, που θα ήθελα να πω μονολεκτικά, είναι ότι το γεγονός ότι δεν υπήρξε θεσμοθετημένο όργανο οδήγησε εις την αδυναμία, περί της οποίας ομίλησα πρωύτερα, όπου μία απόφαση, η οποία είχε ληφθεί προσωρινά, δεν μπορούσε να αλλάξει. Διότι ο Ανδρέας Παπανδρέου τότε, με το επιχείρημα ότι δεν είναι θεσμοθετημένο το όργανο, εμπόδισε την εκ νέου συνεδρία του οργάνου.

Είχε το δικαίωμα να το πράξει. Αφού δεν ήταν θεσμοθετημένο, δικαίωμά του ήταν να μην προσέλθει. Και αφού δεν προσήρχετο και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας τότε ήταν σε πολύ δύσκολη θέση να καλέσει, απόντος του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως, το όργανο που δεν θα είχε και σκοπιμότητα υπό αυτές τις συνθήκες.

Άρα, το συμπέρασμα είναι ένα: Ότι δεν φταίει το όργανο, ότι το όργανο καλά λειτουργήσε. Η μόνη αδυναμία του ήταν ότι δεν είχε θεσμική κατοχύρωση, την οποία εσείς δεν φροντίσατε να κάνετε ή μάλλον την αρνηθήκατε, όταν εμείς σας την είχαμε ζητήσει στην Αναθεώρηση του Συντάγματος.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Μη μονοπωλείτε τη συζήτηση.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Μία

μόνο λέξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Ευτυχώς δεν είμαι κριτής των πολιτικών προσωπικοτήτων της χώρας μου, αλλά ευτυχώς επίσης είμαι και αναγνώστης, με όση επάρκεια διαθέτω.

Είναι συγκεκριμένο το πρόσωπο που έκανε τις διαρροές, είναι διαρροές και όχι δημοσιεύματα Τύπου. Είναι διαρροές τοποθετήσεων ευαίσθητων πολιτικών οργάνων και είναι δείγμα ενός πολιτικού συστήματος που δεν είχε ακόμη ωριμάσει. Είμαι σ' αυτό πολύ σαφής, διότι γνωρίζουμε ακριβώς –και όλοι γνωρίζουν, δεν θα τον κρίνω εγώ– και για ποιους λόγους μάλιστα υπήρξε η διαρροή εκείνη από τη συνάντηση των πολιτικών αρχηγών υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Με δεδομένη, κύριε Πρόεδρε, την εμπειρία αυτή όπως είπα και προηγουμένως, τα πολιτικά κόμματα ξεκινούν αυτό το θεσμό όπου θα λειτουργούν ως συμβουλευτικό όργανο της Κυβέρνησης στο πλαίσιο ενός οργάνου που θα συμμετέχουν και εμπειρογνώμονες και έμπειροι άνθρωποι και αν η πράξη αποδώσει αυτά τα οποία όλοι ελπίζουμε, τότε ο δρόμος μπορεί να ανοίξει. Αλλά αυτό είναι ζήτημα μέλλοντος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Χαμηλά κατέβασε το επίπεδο του πολιτικού κόσμου ο κύριος Υπουργός και δεν ξέρω εάν έχει το ανάστημα να το κάμει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ήταν σαφείς και οι δύο τοποθετήσεις. Μέσα στην Αίθουσα βγαίνουν συμπεράσματα.

Ο κ. Παυλίδης έχει το λόγο, για πέντε λεπτά.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ και τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους των κομμάτων, οι οποίοι μου παραχώρησαν τη θέση τους προκειμένου να μιλήσω προ αυτών. Σας ευχαριστώ.

Καθ' όσον αφορά τα της ιστορίας έχω την εντύπωση ότι εφόσον οι συγγραφείς της ιστορίας είναι παρόντες, η λογική επιβάλλει να προσέξουμε ιδιαίτερα τα όσα μας λένουν.

Πάντως για τον κύριο Υφυπουργό θέλω να πω ότι εγεννήθη θέμα τότε, για τις περίφημες διαρροές και το πρόσωπο το οποίο υπενόησατε προεκλήθη και δεν αφήνεται, για να συμπληρωθεί η διήγηση. Και ελπίζω ότι συνεννοήθηκαν.

Κύριε Πρόεδρε, συζητούμε ένα νομοσχέδιο επί του οποίου επί χρόνια γίνεται σαν ιδέα συζήτηση και το ενθυμούμαι, κύριε Υφυπουργέ, από την εποχή που ο συνάδελφος –του οποίου το όνομα αναφέρατε, ο κ. Σταύρος Δήμας– το έβριψε σαν ιδέα και η οποία δεν μας βρήκε πολλούς σύμφωνους, συμπληρώνω την ενημέρωσή.

Εμένα ακόμα και σήμερα, μέσα μου, υπάρχουν πολλές αμφιβολίες για την αναγκαιότητα, όπως το συνθέσατε. Αποδεικνύει όμως και η συνταγματική επιταγή κάτι άλλο. Αποδεικνύει την αδυναμία συνεννόησης.

Όσοι ασκούν εξωτερική πολιτική από διάφορες θέσεις λένουν ότι οι παλιοί διπλωμάτες έλεγαν –και οι πολιτικοί το απεδέχοντο– πως στη διεθνή ζωή έχεις δύο τρόπους συνεννόησης: ή το διάλογο ή τον πόλεμο. Και εφόσον όλοι απευχόμεθα να φτάσουμε στον πόλεμο, λέμε να αναπτύξουμε διάλογο.

Ό,τι ζητούμε να γίνεται στις διεθνείς σχέσεις αποφεύγουμε να το κάνουμε ή δεν καταφέραμε να το κάνουμε στις ιδιωτικές κομματικές σχέσεις. Αυτό οι συνάδελφοι συνταγματολόγοι έφθασαν στο σημείο να μας αναγκάσουν να ψηφίσουμε συνταγματική διάταξη που επιβάλλει το διάλογο. Αλλά το διάλογο, κύριε Υφυπουργέ, μέσα σε ένα όργανο που πόρρω απέχει από εκείνο που ο Σταύρος ο Δήμας κάποτε σε κομματική συνάντηση, μας προέτεινε και ενθυμούμαι και εγώ ότι η κ. Δαμανάκη με τη σειρά της και εκείνη κάποια στιγμή είχε την παρόμοια ιδέα, διότι εκείνο που είχαμε κατά νου ήταν πολιτικό όργανο. Και το πολιτικό όργανο το συνθέτουν αμιγώς πολιτικοί.

Προηγουμένως ρωτήσατε κάτι. Είπατε, κάντε μου μία πρόταση. Αυτό το πολυπληθές όργανο, όπως είναι σχεδιασμένο τώρα, πώς μπορεί να συρρικνωθεί; Ενοήσατε ποιους πρέπει να βγάλουμε. Απάντηση: Βγάλτε τους μη πολιτικούς.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Μα, το λέει το Σύνταγμα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Το λέει το Σύνταγμα.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Ένα λεπτό.

Βγάλτε τους μη πολιτικούς. Υπό ποίο νόημα; Όταν τους έχετε μέσα στο νομοσχέδιο ισοτίμους –έτσι τους έχετε– όταν δηλαδή εσείς και ο εκπρόσωπος του ΕΛΙΑΜΕΠ έχουν το ίδιο δικαίωμα ψήφου...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Με το ΕΠΙΑΜΕΠ με προκαλείς να θυμώσω;

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Όταν έχετε το ίδιο βάρος ψήφου...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Τι να πω, κύριε Καψή! Έχετε όρεξη σήμερα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Πάντοτε έχω όρεξη, κύριε Πρόεδρε.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: ...τότε τι πολιτικό όργανο είναι;

Όλους αυτούς τους καλούς μας συνεργάτες έχουμε την άνεση να τους συμβουλευόμαστε ποικιλοτρόπως και έχει αναπτυχθεί ένα σημαντικό φάσμα, κύριε Πρόεδρε, τέτοιων τεχνοκρατών που μας συμβουλεύουν ή εκφράζουν άποψη. Άρα, σ' ένα τέτοιο όργανο όταν τοποθετείται ισοτίμως προς υμάς κύριε Υπουργέ, τότε τι κάνουμε;

Η άποψή μου είναι και γι' αυτό πήρα το λόγο ότι τα τεχνοκρατικά δεν χρειάζεται να τα επαναλάβουμε. Τα είπαμε στο Κοινοβούλιο. Η ιδέα κατ' αρχήν, έχει ωριμάσει. Ας πούμε δεκτή. Όμως, κατά τη σύνθεση ή κατά την εφαρμογή της, τα πράγματα απέχουν από το σημείο που ξεκινήσαμε και επιχειρώ να καταθέσω σ' αυτές τις απόψεις –θέλω να καταλήξω κάπου αλλού– τα εξής: Μεθαύριο θα γίνει νόμος του κράτους. Επειδή κάνω μνεία των όσων συζητήθηκαν στα συμβούλια αρχηγών κομμάτων, χωρίς να υπάρχει θεσμοθετημένο όργανο, έχω την αίσθηση πως το πρώτο που θα κληθούν να συζητήσουν όσοι μετάσχουν σ' αυτό, θα είναι το εκκρεμές θέμα. Το σκοπιανό δεν μπορεί να πάει περισσότερο. Θα έλθει μπροστά μας. Και θα έλθει ή σ' αυτήν την Αίθουσα ή σε κάποιαν άλλη στο απέναντι κτίριο της Βασιλίσσης Σοφίας. Δεν πάει περισσότερο. Τότε να δούμε τι θέση θα πάρετε με νομοθετημένο όργανο.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Μήπως τι θέση πήρε ο νυν Αρχηγός σας όταν δέχθηκε το τηλεφώνημα του τότε Αρχηγού του ότι θα την διαγράψει αν...

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Και εγώ αναμένω να δω σ' αυτό το όργανο ποια θα είναι και η στάση των όσων έχετε –κατά την κρίση μου όχι ορθά– τοποθετήσει ισοτίμως προς τους πολιτικούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Πέτρος Μολουβιάτης έχει το λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Με κάποια έκπληξη διαπιστώνω, κύριε Πρόεδρε, ότι ύστερα από τόσα χρόνια συζητήσεων γενικώς και τόσους μήνες και στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων και εδώ στην Ολομέλεια, υπάρχει πάντοτε αυτήν τη στιγμή ανάγκη να διευκρινίσουμε ποιος είναι ο ρόλος, ποια είναι η φύση και ποιες είναι οι αρμοδιότητες αυτού του οργάνου που θεσμοθετούμε σήμερα.

Η αρχική μας πρόταση, την οποία πρέπει και εγώ να επαναλάβω ότι οφείλουμε στον κ. Δήμα όταν ήταν Υπουργός της Κυβέρνησης Μητσotάκη, καθώς και η πρόταση νόμου που καταθέσαμε πριν από δύο χρόνια είναι σαφείς. Κατά τη δική μας τουλάχιστον αντίληψη πιστεύαμε ότι είναι ανάγκη να θεσμοθετηθεί ένα πολιτικό όργανο, για να είναι δυνατόν μέσα σ' αυτό το πολιτικό όργανο να γίνεται διαβούλευση, ανταλλαγή απόψεων και εμπιστευτική αμοιβαία ενημέρωση. Και ο σκοπός αυτών των πραγμάτων θα ήταν να δοθούν τελικώς υπό μορφή συμβουλών στην Κυβέρνηση, η οποία βεβαίως πάντοτε έχει την ευθύνη της ασκήσεως της εξωτερικής πολιτικής, αυτό το συμβουλευτικό όργανο να μπορεί να συμβουλεύει την Κυβέρνηση για τη διαμόρφωση μιας ενιαίας και μακροπρόθεσμης στρατηγικής και όχι εξωτερικής πολιτικής. Αυτό ήταν η σύλληψή μας, αυτή ήταν η πρότασή μας. Και η πρότασή μας αυτή, ήταν απόρροια της πεποιθήσεώς μας, η οποία αποτελεί και πάγια θέση του κόμματός μας ότι στα μεγάλα θέματα της εξωτερικής πολιτικής της χώρας, πρέπει να υπάρχει συναίνεση. Πρέπει να

υπάρχει σύμπνοια, πρέπει να υπάρχει κοινή στρατηγική.

Επομένως, το όργανο αυτό, κύριε Πρόεδρε, κατά τη δική μας αντίληψη, δεν έχει καμία απολύτως σχέση με το συμβούλιο των πολιτικών αρχηγών υπό την προεδρία του εκάστοτε Προέδρου της Δημοκρατίας και καμία απολύτως σχέση με τις αρμοδιότητες και λειτουργία της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων της Βουλής.

Είναι τρία τελείως ξεχωριστά πράγματα. Γι' αυτό και δεν αντιλαμβάνομαι, κύριε Πρόεδρε, τις επιφυλάξεις που διατυπώθηκαν σήμερα εδώ από ορισμένους αγαπητούς και αξιοσέβαστους συναδέλφους, ακόμα και τη διατύπωση μιας καχυποψίας έναντι αυτού του οργάνου. Τόσο όσον αφορά το συμβούλιο των πολιτικών αρχηγών κύριε Υπουργέ, αλλά και αυτό το συμβούλιο που θεσμοθετούμε σήμερα, η ουσία και των δύο οργάνων είναι ο διάλογος. Είναι ο διάλογος σε διαφορετικά επίπεδα. Αρχηγών των κομμάτων στο πρώτο συμβούλιο, εκπροσώπων των κομμάτων στο δεύτερο. Φοβούμαστε το διάλογο; Είμαστε εναντίον του διαλόγου; Πρόκειται κανένα απ' αυτά τα όργανα να αντικαταστήσει την Κυβέρνηση, να υπαρπάσει τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες της Κυβερνήσεως; Για διάλογο μιλάμε, κύριε Πρόεδρε. Γι' αυτό και δεν αντιλαμβάνομαι ούτε τις επιφυλάξεις ούτε τις καχυποψίες που διατυπώθηκαν από ορισμένους συναδέλφους.

Ήθελα να προσθέσω ότι σήμερα περισσότερο παρά ποτέ η δημιουργία αυτού του οργάνου, του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής, είναι και εφικτή αλλά και αναγκαία. Εφικτή είναι, κύριε Πρόεδρε, διότι σήμερα κόμματα που εκπροσωπούν το 90% του ελληνικού λαού έχουν συναίνεση επάνω στους βασικούς άξονες της εξωτερικής μας πολιτικής και για τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της χώρας –να μην πω το δυτικό– και για το Κυπριακό και για τα τουρκικά και για τις σχέσεις μας με τις βαλκανικές χώρες. Επάνω σ' αυτά τα τέσσερα μεγάλα θέματα, τους τέσσερις μεγάλους άξονες της εξωτερικής μας πολιτικής υπάρχει βασικά μια συναίνεση. Επομένως είναι εφικτή η δημιουργία αυτού του οργάνου.

Είναι όμως και αναγκαία περισσότερο από ποτέ η δημιουργία του εθνικού συμβουλίου διότι η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα της Ευρώπης που ακόμη και σήμερα αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ασφάλειας και είναι περιττό να εξηγίσω γιατί.

Η δε κρίση του Ιράκ –για να έρθω και σ' αυτό το θέμα, κύριε Πρόεδρε– υπογραμμίζει ακόμα περισσότερο την ανάγκη της λειτουργίας ενός τέτοιου οργάνου και εν πάση περιπτώσει την ανάγκη συνεννόησης, διαβουλεύσεως, ενημερώσεως μεταξύ των κομμάτων, πράγμα το οποίο δυστυχώς δεν γίνεται.

Ξέρετε, κύριε Πρόεδρε –και αυτό το λέω σε όσους είναι εναντίον αυτού του συμβουλίου– από τη Μεταπολίτευση και μετά όλοι οι Πρωθυπουργοί της Ελλάδος καθιέρωσαν μια παράδοση ενημερώσεως του εκάστοτε αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως είτε απευθείας είτε διά παρενθέτων προσώπων και επ' αυτών έχω και μια προσωπική αντίληψη και μπορώ να μιλάω με βεβαιότητα. Αυτή η ωραία παράδοση σταμάτησε τώρα από το σημερινό Πρωθυπουργό και δεν καταλαβαίνω γιατί.

Η ενημέρωση της Αντιπολιτεύσεως πέραν του ότι προωθεί τα γενικότερα συμφέροντα της χώρας, ωφελεί πολιτικά την Κυβέρνηση. Δεν ωφελεί την Αντιπολίτευση. Αυτό συμβαίνει για δύο λόγους: Πρώτον διότι με την ενημέρωση κατά κάποιο τρόπο δεσμεύονται οι ενημερούμενοι και δεύτερον διότι η Κυβέρνηση δείχνει ότι δεν έχει τίποτε να κρύψει, τουλάχιστον από την Αντιπολίτευση. Και ειλικρινά δεν καταλαβαίνω γιατί αυτή η παράδοση τερματίστηκε, γιατί δεν υπάρχει πλέον κάποια επαφή, κάποια συνεννόηση, κάποια ενημέρωση μεταξύ Πρωθυπουργού και αρχηγών των κομμάτων, σ' αυτό το επίπεδο εννοώ.

Έρχομαι τώρα στη σημερινή κρίση. Το πρόβλημα του Ιράκ, κύριε Πρόεδρε, έχει μεταβληθεί, έχει επεκταθεί σε μια σχεδόν παγκόσμια κρίση. Έχουμε κρίση στα Ηνωμένα Έθνη, έχουμε κρίση στο ΝΑΤΟ, έχουμε κρίση στις σχέσεις Ηνωμένων Πολιτειών και Ευρωπαϊκής Ενώσεως, έχουμε βαθύτατη κρίση μέσα στην ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχουμε και κρίση στις σχέσεις Αμερικής και Ρωσίας, δύο χώρες οι οποίες είχαν αποκτήσει τον τελευταίο καιρό μια σχέση στρατηγικής συνεργασίας.

Αυτή η παγκοσμιοποίηση της κρίσεως δικαιολογείται μόνο και μόνο από το πρόβλημα του Ιράκ;

Όσο στρατηγική θέση και αν κατέχει αυτή η χώρα, όσο ενεργειακό πλούτο και αν διαθέτει αυτή η χώρα, είναι ικανή από μόνη της να προκαλέσει μια τέτοια κρίση, η οποία τείνει να ανατρέψει το παγκόσμιο σύστημα, την παγκόσμια ισορροπία δυνάμεων;

Δεν είναι ρητορικό το ερώτημα, κύριε Πρόεδρε, διότι προσωπικά πιστεύω ότι η κρίση του Ιράκ υπήρξε ένας καταλύτης, ο οποίος ενεργοποίησε βαθύτατες αιτίες, που προϋπήρχαν της κρίσεως του Ιράκ. Και οι αιτίες αυτές αφορούν τεράστια συμφέροντα οικονομικά, πολιτικά, στρατηγικά.

Επομένως, αυτό που νομίζω ότι διακυβεύεται σήμερα με την κρίση του Ιράκ δεν είναι μόνο αυτός ο φρικτός πόλεμος με τα θύματα που θα έχει, με τις οικονομικές του συνέπειες, αλλά νομίζω ότι είναι ο τρόπος που θα κυβερνάται ο κόσμος. Αν, δηλαδή, θα εξακολουθήσει το σύστημα που υπήρχε μέχρι τώρα, της μιας υπερδυνάμεως ή αν όπως βλέπουμε, αρχίζει η αμφισβήτηση της κυριαρχίας της μιας υπερδυνάμεως.

Δεν νομίζω ότι αυτήν τη στιγμή μπορεί να δοθεί απάντηση σ' αυτά τα ερωτήματα. Νομίζω ότι η απάντηση θα εξαρτηθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό από την έκβαση αυτού του πολέμου, κυρίως από τη διάρκειά του και από τον τρόπο, με τον οποίο θα τερματιστεί.

Αυτά, κύριε Πρόεδρε, δεν τα λέω για να κάνω μια ακόμα ακαδημαϊκή συζήτηση για τον πόλεμο. Τα λέω για να θέσω το εξής ερώτημα. Ενόψει αυτής της κρίσης, για να μην πω επικίνδυνης, περιόδου στην οποία μπαίνουμε λόγω του πολέμου που θα ξεσπάσει στην περιοχή μας, τι κάνει η χώρα μας, τι κάνει η Κυβέρνηση, τι κάνουν τα κόμματα;

Αν είχαμε αυτό το όργανο, θα μπορούσαμε να έχουμε μια απαρχή διαβουλεύσεων, αφού η Κυβέρνηση αποφεύγει τη συνεννόηση, την επαφή, την ενημέρωση με τα κόμματα. Θα είχαμε ένα θεσμοθετημένο όργανο, στο οποίο θα μπορούσαμε να θέσουμε το ερώτημα. Και επί τη ευκαιρία, θα ήθελα να σας παρακαλέσω, κύριε Υπουργέ, να διευκρινίσετε το εξής. Όταν λέτε ότι όταν ο Υπουργός καλεί το όργανο και καθορίζει τα θέματα, αυτό σημαίνει ότι τα άλλα μέλη της επιτροπής δεν έχουν δικαίωμα να θέσουν τα θέματα; Είναι αποκλειστικής αρμοδιότητας του Υπουργού να καθορίσει τα θέματα; Καλό θα ήταν να το διευκρινίσετε αυτό και για τα Πρακτικά.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Το είπα.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Ίσως δεν το άκουσα.

Εν πάση περιπτώσει, το πρόβλημά μας είναι τι στάση κρατούμε. Εμείς από την πλευρά μας ξεκαθαρίσαμε τις θέσεις μας ακόμα και χθες. Είμαστε υπέρ της ειρήνης, είμαστε κατά του πολέμου, είμαστε υπέρ του σεβασμού της διεθνούς νομιμότητας, είμαστε υπέρ της διατηρήσεως του ρόλου του συμβουλίου ασφαλείας. Αλλά, ανεξάρτητα από το τι πιστεύουμε και το τι θέλουμε εμείς και από το τι θέλουν όλοι οι Έλληνες στο κάτω κάτω, αλλά και όλος ο κόσμος, δηλαδή την ειρήνη, αυτά φοβόμαστε ότι ξεπερνιούνται. Είτε μας αρέσει είτε όχι, αυτά φαίνεται ότι έχουν ξεπεραστεί και αύριο ή μεθαύριο ξεκινάει ο πόλεμος.

Τι κάνουμε, λοιπόν, με τον πόλεμο αυτόν; Τι στάση κρατάμε; Εμένα θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι αυτό που πιστεύω ότι πρέπει να κάνουμε όλοι μας, είναι να κάνουμε αυτό που κάνουν και όλοι οι άλλοι, δηλαδή να κοιτάξουμε τα εθνικά μας συμφέροντα. Να προστατεύσουμε τα συμφέροντα της χώρας μας. Ο καθένας έχει τη δική του αντίληψη και τη δική του εκτίμηση περί των συμφερόντων της χώρας. Αλλά νομίζω ότι όλοι μπορούμε να συμφωνήσουμε ότι τα συμφέροντα της χώρας μας αυτήν τη στιγμή αφορούν θέματα, που έχουν σχέση με την ασφάλεια της χώρας μας πρώτα απ' όλα, την οικονομία της χώρας και ειδικότερα τον τουρισμό και την αντιμετώπιση ενδεχομένου προβλήματος κύματος προσφύγων.

Η Ενωμένη Ευρώπη, κύριε Πρόεδρε, δεν έχει οργανώσει την άμυνά της και η Ελλάδα και εξ αυτού του λόγου, ότι δηλαδή δεν κάλυπτεται από την άμυνα της Ευρώπης, δαπανά το 5% του ΑΕΠ, για την ασφάλειά της.

Εφόσον, λοιπόν, δεν έχει οργανωθεί ακόμη η άμυνα της Ευρώπης και εφόσον η Ελλάς έχει πρόβλημα ασφαλείας, ο

καθένας μας πρέπει να βγάλει τα συμπεράσματά του για τη στάση που θα κρατήσουμε στο θέμα της κρίσεως του Ιράκ.

Κύριε Πρόεδρε, τελείωσε ο χρόνος μου, δεν έχω να προσθέσω τίποτα άλλο και σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Ακριβάκης έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα πρέπει να παραδεχθούμε πως το σχέδιο νόμου που συζητούμε σήμερα και αφορά τη σύσταση του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής ατύχησε, ήταν άτυχο. Ήταν άτυχο από την άποψη ότι συζητείται σήμερα κάτω από το βάρος της γνωστής συγκυρίας και περιήλθε σε δεύτερη μοίρα η σοβαρότητά του και το τι μπορεί να εξυπηρετήσει. Γι' αυτό λέγω ότι ατύχησε.

Ήταν φυσιολογικό και λογικό στη συζήτηση αυτή να έχουν την πρώτη θέση άλλα ζητήματα, η παγκόσμια συγκυρία κλπ. ο πόλεμος του Ιράκ και να δούμε με πολύ δεύτερο μάτι την ουσία του νομοσχεδίου. Ένα νομοσχέδιο που θα έλεγα κατά καιρούς, διαχρονικά, από διαφόρους, από μας, από παρατάξεις, θα έλεγα, διεκδικήθηκε. Και όταν έφθασε σήμερα η ώρα της καθιέρωσής του και της θεσμοθέτησής του ευρέθη ατυχώς σε δεύτερη μοίρα.

Βέβαια, θα κάνω και μια διαδικαστική παρατήρηση, κύριε Πρόεδρε, χωρίς να θέλω να δημιουργήσω κάποιο πρόβλημα, ακούγοντας την τοποθέτηση του κ. Γείτονα. Όταν συζητούμε, είπε ο κ. Γείτονας, ένα νομοσχέδιο που αφορά τον Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής είναι λογικό να μιλάμε και για την εξωτερική πολιτική. Ναι, σύμφωνα, αλλά το κύριο θέμα μας είναι το νομοσχέδιο. Δευτερεύοντα είναι όλα τα άλλα θέματα της εξωτερικής πολιτικής που θα θιγούν επ' ευκαιρία και αυτό σήμερα στην Αίθουσα δεν έγινε.

Κύριε Πρόεδρε, πρέπει να το πω τώρα, χωρίς να το κάνω με κάποια διάθεση κριτικής και ανάμειξης μου στα εσωτερικά της Νέας Δημοκρατίας, ότι σήμερα στο νομοσχέδιο αυτό υπήρξαν δύο απόψεις από πλευράς της Νέας Δημοκρατίας. Η μία άποψη που εκφράστηκε από τον κ. Μολυβιάτη, τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο και από τον εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας και η άλλη άποψη που εκφράστηκε κυρίως από τον κ. Μητσοτάκη και από τον κ. Παυλόπουλο και από τον κ. Τσιπλάκη.

Ο κ. Μητσοτάκης χαρακτήρισε αυτό το όργανο που θεσμοθετούμε σήμερα «τέρας». Ο κ. Τσιπλάκης μίλησε ότι μόλις γίνουμε κυβέρνηση θα το αλλάξουμε τελείως, θα το συμπληρώσουμε, θα το διορθώσουμε, θα καταργήσουμε, θα το μεταβάλουμε, θα κάνουμε κλπ. Το ίδιο είπε περίπου και ο κ. Παυλόπουλος. Δεν εξέφρασαν την ίδια άποψη και ο κ. Μολυβιάτης και ο κ. Λιάπης, οι οποίοι υπερασπίστηκαν το νομοσχέδιο όπως είναι. Και νομίζω ότι πολύ σωστά έπραξαν όχι μόνο διότι το πιστεύουν, αλλά διότι δεν θα μπορούσαν να πράξουν και κάτι διαφορετικό.

Ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας είπε ότι το νομοσχέδιο αυτό είναι κατά γράμμα αντιγραφή της πρότασης της Νέας Δημοκρατίας που την υπέγραψε πρώτος ο κ. Έβερετ. Και έρχονται σήμερα ο κ. Μητσοτάκης και ο κ. Τσιπλάκης και λένε τι είναι αυτό το πράγμα, έχουμε μεγαλοψυχία που το ψηφίζουμε, δεν μας εκφράζει, είναι ένα μικρό βήμα και κάτι τέτοια. Δηλαδή απίθανα πράγματα. Και αυτά όταν πριν δυο χρόνια είχαν κάνει κατά γράμμα την ίδια πρόταση και σήμερα έρχεται η Κυβέρνηση και υιοθετεί αυτό το πράγμα. Δεν θέλω να πούνε επιφύλαξη, αλλά εν πάση περιπτώσει, εντάξει, το ψηφίζουμε άνευ επιφυλάξεως, είναι ένα νομοσχέδιο καλό και τελείωσε. Γιατί αυτή η μεμψιμοιρία, γιατί αυτή η μιζέρια, η μικροψυχία θα έλεγα;

Εντάξει, είναι με καθυστέρηση, το είπε ο κ. Λιάπης. Ήρθε με μεγάλη καθυστέρηση.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ – ΨΑΡΟΥΔΑ**)

Αλλά θα πρέπει να αναγνωριστεί ότι κάνουμε πράξη το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής κατ' επιταγή του Συντάγματος που η μεταρρύθμιση του Συντάγματος έγινε με τη συνδρομή όλων βεβαίως, αλλά κυρίως με τη συμβολή της κυβερνητικής πλειοψηφίας και σήμερα ψηφίζεται το νομοσχέδιο επιμελεία της Κυβέρνησης και τη συνδρομή της κυβερνητικής πλειοψηφίας.

ας. Είναι ένα συν αυτό, πώς να το κάνουμε, με καθυστέρηση. Θα μπορούσα και εγώ βεβαίως να απαντήσω γιατί και η Νέα Δημοκρατία το 1990-1993 που υπήρξαν και προτάσεις νόμου αντίστοιχες αλλά και φωνές, να υιοθετηθεί αυτό το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής, γιατί δεν το έκανε. Δεν το λέω όμως. Δεν έχει σημασία, έγινε. Και είναι μία πρόοδος για τον τόπο.

Τώρα να πω και κάτι για τη θέση του Κ.Κ.Ε. Ομολογώ δεν κατενόησα τους λόγους για τους οποίους το Κ.Κ.Ε. αρνείται να ψηφίσει αυτό το νομοσχέδιο. Έτσι, ακροθιγώς κατενόησα την κ. Κανέλη να λέει ότι, ξέρετε τα μικρά κόμματα θα είναι η μειοψηφία. Ε, τι να είναι; Πλειοψηφία; Και να είναι μειοψηφία τα μεγάλα κόμματα.

Δεύτερον, το χαρακτήρισε ως ένδυμα για να φαίνεται στο λαό ότι υπάρχει ομοιογένεια. Γιατί; Δεν το καταλαβαίνω αυτό το πράγμα. Και αν επιτευχθεί ομόφωνη άποψη σε ένα θέμα εξωτερικής πολιτικής όλων των κομμάτων, δε θα είναι μία κατάκτηση; Και γιατί να μην το αισθάνεται και αυτό ο ελληνικός λαός; Πρόοδος και βελτίωση θα είναι. Πραγματικά δηλαδή πιστεύω ότι το Κ.Κ.Ε. στη σημερινή του τοποθέτηση στο θέμα αυτό, πιστεύω ότι ατύχησε. Δεν μπόρεσε, πιστεύω, ευπρόσωπα να δώσει να κατανοήσουμε και εμείς όλοι μας γιατί καταψηφίζει αυτό το νομοσχέδιο το οποίο, προσέξτε, και το Κ.Κ.Ε. στο παρελθόν ζητούσε τη σύσταση συμβουλίου εξωτερικής πολιτικής.

Τώρα, δεν ξέρω, θα διαψευστώ αναφερόμενος και εγώ στον πόλεμο και στη συγκυρία κλπ. Θα διαψευστώ μ' αυτά που είπα στην αρχή, που είπα ότι διαδικαστικά δε θα έπρεπε να επεκταθούμε. Όμως, δεν μπορώ να μην πω δυο κουβέντες. Ομολογώ –και θα πρέπει να το πω– ότι αυτά που είπε ο κ. Μολυβιάτης, με την υπευθυνότητα που τον διακρίνει πάντα και τα είπε και σήμερα, με βρίσκουν απόλυτα σύμφωνο. Όπως, επίσης, θα έλεγα ότι είμαι και εγώ αισιόδοξος με την αισιοδοξία που εξέφρασε η κ. Δαμανάκη. Δεν ξέρω, μπορεί αυτή η κρίση να βγάλει και σε κάποιο καλό. Η Ευρώπη δεν αντιστάθηκε ολοκληρωτικά. Αλλά το ότι αντιστάθηκε εν μέρει σε ένα σοβαρό τμήμα της είναι και αυτό μια πρόοδος θα έλεγα. Και δεν ξέρετε....

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Για τις συμβάσεις πετρελαίου έγινε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Εν πάση, περιπτώσει, δεν έχει σημασία. Πάντως, αντιστάθηκε σε ένα βαθμό.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Για τις συμβάσεις πετρελαίου. Για την Κύπρο μίλησε η Γαλλία ποτέ;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Όπως, επίσης, δεν ξέρουμε πώς θα εξελιχθεί και η κρίση στον ΟΗΕ. Εάν δεν είναι ταχεία η επικράτηση και η λήξη του πολέμου, ίσως ο ΟΗΕ να βγει ενισχυμένος απ' αυτήν την ιστορία. Ίσως, λέω, να βγει ενισχυμένος. Γι' αυτό ας διατηρήσουμε κάποια ψήγματα αισιοδοξίας. Και αυτό που θέλω να πιστεύω είναι ότι όλοι μας –και τα κόμματα και εμείς όλοι– στο θέμα της σημερινής συγκυρίας έχουμε κοινή άποψη. Και αυτή η κοινή άποψη και της Κυβέρνησης και των υπολοίπων κομμάτων –σε χονδρές γραμμές εννοώ– πέραν από τη λογική αντιπολίτευση που πρέπει να γίνεται, έχουμε κοινή θέση. Και αυτή η κοινή θέση εναρμονίζεται πλήρως και με την άποψη της κοινής γνώμης. Και αυτό το θεωρώ απολύτως θετικό. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κ.Κ.Ε. κ. Σκυλλάκος.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Δεν έχουμε κοινή θέση τα κόμματα ούτε για το νομοσχέδιο ούτε για τη συγκυρία.

Η συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού λαού ζητά να κάνουμε ό,τι μπορούμε κατά του πολέμου. Μέχρι χθες οι δηλώσεις της Κυβέρνησης ότι είναι εναντίον του πολέμου και ότι δε θα έπρεπε να υπάρχουν μονομερείς ενέργειες αντίθετες στις αποφάσεις του ΟΗΕ έπαιξαν θετικό ρόλο. Όμως, από τη στιγμή που παραμερίζεται ο ΟΗΕ και οι ΗΠΑ αποφασίζουν να τσαλαπατήσουν τον καταστατικό χάρτη του ΟΗΕ και να κάνουν έναν επιθετικό και άδικο πόλεμο, ο καθένας μπαίνει προ των ευθυνών του. Ένας παράνομος πόλεμος υπό την έννοια ότι δεν έχει την έγκριση του Συμβουλίου Ασφαλείας θα διευκολυνθεί από τις αποφάσεις της Κυβέρνησης;

Αυτή τη στιγμή λειτουργεί η βάση της Σούδας. Τόσο ο κύριος Πρωθυπουργός όσο και η Νέα Δημοκρατία λένε ότι πρέπει να

τηρηθούν οι υπάρχουσες συμφωνίες. Αυτές εδράζονται στον καταστατικό χάρτη του ΟΗΕ. Αν διαβάσετε το προοίμιο της συμφωνίας για τις βάσεις και της συμφωνίας που έχουμε κάνει με το ΝΑΤΟ για τις διευκολύνσεις που δίνουμε είτε στις ΗΠΑ είτε στο ΝΑΤΟ θα δείτε ότι αναφέρεται στις αρχές του ΟΗΕ. Πρόκειται δε για αμυντικές συμφωνίες, όταν δηλαδή απειλείται η άμυνα των δύο χωρών, των ΗΠΑ και της Ελλάδας. Εδώ όμως πρόκειται για επιθετικό πόλεμο. Πώς συμβιβάζονται οι διακηρύξεις από τη μια και η πρακτική από την άλλη;

Εμείς πιστεύουμε ότι πρέπει να απειληθεί η Ελλάδα από τον πόλεμο. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να κλείσει η βάση της Σούδας και να γυρίσουν τα καράβια μας από τον Περσικό Κόλπο. Να σταματήσει κάθε διευκόλυνση. Επίσης, χρησιμοποιούνται ελληνικά πληρώματα στα AWACS για να κατασκοπεύεται το Ιράκ ώστε να έχουν 100% επιτυχία οι έξυπνες βόμβες που εκτοξεύονται από τα πλοία και τα υποβρύχια. Η Ελλάδα θα βάλει τα χέρια της με αίμα, όπως έγινε και στη Γιουγκοσλαβία. Θα μας το λύσει αυτό το θέμα το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής;

Ως κόμμα εμείς έχουμε ζητήσει να γίνει συζήτηση προ ημερησίας διάταξης στη Βουλή σε επίπεδο Αρχηγών κομμάτων και να μιλήσουν και οι Βουλευτές. Στα άλλα κοινοβούλια τέτοια τεράστια ζητήματα συζητούνται. Δέστε τι γίνεται στο εγγλέζικο και το τουρκικό Κοινοβούλιο. Εμείς εδώ δε θα μπορούσαμε να μιλήσουμε. Πολύ φοβάμαι ότι δεν θα γίνει δεκτή η πρόταση του κόμματός μας για συζήτηση προ ημερησίας διάταξης. Έτσι έγινε και με τη Γιουγκοσλαβία. Τελείωσαν οι βομβαρδισμοί και μετά έγινε η συζήτηση.

Για ποιους θεσμούς λοιπόν μιλάμε, για ποιο ναό της δημοκρατίας, για ποια συναίνεση, για ποιο διάλογο; Περιμένουμε άμεση απάντηση της Κυβέρνησης ποια μέρα θα γίνει η συζήτηση στη Βουλή γι' αυτό το ζήτημα. Το άμεσο καθήκον μας θα είναι να απαιτήσουμε να σταματήσει κάθε διευκόλυνση προς τον πόλεμο.

Όσον αφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση βεβαίως ήταν αντικειμενικά θετική η στάση της Γερμανίας και της Γαλλίας που αντιστάθηκαν στο Συμβούλιο Ασφαλείας. Είναι όμως φιλειρηνικά τα κίνητρά τους ή είναι τέτοια επειδή τυχαίνει να υπάρχουν ανταγωνισμοί και αντιτιθέμενα συμφέροντα για τα πετρέλαια;

Αύριο-μεθαύριο, σε μια άλλη περίπτωση, δε θα τους δούμε πάλι αγκαλιά με τους Αμερικάνους; Τους είδαμε στη Γιουγκοσλαβία και στο Αφγανιστάν. Δεν μπορούμε να λέμε ότι η Ευρώπη είναι διαφορετική από τις ΗΠΑ σε βάθος χρόνου. Στη συγκυρία, ναι. Υπάρχουν όχι τόσο η Ευρώπη, ένα μέρος της. Γιατί αρκετές χώρες από τις δεκαπέντε και το σύνολο των υπό διέυρυνση χωρών είναι με τους Αμερικάνους.

Το ζήτημα της Ενωμένης Ευρώπης και της κοινής εξωτερικής πολιτικής πρέπει να έχει κάποιο μέτρο. Μία κοινή εξωτερική πολιτική σημαίνει ότι δεν θα είναι υπερεαλιστική, ότι δεν θα κοιτάζει τα πετρέλαια και συμφέροντα δεν θα υπάρχουν; Βέβαια υπάρχουν αντιθέσεις και εκδηλώθηκαν στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Υπάρχει άρθρο στη Σύμβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που λέει ότι ετοιμάζουμε και ευρωστρατό, για να επεμβαίνουμε όπου υπάρχει κρίση. Όπου υπάρχει κρίση επεμβαίνουν οι Αμερικάνοι και κατά βούληση θα επεμβαίνουν και οι Ευρωπαίοι. Αφήστε τα, λοιπόν, στην άκρη αυτά και το ζήτημα που πρέπει να απασχολήσει όλα τα κόμματα, είναι η Ελλάδα θα δίνει διευκολύνσεις και θα συμμετέχει με αυτό τον τρόπο στον πόλεμο; Πρέπει να πω ότι δεν υπάρχει κανένα νομικό έρεισμα να επιμένει η Ελλάδα ότι θα δώσει διευκολύνσεις. Από τη στιγμή που ειδικά για τη Σούδα λέγεται ότι έχει καθαρά αμυντικό στόχο και το Βορειοατλαντικό Σύμφωνο του ΝΑΤΟ λέει ότι είναι αμυντικό το Σύμφωνο, είναι σαφές η παραβίαση του καταστατικού χάρτη του ΟΗΕ. Για τη χώρα μας επιβάλλεται να μην τηρηθούν αυτές οι συμφωνίες, γιατί πρέπει να διαλέξεις ή τον καταστατικό χάρτη του ΟΗΕ, που συμπαρασύρει και τις συμφωνίες αυτές ή να πεις ότι τις τηρώ παρ' όλο που οι συμφωνίες αυτές έτσι όπως λειτουργούν σήμερα και όχι χθες, παραβιάζουν τον καταστατικό χάρτη του ΟΗΕ. Ή είσαι με τον καταστατικό χάρτη και κλείνετε τη Σούδα και σταματάτε τις διευκολύνσεις ή δεν είστε.

Δυστυχώς υπάρχει διγλωσσία. Μην επικαλεστείτε τι κάνει η Γαλλία ή το Βέλγιο. Λειτουργούν διπρόσωπα σε πάρα πολλές περιπτώσεις.

Άκουσα τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο της Νέας Δημοκρατίας, που μάλλον απευθυνόταν σε μας, λέγοντας να κοιτάξουμε τα συμφέροντα της χώρας και τον τουρισμό. Αυτό τι σημαίνει; Χάριν του τουρισμού μη μας στείλουν καμιά οδηγία οι Αμερικάνοι και μας τιμωρήσουν; Δηλαδή να βάψουμε τα χέρια μας με αίμα; Αυτό δείχνει η ιστορία μας; Να δείξουμε καλή διαγωγή στους Αμερικάνους και στην άκρη ο ΟΗΕ.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΥΛΥΒΙΑΤΗΣ: Διαστρεβλώνετε τα λόγια μου.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Δεν λέω ότι το είπατε εσείς, η αντίληψη που επικρατεί. Κύριε Μολυβιάτη, δεν λέω ότι το είπατε εσείς. Το διορθώνω.

Η αντίληψη να μην κακοκαρδίσουμε τους Αμερικάνους και να δώσουμε διευκολύνσεις χάρη των εθνικών συμφερόντων, οδηγεί στο να δικαιολογούμε το έγκλημα και να συμμετέχουμε.

Θα κάνω μία σύγκριση του ελληνικού Κοινοβουλίου με το τουρκικό Κοινοβούλιο. Αυτοί μέχρι σήμερα έχουν αντιταθεί κατά πλειοψηφία. Δεν ξέρω τι θα γίνει στις νέες ψηφοφορίες.

Έρχομαι τώρα στο Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής, που δεν μπορεί να παίξει έναν τέτοιο ρόλο σε κρίσιμα ζητήματα. Επειδή ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ είπε ότι δεν κατάλαβε την τοποθέτησή μας, εμείς τοποθετηθήκαμε διά της κ. Κανέλλη και στην επιτροπή αναλυτικά και σήμερα εδώ και να διευκρινίσω ποιες είναι οι θέσεις μας.

Πρώτον, το λεγόμενο Εθνικό Συμβούλιο δεν είναι εθνικό. Αυτή η έκφραση είναι ψευδεπίγραφη, διότι ο καθένας από τα κόμματα που θα συμμετέχει θα επικαλείται το εθνικό συμφέρον, όπως αυτός το καταλαβαίνει. Ποιο θα είναι το εθνικό; Όπως το εννοεί το ΠΑΣΟΚ, όπως το εννοεί η Νέα Δημοκρατία ή όπως το εννοεί το ΚΚΕ; Πώς, λοιπόν, θα είναι εθνικό;

Υπάρχουν ριζικές διαφωνίες, τουλάχιστον από την πλευρά μας, σε στρατηγικές επιλογές των δύο μεγαλύτερων κομμάτων. Τα δύο μεγαλύτερα κόμματα λένε «ναι» στην Ευρωπαϊκή Ένωση, «ναι» στην κοινή εξωτερική πολιτική, «ναι» στο ΝΑΤΟ. Αυτές τις αντιλήψεις έχουν. Αυτή είναι μια βασική στρατηγική επιλογή. Είναι όμως και εθνική; Είναι και εθνικά συμφέροντα; Εδώ υπάρχουν εμμέσως ενστάσεις. Δεν μπορούμε, λοιπόν, να χρησιμοποιούμε βαρύγδουπες εκφράσεις, όπως «Εθνικό Συμβούλιο». Θα μπορούσε να ονομαστεί απλώς «Συμβούλιο».

Εμείς ποτέ δεν επικαλεστήκαμε ότι θα έχει αποφασιστικό χαρακτήρα. Δεν είναι δυνατόν ένα τέτοιο όργανο να παίρνει τις εξουσίες από την Κυβέρνηση. Την ευθύνη την έχει η Κυβέρνηση.

Δεύτερον, λέτε ότι θα έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα. Έχουμε ανάγκη από ένα τέτοιο όργανο για να μας συμβουλευτεί; Δεν υπάρχει η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της οποίας ο ρόλος θα έπρεπε να ουσιαστικοποιηθεί, να γίνει πιο αποφασιστικός και πιο ουσιαστικός; Δε μας αρκεί αυτό; Βάζετε ένα σωρό τεχνοκράτες. Γιατί αυτοί οι τεχνοκράτες, είτε λειτουργούν σαν συμβούλιο είτε χωρίς συμβούλιο, να μη δίνουν συμβουλές στην Κυβέρνηση; Μπορείτε να συμβουλευτείτε τους τεχνοκράτες είτε κατ' ιδίαν είτε και όλους μαζί.

Τρίτον, δεν μπορείτε να δέχετε τις συμβουλές των κομμάτων είτε σε ανώτερο είτε σε κατώτερο επίπεδο; Να καλείτε τους αρχηγούς είτε σε συμβούλιο ενώπιον του Προέδρου είτε κατ' ιδίαν χωρίς τον Πρόεδρο είτε κατ' άτομικά; Δε μας λείπουν οι δυνατότητες με τις οποίες να μπορεί και η Αντιπολίτευση να συμβάλει συμβουλευτικά και να βοηθάει την Κυβέρνηση. Υπάρχουν όλες οι δυνατότητες. Άρα, λοιπόν, αυτό το συμβούλιο δεν είναι ούτε εθνικό, αλλά ούτε και καλύπτει τον συμβουλευτικό ρόλο τον οποίο λέτε ότι έχετε ανάγκη.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να σας πω τα προβλήματα που δημιουργούνται. Όσον αφορά το απόρρητο, θα ήθελα να σας πω ότι σε μια τέτοια περίπτωση δεν μπορούμε να θέσουμε το απόρρητο και να απειλείται ο Βουλευτής και ο εκπρόσωπος του κόμματος να μη δημοσιεύσει ένα μείζον, κατά τη γνώμη του, θέμα.

Εμείς, κύριε Υπουργέ, σας το λέω καθαρά και ξάστερα, αν συμμετάσχουμε σ' αυτό το όργανο και κρίνουμε ότι κάποιο

ζήτημα είναι μείζον, θα βρούμε δημόσια και θα το πούμε. Υπάρχει η πολιτική ευθύνη και η εμπειρία βάσει της οποίας μπορούμε να κρίνουμε ποια είναι πραγματικά απόρρητα, όπως είναι άλλωστε τα στρατιωτικά μυστικά. Αυτό το τηρούμε κατά γράμμα και εμείς. Άλλο όμως να την έχεις εσύ την ευθύνη και άλλο να σε απειλεί ότι δε θα δημοσιεύσεις καμία συζήτηση.

Στο όνομα, λοιπόν, του απορρήτου θα υπάρχει η δυσκολία να βγεις προς τα έξω και να πεις την άποψή σου. Η Κυβέρνηση αυτό το γεγονός μπορεί να το εκμεταλλεύεται επικοινωνιακά και να μιλάει για συναίνεση, μεγαλύτερη ή μικρότερη, για ομοφωνία και να αποτελεί το άλλοθι για το ότι συναινούμε με την κυβερνητική πολιτική και με τους κυβερνητικούς χειρισμούς. Αυτός είναι ένας μεγάλος και υπαρκτός κίνδυνος όχι μόνο για το δικό μας κόμμα, αλλά για όλα τα κόμματα που θα συμμετέχουν.

Επιπλέον, μ' αυτό τον τρόπο θα υποβαθμιστεί ακόμα περισσότερο ο ρόλος της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων και Άμυνας. Θέλετε ένα όργανο πιο εξειδικευμένο; Δυναμώστε την Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας. Δε θέλετε να υπάρχουν πενήντα άτομα σε κάποιες ενημερώσεις, κάντε το σε τμήμα, δεδομένου ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής έχουμε δικαίωμα να δημιουργούμε ολιγομελή τμήματα σε καθεμία από τις Διευκρινιστικές Επιτροπές στα οποία μπορούν να συμμετέχουν και τεχνοκράτες, οι οποίοι όμως θα είναι στα πλαίσια της αρμόδιας επιτροπής, στα πλαίσια του Κοινοβουλίου. Δεν είμαστε αντίθετοι σ' αυτά.

Είμαστε αντίθετοι στην κατασκευή ενός οργάνου στο οποίο καλώς κανάτε, ως Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, και αντιστεκόσασταν τόσα χρόνια. Τώρα, επειδή υπάρχουν πιέσεις από άλλα κόμματα, εν μέρει το αποδέχεστε. Άλλοι θα το ήθελαν πιο προχωρημένο. Αυτοί είναι οι βασικοί λόγοι για τους οποίους διαφωνούμε. Δεν αλλάζουμε την άποψή μας. Την είπαμε και όταν ψηφίζαμε το Σύνταγμα, την επαναλαμβάνουμε και σήμερα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο κ. Κρητικός.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, δεν μπορώ να πω και «κύριοι Βουλευτές» απ' αυτή τη θέση, μόνο από το Βήμα. Μάλιστα, αυτό είναι ένα θέμα που κάποια στιγμή θα πρέπει να λυθεί από τον Κανονισμό.

Το θέτω και θα το θέτω σε κάθε περίπτωση και μάλιστα στις περιπτώσεις εκείνες που συζητούνται μείζονος σημασίας ζητήματα: Το Βήμα του Βουλευτή είναι εκεί. Το Βήμα της Βουλής δεν είναι εδώ. Ο Κανονισμός, όμως, δεν μας επιτρέπει να μιλάμε από το Βήμα. Κατά συνέπεια, είναι μακράν του Βουλευτή το Βήμα της λαϊκής κυριαρχίας. Αυτό είναι ένα θέμα.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Κύριε συνάδελφε, έχετε δέκα λεπτά και μπορείτε να ανεβείτε στο Βήμα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ: Σας ευχαριστώ που με υπερασπίζεστε.

Πράγματι, συζητούμε ένα μείζονος σημασίας -εκτελεστικό του Συντάγματος- νομοσχέδιο. Αφορά στην εθνική μας ύπαρξη, κατά το μέρος που αυτό θα συμβουλευτεί ή θα εκφέρει γνώμη στην Κυβέρνηση. Κατά το Σύνταγμα το όργανο αυτό δεν μπορεί να είναι αποφασιστικό. Δεν μπορεί να είναι ούτε η Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων και Άμυνας και ούτε μπορεί να το ταυτίζετε με αυτήν. Δεν μπορεί να είναι ούτε Συμβούλιο Ασφαλείας, όταν μάλιστα το κοινοβουλευτικό μας πολίτευμα δεν θα συνηγορούσε στη διαμόρφωση ενός τέτοιου οργάνου που άλλα συστήματα -δημοκρατικά ή όχι- έχουν. Είναι ένα όργανο το οποίο εξετάζει, συμβουλευτεί και εισηγείται θέματα εξωτερικής πολιτικής -και μάλιστα μείζονος σημασίας- στην Κυβέρνηση. Γι' αυτήν την έννοια πρέπει να κατέχει μια ιδιαιτερότητα στο πολιτικό μας σύστημα, στο κοινοβουλευτικό μας σύστημα. Αλλά δεν μπορεί να ταυτίζεται με την εκτελεστική εξουσία ούτε να υποχρεώνει την εκτελεστική εξουσία, αλλά βεβαίως και η γνώμη την οποία θα εκφέρει δεν θα είναι γνώμη δευτερεύουσας σημασίας. Γι' αυτό η συγκρότησή του έχει τεράστια σημασία.

Εδώ θα επισημάνω εκείνη τη διαφοροποίηση και με την οποία συμφωνώ, που έγινε και από άλλους συναδέλφους, ότι δηλαδή ίσως η τεχνοκρατική συμμετοχή να λειτουργούσε καλύτερα ως

συμβουλευτική των πολιτικών μελών και όχι αυτοτελώς. Δεν μπορεί να έχει ισοδυναμία η γνώμη ή η συμβουλευτική ψήφος –αν θέλετε- των τεχνοκρατών με την ψήφο των πολιτικών, των εκπροσώπων των κομμάτων, ενώ θα μπορούσαν να είναι τεchnοκρατικοί επίκουροι των πολιτικών.

Επειδή πολλοί αναφέρθηκαν στην ιστορία του θέματος που συζητάμε, θα μου επιτρέψετε, κυρία Πρόεδρε, να αναφερθώ και εγώ στην ιστορία, διότι η αντικειμενική θεώρησή της επιβάλλεται πάντοτε εκ των πραγμάτων. Θα διαβάσω ένα κείμενο, όχι σημερινό αλλά λίγο παλαιότερο:

«Οι διαγραφόμενες εξελίξεις για τη χώρα μας δεν προοιωνίζονται ευχάριστες. Απεναντίας οι κίνδυνοι που έρχονται από το μέλλον για το μέλλον της Ελλάδας είναι πολύ πιθανοί και δεν δικαιολογούν καμία αδράνεια ούτε αδιαφορία ούτε ολιγωρία ούτε επιτρέπουν την πολυτέλεια πολυπράγμονος εξωτερικής πολιτικής. Η παγκοσμιοποίηση δεν πρέπει να αφήνει περιθώρια διχογνωμιών στην εθνική στρατηγική της χώρας. Επιβάλλει τη χάραξη μιας στρατηγικής που θα έχει, όμως, την ευχέρεια να προσαρμόζεται στο πεδίο της τακτικής, στις εκάστοτε μεταβαλλόμενες συνθήκες του πολιτικού περιγύρου, συνθήκες τις οποίες πρέπει να επηρεάζει θετικά η χώρα μας υπέρ των συμφερόντων της.

Για τους λόγους αυτούς αλλά και για πολλούς άλλους επιβάλλεται η σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής και Άμυνας –ήταν πριν από τη θέσπιση της διατάξεως στο Σύνταγμα- «το οποίο συγκροτούμενο από όλες τις πολιτικές κοινοβουλευτικές δυνάμεις να λειτουργεί υπέρ της προώθησης των εθνικών συμφερόντων της χώρας. Το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής και Άμυνας ενδεικτικά μπορεί να εξετάζει τη διεθνή κατάσταση, να κάνει προτάσεις στην Κυβέρνηση σε σχέση με την εξωτερική πολιτική της χώρας, χωρίς να είναι δεσμευτικές γι' αυτή, γιατί κάτι τέτοιο θα αλλοίωνε την ουσία του κοινοβουλευτικού μας συστήματος.» Αυτό το τελευταίο επεσήμανε προηγούμενος και ο κύριος Υπουργός.

Όλα αυτά περιέχονται στο βιβλίο του υποφαινομένου «Η ΑΠΕΙΛΗ», Αθήνα 1999, Εκδόσεις Καλέντης. Είναι σκέψεις και προτάσεις που είχαν γίνει τότε. Δε διεκδικώ ούτε την πατρότητα ούτε τη μητρότητα του νομοσχεδίου. Ήδη έχουν κατανεμηθεί αυτοί οι ρόλοι. Ίσως τη «συναδελφιστική» –όχι την «αδελφιστική»– θα διεκδικούσα, γιατί αυτό το θέμα πρέπει να συγκεντρώνει τη μεγαλύτερη δυνατή ομοφωνία. Πρέπει να εκτονώνει τις αντιθέσεις, να εξασφαλίζει την ομοψυχία, να συντείνει στη συσπείρωση του έθνους, γιατί οι κίνδυνοι οι οποίοι μας απειλούν και οι οποίοι ίσως δεν είναι πολύ ορατοί σε πολλούς –σε λίγους ίσως είναι πιο ορατοί– είναι μεγάλοι.

Βεβαίως, χάριν των εθνικών συμφερόντων πρέπει να λειτουργεί το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής. Θα πρόσθετα ότι οι εξελίξεις προοιωνίζονται πολλές και δύσκολες. Σοβαρές μετατοπίσεις, νέοι συσχετισμοί, νέες αντιπαραθέσεις, νέες δυνάμεις θα προκύψουν απ' αυτούς τους συσχετισμούς και οι οποίες δεν θα είναι και μακράν ημών, αν δεχθούμε ότι ορισμένες χώρες ήδη προσανατολίζονται προς τις κατευθύνσεις εκείνες οι οποίες θα φέρουν σε δύσκολη θέση την ευρωπαϊκή μας πορεία και τον ευρωπαϊκό μας προσανατολισμό.

Δεν το λέω αυτό για να υποδείξω μεταβολή πολιτικής. Απεναντίας, το λέω, για να είμαστε όλοι έτοιμοι για τη χάραξη μιας ενιαίας σταθερής πολιτικής μέσα στη ρευστότητα, η οποία θα προκύψει μετά τον πόλεμο και εν συνεχεία με τους άλλους πολέμους, τους οποίους έχει ως στόχο η υπερδύναμη να διεξάγει χάριν της παγκόσμιας κυριαρχίας και χάριν της εδραίωσης της, στον κόσμο και χάριν της εξασφάλισης των μακροχρόνιων γεωστρατηγικών συμφερόντων της.

Και δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι πέρα από αυτό τον απάραδecto, αδικαιολόγητο πόλεμο, κανένας πόλεμος επιθετικός δεν είναι νόμιμος και δεν έχει ούτε ηθικό ούτε νομικό έρεισμα, πολλώ μάλλον ο προληπτικός αυτός πόλεμος, ο οποίος γίνεται με διαφανείς στόχους, με διαφανείς σκοπιμότητες, με διαφανείς βλέψεις και προβλέψεις, χαραγμένους εδώ και χρόνια στους θαλάμους που χαράσσει την εξωτερική της πολιτική όχι μόνο η ηγεσία των Ηνωμένων Πολιτειών, αλλά και οι εξουσιάζοντες την ηγεσία των Ηνωμένων Πολιτειών. Εκεί

χαράσσονται οι πολιτικές. Για μακρά χρόνια, για δεκαετίες, για δεκαπενταετίες, για εικοσαετίες, με βάση το πώς έχουν καταλείψει την ανθρωπότητα, γεωγραφικά και γεωπολιτικά.

Σ' αυτό το βιβλίο είχα αναφερθεί και στην αδράνεια της Ευρώπης τότε, η οποία συνυπέγραφε ανυποψίαστη τη νέα δομή του ΝΑΤΟ τον Απρίλιο του 1999 στην Ουάσινγκτον και δεν έβλεπε ότι βάζει θηλιά στο λαιμό της, η οποία θα περισφίγγεται γύρω της, γιατί βεβαίως κάποια ώρα το ΝΑΤΟ θα στραφεί και εναντίον της ή εναντίον μελών της. «Είναι αργά τώρα για δάκρυα, Στέλλα», όπως λέει και το τραγούδι.

Οπωσδήποτε όμως πρέπει και τώρα ακόμη να αφυπνισθεί η Ευρώπη. Πρέπει να αποκτήσουμε όλοι οι Ευρωπαίοι ευρωπαϊκή συνείδηση. Πρέπει να συνυπάρξουμε όλοι σ' αυτό τον κόσμο. Και πρέπει να αντιτάξουμε μια άρνηση απέναντι σ' αυτή την υπερφίαλη και αλαζονική επιβουλή της υπερδύναμης, η οποία στο όνομα της παγκόσμιας κυριαρχίας της, στην κυριαρχία του ενός έθνους έναντι όλων των άλλων εθνών, θέλει να κυριαρχήσει και να επιβάλει τη νέα τάξη, η οποία όμως εγκυμονεί κινδύνους για τις ελευθερίες και για τα δικαιώματα των λαών.

Θέλω να κλείσω αυτή την παρέμβαση μιλώντας για τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών. Ακολουθεί, όταν αναλογιστούμε και την ιστορική εξέλιξη, τη μοίρα της Κοινωνίας των Εθνών. Όταν οι επιβουλοί της ειρήνης, μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, προετοιμαζόμενοι για το Β', ήθελαν να αποσταθεροποιήσουν την Κοινωνία των Εθνών, την υπονόμισαν, για να διεξάγουν τον πιο αιματηρό πόλεμο, το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Και στα ερείπια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, το 1945, στον Άγιο Φραγκίσκο, ιδρύθηκε από τους νικητές του πολέμου ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών. Και βεβαίως, δεν εξασφάλισε την παγκόσμια ειρήνη σε κάθε περίπτωση. Όμως, παρά το γεγονός ότι λειτουργήσε σε μια εποχή ψυχρού πολέμου, σε μια εποχή μεγάλων καχυποψιών μεταξύ των δύο αντιπάλων υπερδυνάμεων, κέρδισε την εμπιστοσύνη και την ελπίδα των λαών.

Σήμερα απονομείται, παρακάμπεται, ανατρέπεται, χάριν άλλων σκοπιμοτήτων, χάριν νέων πολέμων και νέων κυριαρχιών. Αν δεν αφυπνισθούν οι κυβερνήσεις, θα αφυπνισθούν οι λαοί. Δεν μπορούν να αφήσουν οι λαοί την υπόθεση της ειρήνης στα χέρια των πολεμοχαρών. Και βεβαίως θα έχουμε και αλλαγή και σκληρών ακόμη και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Γιατί η λαϊκή δυναμική δε θα υποχωρήσει μπροστά σε αδράνεις, μπροστά σε αδυναμίες των φορέων τους, όταν δεν μπορούν να αποκρο-ύσουν τον πόλεμο και να προστατεύσουν την ειρήνη, το μέγιστο αγαθό των λαών για ευημερία, για πρόοδο, για δημοκρατία, για πολιτισμό.

Αν οι κυβερνήσεις δε σταθούν στο ύψος των περιστάσεων, θα λογοδοτήσουν ενώπιον των λαών τους και οι λαοί θα προχωρήσουν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κ. Σφυρίου έχει το λόγο.

ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι θα ήθελα να πω εισαγωγικά ότι το νομοσχέδιο που συζητάμε δεν είναι μόνο υπαγορευόμενο ως εκτελεστικός του Συντάγματος νόμος από το άρθρο 82 παράγραφος 4 του αναθεωρηθέντος Συντάγματος, πιστεύω ότι πέρα και πάνω απ' όλα είναι αξίωση του συνόλου του ελληνικού λαού στις αρχές του 21ου αιώνα να υπάρχει και να λειτουργεί με υπευθυνότητα ένα συλλογικό όργανο εθνικής συνεννόησης πάνω στα μείζονα ζητήματα που αφορούν την εξωτερική μας πολιτική, άρα και την εθνική μας πολιτική.

Αναρωτήθηκε ο εκπρόσωπος του Κ.Κ.Ε. γιατί να ονομάζεται «εθνικό» και μάλιστα το χαρακτήρισε ότι είναι βαρύγδουπη διατύπωση. Εγώ υποστηρίζω την άποψη ότι καλώς ονομάζεται «εθνικό», διότι πρέπει να κατατείνει σε έναν αντικειμενικό σκοπό, που θα πρέπει να είναι προσπάθεια της εθνικής συνεννόησης μέσα σε ένα συλλογικό όργανο αυτού του είδους.

Και θα ήθελα με την ευκαιρία, μια και έγινε μια προσπάθεια να υπάρξει μια αναφορά στο παρελθόν και να απονεμηθούν και κάποια εύσημα σε εκείνους που είχαν τις πρωτοβουλίες, να επικαλεστώ σ' αυτή την Αίθουσα τον αείμνηστο Γεώργιο Γεννηματά, ο οποίος έλεγε πάντοτε για την ανάγκη της εθνικής συνεν-

νόησης και μάλιστα τη μεγάλη ανάγκη της διαμόρφωσης και της εθνικής ομοψυχίας στη βάση. Μιλούσε για την εθνική συνεννόηση στην κορυφή και την εθνική ομοψυχία στη βάση.

Θα ήθελα να πω, κύριοι συνάδελφοι, μια και κάναμε μια ιστορική αναδρομή στα τελευταία χρόνια, για τις προσπάθειες που έγιναν να συγκροτηθεί ένα τέτοιο όργανο εθνικής συνεννόησης, ότι η Νέα Δημοκρατία πέρασε μέσα από πολλές και μεγάλες αντιφάσεις γύρω απ' αυτά τα θέματα τα τελευταία χρόνια. Θα σας θυμίσω ότι όταν είχε πάρει αυτήν την πρωτοβουλία ο Συνασπισμός, με Πρόεδρο την κ. Δαμανάκη τότε, για να προτείνει τη συγκρότηση αυτού του εθνικού συμβουλίου εξωτερικής πολιτικής, τότε ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Μητσοτάκης το είχε απορρίψει, τονίζοντας μάλιστα ότι «θα αποτελούσε διεθνή πρωτοτυπία αν το θεσμοθετούσαμε». Αργότερα έρχεται ο επόμενος πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Έβερτ, ο οποίος μιλώντας στη Βουλή στις 23.8.1995, σελίδα Πρακτικών 1173, λέει: «Την πρόταση αυτή που είχε κάνει ο Συνασπισμός, κακώς δεν την άκουσε η Νέα Δημοκρατία. Η αυτοκριτική δεν είναι σφάλμα».

Και έρχεται, κύριοι συνάδελφοι -για να κάνουμε μια αναφορά πάλι στο παρελθόν, που έχει όμως σημασία για τη συζήτηση που κάνουμε- και κάνει αυτήν την τοποθέτηση ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, σε ποια συνεδρίαση; Στη συνεδρίαση της Βουλής κατά την οποία συζητήθηκε ο μετέπειτα νόμος 2333, που είχε εισαχθεί με πρωτοβουλία του τότε Πρωθυπουργού, του αείμνηστου Ανδρέα Παπανδρέου, ο οποίος το Δεκέμβριο του 1994 είχε προαναγγείλει τη συγκρότηση ενός οργάνου εθνικής συνεννόησης. Και έχω εδώ το φύλλο της Εφημερίδας της Κυβέρνησης ΦΕΚ 182, με ημερομηνία 31 Αυγούστου του 1995, που ψηφίστηκε τότε υπό μορφή διακομματικής ή σύστασης εθνικών διακομματικών επιτροπών και προέβλεπε: Πρώτον, εθνική διακομματική επιτροπή για την εξωτερική πολιτική. Να προεδρεύεται από τον αρμόδιο Υπουργό ως Πρόεδρο και από έναν εκπρόσωπο κάθε κόμματος που εκπροσωπείται στο εθνικό ή στο ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Και βεβαίως έλεγε «τον εκάστοτε πρόεδρο της αντίστοιχης κοινοβουλευτικής επιτροπής της Βουλής» καθώς επίσης παρείχε και τη δυνατότητα να καλούνται από τον Πρόεδρο της Βουλής και να συμμετέχουν, κατά περίπτωση, συναρμόδιοι Υπουργοί - νομίζω όμως ότι είχε διορθωθεί αυτή η διάταξη κατά τη συζήτηση στη Βουλή- και υπηρεσιακοί παράγοντες, ακόμη και διπλωμάτες και στρατιωτικοί οι οποίοι να παρείχαν τις προτάσεις τους και τις απόψεις τους στο όργανο αυτό.

Προσέξτε. Όταν έγινε τότε η συζήτηση για να ψηφιστεί αυτός ο νόμος, η Αξιωματική Αντιπολίτευση το είχε καταψηφίσει. Και μάλιστα προανήγγειλαν εδώ πολλοί Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, δεν θυμώμαι αν το έκανε κι ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας τότε, που είπε ότι «ακόμη κι αν τη συγκροτήσετε, εμείς δεν πρόκειται να συμμετάσχουμε στη σύνθεση μιας τέτοιας διακομματικής επιτροπής».

Τα λέω αυτά, κύριοι συνάδελφοι, γιατί οι αντιφάσεις συνεχίζονται και σήμερα. Τότε χαρακτηρίστηκε ότι ήταν μικρή η σύνθεση και έπρεπε να διευρυνθεί με τη συμμετοχή υπηρεσιακών παραγόντων, στρατιωτικών, διπλωματών κλπ. Πρότεινε ο κ. Έβερτ.

Σήμερα άκουσα τον κ. Μητσοτάκη να λέει ότι δεν βοηθά σε τίποτε αυτό το όργανο, ότι είναι πολυπληθές, το χαρακτήρισε «τετρατώδες» και κατά κάποιον τρόπο ουσιαστικά απέκρουσε την συγκρότηση ενός τέτοιου οργάνου. Λέει: «Εγώ προτείνω ένα εμπιστευτικό, ολιγομελές και ευέλικτο συμβούλιο». Μα, τέτοιο ήταν αυτό που συγκροτήθηκε το 1995 και απορρίφθηκε τότε από τη Νέα Δημοκρατία.

Ο κ. Μολυβιάτης -τον άκουσα με προσοχή- λέει: «Εμείς προτείνουμε ένα πολιτικό όργανο». Και πρέπει να διευκρινιστεί. Ήταν πολιτικό, που εσυγκροτείτο υπό μορφή διακομματικής επιτροπής με εκπροσώπους των κομμάτων, το 1995; Πώς ακριβώς το εννοείτε; Γιατί τώρα έχει τους εκπροσώπους των κομμάτων κι έχει, όπως ορίζει ρητά το Σύνταγμα, και ανθρωπούς που έχουν καλή γνώση των ζητημάτων εξωτερικής πολιτικής. Διότι φοβόμαι ότι πρέπει να υπάρξει μια αποσαφήνιση της θέσης. Πολύ σωστά επεσήμανε και ο Κοινοβουλευτικός μας

Εκπρόσωπος ότι υπάρχουν αντιφάσεις, οι οποίες δεν βοηθούν τελικά στην κατανόηση του θεσμού.

Εγώ θα ήθελα, επειδή δεν έχω και πολύ χρόνο, να τονίσω ότι εκείνο που έχει μεγαλύτερη σημασία, κυρία Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι το ποιος είχε την πρωτοβουλία, για παράδειγμα, να το προτείνει, δεν είναι το αν η σύνθεση αυτή καθεαυτή με τη μορφή που προτείνει το νομοσχέδιο είναι άριστη ή θα μπορούσε να προταθεί κάποια άλλη καλύτερη, διότι και η άλλη που είχε προταθεί το 1995 είχε καταψηφισθεί από την Αντιπολίτευση. Η ουσία βρίσκεται στο ότι θα πρέπει όσοι συμμετάσχουν εκεί, και ιδιαίτερα τα κόμματα, να λειτουργήσουν με υπευθυνότητα και με ειλικρίνεια. Δηλαδή να προσπαθήσουν πράγματι να συμβάλουν με ένα κλίμα διάθεσης ευνοϊκής, θετικής, στη διαμόρφωση ενός κλίματος εθνικής συνεννόησης. Διότι όταν λέμε ότι πρέπει να υπάρξει και να χαραχθεί και να εφαρμόζεται μια εθνική στρατηγική, όπως το κάθε κόμμα την εννοεί, εγώ τουλάχιστον βλέπω ότι θα πρέπει να γίνεται μέσα από ένα διάλογο ο οποίος να είναι υπεύθυνος και ειλικρινής και βέβαια να οδηγεί σε εθνική συνεννόηση στο μέγιστο, κατά το δυνατόν.

Μπορεί να μην είναι δυνατόν πάντοτε, αλλά στο μέγιστο δυνατό βαθμό. Αυτό έχει σημασία, κύριοι συνάδελφοι. Δίνει τη δυνατότητα αυτό το όργανο που πάμε να θεσμοθετήσουμε, κατ' επιταγή του Συντάγματος και κατ' απαίτηση του λαού, να είναι ένα όργανο εθνικής συνεννόησης; Εγώ πιστεύω ότι τη δίνει. Τι απαιτείται; Η υπευθυνότητα από την πλευρά των κομμάτων και όσων θα συγκροτούν αυτό το συμβούλιο. Και βέβαια, εγώ δε συμφωνώ ότι θα πρέπει να γίνεται αντικείμενο των «παραθύρων» η κάθε συζήτηση που γίνεται εκεί, και σωστά προβλέφθηκε να υπάρχει το απόρρητο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κλείνω, κυρία Πρόεδρε, τονίζοντας ότι δε συμφωνώ καθόλου μ' αυτά τα οποία λέει το Κομμουνιστικό Κόμμα, το οποίο λέει να λειτουργούσε με τη Διарκή Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας. Μα, ξέρετε πολύ καλά ότι αυτή η επιτροπή μπορούσε να συνέρχεται και να συζητά βάσει του άρθρου 35 του Κανονισμού της Βουλής. Και εγώ κάποτε είχα υποστηρίξει -εκείνη την εποχή της δεκαετίας του 1990- αυτή την άποψη. Βλέπω όμως ότι τελικά αυτό που θεσμοθετούμε με βάση το Σύνταγμα, είναι ασφαλώς πολύ καλύτερο από τη Διарκή Επιτροπή.

Η Διарκής Επιτροπή, κύριοι συνάδελφοι, θα λειτουργούσε με τη λογική της Πλειοψηφίας που παίρνει την απόφαση για να επιβληθεί επί της Μειοψηφίας. Μα, εδώ δεν πρόκειται γι' αυτό το πράγμα. Πρόκειται για μια ισότιμη συμμετοχή των κομμάτων με δύο εκπροσώπους από κάθε κόμμα. Δεν πάει να λειτουργήσει στη λογική της Πλειοψηφίας και της Μειοψηφίας, αλλά στη λογική της εθνικής συνεννόησης και πρέπει να καταλάβουμε ότι υπάρχει μια σαφής διαφορά ανάμεσα στη μια και στην άλλη αντίληψη.

Και δεν συμμερίζομαι -διαβάζω...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Σφυρί-ου, ολοκληρώστε παρακαλώ.

ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ: Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Είναι εις βάρος των συναδέλφων.

ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ: Τελευταία φράση.

Δεν συμμερίζομαι αυτό που ο κ. Σκυλλιάκος έλεγε και το 1995 στη συζήτηση εκείνου του νόμου για τον οποίο σας μίλησα προηγουμένως, που εισήγαγε ο Ανδρέας Παπανδρέου τον Αύγουστο του 1995, που έλεγε ότι προσπαθεί μέσα απ' αυτό το νομοσχέδιο η Κυβέρνηση να μεταφέρει τις ευθύνες. Μια προσπάθεια -λέει- επιμερισμού των ευθυνών και του πολιτικού κόστους στα άλλα κόμματα. Εμείς -λέει- δεν πρόκειται να συναινέσουμε σ' αυτό, γιατί εκεί αποβλέπει η συγκεκριμένη πρόταση.

Πρέπει να κατανοήσουμε ότι δεν μπορούμε να κρίνουμε αυτό το ζήτημα με μια στενή κομματική λογική του οφέλους ή του κόστους. Ή έχουμε την πολιτική βούληση να συμμετάσχουμε εκεί με ειλικρίνεια και με υπευθυνότητα και να συμβάλουμε στη συγκρότηση ενός κλίματος εθνικής συνεννόησης ή όχι. Να

είμαστε ειλικρινείς και πάνω σ' αυτή τη βάση νομίζω ότι μπορούμε σήμερα να βάλουμε το χέρι στην καρδιά και να ψηφίσουμε όλοι το συζητούμενο νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Σπυριούννης.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΝΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, θα ξεκινήσω με τη γενική εντύπωση που αποκόμισα σήμερα εδώ.

Σ' αυτό το νομοσχέδιο, έπρεπε όλοι να έχουμε εγκαταλείψει τον κομματικό μας χώρο. Θα ήταν η πρώτη προϋπόθεση για την τιμή της σοβαρότητας η οποία πηγάζει από το νομοσχέδιο, όχι γιατί αρθρώνει ένα σύστημα τέλει. Κάθε άλλο μάλιστα. Αλλά εκφράζει μια βαθύτερη αντίληψη πραγμάτων η οποία θα κυοφορήσει αύριο τις επιβαλλόμενες ρυθμίσεις, για να αναχθεί κάποτε το συγκεκριμένο θέμα σε μια υπερκομματική, τέλεια, αποτελεσματική και σημαντικής λειτουργίας ρύθμιση.

Η κομματική πλευρά μπαίνει σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της λειτουργίας και του Κοινοβουλίου. Η κάθε πλευρά, με πρώτο το ΠΑΣΟΚ, το δικό μου κόμμα, προσπάθησε να το εγκλωβίσει, να το συμπιέσει μέσα στην κομματική σκοπιμότητα, το όλο θέμα. Και βέβαια, οι συνάδελφοι των άλλων κομμάτων με παρατηρήτηριο τη δική τους κομματική πλευρά, πρόβαλαν τις δικές τους αντιλήψεις.

Μια είναι η αλήθεια και διδάσκεται από την ιστορία. Ενωμένο το έθνος, ενωμένη η εξωτερική πολιτική –όχι ταυτισμένη κατ' ανάγκη, με την βαθύτερη έννοια της ενωμένης, αυτό που φώναζε ο Γεννηματάς, πράγματι εθνική συνεννόηση- με αυτό το φως, με αυτή τη συγκροτημένη ενωμένη προσπάθεια το κράτος, το έθνος θα ήταν δέκα φορές πιο ψηλά και δεν είναι.

Αν, αντί να τρέχουν τα δύο κόμματα εκείνης της εποχής του 1920 για τους προεκλογικούς αγώνες με κλειστά τα μάτια στην καταστροφή έλεγαν την αλήθεια στον ελληνικό λαό, θα είχε γίνει η αποχώρηση χωρίς την καταστροφή. Αυτά λέει σήμερα η ιστορία ύστερα από πενήντα, εξήντα και εβδομήντα χρόνια.

Αν ήταν ενωμένο το έθνος, δεν θα είχαμε την τραγωδία της Κύπρου. Ποια εθνική ενότητα μπορεί να υπάρξει κάτω από τη σκιά της δικτατορίας; Μπορεί να στηριχθεί ενότητα έξω από το πλαίσιο της δημοκρατίας; Μόνον η γοητεία της δημοκρατίας εμπνέει, μεταξύ των άλλων, και αυτήν την υψηλή αντίληψη ευθύνης, που αποτελεί προϋπόθεση υπερκομματικής κρίσεως και θέσεως στα σοβαρά εθνικά θέματα.

Αναμφισβητήτως, το νομοσχέδιο κυοφορεί, ούτως ή άλλως, συν τη εξελίξει της δημοκρατίας στην πατρίδα μας και συν τη συνειδητοποίηση της αξίας της ιστορίας, που τα διδάσκει όλα, τις καλύτερες ρυθμίσεις.

Θα ήθελα να πω, για να μη φανώ σκληρός στα άλλα κόμματα, πως δεν είναι επιχείρημα του δικού μου κόμματος ότι δεν το υιοθέτησε η Νέα Δημοκρατία ή το Κ.Κ.Ε. Όταν κυβερνούμε δεκαοκτώ ολόκληρα χρόνια, δεν μπορούμε, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ., να επικαλούμαστε ότι δεν τα έκανε η Νέα Δημοκρατία ή το Κ.Κ.Ε.

Το νομοσχέδιο περιλαμβάνει όλα τα θέματα για το συγκεκριμένο σχεδιασμό. Περιλαμβάνει τη συγκρότησή του, τη λειτουργία του, τις αρμοδιότητές του, τις συνεδριάσεις του, τη θητεία του, το σκοπό για τον οποίον γίνεται κ.λπ. Απεικονίζεται σαν ένα συλλογικό όργανο συμβουλευτικής λειτουργίας και προοπτικής, στο οποίο δε θα υπάρχει παρά η εκπροσώπηση των κομμάτων και στο οποίο οι διαβουλευσεις θα οδηγούν σε βοήθεια προς την εκάστοτε κυβέρνηση για τον ευρύτερο σχεδιασμό της εξωτερικής πολιτικής.

Θα εκφράζει και θα εμπνέει μία ανώτερη αντίληψη. Πιστεύω, κύριοι συνάδελφοι, ότι είναι το βασικότερο στοιχείο του νομοσχεδίου, ότι θα εμπνέει μέσα από την καθημερινή του λειτουργία ένα αίσθημα εθνικής συνεννόησης για τα εξωτερικά μας θέματα.

Θέλω να ευχαριστήσω τον κύριο Υπουργό που έκανε δεκτή τη μνημόνευση μέσα στο νομοσχέδιο για λόγους ηθικής και των στρατιωτικών, που μπορούν να επιλεγούν ως μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής, ως μέλη που έχουν ειδικές γνώσεις και σχετική εμπειρία.

Θέλω να πω ότι στο άρθρο 3, στην παράγραφο 1 προτείνω,

αντί για το εικοστό πέμπτο της ηλικίας, να πάει τουλάχιστον το τριακοστό πέμπτο έτος. Δεν μπορεί ένας εικοσιπεντάρης, όποιος και αν είναι, να είναι μέλος, εκτός αν υποκρύπτεται η δυνατότητα να μπορούν τα παιδιά του σωλήνα να επιλέγονται. Δεν το ξέρω. Εγώ, πάντως, σας απαλλάσσω από τέτοιες σκοτεινές σκέψεις. Ξέρω ποιος είστε, αλλά σας λέω ότι δεν είναι ώριμος, ακόμα και ο πιο φωτισμένος εικοσιπεντάρης, για να είναι μέλος αυτής της επιτροπής.

Θα μου επιτρέψετε να προτείνω να είναι δυνατόν να προκαλέσει συνεδρίαση, με μία διαδικασία απαρτίας, ακόμα και το ίδιο το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής, αντί να προκαλείται μόνο με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών. Αναφέρομαι στο άρθρο 3, στην πρώτη παράγραφο.

Στην τέταρτη παράγραφο του ίδιου άρθρου 3 σας προτείνω αντί της λέξης «καλεί» να μπει η λέξη «προσκαλεί», όπως επισημαίνεται και στην επιτροπή.

Να συνεχίσω, λέγοντας ότι η παράγραφος 4 του άρθρου 82 του Συντάγματος που καθορίζει την ανάγκη του νόμου που θα ορίζει τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες ενός τέτοιου οργάνου, όπως αναφέρεται, του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής, αναφέρεται στο τρίτο μέρος του Συντάγματός μας και στο τέταρτο τμήμα αυτού που καθορίζονται οι διατάξεις για την Κυβέρνηση. Η Κυβέρνηση καθορίζει το γενικό πλαίσιο της γενικής πολιτικής. Ο Πρωθυπουργός είναι τα τρία άρθρα, το 81, το 89 και το 83. Εις εκτέλεση, λοιπόν, του άρθρου 82 του Συντάγματος, όπως αναθεωρήθηκε, έρχεται ο νόμος για το συγκεκριμένο συμβούλιο εξωτερικής πολιτικής.

Πιστεύω ότι με το σύνολο των διατάξεων εξασφαλίζεται αυτός ο στοχασμός για ένα συμβουλευτικό όργανο, που θα προβληματίζεται, θα διαβουλεύεται, θα πλάθει και θα προβλέπει ορισμένες καταστάσεις για τα δρώμενα σε έναν κόσμο, που κινείται έξω από ηθικό σύστημα αξιών, σε έναν κόσμο που πρυτανεύει κυρίως τις μεγάλες δυνάμεις, το ωμό συμφέρον και τα στρατηγικά δεδομένα, σε έναν κόσμο που κινείται έξω από κανόνες του Διεθνούς Δικαίου και του ΟΗΕ.

Να πω τώρα δύο κουβέντες για τη σεβαστή Ευρώπη. Δεν ξέρω ούτε μία φορά να βγήκε από τη Γερμανία ή τη Γαλλία μία έκφραση, μία κραυγή, ότι μέλος της Ενωμένης Ευρώπης τελεί τριάντα χρόνια υπό στρατιωτική κατοχή. Είναι το αίσχος της εποχής. Μια κουβέντα δεν είπαν, γιατί μίλησαν τώρα;

Κύριοι συνάδελφοι, γνωρίζετε τις συμβάσεις που έχει συνάψει η Γαλλία με το Σαντάμ Χουσεΐν για την εκμετάλλευση κοιτασμάτων. Το ίδιο έπραξε και η Γερμανία. Γνωρίζετε τις συμβάσεις δεκάδων δισεκατομμυρίων δολαρίων, για οπλικά συστήματα, που φόρτωσε τις αραβικές χώρες της περιοχής του Κόλπου η Γαλλία για Μιράζ, για περιττά άρματα και περιττά αεροπλάνα; Εκατοντάδες αεροπλάνα! Μιλάμε ότι έφυγαν από την περιοχή εκατοντάδες εκατομμύρια χρήματα και πήγαν στη Γερμανία και στη Γαλλία. Ιδού ο πόνος. Δεν υπάρχει σύστημα αξιών. Είναι ανήθικες –όχι οι ίδιες ούτε ο λαός- γιατί ενήργησαν με τρόπο ανήθικο και το δικαιολογώ αυτό που λέω με το εξής: Αν έστελναν ένα ομαδικό σύστημα με πίστη, δεν ψήφισα το 1441 όπως το ψήφισαν, αν οργάνωναν μία ηθική αντίσταση, πιστεύω ακράδαντα ότι δεν θα είχαμε την κατάσταση που έχουμε σήμερα στον Κόλπο. Αν δεν είχαν χάσει κάθε ίχνος κύρους δέκα ολόκληρα χρόνια που μαστίζονται μέσα στην αφάνειά τους και αν δεν είχαν καλλιεργήσει αυτόν τον ευτελισμό, θα είχαν λόγο και οι Αμερικάνοι θα τον υπολόγιζαν το λόγο τους. Αλλά είχαν ευτελίσει την πολιτική τους. Είχαν απομακρυνθεί από κάθε κύρος που πρέπει να έχεις, για να ακούγεται ο λόγος σου. Επομένως, είναι συνυπεύθυνες οι ευρωπαϊκές χώρες γι' αυτό το έγκλημα που θα διαπραχθεί εις βάρος του Ιρακινού λαού, όπως έγκλημα είναι η διαιώνιση του Κουρδικού, καθώς και το μεγαλύτερο απ' όλα τα εγκλήματα που είναι ότι ένας ανυπεράσπιστος λαός, ο Κυπριακός, τελεί τριάντα χρόνια υπό στρατιωτική κατοχή και κανένας δεν μεριμνά γι' αυτό ή ατιμάζεται ένας άλλος λαός, οι Παλαιστίνιοι, περισσότερα χρόνια.

Αυτό είναι το σύστημα της παγκοσμιοποίησης, αυτή είναι η νέα τάξη πραγμάτων, αυτή είναι η Ενωμένη Ευρώπη. Δεν έχει κύρος να επιβάλει τη θέλησή της.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριοι συνά-

δελφοί, τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση των Έργων Τέχνης από τη Συλλογή της Βουλής των Ελλήνων και στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» με θέμα: «Η Ελλάδα των Βαλκανικών πολέμων, 1912-1913», -το 4ο Ενιαίο Λύκειο Τρίπολης με τέσσερις συνοδούς καθηγητές και πενήντα τέσσερις μαθητές.

Η Βουλή τούς καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ο Βουλευτής κ. Γεώργιος Ορφανός ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ : Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Ο κ. Δήμας έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΗΜΑΣ: Κυρία Πρόεδρε, λογικό ήταν αυτό που είπε ο Υπουργός, αλλά και ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ, ότι η συζήτηση σήμερα έπρεπε να γίνει περισσότερο για το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής και λιγότερο για τα θέματα εξωτερικής πολιτικής. Απόρησε και ο κύριος Υπουργός -και λογικό είναι- πώς θα απαντήσει σε όλο αυτό το ευρύ φάσμα θεμάτων εξωτερικής πολιτικής που ετέθησαν σήμερα. Είναι όμως αδύνατο με τις δραματικές εξελίξεις, τις οποίες έχουμε να αποφυγούμε τη συζήτηση των εξελίξεων αυτών, οι οποίες εξάλλου έχουν άμεση σύνδεση με τη δημιουργία του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής, το καθιστούν δηλαδή ακόμη περισσότερο αναγκαίο.

Αυτές οι δραματικές εξελίξεις, δεν είναι μόνο ο πόλεμος στο Ιράκ, ο οποίος είναι ιδιαίτερα απεχθής, γιατί θα προκαλέσει ανθρώπινα θύματα, θα προκαλέσει μεγάλες υλικές καταστροφές, ενώ ο επιδιωκόμενος ή τουλάχιστον ο διακηρυσσόμενος σκοπός του αποπλισμού του Ιράκ από τα όπλα μαζικής καταστροφής θα μπορούσε, σύμφωνα με τους ειδικούς των Ηνωμένων Εθνών, να επιτευχθεί με ειρηνικό τρόπο και ειδικότερα με καλύτερους, αυστηρότερους, διαρκείς ελέγχους εκ μέρους των επιθεωρητών και των παρατηρητών των Ηνωμένων Εθνών. Είναι και όλα τα άλλα τα οποία συμβαίνουν -χωρίς να υποτιμώ τη δυσαρέσκεια και την ανησυχία που προκαλεί ο πόλεμος αυτός στη διεθνή σκηνή αυτό τον καιρό. Είναι η ανατροπή της διεθνούς νομιμότητας, η ανατροπή του διεθνούς συστήματος ειρηνικής διαβίωσης των εθνών και των ανθρώπων, το οποίο καθιέρωσε η Χάρτα των Ηνωμένων Εθνών, είναι η κατάφωρος παραβίαση και αθέτηση υπαρχουσών συμφωνιών, τις οποίες υπέγραψαν και οι Ηνωμένες Πολιτείες, αλλά και του διεθνούς δικαίου, όπως έχει καθιερωθεί από το διεθνή νομικό πολιτισμό τα τελευταία πενήντα, εξήντα έτη και διατυπώθηκε σε διεθνείς συμφωνίες, σε διεθνείς συμβάσεις, αλλά και εθιμικά από τη διαρκή συνεπή συμπεριφορά των εθνών και των πολιτών, για να μπορούν να ζουν πολιτισμένα και ειρηνικά οι χώρες και οι λαοί.

Είναι πολύ ανησυχητικά αυτά τα οποία συνέβησαν. Η απαξίωση, η αποδυνάμωση του ΟΗΕ, η διαίρεση η οποία σχεδόν επεβλήθη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η υπονόμευση του ΝΑΤΟ, η αθέτηση εκ μέρους των ΗΠΑ υπογεγραμμένων συμφωνιών, όπως είναι η συμφωνία του Κιότο για το περιβάλλον, η συμφωνία της Οτάβα ή ακόμα και της νομοθεσίας εκείνης, η οποία προστατεύει τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως άλλωστε συμβαίνει στη βάση του Γκουαντάμο για τους συλληφθέντες πολίτες δεκαπέντε, δεκαέξι εθνών, οι οποίοι κρατούνται σε άθλιες συνθήκες γεγονός που καταγγέλλει η Έκθεση του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία έχει συνταχθεί μάλιστα από Άγγλο Βουλευτή του Εργατικού Κόμματος.

Ακόμη, είναι πολύ ανησυχητικός ο τρόπος με τον οποίο συμπεριφέρονται οι Ηνωμένες Πολιτείες προς τους πολίτες όλων των εθνών. Να θυμίσω και την αθέτηση της συμφωνίας, που υπέγραψε ο πρόεδρος Κλίντον, για το διεθνές ποινικό δικαστήριο. Ακόμη θα θυμίσω και την εισαγωγή στις ίδιες τις Ηνωμένες Πολιτείες του περίφημου νόμου περί πατριωτισμού, που επιτρέπει στις Ηνωμένες Πολιτείες τη σύλληψη, κράτηση και δίκη πολιτών όλων των εθνότητων, ακόμη και κατοίκων των Ηνωμένων Πολιτειών, χωρίς δικηγόρο, χωρίς να υπάρχει δημο-

σιότητα της δίκης, δηλαδή να γίνεται κεκλεισμένων των θυρών με δικηγόρους που θα διορίζονται και με δικαστές που θα επιλέγονται και χωρίς το δικαίωμα προσφυγής σε ανώτερο δικαστήριο. Μόνο ο Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών θα μπορούσε να απαλλάξει κάποιον, έστω και αν καταδικαζόταν σε θάνατο.

Όλα αυτά δημιουργούν ένα κλίμα ανησυχίας, αναστάτωσης και ανατροπής της υπάρχουσας διεθνούς νομιμότητας. Μέσα σ' αυτό το κλίμα θεωρώ ότι αναμφίβολα η ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου για το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής είναι θετική. Είναι θετικό αυτό το βήμα, γι' αυτό και ψηφίζω το νομοσχέδιο. Εξάλλου, δε θα μπορούσα να κάνω και διαφορετικά, όπως ελέγχθη προηγουμένως και από τον κ. Μολυβιάτη, αλλά και από τον κύριο Υπουργό, ο οποίος με ανέφερε μεταξύ των δύο που είχαν την πρωτοβουλία, αλλά και όπως αποδεικνύεται κατά τον πιο επίσημο τρόπο από τα Πρακτικά της Βουλής της συνεδρίασης της 24ης Ιανουαρίου του 1991.

Τότε κατά σύμπτωση ήταν οι ημέρες του πρώτου πολέμου στον Κόλπο και συζητούσαμε εδώ για τα πετρέλαια. Η κ. Δαμανάκη ως Πρόεδρος του Συνταγματικού πράγματι είπε τότε ότι χρειάζεται κάποια διακομματική επιτροπή για τα εξωτερικά θέματα. Εγώ της απήντησα ότι η διακομματική επιτροπή δε θα ήταν χρήσιμη, αλλά ότι εκείνο που θα χρειαζόταν θα ήταν ένα Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής, δηλαδή, ένα είδος υπερκομματικού οργάνου, το οποίο θα επιδιώκει τη συναντίληψη από τα διάφορα κόμματα των παραμέτρων της εξωτερικής πολιτικής και την προσπάθεια διαμόρφωσης κοινών θέσεων και συναίνεσης.

Αυτό δε σημαίνει ότι υποτιμάμε κατά κανένα τρόπο την αξία της διαφωνίας. Η διαφωνία, οι διαφορετικές απόψεις, οι συζητήσεις, ο διάλογος είναι χρήσιμα στοιχεία και της δημοκρατίας, αλλά ακόμη και της διαμόρφωσης της εξωτερικής πολιτικής. Θα έλεγα δε, έστω και αν αυτό είναι αντιφατικό, ότι καμία φορά και οι συμφωνημένες διαφωνίες είναι χρήσιμες στην άσκηση της εξωτερικής πολιτικής.

Θα κάνω μία παρένθεση εδώ, για να θυμηθούμε και τους αρχαίους που έλεγαν: «Θνήσκει γαρ σιγαθόν καλόν έργον». Επειδή μίλησα για τα πετρέλαια και επειδή κάποιος άλλος συνάδελφος αναφέρθηκε στα πετρέλαια, πρέπει να σας υπενθυμίσω ότι από το 1991, δηλαδή εδώ και δώδεκα χρόνια, ισχύουν ακόμη οι συμφωνίες που είχα υπογράψει εγώ με το Ιράν και με τη Σαουδική Αραβία για προμήθειες πετρελαίου. Ακόμη προμηθευόμαστε πετρέλαιο σύμφωνα μ' αυτές τις συμφωνίες και μάλιστα δεν έχουμε αντιμετωπίσει και δεν αντιμετωπίζουμε και σε δύσκολες στιγμές κανένα θέμα επάρκειας πετρελαίου.

Αυτό που θέλω να τονίσω είναι ότι με το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής επιδιώκουμε αναμφίβολα αυτό που ελέγχω προηγουμένως, δηλαδή την προάσπιση και την προώθηση των ελληνικών εθνικών συμφερόντων και όχι μόνο αυτό, αλλά και την προώθηση των αξιών και των αρχών στις οποίες εμείς, οι Έλληνες, πιστεύουμε και τις οποίες μας επιτάσσει το δημοκρατικό μας Σύνταγμα.

Αυτά πρέπει να τα θυμόμαστε όλοι, γιατί οι Αμερικάνοι με την επίκληση των αμερικανικών εθνικών συμφερόντων επιβάλλουν σήμερα μία πολιτική που είναι αντίθετη στην ιδεαλιστική ιδεολογία, την οποία χρησιμοποιούν για να προπαγανδίσουν την επίτευξη των στόχων που έχουν.

Η δημοκρατία, η ελευθερία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ενσωμάτωση είναι στοιχεία που δε διακηρύσσονται απλώς, αλλά είναι στοιχεία που πρέπει να επιδιώκουμε να εφαρμόζουμε. Η δημοκρατία στην παγκόσμια της μορφή σημαίνει συμμετοχή στην ισχύ, όχι απόλυτη άσκηση της ισχύος από μία χώρα που την κατέχει, ιδιαίτερα την στρατιωτική ισχύ. Δε σημαίνει την εφαρμογή και την επιβολή πολιτικής ισοπέδωσης και κατεδάφισης των αξιών και των συστημάτων, που έχουν δημιουργηθεί για την ειρηνική διαβίωση των ανθρώπων και των λαών.

Τελειώνοντας για το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής θα ήθελα να πω ότι βεβαίως δεν είναι αυτό που επιδιώκαμε. Εμείς θέλαμε ένα πιο αναβαθμισμένο συμβούλιο. Χωρίς όμως συζήτηση, είναι ένα θετικό βήμα και ελπίζουμε ότι με τη λειτουργία του συμβουλίου αυτού τυχόν ατέλειες οι οποίες επισή-

μάνθηκαν και στην επιτροπή και ορισμένες εκ των οποίων αντιμετώπιστηκαν με τις τροπολογίες του κυρίου Υπουργού, θα βελτιωθούν. Εξάλλου τι είδους Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής θέλουμε το οποίο θα επιδιώκει την εθνική συναίνεση, τη συμφωνία, το διάλογο, αν δεν μπορεί το ίδιο το ΕΣΕΠ με τη συνεννόηση την οποία θα έχουν τα μέλη του και τα κόμματα που θα συμμετέχουν σ' αυτό, να λειτουργήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο; Εάν δεν επιτύχει την καλή του λειτουργία, δεν θα πετύχει και στο μείζονα σκοπό που είναι η διαμόρφωση εξωτερικής πολιτικής. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Σγουριδής έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κυρία Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, γιατί του βάλατε δέκα λεπτά χρόνο ομιλίας; Να του δώσετε οκτώ, όπως έδωσε και σε μένα ο ίδιος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Αν μιλήσατε μόνο οκτώ λεπτά, κύριε Καψή, να το κάνω...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ευχαριστώ τον καλό συνάδελφο και φίλο Γιάννη Καψή, ο οποίος, όπως είπα και από το Προεδρείο σήμερα, έχει την τιμητική του και την καλή του διάθεση...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κάθε μέρα την έχω, κύριε συνάδελφε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Επαναλαμβάνω, κύριοι συνάδελφοι, ότι σήμερα γίνεται φανερό όσο ποτέ άλλοτε η ανάγκη της ύπαρξης αυτού του συμβουλίου. Δυστυχώς, ο επικείμενος πόλεμος στο Ιράκ που πιθανόν να έχει ξεκινήσει, που αλλάζει κατά βάση την παγκόσμια λογική και την παγκόσμια τάξη των πραγμάτων, είναι η απόδειξη της ανάγκης λειτουργίας αυτού του συμβουλίου.

Είχαν αρχίσει κάποιοι να αμφισβητούν ότι το όργανο αυτό θα ήταν χρήσιμο, μια και οι προτεραιότητες, ο σχεδιασμός, αλλά και τα συμφέροντα της χώρας μας εντασσόταν ή συμψηφίζονταν με τα συμφέροντα του υπερεθνικού σχήματος που είχε αρχίσει να αχνοφαινεται ότι θα έχει κάποια ισχύ η Ευρωπαϊκή Ένωση. Ή αν θέλετε, ταυτιζόταν μέσα από τις αποφάσεις των διεθνών οργανισμών, που αποδεικνύεται εκ των υστέρων ότι τις αποφάσεις αυτές οι ισχυροί της γης τις γράφουν στα παλαιότερα των υποδημάτων τους.

Η ρευστότητα που προκαλεί ο πόλεμος με το Ιράκ, το διπολικό σύστημα που ξαναεπιβάλλεται στη λογική όσοι είναι με τις ΗΠΑ και όσοι δεν είναι. Ξαναχωρίζεται ο κόσμος στα δύο. Επιφέρει γεωπολιτικές αλλαγές τέτοιας αναδιανομής της ισχύος πάνω στον πλανήτη, αλλά και αναδιανομής της ενέργειας. Θα αλλάξουν χέρια τα συμβόλαια των πετρελαίων. Και είναι φανερό πλέον η έλλειψη προνοητικότητας και πρόβλεψης των κινήσεων της χώρας, ανάλογα με την τροπή που θα έπαιρνε η κρίση με το Ιράκ.

Εκ των πραγμάτων είμαστε χώρα που αυτή τη στιγμή προεδρεύει στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Άρα, είχαμε έλλειψη δυνατότητων στο να έχουμε κάποιους άλλους χειρισμούς. Αλλά όμως είναι φανερό ότι υπήρχε μια έλλειψη προνοητικότητας.

Σ' αυτό το ρευστό περιβάλλον που δημιουργείται στις αρχές του 21ου αιώνα δεν πρέπει να δρούμε εμπειρικά, αλλά πρέπει να ενεργούμε περισσότερο μεθοδικά. Σ' αυτό το περιβάλλον επιβάλλεται όλες οι αποφάσεις και οι κινήσεις της χώρας μας να είναι θεσμοθετημένες και να έχουν μια πρόβλεψη, έναν προγραμματισμό και μια μεθοδικότητα.

Σήμερα, ας μη γελοιάστε, δεν λειτουργούν οι υπηρεσίες πολιτικού σχεδιασμού σε κρίσιμα υπουργεία. Δυστυχώς, δεν λειτουργούν.

Υπάρχουν πολλαπλές επιτροπές αλλά μικράς αξίας και αποτελεσματικότητας. Υπάρχουν δεξαμενές σκέψης σε Υπουργεία που αποτελούνται από επιστήμονες ή ακαδημαϊκούς οι οποίοι λειτουργούν περισσότερο ως μηχανισμοί απορρόφησης ευρωπαϊκών κονδυλίων, αν θέλετε και κρατικών κονδυλίων και λιγότερο ως μηχανισμοί πρόβλεψης και προνοητικότητας.

Με την αναθεώρηση του άρθρου 82 του Συντάγματος επιβάλλεται επιτέλους η ύπαρξη ενός οργάνου, ενός Συμβουλίου,

όπως το ονομάσαμε, Εξωτερικής Πολιτικής.

Και έρχομαι τώρα στο ζητούμενο. Ποιος είναι ο ρόλος του Συμβουλίου αυτού; Θα είναι ρόλος τεχνοκρατικός; Δηλαδή θα εξετάζει ψυχρά τα θέματα έξω και πέρα από οποιαδήποτε πολιτική σχέση; Θα είναι ο ρόλος του πολιτικός; Εν τοιαύτη περίπτωση ποια θα είναι η σχέση του με τη Διαρκή Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας; Νομίζω ότι ούτε το ένα πρέπει να είναι ούτε το άλλο. Θα πρέπει να είναι ο ρόλος περίπου μικτός. Θα πρέπει να έχει και τεχνοκράτες και πολιτικούς. Και καλούμαστε με αυτό εδώ το νομοσχέδιο, να καθορίσουμε την αναλογία που θα υπάρχει από τους δύο αυτούς κλάδους μέσα σ' αυτό το συμβούλιο.

Θα ξεκινήσω όμως από το όνομα «Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής». Και μόνο αυτή η ονομασία παραπέμπει σε διεθνείς σχέσεις και στη διπλωματία. Όμως είναι το ίδιο σημαντικά για τη χώρα πολλά ζητήματα και θέματα της άμυνας και τα θέματα της οικονομίας. Αν θέλετε η αγορά των οπλικών συστημάτων δεν εντάσσεται στις αρμοδιότητες αυτού του οργάνου; Δηλαδή, αν θα αγοράσουμε ένα οπλικό σύστημα από μια άλφα χώρα ή βήτα χώρα και οι διεθνείς σχέσεις που αναπτύσσονται, αυτά δε θα πρέπει να συζητούνται μέσα σ' αυτό το όργανο; Αν θέλετε η οικονομική απόφαση που θα πάρει η χώρα η οποία θα έχει σχέση με μια άλλη χώρα, δε θα πρέπει να συζητείται μέσα σ' αυτό το όργανο; Γι' αυτό στο βιβλίο μου «Θράκης Προβληματισμοί στο κατώφλι του 21ου αιώνα» είχα μιλήσει για ένα Συμβούλιο Εθνικού Σχεδιασμού, όχι Εξωτερικής Πολιτικής και έβλεπα να είναι ένα όργανο διαχρονικής σκέψης χωρίς πολιτικούς χρωματισμούς, ένα όργανο που θα ιεραρχεί τα θέματα τα οποία πρόκειται να ανακύψουν. Οι λέξεις που χρησιμοποιώ «πρόκειται να ανακύψουν» τις χρησιμοποιώ εν πλήρη γνώση του όρου. Είναι δηλαδή πιθανά ζητήματα που πιθανόν να ανακύψουν. Θα αναλύει αυτά τα πιθανά ζητήματα, θα τα επεξεργάζεται, θα σχεδιάζει και θα συντονίζει, αν θέλετε, προτείνοντας πολλαπλές λύσεις. Όταν αυτό το ζήτημα ανακύψει, όταν το ζήτημα έρθει στην επιφάνεια γιατί έχει συντελεστεί ένα συγκεκριμένο γεγονός, η οποιαδήποτε κυβέρνηση έχει να επιλέξει από πολλαπλές λύσεις που έχουν προταθεί -και αφού επικαιροποιήσει αυτές τις λύσεις- εκείνη την οποία θεωρεί ότι θα είναι προς το συμφέρον της χώρας. Και μόνο η Κυβέρνηση μπορεί να το κάνει αυτό, διότι η Κυβέρνηση είναι αυτή που έχει τη λαϊκή εντολή και η Κυβέρνηση είναι αυτή που θα αποφασίσει ποια θα είναι περαιτέρω η πορεία της χώρας. Κανένα Συμβούλιο Εθνικού Σχεδιασμού δεν μπορεί να είναι το όργανο εκείνο που θα πει, θα κάνει αυτό ή εκείνο. Το Συμβούλιο Εθνικού Σχεδιασμού θα έχει ήδη προεπεξεργαστεί διάφορες λύσεις για πιθανό ζήτημα ή θέμα που θα ανακύψει. Έτσι το έβλεπα, έτσι θεώρησα ότι πρέπει να είναι.

Χρειάζεται όμως εδώ να υπάρχουν μόνιμοι επιστήμονες, άτομα που θα είναι αποκλειστικής απασχόλησης, που θα ερδεύουν χρόνο γι' αυτή την επεξεργασία και στα τρία κρίσιμα Υπουργεία, Εξωτερικών, Άμυνας και Οικονομίας και Οικονομικών, που θα προβλέπουν και θα επιλέγουν.

Θα σας πω το εξής: Το κάνουν οι τράπεζες. Πριν από κάποιο καιρό ήθελα να στείλω συνάλλαγμα στο γιο μου στο εξωτερικό και είχα ζητήσει την τιμή του δολαρίου. Μου είπαν οι τράπεζες «θα περιμένεις τον τάδε χρόνο διότι στον τάδε χρόνο το δολάριο θα πέσει». Και αποδείχθηκε ότι έτσι είναι. Είχαν την πρόβλεψη. Το κάνουν οι τράπεζες, δεν μπορεί να το κάνει η χώρα; Αλλά πού; Στα κρίσιμα Υπουργεία, όχι μόνο στο Υπουργείο Εξωτερικών.

Κύριοι συνάδελφοι, είναι δυνατόν ο Υπουργός Εξωτερικών να ερδεύει τόσες εργατοώρες για να κάθεται να κάνει αυτή την επεξεργασία; Και είναι δυνατόν μέσα στο συμβούλιο να προτείνονται ζητήματα; Και ποια είναι η θέση πάνω σε ζητήματα που έχουν να κάνουν με αγορές οπλικών συστημάτων, με εξοπλισμούς, γενικώς την άμυνα της χώρας ή αν θέλετε οικονομίας; Είναι δυνατόν το όργανο αυτό να μπορεί να λειτουργήσει ως μηχανισμός προβολής της χώρας; Η χώρα έχει ανάγκη αυτή τη στιγμή από συνάλλαγμα. Πρέπει να ξέρετε ότι επειδή ακριβώς τα προϊόντα μας δεν είναι ανταγωνιστικά, κύριοι συνάδελφοι, συνεχώς επειδή εισάγουμε, φεύγουν τα ευρώ από την τσέπη

μας και πάνε στο εξωτερικό. Για να έλθει συνάλλαγμα μόνο από τον τουρισμό έρχεται, από τους άδηλους πόρους και από τη ναυτιλία. Και αν αυτοί δεν υπάρχουν σαφώς θα στερείσει η χώρα από ευρώ. Είναι λογικό, είναι μαθηματικώς βέβαιο. Αν δεν υπάρχει ένας μηχανισμός προβολής της χώρας που θα ξοδεύει πάνω σ' αυτό, θα σχεδιάζει, είναι δυνατόν να αποκτήσουμε πλεονέκτημα πάνω στους άδηλους πόρους;

Εγώ το όργανο αυτό το βλέπω όχι ως ένα μαυσωλείο που συνεδριάζει κάθε τέσσερις μήνες. Έχω επίγνωση γιατί είχαμε κάνει μία διακυβερνητική επιτροπή για τη Θράκη. Μαζευόμασταν εκεί και λειτουργούσε υπό τύπον μαυσωλείου. Δεν μπορούσαμε να πάρουμε ποτέ απόφαση. Πρέπει να είναι όργανο εύελικτο και όργανο το οποίο θα έχει μέσα μόνιμους επιστήμονες, οι οποίοι θα προβλέπουν και θα επεξεργάζονται. Όμως, είναι ένα θετικό βήμα, γι' αυτό ψηφίζω το νομοσχέδιο. Και αν λειτουργούσε αυτό το όργανο πιθανόν να αποφεύγαμε λάθη. Και θα σας φέρω ένα παράδειγμα, κύριοι συνάδελφοι. Ψήφισε αυτό το Κοινοβούλιο ομόφωνα την αναγνώριση της γενοκτονίας των Ποντίων. Και ήρθε μετά από λίγο χρόνο και ψήφισε ομόφωνα και την αναγνώριση της γενοκτονίας των Αρμενίων. Αναγνώρισε το Κοινοβούλιο της Αρμενίας τη γενοκτονία των Ποντίων; Όχι. Ξέρετε πόσες προσπάθειες έχει κάνει και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο Υπουργός Εξωτερικών και οι επιτροπές της Βουλής; Όλες πήγαν στο κενό.

Άρα, δεν πρέπει η χώρα να ξοδεύει δική της ενέργεια για μεγάλα ζητήματα, όταν αυτά μπορεί να τα διαπραγματευθεί. Ε, αυτό πρέπει να κάνει το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής που για μένα θα έπρεπε να ονομάζεται Συμβούλιο Εθνικού Σχεδιασμού.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Στυλιανίδης.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Επιτρέψτε μου κατ' αρχήν να εκφράσω την κατανόησή μας στον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο της Πλειοψηφίας, ο οποίος προσπάθησε κατασκευασμένα να εντοπίσει αντιφάσεις στις τοποθετήσεις του δικού μας χώρου για να καλύψει εντέχνως δύο στοιχεία της δικής του συμπεριφοράς.

Πρώτον, τη διαχρονικά επαναλαμβανόμενη αντίφαση που υπάρχει μέσα στο χώρο του ΠΑΣΟΚ για το συγκεκριμένο θέμα. Θυμίζω τις αρνήσεις να ψηφίσει η Κυβέρνηση τις προτάσεις νόμου που κατέθεσε η Νέα Δημοκρατία. Θυμίζω επίσης, το άδειασμα του Υπουργού Εξωτερικών σ' αυτήν εδωκάν την Αίθουσα από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό για το ίδιο θέμα.

Και το δεύτερο που πήγε να σκεπάσει βεβαίως, είναι η ατολμία της Κυβέρνησης να προχωρήσει σ' αυτό που είχαμε συζητήσει όταν ψηφίζαμε το Σύνταγμα. Έκανε η Κυβέρνηση ένα βήμα, αλλά βήμα άτολμο προς την ορθή κατεύθυνση. Πού αποσκοπεί ένα τέτοιο σχέδιο νόμου; Να αντιμετωπίσει τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει καθημερινά η ελληνική εξωτερική πολιτική.

Πρέπει, λοιπόν, να δούμε ποια είναι αυτά τα προβλήματα και κατά πόσο τα αντιμετωπίζει ένα τέτοιο σχέδιο νόμου.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ**.)

Το πρώτο πρόβλημα είναι η παλιά και παρωχημένη αντίληψη ότι στις διεθνείς σχέσεις υπάρχουν εχθροί και φίλοι, η οποία θα πρέπει να αντικατασταθεί με μια νέα αντίληψη ότι οι διεθνείς σχέσεις είναι συμφέροντα τα οποία είτε συνασπίζονται είτε συγκρούονται.

Αν λάβουμε λοιπόν υπόψη μας αυτό που είπε και ο κ. Μολυβιάτης ότι είμαστε η μοναδική χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δέχεται απειλή, νομίζω ότι μια αποτελεσματική εξωτερική πολιτική θα πρέπει να έχει σαν στόχο να ταυτίσει τα δικά μας δίκαια με τα συμφέροντα των ισχυρών, χωρίς να παραπαιτείται όμως από τις αξίες που διαχρονικά εξυπηρετεί η πολιτική μας στο εξωτερικό.

Η δεύτερη αδυναμία της εξωτερικής πολιτικής, είναι η έλλειψη της συνέχειας. Είναι οβιδιακές οι μεταβολές που έχουμε ζήσει στη στάση του κυβερνώντος κόμματος πάνω σε θεμελιώδη για την ύπαρξη της Ελλάδας ζητήματα, όπως είναι οι σχέ-

σεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση, με το ΝΑΤΟ κλπ. Εμείς προτείναμε μόνιμο Υφυπουργό Εξωτερικών, για να διασφαλίζεται αυτή η συνέχεια, ειδικά στη σημερινή συγκυρία που σας καλωσορίσαμε στις θέσεις μας που τις δικαιώσατε, με την προσχώρησή σας στις φιλοευρωπαϊκές θέσεις δηλαδή.

Η τρίτη αδυναμία της εξωτερικής πολιτικής, είναι η απουσία συνέπειας. Είναι μεταπτωτικό το σύμπλεγμα που εφαρμόζει η Κυβέρνησή σας από το κόμπλεξ του κακού παιδιού στην περίοδο του Ανδρέα Παπανδρέου, στο κόμπλεξ του καλού παιδιού στην περίοδο Κώστα Σημίτη και Γεωργίου Παπανδρέου. Δεν μπορείτε να αντιληφθείτε ότι μ' αυτό τον τρόπο εξανεμίζετε τα διαπραγματευτικά μας υπόλοιπα στις διεθνείς μας σχέσεις, διότι δεν έχετε το θάρρος να πείτε ευθέως στους συμμάχους μας πού συμφωνούμε, πού διαφωνούμε και πού είναι για μας η κόκκινη γραμμή πίσω από την οποία δεν υποχωρούμε. Εδώ δεν διορθώνεται κάτι στο σχετικό νομοσχέδιο. Αυτό μπορεί να διορθωθεί μόνο μέσα από μια άλλη συμπεριφορά.

Η τέταρτη αδυναμία της εξωτερικής μας πολιτικής, είναι η απουσία στρατηγικής. Το Υπουργείο Εξωτερικών, είναι ένα όργανο άσκησης εξωτερικής πολιτικής και όχι όργανο ικανοποίησης προσωπικών φιλοδοξιών. Δεν γεννά στρατηγική όταν αντικαθίσταται από ένα παραύπουργείο, δηλαδή, από μια πλειάδα συμβούλων που λειτουργεί με ανεκπαίδευτους ανθρώπους εξωθεσμικά και με ασέβεια προς αυτούς που έχουν αφιερώσει τη ζωή τους στο να εκπαιδεύονται, ώστε να διαμορφώσουν την εξωτερική μας πολιτική. Αυτός ο εγωκεντρισμός που επικρατεί στο Υπουργείο Εξωτερικών, φάνηκε ξεκάθαρα και από ένα άλλο θέμα. Ενώ το προηγούμενο διάστημα η ιστοσελίδα του Υπουργού Εξωτερικών ήταν καλύτερη από την ιστοσελίδα του Προέδρου των ΗΠΑ –είναι τιμή σας ότι το διορθώσατε μετά από σχετική ερώτηση– επί μακρό χρονικό διάστημα, ήταν χειρότερη από την ιστοσελίδα πολλών τριτοκοσμικών κρατών, χειρότερη από της Αλβανίας, μιας χώρας που μπαίνει τώρα στη διεθνή κοινότητα. Αυτό δείχνει μια νοοτροπία, η οποία θα θέλαμε να έχει αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά από το νομοσχέδιο.

Σας θυμίζω, κύριε Υφυπουργέ, ότι στη σχετική συζήτηση που κάναμε για την Αναθεώρηση του Συντάγματος σας είπαμε κάτι περισσότερο απ' αυτό που κάνετε σήμερα. Σας είπαμε αυτό που σας διευκρίνισαν ο κ. Μητσοτάκης και ο κ. Μολυβιάτης, στη σκοπιά πηγε να δημιουργηθεί εδώ η εντύπωση ότι υποστηρίζουν δύο διαφορετικά θέματα. Σας είπαμε ότι αυτό το όργανο θα έπρεπε να λειτουργεί σε υψηλό επίπεδο και να θέτει στόχους στρατηγικής. Δηλαδή, ούτε να υποκαθιστά την εκτελεστική εξουσία κατά την άσκηση της εξωτερικής πολιτικής ούτε τη Διαρκή Επιτροπή της Βουλής, η οποία αντιμετωπίζει την επικαιρότητα και αποτελεί ένα δίαυλο ενημέρωσης της Κυβέρνησης από τη νομοθετική εξουσία και από την ζώσα κοινωνία. Εσείς με αυτή την πρόταση, περιορίσατε το ρόλο και τις αρμοδιότητες αυτού του οργάνου. Η κίνησή σας είναι ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, αλλά αυτό το βήμα είναι πολύ μικρό και άτολμο και δεν αντιπροσωπεύει αυτό που εμείς υποστηρίξαμε στο παρελθόν. Εσείς θεσπίζετε ένα κέντρο ανάλυσης που θα λειτουργεί ως αρωγός στην προσπάθεια της εκτελεστικής εξουσίας, στην άσκηση της εξωτερικής πολιτικής.

Η πέμπτη αδυναμία είναι ότι συχνά μας έχει συνηθίσει να ασκείται εξωτερική πολιτική για εσωτερική κατανάλωση. Αυτό βέβαια παλαιότερα γινόταν για να καλύψει τον κακό σας προσανατολισμό, τώρα όμως γίνεται άνευ λόγου και αιτίας, και δεν μπορεί να το κατανοήσω και λειτουργεί αρνητικά για τα συμφέροντα της χώρας. Είναι χαρακτηριστικό το πρόσφατο παράδειγμα, άλλη η θέση του Υπουργού των Εξωτερικών ως προεδρεύοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άλλη η θέση του –εκεί ήταν εναντίον του πολέμου– ως ασκούντος καθήκοντα Υπουργού Εξωτερικών –εκεί διευκόλυνε τον πόλεμο– βάσει συμβατικών και συμμαχικών υποχρεώσεων και άλλη η θέση του Γενικού Γραμματέα του κυβερνώντος κόμματος ο οποίος προϊόντα και διοργάνωνε τα λαϊκά συλλαλητήρια για την ειρήνη, τα οποία στη συνέχεια εξελίχθηκαν κακώς σε αντιαμερικανικά συλλαλητήρια.

Αυτή η αντίφαση ουσιαστικά σας στέρησε τη δυνατότητα να πάρετε ανταλλάγματα στη συναλλαγή σας ως κράτους πλέον

με το διεθνή παράγοντα όπως έπραξε η Τουρκία και όπως πράττει. Κανένας δεν στιγματίωσε τη στάση της Τουρκίας στο Κυπριακό και βεβαίως η Τουρκία διεκδικεί σήμερα και οικονομικά ανταλλάγματα για τη στάση που κρατά. Εσείς εξαντλήσατε τα διαπραγματευτικά αποθέματα που είχε η χώρα μας για να μην έχετε πολιτικό κόστος στο εσωτερικό.

Τέλος, η έκτη αδυναμία της εξωτερικής πολιτικής που καλείσθε να αντιμετωπίσετε με ένα τέτοιο νομοσχέδιο είναι αυτή η αυτάρεσκη ελληνοκεντρική νοοτροπία ότι, όλα γίνονται γύρω από εμάς και ότι χάρη στην ελληνική προεδρία αλλάζει η ροή του κόσμου. Νομίζω ότι και εσείς κατανοείτε πως αυτά είναι υπερβολές και δε βοηθούν στην άσκηση αποτελεσματικής εξωτερικής πολιτικής και, αν θέλετε την αντίληψή μας, είναι προτιμότερο να διενεпоποιούμε την ελληνική σκέψη, παρά να λειτουργούμε ελληνοκεντρικά και εγωϊστικά. Είναι προτιμότερο να βάζουμε τη σφραγίδα μας όπου και όπως μπορούμε για να κάνουμε την ανθρωπότητα να νιώσει και την παρουσία της σύγχρονης Ελλάδας, παρά να εξαντλούμαστε, κοιτώντας προς τα μέσα.

Η Νέα Δημοκρατία συνειδητά έχει επιλέξει να μη βάζει στην ατζέντα της αντιπαράθεσης τα ζητήματα εθνικής και εξωτερικής πολιτικής για να μην αποδυναμώνει το εθνικό μέτωπο. Διατήρησε όμως αλώβητο το δικαίωμά της να κρίνει κακές συμπεριφορές, κακές επιλογές και κακούς προσανατολισμούς.

Σε κάθε περίπτωση, αν ζητάτε από εμάς μια πρόταση, αυτή η πρόταση είναι μία και είναι σταθερή από τότε που υπάρχουμε ως πολιτικός χώρος. Εμείς θέλουμε την άσκηση μιας εξωτερικής πολιτικής που δε θα βλέπει τις επόμενες εκλογές, αλλά θα βλέπει στις επόμενες γενιές.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι:

1. Η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης: «Κύρωση της Σύμβασης για το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής».

2. Η Διαρκής Επιτροπή Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων καταθέτει τις εκθέσεις της στα σχέδια νόμων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας:

α) «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Άμυνας της Δημοκρατίας της Εσθονίας για την ανάπτυξη σχέσεων στον τομέα της στρατιωτικής συνεργασίας».

β) «Κύρωση της Συμφωνίας Στρατιωτικής Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ρουμανίας».

Ο κ. Λιάπης έχει το λόγο.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΑΠΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ξεκινήσαμε πολιτικά θα το κλείσουμε και πολιτικά. Θέλω να κάνω μερικά σχόλια γι' αυτήν την «αψιμαχία» που δημιουργήθηκε με τον κύριο Υπουργό. Θα έλεγα ότι η Ελληνική Βουλή δεν είναι εκπολιτιστικός σύλλογος. Τρέχουν θέματα μεγάλης σοβαρότητας και είμαστε υποχρεωμένοι, εμείς σαν εκπρόσωποι του λαού, να τα θέτουμε.

Με αυτήν την έννοια θεωρώ ότι και εξ αφορμής του νομοσχεδίου, θα έπρεπε η ελληνική εξωτερική πολιτική να εκφράζεται χωρίς αντιφάσεις, χωρίς έλλειψη συνοχής, χωρίς σύγχυση που δημιουργείται με τις διάφορες γραμμές που ακολουθεί ο κάθε Υπουργός αυτής της ίδιας της Κυβέρνησης. Αντί αυτού σεις, με υψηλούς τόνους καταφύγατε σε χαρακτηρισμούς που απάδουν και στις σημερινές κρίσεις που περνά η χώρα και στο πνεύμα του νομοσχεδίου που είναι περί εθνικής συμφιλίωσης και χάραξης κοινής γραμμής και θα έλεγα και στο δικό σας προσωπικό ύψος.

Στην πρωτολογία σας αναγνωρίσατε ότι ίσως ξεπεράστηκαν μερικά όρια. Ωστόσο, κύριε Υπουργέ, δεν μου απαντήσατε επί της ταμπάκρας.

Εγώ αναφέρθηκα συγκεκριμένα σε μία συμπεριφορά του Υπουργού Εξωτερικών και εσείς μου απαντήσατε για το ψήφισμα 1441. Αν ως Υφυπουργός Εξωτερικών είχατε την καλοσύνη και την ευθύνη, θα έλεγα, να βλέπατε τις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας στον ΟΗΕ, τότε που οι επιθεωρητές έκαναν

τις αναφορές τους, θα βλέπατε ότι εκεί βρισκόταν η βασική διαφορά μεταξύ ατλαντιστών και ευρωπαϊστών. Οι μεν ατλαντιστές τα είχαν συνδέσει όλα μαζί, δηλαδή και τον αποπλισμό, αλλά και το δικτατορικό καθεστώς και την τάχα διασύνδεσή του με την τρομοκρατία. Αντίθετα, οι Γάλλοι και οι Γερμανοί έλεγαν ότι η απόφαση αυτή η 1441, έχει σχέση αποκλειστικά και μόνο με τον αποπλισμό του Σαντάμ Χουσεϊν.

Όταν, λοιπόν, ο αρχηγός της διπλωματίας στη «Wall Street Journal» αναφέρεται επί λέξει στις ατλαντικές απόψεις και, όταν την άλλη στιγμή, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας αναφέρεται με δηλώσεις του και συγκεκριμένες αναφορές στην υποστήριξη του γαλλογερμανικού άξονα, και όταν ο Πρωθυπουργός της χώρας επιχειρεί να είναι επιδιαιτητής αυτών των θεμάτων με γενικόλογες αναφορές, τότε δημιουργείται η εικόνα –και εγώ διαπίστωσα έκανα– ότι η ελληνική Κυβέρνηση δεν έχει σαφή και ξεκάθαρη πολιτική.

Ούτε αντιαμερικανικά, αλλά ούτε και φιλοαμερικανικά μιλήσαμε εδώ μέσα. Κάναμε μία διαπίστωση: Ότι η ελληνική Κυβέρνηση σ' αυτή τη δύσκολη περίοδο που διανύουμε δεν έχει ξεκαθαρίσει τη θέση της με σαφήνεια. Γι' αυτό άλλωστε όλος ο ελληνικός Τύπος λέει –και όχι μόνο εμείς, αλλά και ο δικός σας ο κυβερνητικός Τύπος– ότι πατάει σε δύο βάρες, δηλαδή και στον ατλαντισμό και στον ευρωπαϊσμό.

Εγώ θα καταλάβαινα ότι πρόκειται για μία πολύ δύσκολη φάση της ελληνικής Κυβέρνησης, ως προεδρεύουσας χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αλλά σε κάθε περίπτωση και εξ αφορμής αυτού του νομοσχεδίου που συζητάμε όλοι για τη χάραξη μιας κοινής εξωτερικής στρατηγικής, θα έπρεπε, ίσως αργότερα, να ξεκαθαρίσει και αυτή τη θέση της.

Νομίζω, κύριε Υπουργέ, ότι δεν επιτρέπεται να δίνετε τέτοιου είδους χαρακτηρισμούς, οι οποίοι δεν σας τιμούν και εσάς προσωπικά, τέτοιες απαντήσεις τουλάχιστον σε τέτοιου είδους διαπιστώσεις οι οποίες έγιναν σε χαμηλούς τόνους και με μόνο ελατήριο και κριτήριο μια εποικοδομητική συμβολή και της Νέας Δημοκρατίας σ' αυτή την κοινή εξωτερική πολιτική.

Όσον αφορά τώρα το θέμα του νομοσχεδίου, εγώ θα έλεγα ότι είναι προς τιμή σας –και θα έρθω και στα εύσημα– το γεγονός ότι αποδεχθήκατε πάρα πολλές βελτιώσεις και τροποποιήσεις αναφορικά με αυτά που σας προτείναμε στην επιτροπή. Κάνατε δεκτά και τα περισσότερα από αυτά που σας είπα εγώ ως εισηγητής, όπως ασφαλώς και των Βουλευτών των άλλων πολιτικών δυνάμεων.

Εκείνο για το οποίο δεν μας δώσατε μία συγκεκριμένη απάντηση –και θα κλείσω εδώ– και για την τιμή των όπλων θα παρακαλέσω να σας το θέσω και πάλι υπόψη, ξέροντας εκ των προτέρων ότι θα το απορρίψετε, είναι η σύσταση μονίμου Υφυπουργού Εξωτερικών, όπως είχαμε εισηγηθεί επαναλαμβανώς στις δικές μας προτάσεις.

Το Σχίσμα ήδη το προβλέπει, στο άρθρο 81 παράγραφος 1. Εσείς, βέβαια, από την άλλη πλευρά δεν το υιοθετήσατε σαν δική μας πρόταση. Εμείς εξακολουθούμε να πιστεύουμε ότι πρόκειται για ένα χρήσιμο θεσμό, ένα θεσμό που θα εκφράζει τη συνέχεια της διπλωματικής αντίληψης, που θα εξασφαλίζει την υπηρεσιακή συνέχεια της εξωτερικής μας πολιτικής, ένας Υφυπουργός Εξωτερικών που δεν θα ακολουθεί την τύχη του εκάστοτε Υπουργού Εξωτερικών, αλλά ούτε και της Κυβέρνησης.

Τελειώνοντας και για να μην καταχραστώ άλλο το χρόνο, άλλωστε έφτασε η ώρα να ψηφίσουμε και κατ' άρθρο αυτό το νομοσχέδιο, θα ήθελα, κύριε Υπουργέ, να σας πω ότι η Νέα Δημοκρατία είτε σε υψηλούς τόνους είτε σε χαμηλούς τόνους είτε παρεξηγημένη, όπως έγινε σήμερα στην πρωτολογία μου, είτε όχι, θα κάνει ό,τι μπορεί για να συμβάλει στην εθνική ομοψυχία.

Περνάμε μία διεθνή περιπέτεια. Ουδείς γνωρίζει πού θα οδηγηθεί η ανθρωπότητα. Και βεβαίως ουδείς γνωρίζει πού θα οδηγηθεί η Ελλάδα σε ένα κόσμο, στην ευρύτερη περιφέρειά της, που είναι σχεδόν στα πρόθυρα της ανάφλεξης. Δεν ξέρουμε αύριο, μεθαύριο τι θα γίνει εάν η τουρκική εθνοσυνέλευση επιτρέψει στα αμερικανικά στρατεύματα να περάσουν από την Τουρκία. Εάν γίνει κάτι τέτοιο –που θεωρείται πολύ πιθανόν– η

Τουρκία αναβαθμίζεται.

Και καταλήγω στο συμπέρασμα «ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα».

Αν δηλαδή θέλετε να συμπαταχθεί μαζί σας η Νέα Δημοκρατία και όλες οι πολιτικές δυνάμεις, να το συμβούλιο αυτό που θα σας το επιτρέψει! Όχι, όμως, στα λόγια, αλλά στα έργα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ορίστε, κύριε Καψή. Έχετε το λόγο.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, έξι λεπτά που δικαιούμαι, συν δύο λεπτά που φάγατε από την πρωτολογία μου, συν δύο λεπτά που πήρατε από την Πρόεδρο –για να έχουμε ισότητα– ισόν δέκα λεπτά.

Κύριε Υπουργέ, δεν ξέρω τι θα επιτύχει το νέο όργανο που συνιστάτε, αλλά σήμερα –αν παραμερίσουμε τους ρητορισμούς– φθάσαμε σε μεγάλο βαθμό συναίνεσης. Βέβαια, θα αρχίσω από μια διαφωνία μου. Ο κ. Μητσοτάκης –και λυπάμαι που δεν είναι εδώ– ανέφερε ότι δεν υπήρχαν διαστρεβλώσεις. Όμως, έκανε ο ίδιος μια διαστρέβλωση όσων είχαν συζητηθεί στο παρελθόν.

Στο Συμβούλιο Πολιτικών Αρχηγών που συνεκλήθη επί ημερών της Πρωθυπουργίας του απεφασίσθη να τηρηθούν πρακτικά, για να μην υπάρξουν οι διαστρεβλώσεις του παρελθόντος. Σήμερα είπε κάτι άλλο, ότι τότε ο Ανδρέας Παπανδρέου απεδέχθη την πρότασή του να ασκήσουμε μια πολιτική προσέγγιση με την Τουρκία. Λάθος!

Κύριοι συνάδελφοι –και ζητώ την άδεια από τον κύριο Πρόεδρο να καταθέσω αύριο την έκθεση– το Σεπτέμβριο του 1988, όπως στην Επιτροπή ο Υπουργός Εξωτερικών παρεδέχθη, το ΚΥ.Σ.Ε.Α. ενέκρινε παμψηφεί πρότασή μου για αλλαγή πολιτικής και ενίσχυση της Τουρκίας εις την πορεία προς την Ευρωπαϊκή Ένωση με ανταλλάγματα βήμα προς βήμα: Της δώσαμε την είσοδο στον Ο.Ο.Σ.Α., που τότε το επέτρεψε ο Θεόδωρος Πάγκαλος ως χειριστής, και εγώ επέτρεψα την επάνοδό της στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Πήραμε σαν αντάλλαγμα τη Συμφωνία της Άγκυρας, που σήμερα ακόμη αρνείται να επανεργοποιήσει η Τουρκία. Και κάτι που σήμερα για πρώτη φορά το αποκαλύπτω: Συμφώνησα με τον Γιλμάζ ότι θα ανεχθούμε τέσσερις μόνο παραβάσεις το χρόνο, αλλά στην πέμπτη θα βάλουμε ένσφαιρα πυρά –θα οπλίσουμε δηλαδή τα αεροπλάνα– και το τήρησαν επί ενάμιση χρόνο. Σήμερα κάνουν σαράντα παραβιάσεις την ημέρα.

Εντούτοις, σήμερα πετύχατε μια μεγάλη συναίνεση. Αρχίζω να συμφωνώ απόλυτα με όσα είπε ο αξιότιμος φίλος και συνάδελφος κ. Μολυβιάτης. Τόνισε την ανάγκη σεβασμού της διεθνούς νομιμότητας. Αυτό, κύριοι συνάδελφοι, κάναμε –και σας το θυμίζω– όταν επί Ανδρέα Παπανδρέου επιμέναμε στο σεβασμό των ψηφισμάτων του Ο.Η.Ε. για την Κύπρο και την Παλαιστίνη. Ήταν η «τρίτοκοσμική» πολιτική του κ. Λιάπη. Τόνισε –και όλοι συμφωνούμε μαζί του– την ανάγκη της υπεράσπισης της ειρήνης και της απόρριψης του προληπτικού πολέμου που γίνεται σήμερα στο Ιράκ. Αυτό κάναμε, όταν επί Ανδρέα Παπανδρέου διαφωνούσαμε με τη θεωρία του πρώτου πλήγματος, του προληπτικού πλήγματος, στο ΝΑΤΟ. Τότε εφαρμόζαμε «τρίτοκοσμική» πολιτική, κατά τον κ. Λιάπη.

Μίλησε για το σεβασμό των διεθνών συνθηκών. Αυτό κάναμε, όταν, σεβόμενοι τις διεθνείς συνθήκες για την απαγόρευση των πυρηνικών όπλων, βάζαμε τους αστερίσκους και μας ειρωνευόσσαν.

Ζητήθηκε σήμερα και δόθηκε στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων να μην χρησιμοποιηθούν οι βάσεις που υπάρχουν στην Ελλάδα για επιθετικούς σκοπούς, γιατί έχουν μόνο αμυντικό χαρακτήρα.

Κύριοι συνάδελφοι, θυμάστε τι ακούσαμε περί «τρίτοκοσμικής» και «αντιαμερικανικής» πολιτικής, όταν με εντολή του Ανδρέα Παπανδρέου κλείσαμε τις βάσεις στην κρίση για τη Λιβύη και τη Μέση Ανατολή;

Κύριοι συνάδελφοι, αν ξεκαθαρίσει κανείς τη σημερινή συζήτηση από τους ρητορισμούς, θα διαπιστώσει μια αποχώρηση από το δόγμα του «ανήκομε εις τη Δύση» και μια επάνοδο εις το δόγμα του «η Ελλάδα στους Έλληνες». Δεν είναι καθόλου κακό ένα Κόμμα, μια ομάδα να αλλάζει πολιτική. Το τιμά. Είναι αυτοί

οι καταλύτες για τους οποίους μίλησε ο κ. Μολυβιάτης και τους οποίους ο Ανδρέας Παπανδρέου είχε δει είκοσι χρόνια πριν.

Είναι έγκλημα όμως να προσπαθούμε να παραποιήσουμε την ιστορία μιλώντας και σήμερα για τριτοκοσμική πολιτική.

Δεν θα έπαιρνα το λόγο εάν ο κ. Λιάπης δεν μου ξύπναγε πολύ οδυνηρές αναμνήσεις. Ας το πάρουμε απόφαση. Ο Ανδρέας Παπανδρέου δεν ζει. Δεν μπορεί να σας φοβίζει. Μπορεί όμως να μας εμπνέει. Είναι ο Ελ Σιντ της εξωτερικής πολιτικής τουλάχιστον. Και τώρα απευθύνομαι σε σας, κύριε Υπουργέ. Προσέξτε στο Υπουργείο των Εξωτερικών μήπως την πανοπλία του Ελ Σιντ τη φορέσει κάποιος άλλος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Σπυριούνης έχει το λόγο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, είναι αναμφισβήτητως επίτευγμα –επιμένω σε αυτή την αποτίμηση– το σημερινό νομοσχέδιο. Είναι επίτευγμα, γιατί κυοφορεί μια στέγη κάτω από την οποία, με υπερκομματική αντίληψη, με στοχασμό, με προβληματισμό θα διαπλάθονταν ιδέες, προτάσεις, θα πραγματοποιούνταν προβλέψεις. Αυτό είναι πολύ σημαντικό. «Σοφοί δε προσιόντων» του Καβάφη, κύριοι συνάδελφοι. Είναι πολύ σημαντικό. Οι θεοί προβλέπουν τα μέλλοντα, οι άνθρωποι τα γινόμενα. Μεταξύ τους είναι οι σοφοί, η ακοή των οποίων ταράττεται από τη βοή των επερχομένων γεγονότων. Αυτό δεν υπάρχει στο βαθμό που θα μπορούσαμε –γιατί έχουμε σοφούς ανθρώπους– να το έχουμε πετύχει. Τούτο το νομοσχέδιο βάζει μια σοφία σε μια οργάνωση, για να διαμορφώνει, να πλάθει το «σοφοί δε προσιόντων», στο μέτρο του δυνατού.

Για το συναινετικό σας πνεύμα, έχω να σας πω ότι το οφείλατε και σας συχαίρω που το δώσατε, κύριε Υπουργέ.

Έχει η Κυβέρνηση που καθυστέρησε τόσα χρόνια. Όταν ο Γεώργιος γίνει αρχηγός του ΠΑΣΟΚ –αν γίνει και όταν γίνει, γιατί αυτό είναι εσωκομματικό θέμα, δεν μπορώ να προβλέψω τίποτα και σέβομαι το καταστατικό μας– είμαι σίγουρος ότι αυτό το σχήμα θα βελτιωθεί σε σημαντικό βαθμό. Λέρα από την εκτίμηση που έχω στο πρόσωπό του, αυτό το λέω γιατί, όταν έγινε η ιστορία με τον Οτσαλάν –ήμουν Βουλευτής– κυκλοφόρησε ένα σημείωμα και έλεγε ότι είναι υπέρ της συγκρότησης εθνικού συμβουλίου ασφάλειας κλπ. Και μετά, βέβαια, αναγκάστηκε από συμμόρφωση προς τη γενική κυβερνητική πολιτική, να κρατήσει τις προσωπικές του απόψεις.

Επίσης, θα θυμάστε ότι δεκαέξι Βουλευτές, κύριε Πρόεδρε, ψηφίσαμε να περιλάβουμε τα άρθρα 16 και 17 του Συντάγματος για την παιδεία στα προς αναθεώρηση άρθρα. Ήμασταν δεκαέξι Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ που το είπαμε, μεταξύ των οποίων, νομίζω, και ο Παπανδρέου.

Όσο γρηγορότερα φύγουμε από τον παλαιοκομματισμό, τόσο γρηγορότερα η πατρίδα θα ανοίξει τους ορίζοντες για να πραγματοποιήσει τα δικαιούμενα συμφέροντά της και να προβάλει έτι περισσότερο το κύρος της. Η ανάγκη, λοιπόν, εξόδο από την παλαιοκομματική αντίληψη, περιέχεται σαν πυρήνας μέσα στο γράμμα και το πνεύμα του συζητούμενου νομοσχεδίου.

Κύριε Υπουργέ, αντιλαμβάνομαι τις αναλογίες των εποχών και αντιλαμβάνομαι ότι η εξωτερική πολιτική κινείται με την επιβαλλόμενη από τη διαχυθείσα μετά τον διπολισμό αστάθεια, για την οποία κανείς δεν μπορεί να προβλέψει πού μπορεί να καταλήξει. Επομένως, η σωφροσύνη είναι καθήκον εθνικό όταν συνοδεύεται από συγκεκριμένη αποφασιστικότητα, πέρα από την κολακεία του τύπου «είμαστε καλά παιδιά».

Γιατί θα σας θυμίσω, το είμαστε «καλά παιδιά» έναντι των ξένων, ερμηνεύεται σαν αδυναμία και αυτό έχει πλείστες όσες συνέπειες. Δεν αρκεί το «καλά παιδιά». Όταν το 1895, 1897, το 1900 χαλούσε ο κόσμος, άρχιζε την έξαρσή του ο Μακεδονικός Αγώνας, οι ελληνικές κυβερνήσεις τηρούσαν άποψη στάση έναντι της Τουρκίας με θλιβερά αποτελέσματα, τα οποία σώθηκαν, γιατί μεσολάβησε η λαϊκοστρατιωτική επανάσταση του 1909. Έφερε το Βενιζέλο, έβαλε τέρμα στον παλαιοκομματισμό και άνοιξε τους δρόμους κλπ.

Ο αγαπητός και τιμώμενος από μένα κ. Μολυβιάτης να μη με παρεγγήγει ότι δεν μνημονεύω τον Καραμανλή ενώ συχνά μνημονεύω τον Βενιζέλο. Τιμώ και τη μνήμη του Καραμανλή, όταν μάλιστα τόλμησε να βγάλει την Ελλάδα από το στρατιωτι-

κό σκέλος του ΝΑΤΟ –να που συναντώνται κύριε Καψή τα αστεράκια- το 1974, που το αίμα και η ατίμωση της Κύπρου ταλάνιζαν την πατρίδα. Ήταν μια εθνική απόφαση.

Υπάρχουν ανταλλάγματα ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριε Σπυριούννη, επ' ευκαιρία των ομιλιών δεν κάνουμε ιστορία!

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΝΗΣ: Ανταλλάγματα παίρνουμε γι' αυτά που δίνουμε στην παρούσα στιγμή στη σύμμαχο των ΗΠΑ; Εισέπραξαν 16 δισεκατομμύρια δολάρια στον πόλεμο του Ιράκ το 1991 οι Τούρκοι. Είκοσι δισεκατομμύρια δολάρια παζαρεύουν τώρα και άλλα πολλά ανταλλάγματα. Παίρνουμε τίποτα εμείς; Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Για να μην υπάρχει αυτός ο μύθος εδώ, τους δίνουν ό,τι παλιατζούρα έχουν, για να ξεφλούν τα δολάρια που τους χρωστούν. Τι νομίζετε ότι πήρε η Τουρκία;

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΝΗΣ: Ξέρω, ξέρω. Τα ξέρω και ο λαός ξέρει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Τότε τι τα λέμε; Για να τα λέμε απλώς μέσα εδώ;

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΝΗΣ: Τα ξέρω πολύ καλά όλα, για να μη χρησιμοποιήσω το «καλύτερα».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Μολυβιάτης έχει το λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να εκφράσω το θαυμασμό μου για την εκπληκτική ικανότητα του αγαπητού και αξιότιμου φίλου κ. Καψή να προσαρμόζει, όχι τα επιχειρήματά του προς τα γεγονότα, αλλά τα γεγονότα προς τα επιχειρήματά του.

Θα ήθελα επίσης να εκφράσω την έκπληξή μου, κύριε Πρόεδρε, γιατί σε μία συνεδρίαση όπου τα δύο μεγάλα κόμματα τουλάχιστον συμφωνούσαν στο θέμα που συζητούσαμε, οι περισσότεροι ομιλητές της Συμπολίτευσης κατανάλωσαν το χρόνο τους για να κάνουν αντιπολίτευση στην Αντιπολίτευση.

Εν πάση περιπτώσει, θα ήθελα να κλείσουμε τη συνεδρίαση αυτή με ένα θετικό τόνο. Θεωρώ πολύ θετικό και εποικοδομητικό το γεγονός ότι Κυβέρνηση και κόμματα, όχι όλα, συμφώνησαν στη δημιουργία ενός οργάνου, το οποίο θα επιτρέψει την προώθηση μιας ενιαίας και μακροπρόθεσμης εθνικής στρατηγικής. Το όργανο είναι εδώ και η ευθύνη ανήκει κυρίως στην Κυβέρνηση να το αντιμετωπίσει με πνεύμα θετικό και εποικοδομητικό και να εξασφαλίσει τη σωστή λειτουργία του. Εκεί θα μας βρείτε συμπαραστάτες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να σας ανακοινώσω ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση των Έργων Τέχνης από τη Συλλογή της Βουλής των Ελλήνων και στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» με θέμα: «Η Ελλάδα των Βαλκανικών Πολέμων 1912-1913», σαράντα ένας μαθητές και τέσσερις καθηγητές από το Γυμνάσιο Θέρμου Αιτωλοακαρνανίας.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ο κύριος Υφυπουργός έχει το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω ότι όσον αφορά το γενικότερο θέμα που συζητήσαμε σήμερα και που σχετίζεται με τη διεθνή συγκυρία, από τις δύο πλευρές του Κοινοβουλίου, από τη Μείζονα Αντιπολίτευση και από την Ελάσσονα, ακούστηκαν δύο παγκόσμιες πρωτοτυπίες. Τις υπογραμμίζω και δεν θα σταθώ περισσότερο. Από τη Νέα Δημοκρατία, αυτά τα περί αντιφάσεων της πολιτικής μας, που συνδέονται με πρόσωπα και όχι τυχαία, θεωρώ ότι δεν στηρίζονται στην πραγματικότητα. Το απέδειξα με τα επιχειρήματά μου.

Κατέθεσα, για υπενθύμιση απλώς, το ψήφισμα 1441 του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και επειδή μου ήρθε αργότερα δεν είχα να καταθέσω -το έχω τώρα- το άρθρο του κ. Παπανδρέου, το οποίο επικαλέστηκε ο κ. Λιάπης και το οποίο καταθέτω.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Εξωτερικών κ. Ανδρέας Λοβέρδος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν άρθρο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Να σημειώσω ότι από την πλευρά μας, στηρίζουμε με απόλυτη ομοφωνία την πολιτική στην οποία προαναφέρθηκα και να υπογραμμίσω για το κείμενο αυτό που ο κ. Λιάπης επικαλέστηκε το άρθρο του κ. Παπανδρέου ότι, είναι ένα κείμενο στο οποίο πρωτεύουσα πολιτική θέση είναι η ανάγκη αποπλισμού του Ιράκ με ειρηνικά μέσα και για να στηριχθεί η πολιτική θέση αυτή που αφορά τον κόσμο όλο, που αφορά το Συμβούλιο Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, γίνεται επίκληση μιας σειράς επιχειρημάτων που ανατρέχουν απλώς την πραγματικότητα. Δεν θα πρέπει κανείς να κρύψει ούτε στον εαυτό του ούτε στους άλλους αυτό που πανθομολογείται στον κόσμο, αλλά και όποιος ταξιδέψει στην περιοχή, στις χώρες της Μέσης Ανατολής και κυρίως στις χώρες του Κόλπου, θα το ακούσει συνεχώς, για την προϊστορία του Χουσεΐν, για την ιστορία του στους δύο πολέμους του Κόλπου.

Χθες ήταν στο Υπουργείο Εξωτερικών ο Υφυπουργός Εξωτερικών του Ιράν, μιας χώρας που υπέστη το Ιράκ επί οκτώ ολόκληρα χρόνια. Πρώτος πόλεμος του Κόλπου: ένα εκατομμύριο νεκροί. Δεύτερος πόλεμος του Κόλπου: διακόσιες χιλιάδες νεκροί. Εισβολή στο Κουβέιτ: εξακόσιοι αγνοούμενοι, εξακόσιοι νεκροί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ναι, αλλά τον υποστήριζαν οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής τότε. Τότε ήταν μαζί με τον Σαντάμ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Όλα αυτά τα πράγματα, κύριε Πρόεδρε, στηρίζαν ένα κείμενο του κ. Παπανδρέου που κατέληγε στη θέση, με την οποία νομίζω ότι όλοι συμφωνούμε ότι, το Ιράκ πρέπει να αποπλιστεί και ότι, εν πάση περιπτώσει, όλα αυτά τα πράγματα που αφορούν το καθεστώς του δεν επιβάλλονται με τη βία και τους πολέμους, αλλά επιβάλλονται με άλλες εσωτερικές διαδικασίες.

Δεν νομίζω λοιπόν ότι υπήρξε, αφού κάνω και αυτή την αναφορά, η παραμικρή αντίφαση στο παραμικρό θέμα. Αντίθετα, η επίκληση κύριε Λιάπη του χωρίου του συγκεκριμένου ψηφίσματος 1441 που αναφέρεται, επικαλούμενο παλαιότερα ψηφίσματα του οργανισμού, και στην τρομοκρατία, αλλά και στην καταπίεση του λαού του Ιράκ από την ηγεσία του, νομίζω ότι δημιουργεί μια ενότητα επιχειρημάτων τόσο σαφή, που δεν σας επιτρέπεται να μιλήσετε για αντιφάσεις, ειδικά αυτές τις κρίσιμες ώρες.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΑΠΗΣ: Είναι αναφορές...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Η πρωτοτυπία σας είναι ότι αυτές τις αντιφάσεις στον κόσμο τις επισημαίνετε μόνον εσείς. Χαίρομαι πάντως ιδιαίτερα που και με την δική σας τοποθέτηση η μεταξύ μας ένταση είναι παρελθόν.

Σας λέω ότι έχω προσωπική εμπειρία, ήμουν επί δυόμισι εβδομάδες στη Μέση Ανατολή και στον Κόλπο. Από όλες τις χώρες, από τους πολιτικούς των χωρών αυτών, από προέδρους δημοκρατίας, από πρωθυπουργούς, υπουργούς, υφυπουργούς, αξιωματούχους, διπλωμάτες που συνήντησα, ένα πράγμα μου έλεγαν: «Συγχαρητήρια στην Ελλάδα, πρώτον για την πρωτοβουλία της για την έκτακτη Σύνοδο του Συμβουλίου Κορυφής και δεύτερον, για τις πρωτοβουλίες του Παπανδρέου σε σχέση με τον άμεσο διάλογο ευρωπαϊκής Προεδρίας και αραβικού κόσμου».

Τα επικαλούμαι αυτά για να σας πω – και συμπάθε με γι' αυτό- ότι πρωτοτυπείτε παγκοσμίως, όμως δεν είστε ακριβής.

Δεύτερον, πρωτοτυπεί παγκοσμίως και το Κομμουνιστικό Κόμμα και μάλιστα με ένα επιχείρημα, κύριε Σκυλλάκο που, κατά την ταπεινή μου γνώμη και σας ζητώ συγγνώμη γι' αυτό που θα πω, έπρεπε να το είχατε ζυγίσει πριν το πείτε στην ελληνική Κυβέρνηση: ότι «η Κυβέρνησή μας θα βάψει τα χέρια της με αίμα». Αυτά είναι δικά σας πράγματα, αυτά μόνο εσείς τα λέτε, μόνο εσείς τα βλέπετε.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Με τη Σούδα να μας πείτε τι γίνεται...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Και επι-

τρέψτε μου εδώ να επικαλεστώ τη χθεσινή δήλωση του Πρωθυπουργού: «η Ελλάδα δεν συμμετέχει και δεν πρόκειται να εμπλακεί στον πόλεμο».

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Για τη συμφωνία...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Γι' αυτό δε που σπεύδετε να πείτε, η Ελλάδα θα τηρήσει όποιες υποχρεώσεις έχει από συνθήκες και συμφωνίες τις οποίες έχει υπογράψει. Σας απαντά, κύριε Σκυλλάκο, ότι κι απέναντι στους ψηφοφόρους σας και απέναντι στον κόσμο που σας υποστηρίζει τολμάτε να πείτε ότι θέλετε να εμπλέξετε την Ελλάδα στην παρούσα κρίση; Εμείς αυτό που έχουμε να κάνουμε απέναντι στους Έλληνες πολίτες είναι να τους διαβεβαιώσουμε ότι είναι ασφαλείς, ζουν σε μια ασφαλή χώρα και τέτοια θέματα που υπαινίσσεστε, διάρρηξη των διεθνών σχέσεων της χώρας, προβλήματα στην ελληνική πολιτική, εμείς δεν θα δημιουργήσουμε. Εσείς τα προτείνετε, παγκοσμίως είστε οι μόνοι που τα λέτε και νομίζω ότι έπρεπε να σταθμίσετε τα επιχειρήματά σας πριν εξακοντίσετε βέλη εναντίον της Κυβερνήσεως και όχι μόνο. Αυτά τα «θα βάψετε τα χέρια σας με αίμα» είναι βαριές κουβέντες.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Θα τα ακούσετε και έξω από τη Βουλή, στα συλλαλητήρια.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Είστε οι μόνοι στον κόσμο που λέτε ότι η ελληνική Κυβέρνηση ακολουθούσε τέτοια πολιτική.

Όσον αφορά αυτό που είπατε για το πλοίο «Κουντουριώτης», τι είπατε; Πού συμμετέχει; Στα στενά του Ορμούζ συμμετέχοντας σε ένα διεθνές πρόγραμμα εναντίον της τρομοκρατίας και κάνοντας νηοψίες. Πού έχει σχέση με τον πόλεμο αυτό;

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Στον πόλεμο θα κάνει νηοψίες;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Υπάρχει δε η σαφής δήλωση του κ. Παπαντωνίου –μάλιστα επικαλέστηκε σχετικές του συνεντεύξεις ο κ.Λιάπης- που αποσαφηνίζει ότι δεν θα έχουμε καμία εμπλοκή.

Μα, δεν έχουμε χρειά περισσότερων μαρτύρων εμείς που είμαστε στην Κυβέρνηση από το να επαναλαμβάνουμε αυτό που χθες μόλις, πριν φύγει για τις Βρυξέλλες, ο κύριος Πρωθυπουργός είπε ότι η Ελλάδα δεν συμμετέχει και δεν πρόκειται να εμπλακεί στον πόλεμο. Αυτό για να σας απαντήσω.

Κλείνω λέγοντας στον κ. Στυλιανίδη, φίλο και συνάδελφο, ότι κάνοντάς μας κριτική για την πρακτική του ΠΑΣΟΚ πρέπει να μην ξεχνάτε ότι αυτή η περίοδος εμφανίζει το κόμμα σας –όχι την Κοινοβουλευτική σας ομάδα- ως ένα κόμμα απολύτως αδρανές. Αυτό είναι που πρέπει να απαντήσετε πρώτα στον εαυτό σας, πριν ασκήσετε κριτική στον κ. Λαλιώτη. Θα έρθει η ώρα που θα το θυμηθείτε αυτό. Καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας, έτσι που προσπαθούμε να καταλάβουμε ως κοινοματικός οργανισμός τι λέτε, εκτιμούμε ότι είστε έξω από τις πολιτικές εξελίξεις και ο κόσμος το σημειώνει αυτό.

(Στο σημείο αυτό κυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Κύριε Πρόεδρε, τελειώνω αμέσως.

Σε σχέση με παρατηρήσεις που έγιναν αφότου είχα τοποθετηθεί σχετικά με το ΕΣΕΠ, θα ήθελα να πω στον στρατηγό κ. Σπυριούνη ότι η αντικατάσταση του «καλεί», από το «προσκαλεί», το έχουμε υιοθετήσει από τη Διαρκή Επιτροπή. Δεν πέρασε στο κείμενο και σήμερα το επαναλάβαμε.

Όσον αφορά την αυτοσύγκληση, τα δύο τρίτα του Σώματος κλπ., ήταν κάτι που έχουμε απορρίψει και το έχω πει από την πρώτη μου ομιλία.

Όσον αφορά το τριακοστό πέμπτο έτος της ηλικίας και όχι το εικοστό πέντο, δεν νομίζω ότι είναι σωστό διότι το εικοστό πέμπτο είναι το έτος του εκλέγεσθαι και συνεπώς είναι μια καλή ηλικία για να την αναφέρουμε παντού ή σχεδόν παντού.

Θα πω την τελευταία μου λέξη για τον μόνιμο υπηρεσιακό Υφυπουργό. Το επανέφερε ο κ. Λιάπης. Κύριε Πρόεδρε, το έχουμε συζητήσει πάρα πολύ αυτό στη Διαρκή Επιτροπή, το υπογράμμισε και ο κ. Στυλιανίδης. Παραπέμπω τους συναδέλφους στα Πρακτικά της Διαρκούς Επιτροπής, αλλά ξαναλέω ότι την πρόβλεψη του άρθρου 81 παράγραφος 1 του Συντάγματος εδάφιο 4, δεν την έχουμε ανάγκη για το Υπουργείο Εξωτερικών, όταν υπάρχει ο υπηρεσιακός Γενικός Γραμματέας. Μπορεί να

είναι ένα όργανο χρήσιμο –τονίζω ότι πάντα οι αντιπολιτεύσεις το υποστηρίζουν, αλλά οι κυβερνήσεις δεν το δέχονται- για ορισμένα Υπουργεία που χρειάζεται η διατήρηση της μνήμης του έργου από Υπουργό σε Υπουργό, από κυβέρνηση σε κυβέρνηση, αλλά για το Υπουργείο Εξωτερικών, όπου υπάρχει ο υπηρεσιακός Γενικός Γραμματέας –έχω ήδη προλάβει να ζήσω δύο πολύ υψηλού επιπέδου, τον κ. Σαββαΐδη και τον κ. Σκοπελίτη- τι να χρειάζεται άραγε και ο μόνιμος υπηρεσιακός Υφυπουργός; Δεν θα συσσωρευτεί με υπερβολικό τρόπο μη πολιτική ηγεσία στο Υπουργείο αυτό; Δεν θα συσσωρευτούν πολλοί μη πολιτικοί ηγέτες του Υπουργείου αυτού;

Θεωρώ ότι υπάρχει ένα πρόβλημα. Το είχα καταθέσει και το είχα αναπτύξει περισσότερο στη Διαρκή Επιτροπή και δεν έχω να προσθέσω τίποτε περισσότερο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, το λόγο για να δευτερολογήσω.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Αφού έκανα εγώ δευτερολογία, θα κάνετε μετά τη δευτερολογία σας εσείς;

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Πάντα μετά τον Υπουργό γίνεται η δευτερολογία. Εσείς έχετε δικαίωμα να τριτολογήσετε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Θα κάνω και εγώ τριτολογία τότε.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Θα τελειώσω σύντομα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ορίστε, κύριε Σκυλλάκο, έχετε το λόγο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Η Κυβέρνηση –επαναλαμβάνω- θα είναι συνεργός στο έγκλημα που ετοιμάζεται, αφού παραχωρεί διευκολύνσεις μέσω της Σούδας. Χρησιμοποιεί πληρώματα στα ΑΒΑΞ που κατασκοπεύουν και το Ιράκ και δεν αποκλείεται και το καράβι ή τα καράβια να αξιοποιηθούν για νηοψίες κατά τη διάρκεια του πολέμου, ξεχωριστά από άλλες επιμέρους διευκολύνσεις.

Αυτές οι διευκολύνσεις βοηθούν στο να πέσουν οι βόμβες εκεί που πρέπει. Ήδη τα αμερικανικά υποβρύχια, τα οποία έχουν βόμβες βεληνεκούς δύο χιλιάδων πεντακοσίων χιλιομέτρων πέρασαν από τη Σούδα, ανεφοδιάστηκαν για να ρίξουν τις βόμβες στους συγκεκριμένους στόχους. Οι δεκάδες χιλιάδες ή δεν ξέρω πόσες χιλιάδες νεκροί θα υπάρξουν διότι τα ΑΒΑΞ ξεκινάνε από ελληνικό έδαφος με ελληνικά πληρώματα και τα υποβρύχια και πλοία ελλειμνίζονται σε ελληνικό λιμάνι στη Σούδα και θα χρησιμοποιηθούν για να χτυπήσουν το λαό του Ιράκ. Δεν είστε συνεργοί ως Κυβέρνηση; Να διαρρήξετε –λέει- τις σχέσεις με τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η Εθνοσυνέλευση της Τουρκίας απέκλεισε μέχρι στιγμής -δεν ξέρω τι θα κάνει αύριο-μεθαύριο, γιατί ασκούνται πιέσεις- τη δυνατότητα να περάσουν στρατεύματα και να δοθούν αεροδιάδρομοι στις ΗΠΑ. Αυτοί διαρρηγνούν τις σχέσεις τους με τις ΗΠΑ; Αυτοί είναι περισσότερο με την ειρήνη, απ' ό,τι είσθε εσείς; Να μας το απαντήσετε εδώ μέσα και μην καμαρώνετε για τη φιλειρηνική ρητορεία, γιατί μόνο ρητορεία είναι. Στην πράξη βοηθάτε τους Αμερικανούς.

Θα ήθελα να πω ότι, όταν έγινε η προ ημερησίας διάταξης συζήτηση στη Βουλή, μόνο το ΠΑΣΟΚ και η Νέα Δημοκρατία τάχθηκαν υπέρ των διευκολύνσεων, είτε άμεσα είτε έμμεσα. Όχι μόνο εμείς, αλλά και ο Συνασπισμός και κόμματα εξωκοινοβουλευτικά και πολλά κόμματα στο εξωτερικό τάχθηκαν εναντίον. Ο βασικός πυρήνας του φιλειρηνικού κινήματος είναι ενάντια σε κάθε διευκόλυνση. Γι' αυτόν το λόγο, τα συλλαλητήρια που θα γίνουν το Σαββατοκύριακο σε όλον τον κόσμο, έχουν ως στόχο κάθε στρατιωτική εγκατάσταση είτε είναι στην Αγγλία που θα στείλει στρατεύματα είτε είναι σε χώρους όπου διευκολύνονται οι Αμερικάνοι. Εκεί οδεύουν οι εκατοντάδες χιλιάδες διαδηλωτών, πέρα από τις κεντρικές πλατείες, τις πρωτεύουσες και τις μεγάλες πόλεις.

Εκεί, λοιπόν, είναι τα ζητήματα και δεν θα ξεμπλέξετε τόσο εύκολα για τις ευθύνες σας. Οι ευθύνες υπάρχουν από τη Γιουγκοσλαβία και συνεχίστηκαν στο Αφγανιστάν. Μην ξεχνάτε ότι θα καταγραφείτε στην ιστορία γι' αυτά ως ΠΑΣΟΚ, ως Κυβέρνηση και ως συγκεκριμένα άτομα, που βρίσκεσθε σε καίρια

πόστα είτε στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας είτε στο Υπουργείο Εξωτερικών. Υπάρχει και η προσωπική ευθύνη.

Ήδη εκατόν δώδεκα Βουλευτές του Ελληνικού Κοινοβουλίου έχουν υπογράψει κείμενο, που ζητούν από την ελληνική Κυβέρνηση καμία άμεση ή έμμεση συμμετοχή. Τι σημαίνει έμμεση συμμετοχή; Αυτό που σας λέω σημαίνει.

Πρέπει να πάρετε υπόψη σας όλα αυτά και να ευθυγραμμιστείτε με τη θέληση του ελληνικού λαού. Αν ερωτηθεί ο ελληνικός λαός, αν πρέπει να χρησιμοποιούν οι Αμερικάνοι τη Σούδα, θα πει ναι; Αλλά τα μπερδεύετε, επειδή ο κόσμος δεν ξέρει λεπτομέρειες, δεν καταλαβαίνει τι σημαίνει διευκόλυνση, τι σημαίνει συμμετοχή στον πόλεμο και παίζετε δίγλωσσα, όπως έχετε συνηθίσει και σε άλλα θέματα, παιχνίδια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, δεν θα με παρασύρει ο κ. Σκυλλάκος σε μία απάντηση επί των θεμάτων, που τεχνηέντως θέτει. Θα του πω ότι η απειλή της ιστορίας είναι πολύ βαρύ πράγμα, για να το σηκώσει ο ίδιος στις πλάτες του. Θα του πω ότι πράγματι όλοι μας και ο ίδιος και τα κόμματά μας, όλοι μας θα κριθούμε από την ιστορία για το πώς χειριστήκαμε τις δύσκολες στιγμές που περνά αυτήν τη στιγμή η ανθρωπότητα.

Ας μη θεωρεί ότι έχει το κόμμα του και ο ίδιος το αλάθητο και να σέβεται αυτά που η Διεθνής Κοινότητα αναγνωρίζει στην Ελληνική Κυβέρνηση. Τον παρακαλώ να βλέπει ότι οι χειρισμοί, μέχρι αυτήν τη στιγμή, της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Προεδρίας ήταν στην κατεύθυνση της με ειρηνικά μέσα διεξόδου από τη συγκεκριμένη ένταση.

Είπα, αλλά δεν ήσασταν στην Αίθουσα ότι, η Ελλάδα και ο λαός της, επειδή πέρα από τις πολιτικές αναλύσεις, πέρα από τη θέση της Προεδρίας, πέρα από τη θέση της ελληνικής Κυβέρνησης ή και στη βάση όλων αυτών, έχουν την εμπειρία από το αιματοκύλισμα της Κύπρου, από τον Εμφύλιο Πόλεμο, από το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, από τη Μικρασιατική Καταστροφή και τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Όλο αυτό το αίμα έχει κάνει τον ελληνικό λαό να μη θέλει τους πολέμους.

Η ελληνική Κυβέρνηση ανταποκρίνεται σε αυτήν την πολιτική επιθυμία και δεν έχετε δικαίωμα να λέτε όσα είπατε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση ενιαία επί της αρχής, των άρθρων με τις τροποποιήσεις και του συνόλου του νομοσχεδίου του Υπουργείου Εξωτερικών: «Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εξωτερικών: «Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής», έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία ενιαία επί της αρχής, των άρθρων με τις τροποποιήσεις και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής

Άρθρο 1 Συγκρότηση

1. Το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.), που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 82 του Συντάγματος, συγκροτείται από:

α. τον Υπουργό Εξωτερικών, ως Πρόεδρο, με αναπληρωτή του τον Αναπληρωτή Υπουργό Εξωτερικών ή Υφυπουργό Εξωτερικών,

β. τον Πρόεδρο της Διαρκούς Επιτροπής Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων της Βουλής,

γ. τον Υπηρεσιακό Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εξωτερικών,

δ. δύο εκπροσώπους από κάθε κόμμα που είναι αναγνωρισμένο σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής, εκ των οποίων ο ένας είναι βουλευτής του οικείου κόμματος, με τους αναπλη-

ρωτές τους,

ε. τον Προϊστάμενο του Κέντρου Ανάλυσης και Σχεδιασμού του Υπουργείου Εξωτερικών,

στ. πρόσωπα με ειδικές γνώσεις ή εμπειρία σε θέματα εξωτερικής πολιτικής. Τα πρόσωπα αυτά μπορεί να είναι είτε διατελέσαντες Υπουργοί Εξωτερικών, Αναπληρωτές Υπουργοί Εξωτερικών, Υφυπουργοί Εξωτερικών, Γενικοί Γραμματείς του Υπουργείου Εξωτερικών, είτε Πρέσβεις επί τιμή, μέλη του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), πρώην υψηλόβαθμα στελέχη διεθνών οργανισμών, διατελέσαντες ανώτατοι αξιωματικοί, προσωπικότητες που διαθέτουν ειδικές γνώσεις και πείρα σε θέματα εξωτερικής πολιτικής. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην περίπτωση αυτή ορίζονται από τον Υπουργό Εξωτερικών. Ο αριθμός τους δεν επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό που αναφέρεται στην περίπτωση δ'. Ο Υπουργός Εξωτερικών δύναται να ορίσει ισόριθμους αναπληρωτές τους.

2. Μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία σύγκλησης της Βουλής, ο Υπουργός Εξωτερικών ζητεί από τα κόμματα να μεριμνήσουν για τον ορισμό των μελών που αναφέρονται στην περίπτωση δ'. Τα κόμματα οφείλουν να ορίσουν τους εκπροσώπους τους εντός είκοσι (20) ημερών από την παραλαβή του σχετικού εγγράφου του Υπουργού Εξωτερικών. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.) λειτουργεί νομίμως χωρίς τα μέλη αυτά μέχρι τον ορισμό τους.

3. Η θητεία των μελών του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.) λήγει με τη λήξη της βουλευτικής περιόδου, κατά τη διάρκεια της οποίας ορίστηκαν. Μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.) που παραιτείται ή εκλείπει πριν τη λήξη της βουλευτικής περιόδου αντικαθίσταται για το υπόλοιπο της θητείας.

4. Για να ορισθεί κανείς μέλος του Ε.Σ.Ε.Π. απαιτείται κατά τον ορισμό του:

α. να είναι Έλληνας πολίτης,

β. να έχει τη νόμιμη ικανότητα να εκλέγει,

γ. να έχει συμπληρώσει το 25ο έτος της ηλικίας του,

δ. να μην συντρέχουν στο πρόσωπό του τα κωλύματα διορισμού των δημοσίων υπαλλήλων, όπως αυτά αναφέρονται στις διατάξεις των άρθρων 8 και 9 του Υπαλληλικού Κώδικα, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 2683/1999 (ΦΕΚ 19 Α').

Άρθρο 2 Αρμοδιότητες

Το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.) είναι όργανο συμβουλευτικό της Κυβέρνησης και επεξεργάζεται θέματα σχετικά με το στρατηγικό σχεδιασμό της εξωτερικής πολιτικής.

Άρθρο 3 Θέματα λειτουργίας

1. Το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.) συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του τακτικά κάθε τέσσερις μήνες και εκτάκτως όταν αυτός το συγκαλέσει. Έκτακτη σύγκληση του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.) δύναται να υπάρξει και μετά από πρόταση δύο τουλάχιστον κομμάτων, αναγνωρισμένων σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής, και κατ' ανώτατο όριο δύο φορές το χρόνο. Με την πρόσκληση καθορίζονται και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών ορίζεται ανώτατος ή ανώτερος υπάλληλος του Υπουργείου Εξωτερικών ως Γραμματέας του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.), ο οποίος είναι αρμόδιος για κάθε θέμα σχετικό με την προετοιμασία των συνεδριάσεων του και την ομαλή λειτουργία του και παρίσταται στις συνεδριάσεις του.

3. Ο Πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.) μπορεί να ορίζει ένα από τα μέλη που αναφέρονται στην περίπτωση στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 ως συντονιστή του έργου των μελών αυτού του στοιχείου.

4. Ο Πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.) δύναται να προσκαλεί σε ακρόαση στις συνεδριάσεις του μέλη της Κυβερνήσεως ή Υφυπουργούς και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο με οποιαδήποτε ιδιότητα θεωρεί χρήσιμο για το έργο του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.), ενημερώνοντας και τον αρμόδιο Υπουργό, αν πρόκειται για κρατικό λειτουργό.

5. Οι συζητήσεις και τα κάθε είδους έγγραφα του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.) είναι απόρρητα. Η διαβάθμιση του απορρήτου των συζητήσεων και των εγγράφων γίνεται είτε με απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.) είτε από τον αποστολέα των εγγράφων, κατ' αναλογία των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1α' - ε' του ν. 2846/2000 (ΦΕΚ 229 Α').

6. Με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών καθορίζονται θέματα λειτουργίας και γραμματειακής υποστήριξης του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.) και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 4 **Μεταβατική διάταξη**

Μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ο Υπουργός Εξωτερικών ζητεί από τα κόμματα να μεριμνήσουν για τον ορισμό των μελών που αναφέρονται στην περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 1. Τα κόμματα οφείλουν να ορίσουν τους εκπροσώπους τους εντός είκοσι (20) ημερών από την παραλαβή του σχετικού εγγράφου του Υπουργού Εξωτερικών. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει

άπρακτη, το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής (Ε.Σ.Ε.Π.) λειτουργεί νομίμως χωρίς τα μέλη αυτά μέχρι τον ορισμό τους.

Άρθρο 5 **Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. “

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Το Σώμα παρέσχε την ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε την συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 16.04', λύεται η συνεδρίαση για αύριο Πέμπτη 20 Μαρτίου 2003 και ώρα 10.30', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: α) συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) συζήτηση επερώτησης Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας προς τους Υπουργούς Ανάπτυξης, Γεωργίας, Υγείας και Πρόνοιας και Δημοσίας Τάξης, σχετικά με τους διατροφικούς κινδύνους, την ποιότητα των τροφίμων, τους αναποτελεσματικούς ελέγχους και τη δυσλειτουργία του Εθνικού Φορέα Τροφίμων (ΕΦΕΤ), σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

